

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР (ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ) шрифт Times New Roman 12, междуредие 1,15

1. Описание на МИГ:
(не повече от 3 страници)

1.1. Данни за общини и населени места, които попадат в територията на МИГ:

- списък на общините, обхванати от МИГ;

Местна инициативна група „Струма – Симитли, Кресна и Струмяни”¹ обхваща общините Симитли с ЕКАТТЕ BLG44, Кресна с ЕКАТТЕ BLG28 и Струмяни с ЕКАТТЕ BLG49.

- списък на населените места, обхванати от МИГ;

МИГ „Струма“ включва **47 населени места**, от които **2 града и 45 села**, разпределени по общини както следва:

↳ **Община Симитли включва 18 населени места, от които 1 град и 17 села:**

№	Населено място	ЕКАТТЕ	Население
1	с. Брежани	06238	711
2	с. Брестово	06522	22
3	с. Горно Осеново	16870	10
4	с. Градево	17405	192
5	с. Докатичево	21837	5
6	с. Долно Осеново	22753	1354
7	с. Железница	29146	322
8	с. Крупник	40052	1973
9	с. Мечкул	48012	19
10	с. Полена	57162	651
11	с. Полето	57203	652
12	с. Ракитна	61978	108
13	с. Сенокос	66247	39
14	гр. Симитли	66460	6486
15	с. Сухострел	70370	4
16	с. Сушица	35105	55
17	с. Тросково	73184	18

¹ За краткост в Стратегията за ВОМР Местна инициативна група „Струма – Симитли, Кресна и Струмяни” ще бъде изписвана МИГ „Струма”.

18	с. Черниче	81013	1021
----	------------	-------	------

↪ **Община Кресна включва 8 населени места, от които 1 град и 7 села:**

№	Населено място	ЕКАТТЕ	Население
1	с. Будилци ²	6834	0
2	с. Влахи	11569	9
3	с. Горна Брезница	16136	564
4	с. Долна Градешница	22068	647
5	гр. Кресна	14492	3425
6	с. Ощава	54537	61
7	с. Сливница	67369	599
8	с. Стара Кресна	39699	84

↪ **Община Струмияни включва 21 населени места, от които 21 села:**

№	Населено място	ЕКАТТЕ	Население
1	с. Велювец	10608	5
2	с. Вракуповица	12142	15
3	с. Гореме	16033	65
4	с. Горна Крушица	16273	65
5	с. Горна Рибница	16362	4
6	с. Добри лаки	21467	144
7	с. Драката	23532	158
8	с. Игралище	32322	230
9	с. Илинденци	32665	777
10	с. Каменица	35818	106
11	с. Клепало	37191	32
12	с. Колибите	38056	1
13	с. Кърпелево	40957	27
14	с. Махалата	47473	35
15	с. Микрево	49686	2288
16	с. Никудин	51737	89
17	с. Палат	55227	31
18	с. Раздол	61772	193
19	с. Седелец	65930	24

² Село Будилци, община Кресна съществува като територия, но няма население и към момента на подаване на СВОМР на МИГ „Струма” е включено в административните граници на община Кресна.

	20	с. Струмьяни	69969	871
	21	с. Цапарево	78046	156

- брой жители на териториите, обхванати от МИГ.

Общият брой на населението в обхвата на територията на МИГ „Струма“ по данни на НСИ към 31.12.2016 г. е **24 347 души**. От тях 13 642 души е общият брой на населението на община Симитли, 5 389 души е общият брой на населението на община Кресна и 5 316 души е общият брой на населението на община Струмьяни.

1.2. Карта на територията:

Фигура1: Карта на МИГ „Струма”

Източник: Уикипедия.

Територията на МИГ „Струма“, обхващаща общините Симитли, Кресна и Струмьяни се характеризира с непрекъснатост и изключителна хомогенност в географско отношение, включващо съизмеримост както в географското положение, така и по отношение на релеф, почви, климат, води, флора и фауна. Сходните природни дадености обуславят и еднаквост в икономическото, социалното, демографското и културното им развитие. МИГ „Струма“ обхваща територия от 1139.5 км², разположена в северозападната част на Благоевградска област, по долината на р. Струма, между източните склонове на Влахина планина и Малешевската планина, западната част на Пирин планина и южните склонове на Рила планина. На изток територията граничи с общините Разлог, Банско и Сандански. Западната ѝ граница съвпада с границата на Република България с БЮСР Македония. На север територията достига до община Благоевград, а на юг до община Петрич. Географското положение на ареала отрежда на МИГ „Струма“ важно транспортно значение. От тук започва трасето на пътя за гр. Гоце Делчев, а през цялата територия от север на юг, преминава транспортен коридор №4. МИГ отстоява на около 140 км от столицата София, между 70 и 33 км от границата на Република България с Гърция

и на около 35 км от границата на Република България с БЮСР Македония.

2. Описание на процеса на участие на общността в разработване на стратегията:
(не повече от 2 страници)

2.1. Описание на процеса - проведени срещи, семинари, конференции, обучения и обществени обсъждания):

Заинтересованите страни от общините Симитли, Кресна и Струмияни бяха ангажирани в процеса на подготовка на Стратегията за водено от общностите местно развитие чрез участието си в събитията, описани по-долу и в Приложение №1 към стратегията. За всяко мероприятие своевременно беше публикувана информация на официалните интернет страници на общините, а в следствие и на разработената за целите на проекта **интернет страница на МИГ** (<http://mig-struma.eu>). Покани за събитията бяха поставяни и на информационните табла във всяка община и бяха изпращани по електронна поща на идентифицираните заинтересованите страни. Подробна информация за проведените срещи и обсъждания се съдържа в протоколите от всяко едно събитие.

Заинтересованите страни и местната общност на общините Симитли, Кресна и Струмияни беше привлечена в процеса на разработване на Стратегията чрез активно участие в множеството информационни и консултативни срещи, провеждани през целия период на изготвяне на документа. По времето на подготвителната помощ бяха проведени общо **7 информационни срещи и конференции** в общините Симитли, Кресна и Струмияни, по време на които представители на екипа, разработващ Стратегията, представи подробни презентации с информация за подхода ВОМР, изискванията и особеностите на Стратегията през периода 2014-2020 г., както и допустимите мерки и дейности, които могат да бъдат включени в документа. Всяка среща беше съпътствана от дискусия за възможностите за реализация на проекти към Стратегията и изискванията, на които следва да отговарят бенефициентите и техните проектни предложения.

На следващ етап в подготовка на Стратегията бяха проведени **6 консултативни срещи** с партньорите по проекта, общинските ръководства и заинтересованите страни, на които екипът на МИГ представи проект на стратегическа рамка и бюджет на Стратегията, изготвени на базата на резултатите от анализа на територията, анкетното проучване и получената информация по време на различните срещи. Дискутирани бяха възможните мерки и тяхното разпределение в рамките на допустимия публичен принос, който предоставя всяка участваща програма. По време на обсъжданията постъпиха предложения от заинтересованите страни по обхвата на мерките и тяхното разпределение в бюджета на Стратегията.

Бяха проведени **3 двудневни обучения** – 1 обучение за местни лидери и 2 обучения за екипа на МИГ и представители на партньорите. Целта на обученията беше участниците да придобият умения за прилагане на подхода ВОМР и готовност за изпълнение на Стратегията в съответствие с приложимите нормативни документи и изисквания за периода 2014-2020 г. Второто двудневно обучение на екипа на МИГ „Струма” бе финансирано от община Симитли.

За съгласуване на Стратегията за ВОМР бяха проведени **3 обществени обсъждания** в общините Симитли, Кресна и Струмияни. По време на събитията беше представен проекта на Стратегията, преди същият да бъде внесен за приемане от Общото събрание на МИГ. Участниците одобриха проекта на Стратегия и финансовото разпределение по мерки.

В периода август 2016 г. – януари 2017 г. бяха проведени срещи, обсъждания и обучения в процеса на изготвяне на Стратегията за ВОМР, подробно описани в *Приложение №1: Обобщена информация за проведени срещи и обсъждания със заинтересованите страни към Стратегията и приложените*

Списъци с участниците във всяко събитие.

2.2. Групи/сектори заинтересовани лица, участвали в разработване на стратегията:

В рамките на проекта за подготвителна помощ по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ бяха проведени **18 събития** (информационни кампании, срещи, конференции, работни срещи за консултиране разработването на СВОМР, публични обсъждания, обучения), в които се включиха общо **443 участници**. В обществените обсъждания взеха участие **58 души**. В обученията бяха включени **34 човека** от екипа на МИГ и местни лидери. В публичните събития взеха участие **409 човека** представители на **17 групи** идентифицирани заинтересовани страни, което е **77 %** от всички **22 групи** идентифицирани заинтересовани страни (*виж т. 3.2*). Групите заинтересовани лица включени в процеса по разработване на стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ (*подробно описани в Приложение №2 към СВОМР*) бяха:

↪ **5 от общо 7 групи заинтересовани страни, представители на публичния сектор:** 1) Общинските администрации на общините Симитли, Кресна и Струмьяни; 2) Общинските съвети на общините Симитли, Кресна и Струмьяни; 3) Кметове и кметски наместници на селата от общините Симитли, Кресна и Струмьяни; 4) Общински образователни институции – основни училища и детски градини; 5) Държавни институции, структури на местно ниво.

↪ **4 от общо 5 групи заинтересовани страни, представители на стопанския сектор:** 1) Земеделски производители, физически и юридически лица, регистрирани по Наредба №3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители; 2) Юридически лица еднолични търговци и юридически лица, регистрирани по Търговския закон, микро, малки и средни предприятия; 3) Юридически лица еднолични търговци и юридически лица, регистрирани по Търговския закон, големи предприятия; 4) Сдружения на животновъдите и земеделските производители.

↪ **5 от общо 6 групи заинтересовани страни, представители на нестопанския сектор:** 1) Читалища; 2) Неправителствени организации; 3) Туристически дружества; 4) Самодейци; 5) Спортни клубове.

↪ **3 от общо 4 групи заинтересовани страни, представители на граждански сектор:** 1) Местни лидери, физически лица; 2) Представители на уязвими групи – пенсионери, младежи до 29 г., хора в неравностойно положение, майки с деца, малцинствени групи и др. живеещи на територията на МИГ „Струма“; 3) Физически лица от местната общност.

В резултат на участието на заинтересованите групи в различните събития, част от ангажиментите за техническа помощ, могат да бъдат направени следните изводи: 1) Заинтересованите страни препоръчват да се формират интегрирани политики за местно развитие, съсредоточени върху три приоритета: развитие на инфраструктурата, бизнес развитие и стимулиране на нови производства и услуги, включително земеделието и туризма, и повишаване качеството на човешките ресурси и работните места. 2) Желанието на различните заинтересовани групи е за активни политики, ориентирани към резултатите и синхронизирани с общинските планове за развитие. 3) Препоръка на заинтересованите страни е Стратегията за ВОМР да се осъществява чрез по-опростени и ясни процедури за подбор и управление на проекти.

Заинтересовани лица, участвали в разработване на стратегията може да се види в *Приложение: Информация по Раздел II. Степен на консултиране и включване на всички заинтересовани страни в процеса на създаване на партньорство и разработване на Стратегията, т.2 Представителност на заинтересованите страни в проведените обществени обсъждания и обучения в процеса на*

3. Описание на ситуацията в района към момента на кандидатстване:

(не повече от 10 страници)

3.1. Анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията:

АНАЛИЗ НА НУЖДИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ „СТРУМА“:

Икономика: Територията на МИГ „Струма“ обхваща общините Симитли, Кресна и Струмани освен с физико-географска и демографска хомогенност се характеризира и със сходно икономическо развитие. Особеностите на стопанството са обусловени от специфичния планински терен, наличието на полезни изкопаеми, удобните транспортни трасета, минаващи през територията и подходящият за земеделие климат. Икономиката на МИГ „Струма“ е слабо развита в отраслово отношение, характеризира се с натурален характер на стопанството, висок дял на аграрния сектор, технологична изостаналост и ниски доходи на населението. Като цяло територията се отнася към изостаналите селски райони с потенциал за трансгранично сътрудничество и развитие. Една от основните причини за изоставането е близостта до голям областен и общински център – Благоевград и наличието на удобни транспортни връзки, което дава възможност за ежедневни трудови миграции и по-големи шансове за професионална реализация. Два процента от предприятията на територията на МИГ „Струма“ са средни и големи, а останалите 98% са микро и малки фирми, основно попадащи в категорията „Ниско технологични и средно ниско технологични промишлени предприятия“. Определяща роля за местната икономика имат добивната промишленост, следвана от селското стопанство, дърводобива и дървопреработването, строителството и производството на бетонни и метални изделия, шивашката и хранително-вкусовата промишленост. Сравнително малко са заетите в сферата на услугите, образованието, здравеопазването и администрацията. Липсата на достатъчно фирми с висока добавена стойност и експортна ориентация забавя технологичното обновление и прави стопанствата по-неконкурентоспособни. Наличието на предприятия от добивната сфера, характеризиращи се с висок риск за съществуването си, на фона на задълбочаващата се криза, не могат да гарантират стабилност на местните икономики и запазването на работните места. В тази връзка е необходима подкрепа за внедряване на технологични и маркетингови решения за подобряване ефективността и конкурентоспособността на производството, както и подобряване на здравословните и безопасни условия на труд, развиване на знания и компетенции, укрепване управленския капацитет на фирмите и насърчаване внедряването на иновации и ИКТ. Проблем за ареала е и липсата на възможности за финансиране за стартиране на собствен бизнес, липсата или недостатъчните собствени средства на предприятията за технологично обновление, подобряване работната среда и липсата на активна подкрепа за предприемачите и предприятията в затруднение. Фирмите в сектори добивна, преработваща и лека промишленост могат да подобрят своята конкурентоспособност, чрез повишаване на производствения капацитет, въвеждането на иновации, оптимизация на производствените процеси, замяна на морално остарели технологии с нови такива и повишаване на качество на произвежданите продукти.

Земеделие: Земеделието е традиционен поминък за територията на МИГ „Струма“. Наличните природо-географски и почвено-климатични дадености дават възможност за развитие на растениевъдството и отглеждането на зеленчуци, лозя, овошки, тютюн и пасищно животновъдство. Земеделието се развива с бързи темпове и осигуряването на тържище на земеделската продукция ще гарантира повишаване на заетостта в тази сфера, която в малка степен може да компенсира добивната промишленост. Основни проблеми на земеделските стопанства са все още недостатъчната земеделска

техника за обработка и прибиране на реколтата и ниските изкупни цени на продукцията. Въпреки използваните до момента възможности по ПРСР секторът изпитва все още нужда от нови и съвременни земеделски машини и технологии за повишаване ефективността му. За подобряване, развитие и повишаване конкурентоспособността му са необходими мерки за повишаване възможностите за инвестиции, свързани с модернизирани на земеделските стопанства, създаването на нови такива, развитие на био производства, преработвателни предприятия, тържище за земеделска продукция и др.

Техническа инфраструктура: Общините Симитли, Кресна и Струмляни са хомогенни и в инфраструктурно отношение, както като наличие на системи и съоръжения, така и като ниво на тяхното състояние. Силно разчлененият релеф и наклонените терени създават много трудности при изграждането и поддържането на различните обекти на техническата инфраструктура. Необходимо е изграждане на нова, реконструкция и модернизация на съществуващи общински пътища, улици, зони за обществено ползване, ВиК мрежи, улично осветление, както в общинските центрове, така и в селата.

Човешки ресурси: На територията на МИГ „Струма” се забелязва тенденцията за застаряване на населението, намаляване на ражданията и увеличаване на вътрешната и външна миграция. Данните показват, че тази ситуация ще се запази и през следващите години, резултат от намаляване на лицата във фертилна възраст и отлагане на ражданията за по-късен етап. Подмладяването на населението ще бъде със забавени темпове, което би могло да се отрази върху икономиката и възможностите за устойчиво развитие и растеж. Повишаването на квалификацията и ключовите компетентности на икономически активните лица, участници на трудовия пазар, както и насърчаване на заетостта при уязвимите групи ще отговори на нуждите на бизнеса от квалифицирана работна ръка, както и ще повлияе на повишаване на доходите на населението и безработицата.

Образование, здравеопазване, социални услуги: Образователната система в общините Симитли, Кресна и Струмляни е структурирана съобразно текущите потребности на населените места и населението. При настоящето развитие на демографските процеси, в средносрочен план се очаква продължаване на тенденцията за намаляване на броя на учениците и децата в образователните институции на територията. От системата на образованието са обхванати почти 90% от децата. По отношение на материалната база може да се обобщи, че е в добро състояние, благодарение на множеството реализирани проекти в тази сфера и въведени енергоспестяващи мерки. Потребностите основно са от разширяване на материалната база, въвеждане на информационните технологии в образователния процес, изграждане на нови физкултурни салони и ученически столове, модернизирани на дворните пространства и обособяване на кътове за игри, спорт и отдих.

Достъпът до социални услуги в общността за уязвими групи се подобрява, но капацитетът е недостатъчен, а потенциалът за развитие на иновации в социалните услуги не се използва. По-трудният достъп до основни услуги влошава качеството на живот в селата и допринася за миграцията, особено на младите жители. Хората в пред пенсионна възраст, особено тези с ниско образование и без квалификация, трудно се адаптират към новите изисквания на пазара на труда и това затруднява трудовата им реализация. Най-тясна корелация между етническият произход и бедността се наблюдава при ромите. Много по-трудно намират препитание ромите в селата. Най-сериозен социален проблем е ниското им образование, същевременно не проявяват желание да повишават квалификацията си чрез курсове. Необходимо е да се търсят нови форми за тяхната интеграция, които да съчетават предпочитаните от тях сезонни и временни форми на заетост с програми за обучение и придобиване на специалност.

Като цяло здравеопазването и медицинските услуги са на ниско ниво. Целевата територия разполага само с центрове за спешна медицинска помощ в гр. Симитли и Кресна. Най-близките болници се намират в Благоевград и Сандански, което затруднява решаването на спешни случаи с оглед високия травматизъм по главен път Е-79. Проблем пред оказването на навременна медицинска помощ е отдалечеността на някои от населените места и лошото състояние на пътищата. 15 села в Малешевска планина нямат достъп до първична медицинска помощ. Здравното обслужване на населението на територията на МИГ се осъществява от 17 общопрактикуващи лекари и 11 стоматолози, около 30 души с средно специално и полувисше медицинско образование и няколко частни аптеки. Необходими са обаче мерки за подобряване на профилактиката и здравно образование на населението най-вече в ромската общност.

Туризм: Туристическата инфраструктура на територията на МИГ „Струма“ е относително слабо развита от към места за настаняване и пребиваване, и изключително богата от към туристически обекти. Липсва общ туристически продукт, който да се предлага. Не малка част от природните, антропогенните и културните забележителности остават непознати. Специфичните природни ресурси на района създават благоприятни условия за развитието на планински, екологичен и устойчив туризъм. В горите и по течението на р. Струма съществуват възможности за различни рекреационни дейности: спорт, риболов, събиране на диви плодове, пикници, рафтинг, лов и др. Множеството минерални извори са предпоставка за разгръщане и на балнеологията. Подходящи условия има и за селски и религиозен туризъм. Като цяло туристическият потенциал на територията не се използва напълно, поради слабото развитие на териториални туристически продукти, неразвити публично-частни партньорства, недобра туристическа инфраструктура и достъпност на част от териториите, неразвити атракции и отсъствие на обучен и квалифициран персонал и експертиза. Настанителната база и инфраструктурата, свързана с туризма се нуждае от разкриването на нови леглови възможности и инвестиции за реконструкция и рехабилитация на съществуващите. Съществуват потребности от активна реклама, развитие на регионални и тематични маршрути, насърчаване и разширяване възможностите за равен достъп до обектите на туризъм за хора с увреждания или в неравностойно положение и насърчаване на гражданите към предприемачество в дейности като еко и селски туризъм.

Култура: Обликът на културния живот се определя от културно-историческото наследство, наличието на културни институции, читалища, музеи, библиотеки и др., както и от активната дейност на самодейни състави и групи. Основните културни институции на територията на МИГ „Струма“ са читалищата, чиито сграден фонд бе модернизирани в не малка степен през програмен период 2007 – 2013 г. Необходимо е осъвременяване на оборудването им и читалищните дейности по опазване на местната идентичност, култура, традиции, фолклор и обогатяване на културния си календар. Многобройните исторически и археологически паметници на територията се нуждаят от извършване на консервационно - възстановителни дейности, експониране, социализация и валоризация.

Спорт: На територията на МИГ „Струма“ има създадени добри условия за спорт, чрез наличните стадиони, игрища, спортни площадки и плувни басейни. Река Струма предлага много добри възможности за спортен риболов и рафтинг. Основните потребности в тази сфера са свързани с осигуряване на възможности за масов спорт - модернизирани на стари или изградени на съвременни спортни площадки.

ПОТЕНЦИАЛ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ „СТРУМА“:

Човешки потенциал: Установеното добро образователно равнище на местните жители и сравнително балансираната полова структура и преобладаващия дял на населението в трудоспособна възраст, дават възможности за професионална подготовка, ориентирана към изискванията на пазара на труда и

възможности за реализиране на програми за квалификация и преквалификация на трайно безработни. Нарастването на броя на лицата с висше образование и намаляването на броя на лицата с ниско образование дават възможност да се инвестира в създаването на високо квалифицирани работни места с високо заплащане. Прилагането на пакет от мерки за задържане на населението в населените места и ограничаване на обезлюдяването са основна философия на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“. Потенциалът за развитие на територията включва още: създаване на по-добри възможности за реализация на лицата от маргинализираните и малцинствени общности и тяхното интегриране, чрез прилагане на мерки, осигуряващи заетост и обучение; подобряване на социалните услуги чрез разнообразяване на дейностите в социалните предприятия и разкриване на нови социални услуги. Усилията следва да бъдат насочени и към продължаващо възстановяване и модернизация на спортните бази и откриване на нови спортни обекти, и изграждане на нови социални, културни центрове. Подобряване материално-техническата база на образователните институции и интегриране на маргинализираните групи в системата на образованието.

Икономически потенциал: Територията на МИГ се характеризира с ресурсна осигуреност за развитие на селскостопанско производство. Агро-екологичните условия на територията определят възможностите за увеличаване на обработваемата площ и развитие и усъвършенстване на традиционни за територията и чувствителни сектори от растениевъдното производство - зеленчукопроизводство, лозарство, овощарство. Свободните земеделски площи могат да се използват за създаване на масиви от трайни насаждения, овошки, етерично – маслени култури, билки и др. в местата с подходящи почвено-климатични условия. Висок е потенциалът за развитие на биологичното растениевъдство и животновъдство. Важно условие за осигуряване на устойчива и позитивна икономическа динамика е реализацията на потенциала за обвързване производството на суровини с процеса на преработка, създавайки добавена стойност. Съществува ресурсна обезпеченост за развитие на селскостопанските производства, осигуряващи суровините за преработващата и хранително-вкусовата промишленост, което е предпоставка за създаване на малки мощности за преработка на плодове, зеленчуци, мляко и месо, обвързвайки производството на суровини с процеса на преработка и създавайки добавена стойност. На територията има потенциал за организиране на хоризонтални и вертикални връзки в хранителната верига и схеми за директни продажби, маркетинг на местни продукти, както и за внедряване на нови технологии за разширяване и развитие на местното производство. Тук развиват дейност множество фирми в сферата на добивната промишленост, дърводобива и дървопреработването, строителството и производството на бетонни и метални изделия, шивашката и хранително-вкусовата промишленост. Същите се нуждаят от повишаване на производствения си капацитет, оптимизация на производствените процеси, замяна на морално остарели технологии с нови такива и повишаване на качество на произвежданите продукти. Чрез Стратегията за ВОМР се създават възможности за повишаване конкурентоспособността на микро, малките и средни предприятия, въвеждане на иновации и развитие на нови производства и дейности за ареала. На територията на МИГ „Струма“ има множество неизползвани геотермални извори, съчетани с даденостите за планински туризъм и условията за био земеделие и животновъдство слагат фокус върху медицинския и лечебен туризъм, методите за чисто производство, съхранение и преработка на местни специфични хранителни и екологично чисти продукти (например козе мляко и млечни продукти). Територията и местната общност имат потенциал за развитие на алтернативен (културен и фестивален) и екстремн туризъм и спорт (за стимулиране на несезонен, немасов, а постоянен нишов туризъм), балнеотуризъм (налични термални води с отлични лечебни качества) и производство на стоки и съоръжения с пряко приложение в тези

сфери (например кукерски маски и костюми, национални (регионални) носии, декори, материали за исторически възстановки, печатни издания), което е част от тематичната област на ИСИС „Нови технологии в креативните и рекреативните индустрии”.

Инфраструктурен потенциал: Основно е свързан със създаването на качествена средата на живот, съхранение на местната идентичност, културно-историческото и природното наследство чрез инвестиции в малка по мащаби инфраструктура за подобряване на: енергийната ефективност на сгради от публичния сектор; състоянието на пътната, образователната, социалната, културната, спортна и обществена инфраструктура.

Туристически потенциал: Територията на МИГ „Струма“ има голям потенциал за развитие на устойчив туризъм, чрез опазване и експониране на природното и културно наследство и насърчаване на приемственост по отношение на живото наследство и традициите. В обхвата на МИГ попадат части от териториите на НП „Рила“ и НП „Пирин“, резерватите „Тисата“ и „Соколата“, защитени местности и зони, геотермални извори, гори, пещери, езера, р. Струма, обекти на културно-историческото наследство, множество църкви, които формират сериозен потенциал за развитие на различни видове туризъм - исторически, фото, балнео, екстрем, ловен и риболовен, еко и селски туризъм. Съхранената културна идентичност и богатството на териториалния културен календар очертават наличието на съществен потенциал за развитие на алтернативен вид туризъм - фестивален. В тази връзка е наличен ресурс за разработване и популяризиране на местни специфични териториални туристически продукти и атракции. Наличните свободни и неизползвани общински имоти могат да бъдат използвани и предоставени на частната инициатива за разгръщане на настанителни бази, атракции и други туристически обекти.

3.2. Идентифицирани групи от заинтересовани лица на територията на МИГ:

Заинтересованите страни, свързани с разработването и изпълнението на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма” са идентифицирани на основния принцип и разбирането, че: **1)** МИГ е структурирана от четири сектора – публичен, стопански, нестопански и граждански. **2)** Пряко въздействие върху подготовката и изпълнението на Стратегията за ВОМР оказват потенциалните бенефициенти на мерките от Стратегията от публичен, стопански и нестопански сектор. **3)** Непряко въздействие върху подготовката и изпълнението на Стратегията за ВОМР оказват потенциалните крайни бенефициенти и ползватели от резултатите по прилагането ѝ. **4)** „Заинтересована страна“ е група лица с общ интерес и възможности, свързани с реализиране на стратегия за ВОМР, включително и като потенциални получатели на финансова помощ и ползватели на резултати от нейното изпълнение.

Чрез анализ на заинтересованите страни (*виж приложеният анализ*) са идентифицирани **4 категории и 22 групи** ключовите заинтересовани страни:

1. Публичен сектор: Заинтересовани лица по отношение на социално и икономическо развитие на територията, подпомагане на бизнеса и на социалния сектор чрез предоставяне на по-качествени услуги, подобряване на инфраструктурата и повишаване на образователната интеграция. Потенциален бенефициент на мерки от ПРСР, ОПРЧР и ОПНОИР на СВОМР. В тази категория се включват следните **7 групи:** **1.1)** Общинските администрации на общините Симитли, Кресна и Струмани. **1.2)** Общинските съвети на общините Симитли, Кресна и Струмани. **1.3)** Кметове и кметски наместници на селата от общините Симитли, Кресна и Струмани. **1.4)** Държавни институции, структури на местно ниво – ДБТ Благоевград, филиал Симитли, ДБТ Сандански, филиали Кресна и Струмани; ДСП Благоевград, филиали Симитли и Кресна, ДСП Сандански, филиал Струмани; ВиК – Благоевград; Общински служби „Земеделие и гори“. **1.5)** Общински образователни институции – основни училища

и детски градини. **1.6)** Културни институции на територията на общините Симитли, Кресна и Струмјани. **1.7)** Социални институции на територията на общините Симитли, Кресна и Струмјани.

2. Стопански сектор: Заинтересовани страни по отношение развитието на различни бизнес инициативи, разкриване на нови работни места, технологична модернизация на стопанствата и производствата, повишаване на конкурентоспособноста и експортниот потенцијал на фирмите. Потенцијален бенефициент на мерки од ПРСР, ОПИК и ОПРЧР на СВОМР. В оваа категорија се вклучуваат следните **5 групи**: **2.1)** Земеделски производители, физически и юридически лица, регистрирани по Наредба №3 од 1999 г. за создавање и поддржане на регистър на земеделските производители, развиваачи дејност во сектор растениевџдство и од сектор животновџдство на територията на МИГ „Струма“. **2.2)** Юридически лица еднолични трџговци и юридически лица, регистрирани по Трџговскиот закон, микро, малки и средни предприятия, развиваачи дејност на територията на МИГ „Струма“ во различни сектори. **2.3)** Юридически лица еднолични трџговци и юридически лица, регистрирани по Трџговскиот закон, големи предприятия, развиваачи дејност на територията на МИГ „Струма“ во различни сектори. **2.4)** Юридически лица, регистрирани по Законот за кооперациите, развиваачи дејност на територията на МИГ „Струма“ во различни сектори. **2.5)** Сдруженија на животновџдите и земеделските производители.

3. Нестопански сектор: Заинтересовани лица по отношение развитието на културата, образованието, туризмот и местната идентичност на територията на МИГ. Потенцијален бенефициент и/ или партњор на мерки од ПРСР, ОПРЧР и ОПНОИР на СВОМР. В оваа категорија се вклучуваат следните **6 групи**: **3.1)** Читалишта, регистрирани по Законот за читалищата, развиваачи дејност на територията на МИГ „Струма“. **3.2)** Юридически лица со нестопанска цел, регистрирани по ЗЈОЛНЦ, развиваачи дејност во различни сфери на местното развитие. **3.3)** Туристически друшества и организации, регистрирани по ЗЈОЛНЦ. **3.4)** Самодејци и самодејни състави, регистрирани по ЗЈОЛНЦ. **3.5)** Спортни клубове спортни асоцијации, регистрирани по ЗЈОЛНЦ. **3.6)** Училишни настоятелства, регистрирани по ЗЈОЛНЦ.

4. Граждански сектор: Заинтересовани лица по отношение ползувањето на резултатите од реализираните мерки по Стратегијата за ВОМР. В оваа категорија се вклучуваат следните **4 групи**: **4.1)** Местни лидери, физически лица. **4.2)** Представители на уязливи групи – пензионери, младежи до 29 г., хора во неравносостојно положение, мајки со деца, малцинствени групи и др. живеечки на територията на МИГ „Струма“. **4.3)** Настоятелства на религиозните храмови на територията на МИГ, регистрирани по Законот за вероизповеданијата. **4.4)** Физически лица од местната опшност.

3.3. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите:

SWOT-анализът како качествен аналитичен и прогностичен метод, дефинира дејствието на вътрешните и външните фактори за развитие на МИГ „Струма“ и възможностите за избор на подходяща стратегија за постигане на целите на развитието. Отразва дејствието на вътрешните фактори (силни и слаби страни) и външните фактори (възможности и заплахи) на средата:

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<p>1. Стратегическо географско положение и близост до две дрџжавни граници со Р. Гърција и БЈОР Македонија.</p> <p>2. Отлична транспортна достъпност – От тук преминава главен път Е79 (бъдещо трасе на автомагистрала „Струма“) и ж.п. линијата</p>	<p>1. Влошена демографска ситуација.</p> <p>2. Не прерструкурирана и недостатъчно конкурентоспособна икономиката на МИГ.</p> <p>3. Бавно прерструкуриране на добивната промишленост.</p> <p>4. Маломерност и слаба техническа</p>

<p>София – Кулата.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Относително добра техническа инфраструктурна осигуреност. 4. Много добри природно-климатични условия за земеделие и туризъм. 5. Развити производствени умения в земеделието, добивната промишленост и индустриалното производство. 6. Традиции в отглеждането на зеленчуци и пасищното животновъдство. 7. 60 % от населението е в трудоспособна възраст. 8. В обхвата на МИГ попадат части от териториите на НП „Рила“ и НП „Пирин“, резерватите „Тисата“ и „Соколата“, защитени местности и зони. 9. Свободни общински или държавни терени, подходящи за развитие на производствена и друга дейност на тях. 10. Относителна близост до големи консуматорски центрове – Благоевград, Банско, София, Сандански и др. 11. Развита базова образователна мрежа и близост до средни и висши училища. 12. Чиста околна среда. 	<p>обезпеченост на земеделските стопанства.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Висок процент на населението е без или е с ниско образование. 6. Бедност на населението и ниски доходи. 7. Лошо състояние на общинската пътна мрежа. 8. Амортизирана ВиК мрежа или липсата на такава в някои населени места. 9. Недостатъчно добре развита социална инфраструктура. 10. Липса на газификация на населените места в обхвата на МИГ „Струма“. 11. Недостатъчно развита хидромелиоративна мрежа за нуждите на поливното земеделие. 12. Затруднена достъпност до отдалечените планински и високопланински населени места. 13. Устойчива тенденция към намаляване броя на учениците, особено в малките населени места.
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждането на трасе от автомагистрала „Струма“ би довело до икономическо оживление в ареала на МИГ. 2. Планински и полупланински площи с ливади и пасища за отглеждане на животни и дивеч. 3. Ефективно използване на горите – развитие на дървопреработването, дървообработването, ловния туризъм, преработката на диворастващи плодове, билки и гъби. 4. Наличните природни и исторически ресурси са предпоставка за развитие на туризма. 5. Ефективно използване на геотермалните ресурси. 6. Газифициране на населените места от МИГ, поради близост до магистрален газопровод. 7. Създаване и развитие на нови МСП с нови за 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Задълбочаване на негативните демографски процеси. 2. Влошаване на възрастовата структура на населението на МИГ „Струма“, ограничения в качествена работна ръка и засилване на мигрантските процеси. 3. Засилване на процесите на обезлюдяване на малките населени места. 4. Зависимост на инвестициите в публична инфраструктура от външни финансови инструменти. 5. Недостатъчна предприемаческа активност. 6. Рискове, причинени от промените в климата. 7. Нелоялна конкуренция от внос на земеделска продукция. 8. Липса на инвестиции (национални и

<p>региона производства и услуги.</p> <p>8. Подобряване на икономическите връзки между субектите от МИГ „Струма“ и съседните държави.</p> <p>9. Използване на значителният хидроенергиен потенциал на р. Струма и част от нейните притоци.</p>	<p>чуждестранни).</p> <p>9. Неодобрение на СВОМР, което ще лимитира достъпа до финансови средства.</p> <p>10. Незаконна сеч и браконьерство в горите, водещи до невъзстановими щети.</p> <p>11. Територията на МИГ „Струма“ попада в зона с повишен сеизмичен риск.</p>
--	---

Всички изводи, които са направени в социално-икономическия анализ, анализа на потребностите на групите заинтересовани страни и резултатите от ситуационния SWOT анализ, ни дават основание да заключим, че за МИГ „Струма“ е подходяща стратегията за преодоляване на слабостите чрез създаване на нови възможности. Свързана е с използване на силните страни на територията и местната идентичност с цел минимизиране на заплахите. **Провежданите политики** следва да са насочени към: **1)** Използване на силните страни на МИГ за елиминиране на външните заплахи, чрез прилагане на интегрирани подходи и решения; **2)** Инвестиране в дейности с мултипликационен ефект, разнообразяване на икономиката с развитие на неземеделски дейности и производства; **3)** Създаване на стратегически партньорства и специализирани структури за съвместно решаване на значими общностни проблеми; **4)** Пренасочване на свободните и неизползваеми активи в дейности, създаващи добавена стойност; **5)** Стимулиране на частните инициативи и инвестиции.

3.4. Потребности на уязвимите и малцинствени групи, при наличие на такива:

При анализа на рисковите групи е констатирана липса на достатъчно точни данни за броя на лицата, които попадат в съответните групи, особено в случаите на потенциален риск. Една от причините за това е, че системите на социалното подпомагане и социалните услуги не са ориентирани към превенция на риска от социално изключване. За това в ползването на съответните служби са само лицата, чиито проблеми са налични и са ескалирали до степен на инцидент или криза. Данните за броя на лицата от съответните групи (с изключение на настанените в специализирани институции) са приблизителни, тъй като рискът от социално изключване е резултат от съчетаване на фактори от различно естество, а не резултат от една единствена характеристика. Главна потребност на всички уязвими групи е преодоляването на социалната изолация и социално им включване в местните общности и живот, което е основа за повишено качество на живот. Заедно с това съществува и потребност от улеснен достъп до социални услуги във физически, икономически и организационен аспект. Бъдещите потребности са за един индивидуализиран подход с отчитане на специфичните нужди и личностни характеристики. В процеса на разработване на Стратегията за ВОМР, общността определи като приоритетни следните уязвими и малцинствени групи и необходимите специфични мерки за преодоляване на техните потребности, към които трябва да насочи своето внимание:

1) Възрастни хора над 64 г., възрастни хора с увреждания и възрастни хора в риск (над 1 500 души): Делът на тези лица е нормално висок, с оглед протичащите демографски процеси и структурата на икономиката на МИГ „Струма“. Заетостта в земеделието предопределя много ниско равнище на пенсиите на възрастните хора и ги поставя в невъзможност да покриват нормално своите неотложни разходи. Добивната промишленост, развита в миналото е източник на не малко възрастни хора с увреждания. Не е малък и делът на самотно живеещите стари хора, чийто деца и наследници са се установили в чужбина. В този смисъл съществува потребност от допълнителна материална

подкрепа на тази категория, която ще се търси през органите на местното самоуправление и неправителствени организации, които биха могли да окажат подкрепа и социална защита за ежедневните грижи в дома, осигуряване на социални контакти, компенсирание на изолираността от социални и здравни услуги в малките населени места, разрешаване на въпроса с достъпността на архитектурната среда. **2) Хората с увреждания (над 1 300 души) в трудоспособна възраст** са другата уязвима група на територията на МИГ „Струма“. Техните потребности (в зависимост от степента на увреждане) са свързани с осигуряването на достъп до здравни, образователни и социални услуги, заетост и достъпна архитектурна среда. Потребността от асистенти и помощници се удовлетворява в рамките на ОП „Развитие на човешките ресурси“ посредством проекти на общините Симитли, Кресна и Струмани. Извън това МИГ „Струма“, също ще заложи подобни мерки, спазвайки демаркационната линия и правилата за липса на дублиране сред потребителите. Заетост на хората с увреждания може да бъде осигурена чрез създаването на социални предприятия. **3) Продължително безработни лица**, които са обезсърчени са третата уязвима група на територията. Обичайно това са лица с ниско образование и квалификация, постоянно отхвърляни от пазара на труда, което е довело до тяхното обезсърчаване и намаляване или отказ от активност за търсене на работа. Липсата на доходи за тази група лица, води отчасти до приравняване на техните потребности с тези на пенсионерите, но от друга страна е необходимо да се предлагат възможности за излизане от това състояние. Подходящи биха били мотивационни обучения, възможности за преквалификация и усвояване на нови професии, като се обучават в традиционни занаяти и производството на стоки, които са атрактивни за туристите и могат да допринесат за повишаване на заетостта и осигуряване на постоянни доходи. Трябва да се подготвят специални програми за продължително безработните лица, които да се включат в конкретни проекти за трудова заетост, тъй като тази основна уязвима група остава традиционно без работа и препитание и постепенно се десоциализира. **4) Лица с ниско образование и квалификация:** Създаване на възможности за придобиване на професионална квалификация, адекватна на изискванията на бизнеса и създаването на стимули за социална ангажираност на местните предприятия за надеждно разрешаване на социалните проблеми в общността. **5) Семейства с деца в неравностойно социално положение (около 2 700 семейства):** Налице е необходимост от методическа помощ и повишаване квалификацията на персонала, както и потребност от превенция и реализация на нови услуги. Родителите на деца в неравностойно положение имат необходимост от интеграция на пазара на труда и възстановяване на трудовите им навици, както и подкрепа за отглеждането на децата си. **6) Роми (по данни на НСИ 3% от населението на МИГ „Струма“ се е самоопределило като роми):** Потребност от подобряване на профилактичните дейности, повишаване на здравните знания и информираността, от пълно обхващане и задържане на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст, както и от инициативи за популяризиране на културната идентичност на ромската общност, включително в сферата на традиционните дейности и талантите. Местната общност адмира и ще подкрепи разработването и прилагането на нови видове социални услуги и иновативни модели за социална подкрепа, вкл. мобилни услуги, ранна превенция, предоставяне на услуги в естествената среда на потребителите, включване на жените и др.

4. Цели на стратегията:

(не повече от 10 страници)

4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията:

Целите и приоритетите за развитие на МИГ „Струма“ са дефинирани на базата на мненията и

предложенията на заинтересованите страни, според които бъдещето трябва да бъде насочено към: **1)** Стимулиране развитието на земеделието; **2)** Подкрепа за обновяване и модернизация на земеделските стопанства; **3)** Подкрепа за технологична модернизация на бизнеса и въвеждане на иновации извън сектора на земеделието; **4)** Диверсификация на икономиката и развитие на алтернативни сектори и дейности, включително туризъм; **5)** Борба с безработицата и повишаване ефективността на работната ръка; **6)** Интегриране на маргинализирани общности и осигуряване на социални и образователни услуги; **7)** Повишаване качеството на средата за живот чрез инвестиции в инфраструктура, опазване на културно-историческото и природното наследство, и местната идентичност. Всички планирани интегрирани действия трябва да допринасят за преодоляване на идентифицираните проблеми, нужди и слаби страни в развитието на общините СIMITЛИ, Кресна и Струмяни. Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ е синхронизирана с политиките на национално, регионално и местно ниво, включително и с политиките по десегрегация и деинституционализация. В съответствие с идентифицираните нужди и потребности и характеристика на целевите общини, Стратегията за ВОМР си поставя следната **ОБЩА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ** за развитие на територията на МИГ „Струма“:

Устойчиво и балансирано развитие на територията на МИГ „Струма“ чрез стимулиране на местната икономика, подобряване на физическата среда и качеството на живот на хората, повишаване капацитета на човешките ресурси и оползотворяване на местния потенциал и идентичност.

Реализацията на общата цел е предвидено да бъде осъществена чрез изпълнението на следните **ПРИОРИТЕТИ** за развитие на територията, в рамките на които са дефинирани конкретните мерки от Стратегията за ВОМР:

ПРИОРИТЕТ 1: Конкургентоспособно и устойчиво развитие на икономиката на МИГ „Струма“

Първият приоритет е насочен към развитие на местната икономика. На територията на трите общини е идентифициран капацитет и сериозен интерес от страна на потенциалните бенефициенти към Стратегията както в областта на селското стопанство, развитие на земеделието и преработването на селскостопанска продукция, така и за развитие на бизнеса извън сектора на земеделието и повишаване капацитета на микро-, малките и средни предприятия на територията на МИГ „Струма“. Приоритетът включва реализацията на 3 специфични цели и 6 мерки, от които 4 мерки с финансиране от ЕЗФРСР чрез ПРСР 2014 – 2020 г и 2 мерки с финансиране от ЕФРР чрез ОПИК 2014 – 2020 г.

ПРИОРИТЕТ 2: Подобряване средата на живот чрез инвестиции в обновяване на малка по мащаби инфраструктура, съхранение на местната идентичност, културно-историческото и природното наследство

Вторият приоритет е насочен към обновяването на общинска инфраструктура (техническа, образователна, социална, културна и др.), което се очаква да окаже положително въздействие върху повишаване на привлекателността на общините СIMITЛИ, Кресна и Струмяни за привличане на нови бизнес инициативи и инвестиции и върху подобряване качеството на живот на населението. Инвестициите в публичната инфраструктура са от особена важност за съживяването на населените места, най-вече извън общинските центрове, където обикновено инфраструктурата е остаряла и амортизирана, а финансовите възможности за нейното подобряване са най-малки. Именно лошата инфраструктура в селата е една от причините за тяхното обезлюдяване. Приоритетът предвижда и реализацията на дейности за оползотворяване потенциала за развитие на туризма и създаването на иновативни туристически практики на територията на МИГ, въвличащи културно-историческото и природното наследство, установените традиции, производства, занаяти и гастрономически произведения. Приоритетът включва изпълнението на 2 специфични цели и 4 мерки с финансиране от

ЕЗФРСР чрез ПРСР 2014 – 2020 г.

ПРИОРИТЕТ 3: Развитие на човешкия капитал чрез подобряване достъпа до заетост, стимулиране на предприемачеството и осигуряване на съвременни социални услуги

Третият приоритет е насочен към изпълнението на мерки за разкриване на нови работни места, повишаване капацитета и уменията на безработните лица за по-лесно намиране на работа и подкрепа за развитието на предприемачески идеи с цел борба с безработицата на територията на МИГ, повишаване и разнообразяване на компетенциите на заетите лица с цел увеличаване на тяхната ефективност и производителност, както и подкрепа за развитие на иновативни и специфични за региона социални услуги, насочени към насърчаване на социалното включване на лица от маргинализирани групи. Приоритетът включва изпълнението на 2 специфични цели и 5 мерки с финансиране от ЕСФ чрез ОПРЧР 2014 – 2020 г.

ПРИОРИТЕТ 4: Инвестиции в обучението, социалното приобщаване на децата и учениците от маргинализирани общности на територията на МИГ „Струма“

Четвъртият приоритет е насочен към приобщаване на децата и учениците от маргинализираните общности, включително ромите, увеличаване броя на интегрираните ученици, за които българският език не е майчин, като в същото време им се осигури среда ориентирана към съхраняване на културната им идентичност. Инвестициите в интегрирани действия ще подпомогнат децата и учениците на територията на МИГ „Струма“ от етническите малцинства и/или от маргинализирани обществени групи да се изградят като пълноценни граждани и да постигнат успешна професионална, личностна, социална и творческа реализация. Приоритетът включва реализацията на 1 специфична цел и 1 мярка с финансиране от ЕСФ чрез ОПНОИР 2014 – 2020 г.

4.2. Специфични цели:

Всеки от приоритетите за развитие на територията по т.4.1 ще бъде реализиран чрез изпълнението на следните специфични цели, в рамките на които са разработени конкретните мерки от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“:

В рамките на ПРИОРИТЕТ 1:

↪ **Специфична цел 1.1: Стимулиране устойчивото развитие на земеделието и горския сектор на територията на МИГ „Струма“**

Специфичната цел е насочена към устойчиво развитие на земеделието в целевите общини, където потенциалът от изграждане и обновяване на съществуващи конкурентоспособни стопанства е значителен. Земеделието е съществен отрасъл в икономиката на МИГ, който има капацитет за бъдещо развитие в посока модернизация на стопанствата, прилагане на нови видове и методи на производство, био производство и др. Именно поради тези причини за него е налице голям интерес и очаквания за изпълнение на устойчиви и качествени проекти. Идентифицирани са нужди от оптимизиране на земеделските стопанства и повишаване на конкурентоспособността чрез въвеждане на нови технологии в земеделското производство и преработката на земеделски продукти и технологична модернизация. Целта ще се реализира посредством две мерки за подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства и подкрепа за преработката, предлагането на пазара и/или развитието на селскостопански продукти, и една мярка, стимулираща въвеждането на нови технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти. И трите мерки се предвидени за финансиране от ПРСР 2014 – 2020 г.

↪ **Специфична цел 1.2: Технологично развитие и внедряване на иновации и стандарти в малките и средни предприятия на територията на МИГ „Струма“**

Втората специфична цел от Приоритет 1 е насочена към изпълнение на дейности за повишаване конкурентоспособността на икономиката на МИГ „Струма“ и диверсификация местния бизнес, включително и чрез алтернативни дейности. Подкрепата ще бъде насочена основно към технологична модернизация на производствата, въвеждане на модерно оборудване и технологии, покриването на международно признати стандарти и прилагането на иновации, водещи до растеж на малките и средни предприятия на територията на общините Симитли, Кресна и Струмјани. Тази специфична цел ще бъде достигната посредством изпълнението на две мерки, които ще се финансират от ОПИК 2014 – 2020 г.

☞ **Специфична цел 1.3: Диверсификация на икономиката на МИГ „Струма“ чрез развитието на неземеделски дейности**

Третата специфична цел от Приоритет 1 е насочена към изпълнение на дейности за диверсификация на икономиката на обхванатите общини чрез стимулиране развитието на неземеделски дейности, включително туризъм, посредством изпълнението на една мярка, която ще се финансира от ПРСР 2014 – 2020 г.

В рамките на ПРИОРИТЕТ 2:

☞ **Специфична цел 2.1: Стимулиране развитието на територията на МИГ „Струма“ чрез обновяване на всички видове малка по мащаби инфраструктура**

В рамките на целта е предвидено изпълнението на една мярка, която ще се финансира от ПРСР 2014 – 2020 г. Насочена е към обновяване на дребно-малка инфраструктура в общините Симитли, Кресна и Струмјани – техническа, културна, образователна, социална и др. Подобряването облика на населените места и осигуряване на модерна и отговаряща на съвременните изисквания инфраструктура, включително за безопасност и опазване на околната среда, е предпоставка за повишаване качеството на живот на населението и стимулиране привличането на нови инвестиции на територията на МИГ „Струма“.

☞ **Специфична цел 2.2: Укрепване и съхранение на местната идентичност чрез популяризиране на културно-историческото и природното наследство на територията на МИГ „Струма“**

В рамките на тази цел е предвидено осъществяването на три мерки, финансирани от ПРСР 2014 -2020 г.. Първата е насочена към балансирано и устойчиво развитие на МИГ „Струма“ чрез развитие на туризма и уникалните туристически ресурси, разнообразяване и подобряване на туристическата инфраструктура на територията, изграждането на атракции и съоръжения за посетители, опазване и популяризиране на природното и културно наследство на МИГ, адекватно експониране и популяризиране на ценностите в целевите населени места. Втората мярка е свързана със запазване на духовната и културна идентичност и традиции чрез проучвания и инвестиции в поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на населените места от МИГ, в ландшафт и обекти с висока природна стойност, включително съответните социално-икономически аспекти, в действия за повишаване на информираността по екологични въпроси. Третата мярка е извън обхвата на мерките от Регламент (ЕС) № 1305/2013, но съответства на неговите цели. Свързана е с оползотворяване потенциала за развитие на туризма и създаването на иновативни туристически практики на територията на МИГ, въвличащи културно-историческото и природното наследство, установените традиции, производства, занаяти и гастрономически произведения.

В рамките на ПРИОРИТЕТ 3:

☞ **Специфична цел 3.1: Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места чрез обучения на безработни и заети лица и подкрепа за развитие на предприемачески идеи**

Целта е насочена към изпълнение на дейности за стимулиране на заетостта, борба с безработицата и

предотвратяване отпадането на лица от трудовия пазар на територията на МИГ „Струма“. В рамките на тази цел ще бъдат реализирани три мерки, предвидени за финансиране от ОПРЧР 2014 – 2020 г., насочени към обучение на безработни лица, вкл. безработни лица с увреждания и създаване на стимули на бизнеса за тяхното дългосрочно наемане на работа, обучение на безработни с цел повишаване конкурентоспособността и ефективността им на пазара на труда и създаване на предпоставки за развитието на нови бизнес идеи в конкурентни сфери чрез организиране на обучения и семинари за съвети по предприемачество.

↪ **Специфична цел 3.2: Насърчаване на социалното включване на лица от маргинализирани групи, лица с увреждания, самотно-живеещи лица и др. уязвими общности**

Втората специфична цел обхваща изпълнението на две мерки, предвидени за финансиране от ОПРЧР 2014 – 2020 г. Първата е насочена към предоставяне на специфични и иновативни за територията на МИГ „Струма“ социални услуги и дейности за предотвратяване социалното изключване на маргинализирани общности, вкл. ромите, лица с увреждания, самотно-живеещи лица, трудни за обслужване, и други социални групи в риск, чийто брой и дял от населението на територията на МИГ се увеличава в последните години и които имат нужда от получаването на допълнителни социални услуги и дейности, специфично насочени към техните нужди и потребности, за да водят пълноценен и равностоен на съгражданите си начин на живот. Втората мярка е свързана с насърчаване на социалното предприемачество.

В рамките на ПРИОРИТЕТ 4:

↪ **Специфична цел 4.1: Образователна интеграция на децата и учениците от маргинализираните общности, включително роми**

Целта е насочена към изпълнение на дейности за подобряване на условията за равен достъп до предучилищна подготовка и възпитание, и училищно образование; допълнителни занимания с деца, за които българският език не е майчин за овладяване на официалния език преди постъпване в първи клас; допълнителни занимания с ученици, за които българският език не е майчин за компенсирани на пропуските при усвояване на учебния материал; повишаване на качеството на образованието в детските градини, в подготвителните групи в общинските училища и в училищата, в които се обучават деца и ученици от различен етнически произход взаимно опознаване на децата от различни етноси и възпитаването им в дух на толерантност; включване на родителите във възпитателния и образователния процес; засилване на мотивацията на децата, учениците и родителите за участие в образователния процес (вкл. постъпване в първи клас); създаване на условия за успешна социализация на децата и учениците от етническите малцинства и/или от маргинализирани групи и от семейства, търсеци или получили международна закрила; преодоляване на негативни обществени нагласи, основани на етнически произход; взаимно опознаване на учениците от различни етноси и възпитаването им в дух на толерантност. В рамките на тази цел ще бъде реализирана една мярка, предвидена за финансиране от ОПНОИР 2014 – 2020 г.

Взаимовръзката между мерките, специфичните цели и приоритетите от Стратегията за ВОМР е представена в *Приложение №3* към документа.

4.3. Връзка между стратегията за ВОМР с характеристиките на конкретната територия, разработени въз основа на местните потребности и потенциал, в съответствие с политиките на национално, регионално и местно ниво, включително и с политиките по десегрегация и деинституционализация:

Настоящата стратегия за ВОМР на МИГ „Струма“ отчита всички лимитиращи фактори и слаби страни

на територията и търси баланс за въздействие върху тях, чрез подпомагане на секторите, имащи отношение към политиките на ЕЗФРСР, ЕФРР и ЕСФ и осъществява връзката между стратегическите планови документи на европейско, национално, регионално, областно и общинско ниво. Всички избрани мерки, структурирани в приоритети и цели на мултифондовата Стратегия, ще допринесат пряко или непряко за разгръщане на потенциала на територията на МИГ. Стратегическите предложения са определени от местните специфики и ресурси, очертани в социално-икономическия анализ на територията, SWOT анализа и мнението на местните общности, изразени в процеса по разработването на настоящата стратегия.

Връзка между стратегията за ВОМР с характеристиките на територията на МИГ „Струма“

Връзка с икономиката: През последните години МСП на територията на МИГ „Струма“ се характеризират с относителна устойчивост и стабилност. Съществена част за разработването на адекватна за нуждите на територията Стратегия за ВОМР, заема анализът на предприятията със седалище на територията на МИГ по икономически дейности, приоритетно посочени в Стратегията за насърчаване на малки и средни предприятия 2014 – 2020 (НСНМСП) и Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС). Според анализите и проучванията на територията на МИГ „Струма“, степента на развитие на промишлените предприятия от общините Симитли, Кресна и Струмани е слабо, което обяснява тяхната ниска конкурентоспособност, ефективност, експортен потенциали и по-нисък стандарт на живот в целевите общини. Съгласно категоризацията на НСНМСП, най-много промишлени предприятия на територията попадат в категорията „Нискотехнологични и средно нискотехнологични промишлени предприятия“, като по-голямата част от тях развиват дейност в производството на дървен материал и изделия от дърво, мрамор и скално-облицовъчни материали, метални изделия, шивашкото производство, производството на храни, както и производство неklasифицирано другаде. Същите се нуждаят от повишаване на производствения си капацитет, оптимизация на производствените процеси, замяна на морално остарели технологии с нови такива и повишаване на качество на произвежданите продукти. Също така при анализа е отбелязан недостатъчният брой на предприятия, чиято дейност попада в обхвата на ИСИС, което води до ниска конкурентоспособност на съществуващите предприятия и силно влияние от икономическите промени и кризи. Същевременно на територията на МИГ „Струма“ има множество неизползвани геотермални извори, съчетани с даденостите за планински туризъм и условията за био земеделие и животновъдство слагат фокус върху медицинския и лечебен туризъм, методите за чисто производство, съхранение и преработка на местни специфични хранителни и екологично чисти продукти (например козе мляко и млечни продукти). Територията има потенциал за развитие на алтернативен екстремален туризъм и спорт (за стимулиране на несезонен, немасов, а постоянен нишов туризъм).

Подкрепата по Стратегията за ВОМР е насочена към адресиране на нуждите, преодоляване на предизвикателствата и оползотворяване на възможностите за развитие на МСП, определени съгласно идентифицираните териториални потребности и целите на: **1) Национална стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г.** представлява визията на Република България относно държавната подкрепа в областта на МСП в съответствие с политиката на ЕС. Стратегията за ВОМР ще допринесе за постигане на целите в две от приоритетните ѝ области: достъп до финансиране и умения и иновации. **2) Иновационната стратегия за интелигентна специализация на Република България**, която цели да осигури ефективно и координирано управление иновационните процеси.

Един от основните приоритети, които си е поставила местната общност е задоволяване на потребността от повишаване на конкурентоспособността на МСП, чрез въвеждане на иновации и

технологично обновление в МСП и създаване на местен бизнес и заетост на населението извън земеделието, реструктуриране на добивната промишленост и развитие на алтернативни производства и дейности, като туризма. Подкрепата по Стратегията за ВОМР ще бъде насочена и към подпомагане на капацитета на предприятията за по-лесен достъп и устойчиво развитие. Мерките, които ще се реализират в тази област, ще бъдат насочени към преодоляване на ограниченията, които изпитват предприятията по отношение на конкурентоспособността си на регионалния, вътрешно европейския и световния пазари, дължащи се на високи производствени разходи и необходимост от оптимизация на производствените вериги, използването на морално остарели технологии за осъществяване на производствени процеси и липсата на достатъчен производствен капацитет, който да удовлетворява пазарните обеми на търсене. В сферата на икономиката, Стратегията за ВОМР може да бъде полезна за постигането на балансирано и интегрирано икономическо развитие, осигуряващо заетост и намаляване на бедността с акцент върху подобряване на цялостната дейност и икономическата ефективност на аграрния сектор и интегриране на производството и преработката на земеделски продукти и повишаване на икономическата активност на населението и осигуряване на качествена заетост и социално включване. Стратегията ще подпомага и развитието на неземеделски дейности, с приоритет към дейности, оползотворяващи вътрешните ресурси територията и местната идентичност и традиции.

Връзка със земеделието: Териториите с предназначение за нуждите на селскостопанския и горскостопанския сектори съставляват над 97% от общата територия на МИГ „Струма“. Оглеждат се основно зеленчуци, овошки, лозя, тютюн и др. През последните години се увеличи делът и на оранжерийното производство на зеленчуци. Животновъдството бележи ръст в отглежданите животни и се развива основно в рамките на дребно производство (малки ферми) и личното потребление. Основно се отглеждат говеда, кози, овце и птици. Положителен растеж се отчита в развитието на пчеларството, като пчелните семейства са нараснали. Въпреки традициите, сектора на селското стопанство е водещ за територията на МИГ „Струма“, но не е достатъчно модернизирани. Относително ниска е инвестиционната активност в земеделието, особено по отношение на иновациите и енергийната ефективност. Основните потребности в тази сфера са свързани с необходимост от закупуване на нова земеделска техника, организиране на предприятия, преработващи земеделска продукция, създаване на зеленчукова борса за търговия без посредници, диверсификация на земеделските производства и ангажиране на младите хора в сферата на земеделието. Подпомагането на модернизацията и технологичното обновление на стопанствата, чрез средствата по Стратегията за ВОМР и осигуряването на възможностите за инвестиции в развитие и иновации ще подобри тяхната текуща конкурентоспособност, в т.ч. ще подобри и качеството на произвежданата продукция и ще увеличи производството на продукти с по-висока добавена стойност. Чрез избраните мерки от Стратегията се цели да бъдат постигнати устойчивост, стабилност, икономическа ефективност на земеделските стопанства, повишаване на заетостта в селскостопанския сектор и осигуряване на преработвателни мощности. Цели се и създаването на условия и възможности за развитие на земеделски бизнес в малките населени места, което ще допринесе за тяхното икономическо развитие и преодоляване на различията.

Връзка с инфраструктурата: Общините Симитли, Кресна и Струмани са хомогенни и в инфраструктурно отношение, както като наличие на системи и съоръжения, така и като ниво на тяхното състояние. Силно разчлененият релеф и наклонените терени създават много трудности при изграждането и подържането на различните обекти на техническата инфраструктура. Цялата територия е обединена от Път I-1 (E-79) Видин – София – Кулата е част от транс европейския

международен транспортен коридор (МТК) №4 - Видин/Лом – София – Благоевград - Кулата – Солун, който обслужва международните транспортни потоци в посока от север/запад на юг. Това направление е най-късото разстояние от пристанищата Видин и Лом на р. Дунав до пристанище Солун в Гърция и е конкурент на сухоземния транспортен коридор по долината на р. Вардар, свързващ Белград със Солун. Главен път Е-79 ще остане паралелно трасе на изграждащата се автомагистрала „Струма“. Друг път със стратегическо значение е път II-19 Симитли – Разлог – Гоце Делчев – Копривлен – ГКПП Илинден. В останалата си част, пътната мрежа на територията на МИГ е съставена основно от общински пътища III и IV клас, около 80% от които са асфалтирани и 20% са с трошено-каменна настилка и черни пътища. Предизвикателство и пред трите общини е поддържането на общинската пътна мрежа в състояние, гарантиращо свободното движение на хора, стоки и услуги. Водоснабдени са 90% от всички населени места, включени в местното партньорство, като 30% от тях ползват питейна вода с отклонение от качеството или имат режим във водоснабдяването. Водопроводните мрежи в населените места са предимно от етернитови тръби и малка част от стоманени тръби. Азбестоциментите водопроводи са амортизирани и състоянието им е причина за многобройни аварии и недопустими загуби на питейна вода които в някои селища са с повече от 50%. Канализационната мрежа обхваща около 70% от населението и стопанските субекти на партньорската територия, което влияе пряко, както върху благоустрояването в населените места, така и върху условията на живот и труд на населението, възможностите за опазване на околната среда и предпазването от рисковете, свързани със здравето на хората и последиците от природни и технологични рискове. Незадоволително е състоянието на ревизионните шахти и главните колектори, където ги има. Промислените предприятия имат собствени септични ями и след тях отпадните им води се заустват в реките. 99% от населените места на целевата територия са електроснабдени и малък процент, основно труднодостъпни планински села и махали не са или са частично електрифицирани. По време на обсъжданията на Стратегията за ВОМР се направи извода, че поради малкия си финансов ресурс не може да се финансират мащабни инфраструктурни проекти, а усилията ще бъдат насочени към подобряване на малка по мащаби инфраструктура. Макар и ограничени инвестициите ще подпомогнат целите на националните и общинските планове за осигуряване на качествена среда за живот.

Връзка със социалната сфера: Стратегията за ВОМР 2014-2020 г. ще допринесе активно за изпълнението на две от целите на Стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и за постигането на икономическо, социално и териториално сближаване „Европа 2020“. Това са целите в областта на трудовата заетост и борбата с бедността и социалното изключване. Приоритет 3 на Стратегията съсредоточава усилията върху подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места, намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване. Осигуряването на по-висока и по-качествена заетост на територията на МИГ „Струма“ може да бъде постигнато, чрез прилагане на мерки в две направления: 1) Повишаване на икономическата активност и едновременно с това – подобряване достъпа до заетост за търсещите работа безработни лица; 2) Осигуряване на възможност за заетите, предприятията и предприемачите по-лесно да се адаптират към променящите се нужди на икономиката и пазара на труда, включително чрез развитие на знанията и уменията на заетите, съобразно нуждите на бизнеса квалификация и компетенции, въвеждане на нови форми на организация на труда и насърчаване на географската и професионалната мобилност. Стратегията за ВОМР ще се опита да подпомогне разрешаването на едно от структурните предизвикателства пред пазара на труда – несъответствието на знанията и уменията на работната сила с търсените на пазара на труда. Осигуряването на такова съответствие е ключ за справянето с безработицата. Стратегията ще

допринесе за решаването на този проблем, като от една страна осигури достъп до обучения за безработните и групите в неравностойно положение на пазара на труда, адекватни на търсенето на бизнеса. Целенасочено трябва да се работи с младежите и хората, извън пазара на труда като се организират обучения по различни професионални и/или личностни компетенции. Борбата с безработицата на територията на МИГ следва да преминава и през предоставянето на стимули на местните работодатели за наемането на безработни лица, вкл. такива в неравностойно положение на пазара на труда.

Развитието на междусекторни услуги и социални услуги в общността и в домашна среда е условие за осигуряване на равен и ефективен достъп до основни услуги за хората, нуждаещи се от дългосрочни грижи. Броят на хората с увреждания на територията на МИГ се увеличава. Хората с увреждания са една от групите, за които стратегията в частта за подкрепата за политиките за активно включване отделя най-сериозно внимание. В съответствие с Националната стратегия за дългосрочна грижа, Стратегията ще се стреми към създаване на условия за независим и достоен живот за възрастните хора и хората с увреждания, чрез подобряване на достъпа до социални услуги и тяхното качество, разширяване на мрежата на тези услуги, подпомагане на деинституционализацията, както и насърчаване на взаимодействието между здравните и социалните услуги. Това ще спомогне и за осигуряване на комплексна подкрепа на семействата, които полагат основно към момента грижи за хора с увреждания и възрастни хора. Стратегията предвижда подкрепа за развитие на междусекторни услуги за социално включване – в общността и в семейна или близка до семейната среда.

Друга потребност на територията е интегрирането на най-маргинализираните общности в обществения живот - ромите, имайки предвид неблагоприятните социално-икономически условия на живот на по-голямата част от представителите на този етнос. Концентрацията в обособени квартали в населените места е допълнително предизвикателство пред интеграционните политики, доколкото тя задълбочава тяхното социално изключване и капсулиране. В отговор на тези проблеми, стратегическият подход на местната общност се основава на прилагането на интегриран подход, включващ подобряване достъпа до заетостта и различни видове услуги, в т.ч. достъп до образователни, здравни и социални услуги.

Връзка с човешките ресурси: Територията на МИГ „Струма“ се характеризира с демографска ситуация, идентична с тази в страната. През последните години се наблюдават неблагоприятни процеси на ниска раждаемост, висока смъртност, намаляване на средната продължителност на живота, миграция към големите градове (основно Благоевград и София) и икономическа емиграция, намаляване на брачността, застаряване на населението и намаляване на броя на трудоспособното население. Един от ключовите моменти за решаване на демографските проблеми на територията е осигуряване на достъп до качествено образование, което може да бъде постигнато, чрез интервенции на Стратегията за ВОМР в модернизацията на образователните системи, прилагане на ИКТ в образователния процес и образователна интеграция на децата и учениците от маргинализираните общности, вкл. роми. Тенденциите в демографските характеристики на територията МИГ „Струма“ са: **1)** Обезлюдяване на селата и влошаване на възрастовата структура; **2)** Възрастовата група (15-19 години), която след няколко години ще се влее в групата на заетите лица не може да компенсира хората на възраст 60 – 69 години, които излизат от активна трудава дейност. Не е изключен в бъдеще недостиг на трудави ресурси във всички икономически, социални и обществени сфери. **3)** 13% е относителният дял на децата и като севземат предвид миграционните процеси, демографската картина ще търпи по-нататъшно влошаване, ако не се предприемат, решаващи мерки за разкриване на нови работни места в малките населени места или в подобряване на състоянието на

инфраструктурата, за да се улесни достъпът до работни места в други населени места, при запазване на родното място като място за живеене. **4)** Пазарът на работната сила е неравномерно овладян и се наблюдава дисбаланс – по-висока безработица в населените места извън общинските центрове и в същото време – недостиг на квалифицирана работна ръка, особено на млади хора с висше образование в тях. **5)** В структурата на безработицата традиционно е най-голям е делът на нискоквалифицираните и ниско образованите безработни. За да се преодолее затвореният цикъл, е необходима комплексна интервенция от общините и МИГ „Струма“, насочена срещу бедността чрез: **1)** Повишаване на професионалната квалификация и образование на гражданите с ниска степен на образование; **2)** Допълнителна професионална квалификация и образование на младежите, отпаднали от училище или с основно и по-ниско образование; **3)** Подкрепа на родителите в случаите на трайна безработица чрез допълнителна професионална квалификация и включване в програми за заетост, при липса на други възможности за заетост; **4)** Включване на децата от малцинствата от ранна възраст в детската градина с цел социализация и овладяване на български език; **5)** Мотивиране на детето и семейството за включване и задържане в образователната система; **6)** Осигуряване на равен достъп до качествено образование за децата и младите хора и гарантиране на бъдеща конкурентоспособност на пазара на труда.

Връзка с туризма: Природни ресурси: В обхвата на МИГ „Струма“ попадат части от териториите на НП „Рила“ и НП „Пирин“, резерватите „Тисата“ и „Соколата“, 11 защитени местности и 20 зони. МИГ разполага и с други забележителности, които не са регламентирани официално, но са от значение за развитие на туризма: скалния ансамбъл Зандана, платото Кичер, водопадът на р. Крушичка, над 20 пещери, причудливите скални феномени Кутлева скала, Щавенска скала, Кумицата, високопланинските езера и др. Всичко това отличава територията с естествено разнообразие и силно съхранени природни дадености, което допринася за позитивното развитие на околната среда.

Антропогенни ресурси: Територията на МИГ „Струма“ разполага с множество археологически обекта от античността - останки от римски път и трако-римско селище, античен град “Нейне”, антично и късноантично селище “Кресна”, антично селище в местността “Нерезе”, антични и късноантични поселения и др. Музейната мрежа е представена от 1 музей, 2 музейни сбирки и уникалните Мраморен град на изкуствата и Скулптурен парк на открито. На територията на МИГ „Струма“ има множество църкви и манастири. В областта на нематериалното културно наследство във всяко населено място ежегодно или периодично се провеждат различни събития – фолклорни фестивали, събития, кулинарни изложения и традиционни празници. **Балнеология:** Територията на МИГ притежава естествени ресурси за развитие на балнеологията, които се намират на териториите на общините Симитли и Кресна (над 7 термални извора, подходящи са за лечение на опорно-двигателния апарат, дихателната система, нервната система, стомашно-чревния тракт и редица други заболявания.). **Туристическа инфраструктура:** Туристическата инфраструктура на територията е слабо развита и недостатъчна за разгръщането на интегриран туристически продукт. Част от Приоритет 2 на Стратегията за ВОМР е насочен към укрепване и съхранение на местната идентичност чрез популяризиране на културно-историческото и природното наследство на територията на МИГ „Струма“, а част от Приоритет 1 към развитието на съществуващата туристическата инфраструктура и изграждане на малки по мащаб туристически атракции. Приоритетите включва още инвестиране в разработването на типични местни туристически продукти, основани на спецификата на територията и местното културно наследство. С цел валоризиране на местното наследство са възможни и инвестиции в маркетингови дейности, промоция и реклама на територията. Стратегията на МИГ е един основните инструменти, с които местната общност може да развива потенциала на територията в

посока разнообразяване на предлаганите туристически продукти, основани на местната специфика, местните продукти и местното културно наследство.

Връзка с културата и спорта: Основни културни средища на територията на МИГ „Струма“, съхраняващи и опазващи селското и културно наследство, са читалищата. Читалищната мрежа е добре изградена и се състои от 16 читалища, разположени в почти всички населени места. Всички те имат за цел да съхранят и популяризират традициите и да помогнат за опазването на културните устои в района. Всяко едно разполага с богата библиотека, развиват просветна дейност под формата на различни курсове - езикови, математика и компютърна грамотност, поддържат групи за автентичен фолклор, ансамбли за народни песни, танцови състави, диско-балет, клубове по художествено слово, мажоретни състави и др. Като част от социално-културното развитие на обществото е поддържането на традиционни културни прояви. Освен читалищата своята дейност развиват 1 музей, 2 музейни сбирки и уникалните за района Мраморен град на изкуствата и Скулптурен парк на открито. Физическото развитие на жителите на територията на МИГ „Струма“ е подпомогнато и от условията за спорт – наличието на стадиони, игрища, спортни площадки и плувни басейни. Река Струма предлага отлични възможности за спортен риболов и рафтинг. Стратегията за ВОМР на МИГ е един от малкото начини, читалищата и спортните клубове от територията да бъдат финансирани за основните си дейности. Средствата на Стратегията не позволяват разрешаването на проблемите със сградния фонд, но могат да бъдат използвани за подновяване на оборудването в читалищата, за обогатяване на културните им мероприятия и изграждането на спортна инфраструктура за масов спорт.

Съответствие с политиките на национално, регионално и местно ниво:

Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ е съобразена с основния ръководен документ на европейско равнище - Стратегията „Европа 2020“, формулираща приоритетните цели за интелигентен растеж (изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации); устойчив растеж (насърчаване на по-екологична и по-конкурентноспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите) и приобщаващ растеж (насърчаване на икономика с високи нива на заетост, която да създава условия за социално и териториално сближаване). Стратегия за ВОМР е и в съответствие на определените в **Споразумението за партньорство на Република България за периода 2014-2020 г.** цели за насърчаване на социалното приобщаване и намаляване на бедността; фокусиране върху иновациите чрез насърчаване на въвеждането им в практиката; насърчаване на устойчивата и качествена заетост и подкрепа за мобилността на работната сила; повишаване на конкурентоспособността на местните икономики и възможности за създаване на местен бизнес, включително чрез диверсификация, алтернативни дейности; подобряване качеството на образование и повишаване квалификацията на населението.

Стратегията за ВОМР ще работи и за постигането на Визията на **Национална стратегия за регионално развитие (НСРР) за периода 2012 – 2022 г.** „Българските райони – привлекателни за живеене, ефективно използващи своя потенциал за постигане на устойчив растеж, създаване на нови работни места, бизнес и туризъм, със съхранено природно и културно наследство“ и **ще допринесе за постигане на** четирите ѝ стратегически цели за: икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда; социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал; териториално сближаване и балансирано териториално развитие чрез укрепване качеството на средата в населените места.

Стратегията на приоритетните области на **Регионалния план за развитие на Югозападен район за периода 2014 – 2020 г. за постигане на устойчив икономически растеж**; балансирано и устойчиво регионално развитие и укрепване на връзките между градските центрове и селските райони; икономическо, социално и териториално сближаване с останалите региони в ЕС. В Стратегията за ВОМР са застъпени следните приоритети: **Приоритет I.** Повишаване конкурентоспособността на регионалната икономика чрез Специфична цел I.2: Технологично обновяване и енергийна ефективност в МСП, Специфична цел I.4: Оползотворяване на местния туристически потенциал, Специфична цел I.5: Развитие на конкурентоспособен аграрен сектор и жизнени селски райони; **Приоритет II.** Развитие на техническата инфраструктура чрез Специфична цел II.1: Подобряване на регионалната и местна транспортна инфраструктура и Специфична цел II.2: Подобряване на водоснабдителната и канализационната инфраструктура; **Приоритет III.** Опазване и подобряване на състоянието на околната среда чрез Специфична цел III.4: Устойчиво управление и стопанисване на горите; **Приоритет IV.** Повишаване конкурентоспособността на човешките ресурси и подобряване качествата на урбанизираната среда чрез Специфична цел IV.1: Повишаване конкурентоспособността на човешките ресурси и Специфична цел IV.3: Селските райони – за да ги има. Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ ще допринесе за постигане на всички описани цели, приоритети и специфични цели.

Документа е в пълно съответствие с **Областната стратегия за развитие на област Благоевград 2014-2020 г.,** която поставя за цел превръщането на област Благоевград в съвременен, европейски, социално отговорен, екологичен и привлекателен регион за обществен и икономически живот. Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ ще допринесе за постигането на следните стратегически цели на ниво област: **Стратегическа цел 1:** Развитие на конкурентоспособна и съвременна икономика базирана на знанието и съвременните технологии, традициите и наличните ресурси; **Стратегическа цел 2:** Цялостно повишаване качеството на живот на населението в област Благоевград; **Стратегическа цел 3:** Развитие на туризма, като стратегически отрасъл за областта, при използване на наличните природни, културни, исторически и други ресурси; **Стратегическа цел 5:** Подобряване качеството на взаимодействие между администрацията, бизнеса и гражданското общество, с цел постигане на по-добри резултати в областите на интервенция.

Тясната връзка между поставените цели на Стратегията и целите на ОПР на общините Симитли, Кресна и Струмани ще се осъществи посредством изпълнението на заложените дейности в Стратегията, които подпомагат реализацията на съответните ОПР. Подробното описание на връзката на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ с политиките на местно ниво е направено в *Приложение №4* към документа.

Съответствие с политиките по десеграция и деинституализация:

При осъществяването на Стратегията за ВОМР, МИГ ще спазва основния принцип, че социални услуги в специализирани институции се предоставят след изчерпване на възможностите за извършване на услуги в общността. Една от поставените задачи на Стратегията е гарантиране правото на децата в семейна среда и на възрастните хора и хората с увреждания достъпа до качествена грижа и услуги според индивидуалните им потребности, каквито са и целите на **Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“**, на **Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020 г.** и **Национална стратегия за дългосрочна грижа.** Повишаване качеството и разнообразяване на социалните услуги в общността са сред целите на разработените **Общински стратегии за развитие на социалните услуги** и в трите общини. Стратегията за ВОМР ще работи в посока реализацията на

тези цели. Документа дефинира и необходимостта от подпомагане на усилията на местната власт, неправителствените организации, бизнеса и общността като цяло към разрешаване на нарастващите потребности на маргинализираните групи (ромите) на територията на МИГ „Струма“. Мерките от Стратегията за ВОМР са насочени и към постигане на целите на **Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г.** и общинските планове за интегриране на ромите.

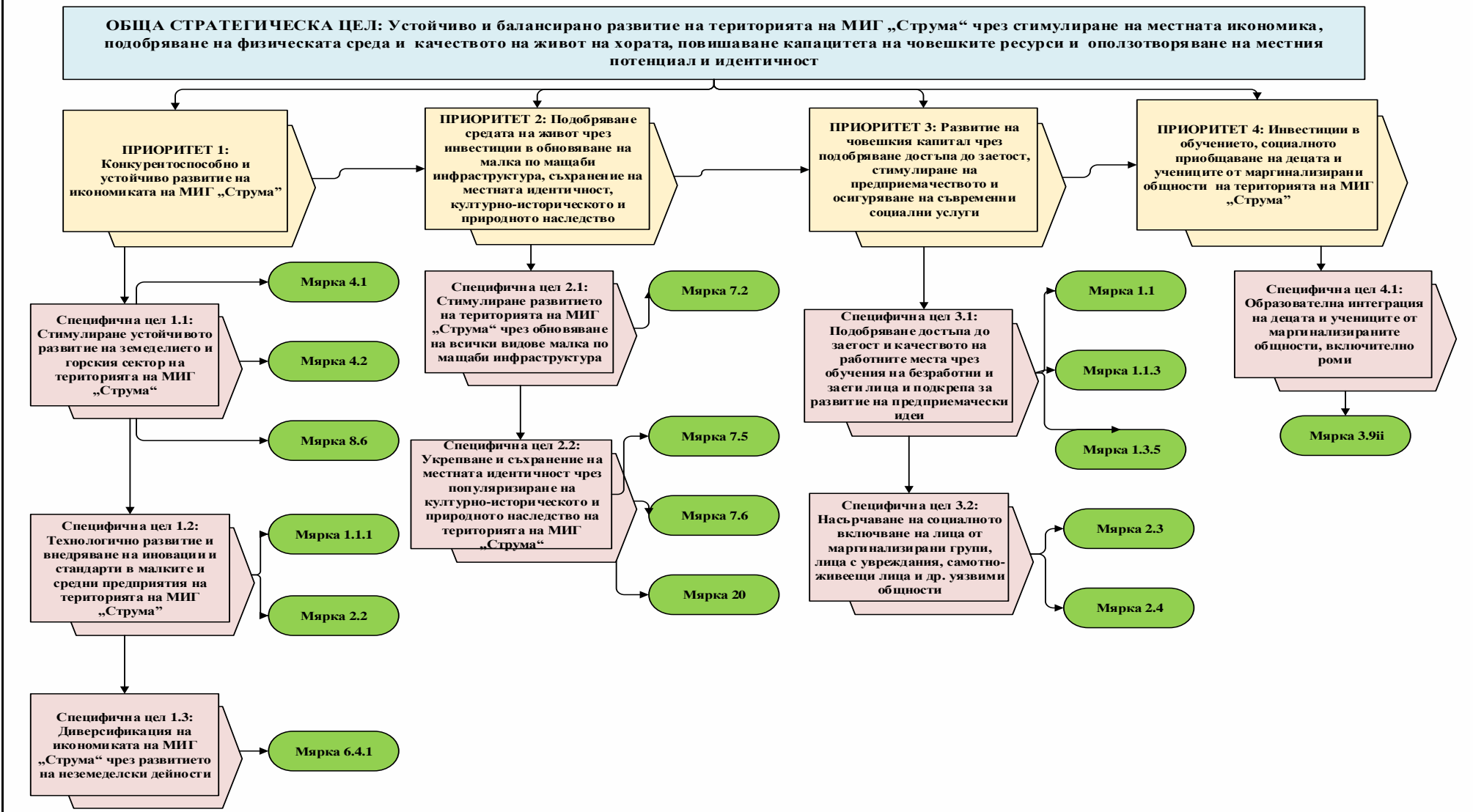
4.4. Описание на иновативните характеристики на стратегията:

Иновативния характер на Стратегията за ВОМР включва нов подход за реализацията ѝ, нови методи и средства, които не са прилагани на територията на МИГ „Струма“: **1)** За територията на общините Симитли, Кресна и Струмјани подходът за водено от общността местно развитие е нов. **2)** Многофондовата стратегия за ВОМР е новост за територията, като ще даде възможност за финансиране и интегрираното използване на икономически, инфраструктурни и социални мерки чрез ЕЗФРСР, ЕФРР и ЕСФ посредством ПРСР, ОПИК, ОПРЧР и ОПНОИР. Многофондовото финансиране позволява комплексен подход при разрешаване проблемите на територията посредством интегрирани и мултисекторни дейности. **3)** Стратегията предлага интегрирано развитие на територията на МИГ „Струма“ чрез финансиране на проекти от различните оперативни програми, по начин, който гарантира устойчиво развитие, основано на местните нужди и потребности. **4)** В Стратегията са планирани дейности от различни мерки, насочени към популяризиране на културно-историческото наследство и природни дадености, изграждане на териториална идентичности и използване потенциала на територията за повишаване просперитета в обществен и личен аспект. Проектите, които ще бъдат изпълнени по мерки 7.5. Подкрепа за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура и 7.6. Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и на културното и природното наследство на селата към Стратегията за ВОМР, ще подобрят и разнообразят туристическите атракции и инфраструктура, ще възстановят храмове-местни духовни символи и като цяло ще популяризират природните ресурси и културно-историческо наследство. **5)** Планираните дейности по мерките от Стратегията са взаимнообвързани и иновативният подход се изразява в това, че реализирането на една дейност ще окаже положителен ефект върху други дейности или надгради вече осъществена дейност. По този начин се засилва положителното въздействие от реализирането на дейностите в обхванатите от МИГ територии и извън тях. **6)** В Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ е избрана специфична мярка от ОПИК за подкрепа на иновационната дейност в предприятията, свързана с въвеждането на иновации, която ще допринесе за трансфера и адаптирането и въвеждането на иновации или намиране на нови решения на устойчиви проблеми, както и възможности за диверсификация на местната икономика. **7)** Включване на новаторска мярка, която предоставя възможност за нова за територията форма на използване на природните ресурси и/или културно-историческото наследство: Мярка 20. Създаване на местен туристически продукт, свързан с местното наследство, изделия и храни е иновативна мярка, с която се цели създаване на нов местен туристически продукт, обединяващ местното културно наследство, местните изделия и храни, оползотворяване потенциала за развитие на туризма и създаването на иновативни туристически практики, въвличащи културно-историческото и природното наследство, установените традиции, производства, занаяти и гастрономически произведения. **8)** В критериите за оценка на проектите са заложили показатели и тежест, свързани с иновативност на проектите и прилагане на иновации при тяхната реализация. **9)** В критериите за оценка на проектите по частните мерки от ПРСР е заложен

обективен критерий за иновативност на проектното предложение за въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието. Територията и местната общност имат голям ресурс и опит за прилагане на социални иновации, чрез проектите, финансирани от ОПРЧР. По проектите ще се насърчават иновативни начини за предоставяне на социалните услуги за целевите групи (напр. предвижда се индивидуален формат на работа, насочен към превантивни мерки, изразяващи се в психо-социална подкрепа, семейно консултиране, информиране и здравни съвети, предоставяне на мобилна социална услуга за целевите групи и др.). **10)** В критериите за оценка на проектите МИГ „Струма“ е заложил предимство за проекти, които предвиждат инвестиционни разходи за подобряване на енергийната ефективност на предприятията, което ще доведе до опазване и пестеливо използване на природните ресурси. **11)** Като нов начин за решаване на местните проблеми и слабости на територията, и по-конкретно липсата на наличен финансов ресурс за съфинансиране на проектите, се планира да се учреди Взаимно-спомогателна каса към МИГ „Струма“, както и да се договорят специални кредитни линии от финансови институции.

4.5. Йерархията на целите - включително цели за крайните продукти или резултатите:

Йерархията на целите на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, графично има следната визия:

5. Описание на мерките:

(не повече от 4 страници за всяка мярка)

Мерки и дейности за всеки един от фондовете поотделно:

Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“

Същността на Стратегията за ВОМР са мерките, разработени в изпълнение на дефинираните по-горе приоритети и специфични цели за развитие на територията на МИГ „Струма“, в рамките на които се създава възможност да бъдат реализирани проектни предложения от бенефициенти в обхванатите общини - Симитли, Кресна и Струмјани. Мерките, включени в настоящата Стратегия, са насочени към оползотворяване потенциала на обхванатата територия и преодоляване на идентифицираните проблеми и нужди на местната общност.

В Стратегията са включени мерки, които отговарят на целите и черпят финансиране от следните програми, участващи в подхода ВОМР:

1. Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г. и Регламент (ЕС) № 1305/2013;
2. Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020 г.;
3. Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.; и
4. Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г.

Програмите са включени в Стратегията за ВОМР на база интереса на заинтересованите страни, изразен по време на проведените срещи и резултатите от направеното анкетно проучване, съгласно които четирите програми са най-желани от допустимите бенефициенти и с най-голям потенциал за реализация. Подробна информация за резултатите от проведените проучвания и съответствието на настоящата Стратегия с потребностите и желанията на заинтересованите страни е **включена в Проучване и анализ за установяване на потребностите и очакванията на групите заинтересовани страни от разработване и изпълнение на СВОМР на територията на МИГ „Струма“**

Всички избрани мерки в Стратегията ще допринесат за разгръщане на потенциала на територията на МИГ „Струма“ и за подобряване конкурентоспособността на местната икономика, давайки своя принос по този начин за изпълнението на местните политики за развитие, дефинирани в общинските планове на Симитли, Кресна и Струмјани и Стратегията за развитие на област Благоевград за периода до 2020 г.

Включените в Стратегията за ВОМР мерки отговарят на условията и изискванията към бенефициентите и проектите на финансиращите програми, посочени по-горе, включително на Регламент (ЕС) № 1305/2013, изискванията на Наредба № 22 от 14.12.2015 г. и Наредба № 16 от 30.07.2015 г. В документа са застъпени следните **обща условия към мерките**, с които следва да се съобразят всички кандидати по отношение на допустимостта на своята организация и проектната си идея, без значение по коя мярка кандидатстват:

↪ **Териториален обхват на мерките:** Дейностите по проектите, финансирани в рамките на мерките от Стратегията за ВОМР, могат да се осъществяват единствено и само на територията на действие на МИГ „Струма“, а именно в административно-териториалния обхват на общините Симитли, Кресна и Струмјани, съгласно т. 1.1 от настоящия документ. Освен това, кандидатът следва да има постоянен адрес – за физическите лица, и седалище и адрес на управление – за еднолични търговци, юридическите лица и НПО, отново единствено и само на територията на действие на МИГ.

↪ **Период на действие на Стратегията за ВОМР:** Стратегията за ВОМР се разработва за период до 31 декември 2020 г., т.е. срокът за сключване на договори за предоставяне на безвъзмездна

финансова помощ на проекти по мерките, включени в Стратегията, е 31 декември 2020 г. Крайният срок за изпълнение на дейностите по проектите към СВOMP е до 30 юни 2023 г. Крайният срок за извършване на текущи разходи и популяризиране на Стратегията за ВOMP от страна на екипа на МИГ е 30 септември 2023 г. (по под-мярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие“ на ПРСР 2014 – 2020 г.).

↪ **Обхват на мерките и ограничения:** Съгласно приложимата нормативна уредба, в Стратегията за ВOMP на МИГ „Струма“ са включени мерки, които са: избрани в ПРСР 2014 - 2020 г.; в обхвата на Регламент (ЕС) №1305/2013, но извън обхвата на ПРСР 2014 – 2020 г.; извън обхвата на мерките от Регламент (ЕС) №1305/2013, но съответстват на целите на регламента; определени са в програмите, финансиращи подхода ВOMP – ОПИК, ОПРЧР и ОПНОИР 2014 – 2020 г. Мерките в Стратегията за ВOMP са разработени при спазване на установената липса на припокриване и координация по всички програми, финансирани със средства на ЕС. В тази връзка не са включени мерки, финансирани от ЕЗФРСР, предвиждащи фиксирани плащания, и мерки, свързани със схеми за плащания на площ, в т. ч. под-мерки 6.1 „Стартова помощ за млади земеделски производители“, 6.2 „Стартова помощ за неземеделски дейности“ и 6.3 „Стартова помощ за развитие на малки стопанства“ на мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от ПРСР 2014 - 2020 г., както и мерки, финансирани от ЕЗФРСР, предвиждащи инвестиции в инфраструктура за здравеопазване³.

↪ **Видове плащания по проектите:** Финансовата помощ по проектите в рамките на мерките от Стратегията за ВOMP се изплаща **след извършване на дейностите по съответния проект**. Допустими са авансови и междинни плащания, като условията за тяхната допустимост и размерът на плащанията ще бъдат определени в поканите за прием на проектни предложения по всяка мярка.

↪ **Възлагане на дейности по проектите:** Получател на финансова помощ по проект към мерките от Стратегията за ВOMP, който е възложител по смисъла на Закона за обществените поръчки (ЗОП), възлага изпълнението на дейности по проекта при спазване на съответната процедура. За получатели на финансова помощ, които не са възложители по смисъла на ЗОП, се прилагат условията, посочени в Наредба № 22 от 14.12.2015 г. и ПМС №161/2016 г. за координация между УО при изпълнение на ВOMP, които ще бъдат подробно описани в насоките за кандидатстване по всяка мярка от Стратегията.

↪ **Процедура за подбор на проекти към Стратегията за ВOMP:** За всяка една мярка от настоящата Стратегия за ВOMP ще бъде разработена недискриминационна и прозрачна процедура, и обективни критерии за подбор на проекти, в съответствие с изискванията на Наредба № 22 от 14.12.2015 г. и условията на ПРСР, ОПИК, ОПНОИР и ОПРЧР, която следва да бъде одобрена от Управляващия орган на съответната програма, която финансира мярката, в определени случаи. Всяка година УС на МИГ ще одобрява и публикува на интернет страницата на МИГ индикативен график за приемите по съответните мерки от стратегията за ВOMP за следващата календарна година, както и покана за прием на заявления по съответната мярка, която ще съдържа най-малко: наименование на мярката от Стратегията за ВOMP; програма, предоставяща финансирането; допустими кандидати; допустимите дейности; период за прием и място за подаване на проекти; бюджет на приема; минимален и максимален размер на финансовата помощ, предоставяна за проект; критерии за избор на проекти и тяхната тежест; лице за контакт и място за достъп до подробна информация; други специфични условия и изисквания, приложими за съответната мярка.

³ Съгласно Наредба № 22 от 14.12.2015 г. към м. август 2017 г.

Подаването на проектни предложения, както и процесът по оценка от МИГ „Струма“ се провежда в ИСУН 2020. Системата ИСУН 2020 приема окомплектованото проектно предложение, подписано с КЕП и издава регистрационен номер.

↪ **Критерии за оценка и избор на проекти:** Основните принципи, на които се основават разработените критерии са:

- Съответствие на проектите с характеристиката на територията, нуждите и потребностите на местната общност, общинските и секторни политики за развитие;
- Административно съответствие и допустимост на проектната документация спрямо изискванията;
- Подкрепа за дейности, които са пряко свързани с постигането на целите на Стратегията за ВОМР на МИГ “Струма”;
- Подкрепа за местни и характерни за територията земеделски продукти;
- Подкрепа за иновативни за територията проекти;
- Подкрепа за проекти с положително въздействие върху социалната среда, околната среда и заетостта;
- Подкрепа за малкия бизнес и създаване на конкурентоспособни неземеделски дейности;
- Съгласуваност и допълняемост между мерките и проектите.

Подборът и одобрението на проекти към стратегия за ВОМР е съгласно **Минималните изисквания**, изготвени от Централното координационно звено (ЦКЗ) в изпълнение на чл.41, ал.2 от ПМС № 161/04.07.2016 г. Процедурата се извършва на два етапа:

- **Етап 1: Проверка за административно съответствие и допустимост** (осъществена от служители на МИГ или външни експерти). Проекти, които не отговарят на всички критерии за административно съответствие и допустимост, не се допускат до по-нататъшно оценяване. **Административните критерии се отнасят за проектни предложения по всички мерки, включени в Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“:**

Таблица 1: Административни критерии за оценка на проектни предложения по Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“

№	АДМИНИСТРАТИВНИ КРИТЕРИИ	ИЗПЪЛНЕН КРИТЕРИЙ
1.	Формулярът (заявлението) за кандидатстване е получен в установения срок в поканата за подаване на проектни предложения	да/ не
2.	Формулярът (заявлението) за кандидатстване е подаден в ИСУН 2020 лично от кандидата или нотариално упълномощен представител	да/ не
3.	Формулярът (заявлението) за кандидатстване е представен по реда и начина съгласно насоките/ условията за кандидатстване	да/ не
4.	Формулярът (заявлението) за кандидатстване е попълнен и подписан с КЕП от кандидата	да/ не
5.	Във формуляра (заявлението) за кандидатстване е попълнена цялата изискуема информация.	да/ не

6.	Приложени са всички изискуеми документи, съгласно условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярката (за всяка мярка в пакета от документи за кандидатстване се разписват по отделно и изчерпателно всички необходими документи)	да/ не
----	---	--------

На база на констатациите от административната оценка, следва да се направи заключение, дали представеният формуляр за кандидатстване е в съответствие с изискванията на критериите за административно съответствие или не съответства на тези критерии и трябва да бъде върнат на кандидата за коригиране или да бъде отхвърлен. Оценката за административно съответствие се извършва на базата на **контролни листове**.

Проектните предложения по всички мерки трябва да отговарят на критериите за допустимост на кандидата и проектното предложение:

Таблица 2: Критерии за допустимост на кандидат и проектно предложение по Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“

№	ДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТА И ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕТО	ИЗПЪЛНЕН КРИТЕРИЙ
1.	Допустимост на кандидата съгласно насоките/ условията за кандидатстване за съответната мярка на стратегията за ВОМР	да/ не
2.	Кандидатът има постоянен адрес – за физическите лица, и седалище и адрес на управление – за еднолични търговци и юридическите лица, на територията на действие на МИГ „Струма”	да/ не
3.	Съответствие на целите на проектното предложение с целите на Стратегията за местно развитие	да/не
4.	Проектното предложение по мерки 7.2 и 7.5 съответства на Общинските планове за развитие на съответната община, която кандидатства с проекта, за периода 2014 - 2020	да/не
5.	Дейностите в проектното предложение са предвидени за реализация на територията на МИГ „Струма”	да/ не
6.	Проектното предложение съответства на общите и специфични цели на конкретната мярка, като задачите и целите му са ясно и последователно описани и структурирани	да/не
7.	Дейностите по проектното предложение съответстват с целите, обхвата и условията по съответната мярка на стратегията за ВОМР на МИГ „Струма”	да/ не
8.	Дейностите по проектното предложение са обвързани с неговите цели и очаквани резултати от изпълнението му	да/ не
9.	Целевите групи по проектното предложение съответстват на целевите групи на мярката и са обвързани с дейностите и очакваните резултати от изпълнението му	да/ не
10.	Проектното предложение съответства на изискванията относно продължителност на изпълнението, съгласно насоките/ условията за	да/ не

	кандидатстване. Времевият график на проектното предложение попада в периода на изпълнение на стратегията за ВОМР на МИГ „Струма”	
11.	Проектното предложение отговаря на изискванията за допустимост на разходите, посочени за всяка мярка на стратегията за ВОМР на МИГ „Струма”, вкл. процентни ограничения за допустимост на някои видове разходи (информация и публичност, оборудване, управление и др.)	да/ не
12.	Съответствие с минимален/максимален размер на безвъзмездната финансова помощ по съответната мярка на стратегията за ВОМР на МИГ “Струма”	да/ не
13.	Предвидени са механизми за устойчивост и/или мултиплициране на резултатите от проектното предложение, където е приложимо и се изисква	да/ не
14.	Бюджетът на проектното предложение отговаря на предвидените цели и дейности	да/ не
15.	Приложимо за мерки 4.1, 4.2, 6.4.1, 8.6 и 20: Представеният бизнес план е попълнен съгласно образеца, приложен към документите за кандидатстване, с подробно описание на планираните инвестиции за период не по-малък от 5 години, а в случаите на създаване на трайни насаждения или извършване на строително-монтажни работи – за 10-годишен период. Бизнес планът доказва икономическа жизнеспособност и показва значително подобряване на цялостната дейност на земеделското стопанство на кандидата.	да/не
16.	Приложимо за мерки 1.1.1 и 2.2: Представеният бизнес план /сравнителен анализ на разработваната иновация/ технологична модернизация доказва жизнеспособност на кандидата.	да/не

Проверката за административно съответствие и допустимост включва още:

- Проверка за липса на двойно финансиране;
- Проверка за наличие на изкуствено създадени условия⁴;
- Проверка за минимални помощи;
- Посещение на място за заявления, включващи разходи за строително-монтажни работи и за създаване на трайни насаждения (когато е приложимо).

Проверката за административно съответствие и допустимост се извършва от най-малко две лица (служители на МИГ или външни експерти), определени със заповед на изпълнителния директор. Лицата представят декларации за безпристрастност, поверителност и липса на конфликт на интереси. За резултатите от проверката за административно съответствие и допустимост проверяващите изготвят доклад и го предават на изпълнителния директор на МИГ. Към доклада се прилагат: списък на регистрираните проекти; индивидуалните контролни листове за административно съответствие и допустимост; декларации за безпристрастност, поверителност и липса на конфликт на интереси; списъците за проверка на административното съответствие и допустимост - списък с проектите, които отговарят на критериите за административното съответствие и допустимост; списък с проектите, които не отговарят на критериите за административното съответствие и допустимост, с ясна аргументация; кореспонденцията с кандидатите/компетентните органи/институции (ако има такава); и особено мнение (ако има такава).

⁴ "Изкуствено създадени условия" е всяко установено условие по смисъла на чл. 60 от Регламент (ЕС) № 1306/2013.

МИГ „Струма“ може да допълва (в пакета от документи за кандидатстване по всяка от мерките) критериите за допустимост, за отразяване на всички изисквания за допустимост по отделните мерки. На база на констатациите от оценката за допустимост ще се направи заключение, дали представеният формуляр (заявление) за кандидатстване е в съответствие с изискванията за допустимост или не съответства и следователно трябва да бъде отхвърлен. Проекти, които не отговарят на всички критерии за административно съответствие и допустимост, не се допускат до по-нататъшно оценяване на втори етап.

- **Етап 2: Техническата оценка** въз основа на критериите, определени за всяка мярка от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“. **Критериите за оценка на проектите са включени в стратегията за ВОМР към всяка мярка.** Всички подробни условия за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ще бъдат определени поканите за прием на заявления по всяка мярка от настоящата Стратегия за ВОМР. Техническата оценка се осъществява от Комисия за подбор на проекти.

↪ **Недопустими разходи:** Недопустимите разходи са определени на основа на изискванията на Глава 5, Раздел I от ЗУСЕСИФ, приложимите подзаконовни нормативни актове и национално законодателство и разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. Съгласно разпоредбите на чл.27 на Постановление № 119 от 20 май 2014 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014 – 2020 г. не са допустими за съфинансиране от ЕФРР, ЕСФ, КФ и ЕФМДР на Европейския съюз: **1)** Разходи, финансирани по друга операция, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, от бюджета на Общността или от друга донорска програма; **2)** Глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове; **3)** Комисионите и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута; **4)** Данък върху добавената стойност, освен когато не е възстановим; **5)** Закупуване на дълготрайни материални активи – втора употреба; **6)** Разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция, с изключение на разходите по финансови инструменти. Не са допустими за съфинансиране от ЕФРР, ЕСФ, КФ и ЕФМДР на Европейския съюз при безвъзмездна финансова помощ и възстановима помощ следните разходи: **1)** Лихви по дългове, с изключение на свързани с безвъзмездна финансова помощ, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси; **2)** Субсидиране на лихва по одобрени схеми за държавни помощи и разноските за финансови трансакции. Не са допустими за съфинансиране от ЕФРР и от КФ на Европейския съюз следните разходи за: **1)** Извеждането от експлоатация или строежът на атомни електроцентрали; **2)** Инвестиции за постигане намаляване на емисиите на парникови газове от дейности, изброени в приложение I към Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ, L 275, 25.10.2003 г., стр. 32); **3)** Производството, обработката и продажбата на тютюн и тютюневи изделия; **4)** Предприятия в затруднение, така както са определени в правилата на Европейския съюз за държавните помощи; **5)** Инвестиции в летищна инфраструктура, освен ако са свързани с опазването на околната среда или са придружени от инвестиции, необходими за смекчаване или за намаляване на отрицателното ѝ въздействие върху околната среда. На основание на чл. 57, ал. 2 от ЗУСЕСИФ не са допустими разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на

формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него. В рамките на избраните мерки по стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ няма да бъдат подкрепяни дейности, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма, като проверката ще се извършва на ниво индивидуален проект.

↪ **Демаркация:** В Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ са спазени правилата за недопускане на двойно финансиране спрямо включените мерки от ПРСР, ОПРЧР, ОПНОИР и ОПИК. Задължително са и ще бъдат следвани правилата за демаркация и допълняемост на мерките от Стратегията.

↪ **Други условия:** Всички условия, приложими към мерките от настоящата Стратегия за ВОМР, са описани в: Наредба № 22 от 14.12.2015 г.; Указания за общите изисквания към стратегиите, които ще се финансират по ОПИК 2014 – 2020 при многофондово прилагане на подхода ВОМР; Указания от УО на ОПРЧР 2014–2020 за прилагането на подхода ВОМР с ресурси от ОПРЧР 2014–2020; Указания от УО на ОПНОИР 2014–2020 относно подготовката на стратегии за местно развитие при многофондово прилагане на ВОМР; други документи, издадени от Управляващите органи на ПРСР, ОПИК, ОПРЧР и ОПНОИР, Министерски съвет и други органи, които регламентират прилагането на подхода ВОМР. **При промяна в изискванията на някой от горепосочените документи следва да се променят и условията, приложими към съответната мярка от Стратегията за ВОМР на МИГ “Струма”.** Специфичните изисквания за допустимост на кандидатите, дейностите, конкретните разходи, необходими документи за кандидатстване и други условия по всяка мярка ще бъдат подробно представени, допълнително детайлизирани и могат да бъдат изменени, в случай че е необходимо⁵, в поканите за прием на заявления по всяка мярка от настоящата Стратегия за ВОМР.

<p><i>ПРСР 2014 - 2020 г. (ЕЗФРСР)</i></p>	<p>Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ПРСР 2014 – 2020 (ЕЗФРСР):</p> <p><u>Основания за включване на мерките:</u></p> <p>В Стратегията за ВОМР са включени 8 мерки от ПРСР, насочени към развитие на земеделския сектор, разнообразяване към неземеделски дейности, осигуряване на добри условия за живот чрез обновяване на дребномащабна инфраструктура в обхванатите общини на територията на МИГ и съхранение на местната идентичност. Мерките са включени на базата на заявения интерес по време на проучването сред потенциални бенефициенти и проведените срещи и обсъждания със заинтересованите страни, където земеделски производители и представители на местния бизнес изразиха желания за включване както на земеделски, така и на неземеделски мерки в Стратегията, като потенциалът за реализацията им е висок, обоснован от значителния брой земеделски стопанства (894 регистрирани стопанства) и микропредприятия (776 регистрирани фирми с персонал до 10 човека) на територията на целевите общини.</p> <p>По време на проведените срещи и проучвания със заинтересованите страни се уточни, че на територията на МИГ „Струма“ 90% от земеделски стопанства попадат под дефиницията за малко стопанство, приета от ПРСР през периода 2014-2020, а именно: Малки стопанства са тези, които имат икономически размер, измерен в стандартен производствен обем от 2 000 до 7 999 евро, размер на използваната земеделска площ – 10</p>
--	--

⁵ В случай че приложимата нормативна база и Указанията на УО на програмите, финансиращи СВОМР, на основата на които ще се изготвят условията за кандидатстване, се променят в процеса на реализация на Стратегията.

ха и са с регистрацията като земеделски производител. По данни на официалната статистика и Агростатистиката на МЗХГ, средната площ на земеделските стопанства в общините Симитли, Кресна и Струмияни е 13.6 дка. Упражнява се предимно смесен тип производство, основан на семейния бизнес модел, без ясна визия за продажба на продукцията и липса на пазари.

По-голямата част от анкетираните лица имат СПО на стопанството под 8 000 евро и размер на обработваемата площ под 10 ха. Поради тази причина за мерки 4.1, 4.2 и 6.4.1 от Стратегията за ВОМР, **за минимален обем на стопанството на кандидатите е определена стойност от под 8 000 евро, измерена в СПО**, съгласно определянията на ПРСР по Тематичната подпрограма за развитие на малки стопанства – съответно минимум 6 000 евро СПО за кандидати по мерки 4.1 и 4.2 и минимум 2 000 евро СПО за кандидати по мярка 6.4.1 от Стратегията за ВОМР, като се дава предимство на малките стопанства с потенциал за развитие чрез критериите за оценка на проектите и по-голям интензитет на финансовата помощ. Подходът, насочен към стимулиране на малки стопанства, но с необходимия капацитет и потенциал за изпълнение на проекти, е приет от заинтересованите страни.

Принципи за финансиране на проектите:

Водещи принципи при финансиране на проектите по планираните мерки ще бъдат: Ефективност и ефикасност на инвестициите; финансиране, основано на нуждите; релевантност; координация, допълняемост и синергия; принцип на устойчиво развитие; принцип на равните възможности; избягване на двойно финансиране; недопустимост на дейности.

Допустими разходи по мерките:

1) Инвестиционни разходи по чл. 45 от Регламент (ЕС) № 1305/2013: а) изграждането, придобиването, включително отпускането на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество; б) закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване, до пазарната цена на актива; в) общи разходи, свързани с разносните по букви а) и б), например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за техническа осъществимост. Проучванията за техническа осъществимост продължават да бъдат разход, който отговаря на условията, дори когато на база на техните резултати не се правят разходи по букви а) и б); г) нематериални инвестиции: придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки; д) разходите по изготвяне на планове за управление на горите или еквивалентни на тях инструменти. **2) Други допустими разходи, свързани с изпълнението на операции по Регламент (ЕС) № 1305/2013 и приоритетите на стратегията за ВОМР. 3) Определени в ПМС № 189 от 2016 г.** за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014 - 2020 г. (обн., ДВ, бр. 61 от 2016 г.). Разходи по т. 1 и 2 за изпълнение на проекти, финансирани от ЕЗФРСР се възстановяват до 31 декември 2023 г.

Недопустими разходи по мерките:

Не са допустими за финансиране от ЕЗФРСР по мерки на стратегията за ВОМР следните разходи: **1) Определени като недопустими в ПМС № 189: а) за лихви по дългове; б) за**

закупуването на незастроени и застроени земи на стойност над 10 на сто от общите допустими разходи за съответната операция; **в)** за данък върху добавената стойност освен невъзстановимия; **г)** за обикновена подмяна и поддръжка; **д)** за лихви и комисиони, печалба на лизинговата компания, разходи по лихви за рефинансиране, оперативни и застрахователни разходи по лизингов договор; **е)** за лизинг освен финансов лизинг, при който получателят на помощта става собственик на съответния актив не по-късно от датата на подаване на заявка за междинно или окончателно плащане за същия актив; **ж)** за режийни разходи; **з)** за застраховки; **и)** за закупуване на оборудване втора употреба; **й)** извършени преди 1 януари 2014 г.; **к)** за принос в натура; **л)** за инвестиции в селското стопанство – закупуване на права за производство и плащане, закупуване на животни, закупуване на едногодишни растения и тяхното засаждане; **м)** за инвестиция, за която е установено, че ще оказва отрицателно въздействие върху околната среда; **н)** извършени преди подаването на заявлението за предоставяне на финансова помощ, независимо дали всички свързани плащания са извършени, с изключение на разходите за предпроектни проучвания, такси, възнаграждение на архитекти, инженери и консултантски услуги, извършени след 1 януари 2014 г.; **о)** за строително-монтажни работи и за създаване на трайни насаждения, извършени преди посещение на място от МИГ; **п)** надвишаващи определените по реда на чл. 41 от ПМС № 189 референтните разходи; **р)** определени в мерките от ПРСР 2014 - 2020 г., извън посочените в т. а) - о). **2) За инвестиция или дейност, получила финансиране от друг ЕСИФ. 3) За придобиването на товарни автомобили за сухопътен транспорт съгласно чл. 3, т. 2 и 3 от Регламент 1407 /2013** на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (ОВ, L 352/1 от 24 декември 2013 г.).

Приложим режим на минимални/държавни помощи:

За мярка от стратегия за ВОМР, включена в ПРСР 2014 – 2020 г., се прилагат условията за държавна помощ за съответната мярка в ПРСР 2014 – 2020 г. За мярка от стратегия за ВОМР, финансирана от ЕЗФРСР, която не е включена в ПРСР 2014 – 2020 г., се прилагат правилата за държавна помощ, определени в Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (ОВ, L 352/1 от 24 декември 2013 г.). При изпълнение на проект, финансиран от ЕЗФРСР, включващ само нестопански дейности и изпълняван от лице, регистрирано по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел или по Закона за народните читалища, не се прилагат чл.107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Общи изисквания към бенефициентите:

- ☞ Получателят на финансова помощ трябва да има постоянен адрес – за физическите лица, и седалище и адрес на управление – за еднолични търговци и юридическите лица, на територията на действие на МИГ „Струма“ и да осъществява дейностите по проекта на територията на действие на МИГ.
- ☞ За мерки 4.1, 4.2, 6.4.1 и 8.6 кандидатите следва да представят бизнес план (БП), доказващ подобряване на дейността на земеделското стопанство/предприятието чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности, подробно описани в представения БП.

- ☞ Не са допустими за подпомагане текущи разходи. Разходите са допустими само ако са извършени след подаване на заявлението за подпомагане, с изключение на общите разходи.
- ☞ Всички проекти, представени по мярка 7.2 следва да са придружени с анализ на икономическите и социалните ползи (вкл. анализ разходи и ползи).
- ☞ При промяна в установените условия за прилагане на даден инвестиционен приоритет в ПРСР, то тези променени условия автоматично се прилагат и за мерките в Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“.

Подбор на проектни предложения:

Подборът на проектните предложения се осъществява съгласно утвърдените от Председателят на Управителния съвет на МИГ „Струма“ Условия за кандидатстване с проектни предложения за изпълнение на мерките по ПРСР на Стратегията, в т.ч. специфичните критерии, в съответствие с указанията на УО. Процедурата за подбор на проекти се осъществява на основание чл.25, ал.1, т.1 на ЗУСЕСИФ. За всяка процедура за подбор на проекти МИГ „Струма“ разработва Критерии и методология за оценка на проектните предложения, вкл. специфичните за територията критерии. Подаването на проектни предложения, както и процесът по оценка от МИГ се провежда в системата ИСУН 2020. МИГ.

Мерки по ПРСР 2014 – 2020 г.:

Код на мярката:	4.1
Наименование на мярката:	Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства

Съответствие на мярката с приоритетите на ПРСР 2014 – 2020 г.:

Мярката отговаря на подмярка 4.1. „Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства” от ПРСР 2014-2020 г., като, съгласно чл.15, ал.3 от Наредба № 22 от 14.12.2015 г., за мярката на определени някои условия, различни от ПРСР, но отговарящи на условията на Регламент (ЕС) № 1305/2013.

Описание на целите мярката:

Повишаване устойчивостта и конкурентоспособността на земеделските стопанства чрез модернизиране на физическия капитал, нематериални активи, свързани с организацията и управление на стопанствата, въвеждане на нови и енергоспестяващи технологии, подобряване на предпазарната подготовка и съхранение на продукцията.

Обхват на мярката:

Географски обхват: Територията на действие на МИГ „Струма“.
Обхват на подпомагане: Подпомагане на инвестиции в материални и нематериални активи, имащи отношение към подобряване на производствената дейност на земеделските стопанства. Инвестициите трябва да са свързани с производството на селскостопански продукти, съгласно Списък на допустимите непреработени земеделски продукти включени в Приложение № I по член 38 от Договора за функциониране на Европейския съюз или памук, с изключение на тютюн, риба и аквакултури.

Допустими типове бенефициенти:

Допустими бенефициенти по мярката са: **1) Земеделски производители (физически и юридически лица):** **1.1)** Кандидатите за подпомагане следва да са регистрирани земеделски производители в съответствие със Закона за подпомагане на земеделските производители и Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители; **1.2)** Минимален стандартен производствен обем на стопанството под 8 000 евро; **1.3)** Кандидатите за подпомагане юридически лица трябва да са регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите и следва да докажат приход от земеделска дейност и/или приход от услуги директно свързани със земеделска дейност и/или преработка на земеделска продукция и/или участие и подпомагане по схемата за единно плащане на площ. Изискването не се прилага за кандидати създадени до 1 година преди кандидатстването за проекти с инвестиции в секторите „Животновъдство”, „Плодове и зеленчуци” и „Производство на етерично – маслени и медицински култури”. **2) Групи/ Организации на производители:** **2.1)** Кандидатите трябва да са признати като група/организация на производители, в съответствие с националното и/или европейското законодателство за организации на производители и/или одобрени за финансова помощ по мярка 9 „Учредяване на групи и организации на производители” от ПРСР 2014 - 2020 г.; **2.2)** Инвестициите следва да са свързани с основата земеделска дейност на членовете на организацията, която е основна и за организацията.

Кандидатите за финансова помощ трябва да отговарят на изискванията към бенефициентите, описани в Общите условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ПРСР 2014 – 2020 (ЕЗФРСР).

Допустими дейности за реализиране на мярката:

Допустими дейности по мярката са: **1)** Инвестиции в материални и нематериални активи в новосъздадени и съществуващи земеделските стопанства на за покриване нуждите на същите, съобразени с техният капацитет. Подкрепата ще бъде насочена към инвестиции, свързани с: **1.1)** Инвестиции за модернизация и механизация пряко свързана с намаляване на производствените разходи и повишаване производителността на труда; **1.2)** Инвестиции за постигане съответствие с нововъведени стандарти на Общността приложими за съответните стопанства; **1.3)** Инвестиции пряко свързани с подобряване на енергийната ефективност на стопанствата; **1.4)** Инвестиции за съхранение на земеделската продукция с цел запазване качеството на продукцията; **1.5)** Инвестиции в машини и съоръжения за опазване на околната среда, включително за съхранение на оборска тор; **1.6)** Инвестиции в недвижима собственост свързана с дейността на земеделските стопанства; **1.7)** Инвестиции за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед и бързо растящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия; **1.8)** Инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за нуждите на земеделските стопанства.

Бюджет на мярката:

Общият бюджет на мярката е 300 000.00 лв.

Финансови параметри на проектите:

Размер на финансовата помощ: Максималният размер на безвъзмездната финансова

помощ по проект не може да надхвърля **75 000 лв.** Разликата между пълния размер на допустимите за финансово подпомагане разходи и размера на финансовата помощ се осигурява от кандидата, като участието на кандидата може да бъде само в парична форма. **Минимален размер** на общите допустими разходи за проект - **25 000 лв.** **Максимален размер** на общите допустими разходи за проект - **75 000 лв.**

Интензитет на финансовата помощ:

Финансовата помощ е в размер **на 50%** от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи, като същата може да се увеличава на база общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи в следните случаи: **1)** За проекти представени от млади земеделски стопани⁶ финансовата помощ се увеличава с 10 %; **2)** За проекти, които се изпълняват в обхвата на необлагодетелствани райони⁷, като най-малко 75% от посочената в бизнес плана земя или площ се намира в необлагодетелстван район помощта се увеличава с 10 %. **Максималният размер** на финансовата помощ за проект, отговарящ и на двете условия не може да бъде повече **от 70%** от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Категории допустими разходи:

Допустими разходи по мярката са: **1) Инвестиции в материални активи: 1.1)** Закупуване/придобиване, строителство или обновяване на сгради и друга недвижима собственост, използвана за земеделското производство в стопанство, включително такава използвани за опазване на околната среда. **1.2)** Закупуване и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на земеделския производствен процес, включително свързани с опазване на околната среда, съхранение и подготовка за продажба на земеделска продукция от стопанството, получаване на топлинна и/или електро- енергия, необходими за земеделските дейности в стопанството, подобряване на енергийната ефективност. **1.3)** Създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, вкл. трайни насаждения от десертни лозя, медоносни дървесни видове (за производство на мед) и други бързо растящи храсти и дървесни видове, използвани за производство на био-енергия. **1.4)** Инвестиции за постигане на съответствие с нововъведените стандарти на Общността. **1.5)** Инвестиции за съоръжения и съответно оборудване необходимо за производството на мед и други пчелни продукти, както и за развъждането на пчели-майки. **1.6)** Закупуване на земя, необходима за изграждане/ модернизирание на сгради, помещения и други недвижими активи предназначени за земеделските производствени дейности и/или за създаване/ презасаждане на трайни насаждения (до 10 % от общия размер на допустимите инвестиционни разходи). **1.7)**

⁶ Млади земеделски стопани са лица, които към момента на подаване на заявлението за подпомагане са на възраст между 18 и не повече от 40 години и притежават съответни професионални умения и компетентности и се установяват за пръв път като ръководител на земеделско стопанство или вече са се установили през петте години преди подаване на заявлението за подпомагане. Когато кандидати за подпомагане са юридически лица, за да се считат за млади земеделски стопани, те следва да отговарят на изискванията по чл. 2 от Делегиран регламент № 807/2014 на Комисията от 11 март 2014 г. за допълнение на някои разпоредби на Регламент (ЕС) на Европейския парламент и на Съвета.

⁷ Необлагодетелствен район се определя съгласно Наредбата за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват, приета с ПМС № 30 от 2008 г. (обн., ДВ, бр. 20 от 2008 г.; изм., бр. 53 от 2011 г.).

Закупуване на специализирани земеделски транспортни средства – като например камиони, цистерни за събиране мляко, хладилни превозни средства за транспортиране на продукцията, превозни средства за транспортиране на живи животни и птици, и др. **2) Инвестиции в нематериални активи:****2.1)** Общи разходи свързани със съответния проект за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултантски услуги, консултации за екологична и икономическа устойчивост на проекти, проучвания за техническа осъществимост на проекта. Тези разходи не могат да надхвърлят 12% от общия размер на допустимите разходи по проекта. **2)** Разходи за наука, придобиване на патенти права и лицензи, разходи за регистрация на търговски марки и процеси необходими за изготвяне и изпълнение на проекта. **3)** Закупуване на софтуер. **4)** Разходите свързани с достигане съответствие с международни признати стандарти, като: въвеждане на системи за управление на качеството в земеделските стопанства, въвеждане на добри производствени практики, подготовка за сертификация. Допустими са авансови плащания с максимален размер да 50% от общия размер на одобрената финансова помощ по проекта. **Авансово плащане** се предоставя при изпълнение на следните условия: **1)** Авансовото плащане е предварително посочено и е част от поетия от страна на бенефициента ангажимент. **2)** Налична е банкова гаранция или еквивалентна такава съответстваща на 100 % от размера на авансовото плащане.

Период за реализиране на стратегията и продължителност на проектите:

Периодът за прилагане на СВОМР на МИГ „Струма” и настоящата мярка е до 2023 г. Продължителността на проектите, финансирани по Мярка 4.1 е не повече от 2 години или 24 месеца за всеки отделен проект.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите:

Етап I: Административно съответствие и допустимост на проектите: Изискванията са еднакви за всички мерки и са посочени в т.5, част „Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма““ от документа. **Етап II: Техническа оценка на проектите по настоящата мярка:** Осъществява се на базата на следните критерии за оценка:

№	Критерии за оценка	Тежест на показателите
1.	Инвестициите по проектното предложение са в приоритетните сектори „Животновъдство”, „Плодове и зеленчуци” или „Етеричномаслени и медицински култури”	20
1.1	Над 30 % от инвестициите са в посочените сектори	10
1.2	Над 50 % от инвестициите са в посочените сектори	15
1.3	Над 70 % от инвестициите са в посочените сектори	20
2.	Проектното предложение е със стойност:	10
2.1	Проектно предложение на стойност от 25 000 лв. до 75 000 лв.	5
2.2	Проектно предложение на стойност от 25 000 лв. до 50 000 евро	10
3.	Кандидатът е млад фермер, който е физическо лице или едноличен търговец на възраст от 18 навършени до 40 не навършени години, към датата на кандидатстване или жена на възраст до 40 навършени години, към датата на кандидатстване	10
4.	Проектно предложение с инвестиции в стопанство за	10

	производство на биологични продукти и/или стопанство в преход към биологично производство	
5.	Проектното предложение създава нови работни места в стопанството	10
5.1	Създаване на минимум 1 работно място	5
5.2	Създаване на 2 и повече работни места	10
6.	Минимум 10 % от допустимите инвестиционни разходи са за подобряване на енергийната ефективност на стопанството	10
7.	Минимум 10 % от допустимите инвестиционни разходи са за иновации ⁸ в стопанството	10
8.	Оценка на Бизнес план	10
8.1	Бизнес планът е реалистичен, добре обоснован и изпълним	5
8.2	Бизнес планът допринася за постигане целите и приоритетите на Стратегията на МИГ „Струма“	5
9.	Собственикът и представляващият кандидата не са получавали подкрепа от ПРСР 2007 – 2013 и/или 2014 – 2020 г., независимо дали чрез кандидата или чрез друго юридическо лице, в което участват за подобна инвестиция	5
10.	Проектът предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги	5
Максимален брой точки:		100

Код на мярката:	4.2.
Наименование на мярката:	Инвестиции в преработка/ маркетинг на селскостопански продукти

Съответствие на мярката с приоритетите на ПРСР 2014 – 2020 г.:

Мярката отговаря на подмярка 4.2 „Подкрепа за инвестиции в преработката, предлагането на пазара и/или развитието на селскостопански продукти” от ПРСР 2014-2020 г. като, съгласно чл.15, ал.3 от Наредба № 22 от 14.12.2015 г., за мярката са определени някои условия, различни от ПРСР, но отговарящи на условията на Регламент (ЕС) № 1305/2013.

Описание на целите мярката:

Модернизирани на физическите активи на предприятията и земеделските производители преработващи земеделски продукти с цел производство на нови и качествени продукти, включително такива свързани с къси вериги на доставка на територията на МИГ “Струма”. Повишаване ефективността на използване на ресурсите и постигане на стандартите на ЕС с цел повишаване нивото на добавяне на стойност към земеделските продукти. Чрез модернизирани на активите ще се постигне въвеждане на нови и енергоспестяващи технологии и иновации, осигуряване на заетост, повишаване производството на качествени и със специфични характеристики хранителни продукти, създаване на възможности за логистична свързаност между доставчици, търговци и скъсяване на пътя до пазара.

⁸ "Иновации" са: иновативен продукт произвеждан от стопанството/предприятието, въвеждане на нов производствен процес (машини, съоръжения и оборудване) или нова практика, въвеждане на нова организационна форма, включително маркетинг.

Обхват на мярката:

Географски обхват: Територията на действие на МИГ „Струма“.

Обхват на подпомагане: Подпомагане на инвестиции в материални и нематериални активи, имащи отношение към подобряване на цялостната дейност на земеделските стопанства и предприятията за преработка на земеделски продукти. Продуктите от допустимите за финансова помощ сектори за чиято преработка и/или маркетинг се кандидатства, трябва да са включени в приложение № I по чл. 38 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Мярката предоставя помощ за извършване на инвестиции в следните избрани производствени сектори, свързани с преработката/маркетинга на селскостопански продукти: **1)** Мляко и млечни продукти, включително яйца от птици, с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на продукти, наподобяващи/заместващи мляко и млечни продукти; **2)** Месо и месни продукти; **3)** Плодове и зеленчуци, включително гъби; **4)** Пчелен мед и пчелни продукти с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на продукти, наподобяващи/заместващи пчелен мед и пчелни продукти; **5)** Зърнени, мелничарски и нишестени продукти с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на хляб и тестени изделия; **6)** Растителни и животински масла и мазнини с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на маслиново масло; **7)** Технически и медицински култури, включително маслодайна роза, билки и памук, с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на тютюн и тютюневи изделия, захар и сладкарски изделия; **8)** Готови храни за селскостопански животни (фуражи); **9)** Гроздова мъст, вино и оцет. Съответствието на проектите със секторите се определя въз основа на селскостопанските продукти, за чиято преработка и/или маркетинг се кандидатства, технологията на производство и получените крайни продукти.

Допустими типове бенефициенти:

Допустими бенефициенти по мярката са лица, които към датата на подаване на заявлението за подпомагане са: **1) Земеделски производители (физически и юридически лица):** **1.1)** Кандидатите следва да са физически или юридически лица регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите, които са микро, малки, средни и големи предприятия, дефинирани съгласно Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията. **1.2)** Кандидатите да са регистрирани като производители съгласно Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (ДВ, бр. 10 от 1999 г.). **1.3)** Минималният стандартен производствен обем на кандидатите земеделски производители следва да бъде под 8 000 евро, но не по-малко от 2 000 евро. **2) Признати групи или организации на производители** или такива, одобрени за финансова помощ по мярка 9 "Учредяване на групи и организации на производители" от ПРСР 2014 - 2020 г. **3) Еднолични търговци и юридически лица**, различни от кандидатите по т. 1 и 2. Кандидатите за финансова помощ трябва да отговарят на изискванията към бенефициентите, описани в Общите условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ПРСР 2014 – 2020 (ЕЗФРСР).

Допустими дейности за реализиране на мярката:

Допустими дейности по мярката са: Инвестиции в материални и нематериални активи,

които водят до подобряване на цялостната дейност на предприятието чрез: **1)** Внедряване на нови и/или модернизиране на наличните мощности и подобряване на използването им, и/или **2)** Внедряване на нови продукти, процеси и технологии, вкл. къси вериги на доставка и/или **3)** Намаляване на себестойността на произвежданата продукция, и/или **4)** Постигане на съответствие с ново въведени стандарти на ЕС, и/или **5)** Подобряване на сътрудничеството с производителите на суровини, и/или **6)** Опазване на околната среда, включително намаляване на вредните емисии и отпадъци, и/или **7)** Подобряване на енергийната ефективност в предприятията, и/или **8)** Подобряване на безопасността и хигиенните условия на производство и труд, и/или **9)** Подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост, и/или **10)** Подобряване на възможностите за производство на биологични храни чрез преработка на първични земеделски биологични продукти.

Инвестициите, обект на подкрепа, следва да са свързани с: **1)** Преработка и/или маркетинг на продукти в обхвата на Приложение I към Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) или на памук, с изключение на рибни продукти; **2)** Развитие на нови продукти, процеси и технологии за продукти в обхвата на Приложение I към ДФЕС или на памук, с изключение на рибни продукти.

Бюджет на мярката:

Общият бюджет на мярката е 200 000.00 лв.

Финансови параметри на проектите:

Размер на финансовата помощ: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по проект не може да надхвърля **100 000 лв.** Разликата между пълния размер на допустимите за финансово подпомагане разходи и размера на финансовата помощ се осигурява от кандидата, като участието му може да бъде само в парична форма. **Минимален размер** на общите допустими разходи за проект – **50 000 лв.** **Максимален размер** на общите допустими разходи за един проект – левовата равностойност на: **1) 70 000 лв.** за кандидати със стандартен производствен обем на стопанството от 2 000 до 5 000 евро; **2) 100 000 лв.** за кандидати със стандартен производствен обем на стопанството над 5 001 евро.

Интензитет на финансовата помощ:

Финансовата помощ е в размер **на 50 %** от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи, като същата може да се увеличава на база общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи в следните случаи: Финансовата помощ се увеличава с **10 %** за проекти, предоставени от кандидати – земеделски производители, чийто стандартен производствен обем на стопанството е от 2 000 до 5 000 евро.

Категории допустими разходи:

Допустимите разходи по мярката са: **1)** Материални и нематериални активи за: **1.1)** Изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи, свързани с производството и/или маркетинга, включително такива, използвани за опазване компонентите на околната среда; **1.2)** Закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване,

необходими за подобряване на производствения процес по преработка и маркетинга, в т.ч. за: Преработка, пакетиране, включително охлаждане, замразяване, сушене, съхраняване и др. на суровините или продукцията; Производство на нови продукти, въвеждане на нови технологии и процеси; Опазване компонентите на околната среда; Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствените нужди на предприятието, включително чрез преработка на растителна и животинска първична и вторична биомаса; Подобряване на енергийната ефективност и за подобряване и контрол на качеството и безопасността на суровините и храните; **1.3)** Закупуване на земя, необходима за изпълнение на проекта във връзка с изграждане и/или модернизиране на сгради, помещения и други недвижими материални активи, предназначени за производствени дейности; **1.4)** Закупуване на сгради, помещения и други недвижими имоти, необходими за изпълнение на проекта, предназначени за производствени дейности на територията на МИГ; **1.5)** Закупуване, включително чрез финансов лизинг, на специализирани транспортни средства, включително хладилни такива, за превоз на суровините или готовата продукция, използвани и произведени от предприятието; **1.6)** Изграждане/модернизиране, включително оборудване на лаборатории, които са собственост на кандидата, разположени са на територията на предприятието и са пряко свързани с нуждите на производствения процес, включително чрез финансов лизинг; **1.7)** Материални инвестиции за постигане на съответствие с новоприети стандарти на Европейския Съюз, включително чрез финансов лизинг; **1.8)** Разходи за достигане на съответствие с международно признати стандарти за системи за управление, разходи за въвеждане на добри производствени практики, системи за управление на качеството и подготовка за сертификация в предприятията само когато тези разходи са част от общ проект на кандидата; **1.9)** Закупуване на софтуер, включително чрез финансов лизинг; **1.10)** За ноу-хау, придобиване на патентни права и лицензи, за регистрация на търговски марки и процеси, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта; **1.11)** Разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проекти, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 % от общия размер на допустимите разходи по проекта.

Авансово плащане се предоставя при изпълнение на следните условия: 1) Авансовото плащане е предварително посочено и е част от поетия от страна на бенефициента ангажимент. 2) Налична е банкова гаранция или еквивалентна такава съответстваща на 100 % от размера на авансовото плащане.

Период за реализиране на стратегията и продължителност на проектите:

Периодът за прилагане на СВOMP на МИГ „Струма” и настоящата мярка е до 2023 г. Продължителността на проектите, финансирани по Мярка 4.2 е не повече от 2 години или 24 месеца за всеки отделен проект.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите:

Етап I: Административно съответствие и допустимост на проектите:
Изискванията са еднакви за всички мерки и са посочени в т.5, част „Общи условия по

мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ от документа. **Етап II: Техническа оценка на проектите по настоящата мярка:** Осъществява се на базата на следните критерии за оценка:

№	Критерии за оценка	Тежест на показателите
1.	Проектни предложения за инвестиции за преработка на суровини от чувствителни сектори	15
1.1	Над 30 % от обема на преработваните суровини са от растителен или животински произход, попадащи в обхвата на чувствителните сектори	5
1.2	Над 50 % от обема на преработваните суровини са от растителен или животински произход, попадащи в обхвата на чувствителните сектори	10
1.3	Над 70 % от обема на преработваните суровини са от растителен или животински произход, попадащи в обхвата на чувствителните сектори	15
2.	Проектното предложение създава нови работни места в стопанството	10
2.1	Създаване на минимум 3 работни места	5
2.2	Създаване на над 3 работни места	10
3.	Предприятието е класифицирано като микро, съгласно препоръка на ЕС 2003/361/ЕС	10
4.	Проектното предложение е свързано с инвестиции за преработка на биологични суровини и производство на биологични продукти	10
5.	Минимум 10 % от допустимите инвестиционни разходи са за подобряване на енергийната ефективност на стопанството	10
6.	Проектното предложение въвежда иновации в преработвателната промишленост, вкл. чрез предлагане на ново за територията на МИГ „Струма” производство и/или създаване на нов за територията на МИГ продукт	10
7.	Кандидатът е млад фермер, който е физическо лице или едноличен търговец на възраст от 18 навършени до 40 не навършени години, към датата на кандидатстване или жена на възраст до 40 навършени години, към датата на кандидатстване	10
8.	Проектното предложение включва дейности с позитивен принос към околната среда	10
8.1	Над 30 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда	5
8.2	Над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда	10
9.	Оценка на Бизнес план	10
9.1	Бизнес планът е реалистичен, добре обоснован и изпълним	5
9.2	Бизнес планът допринася за постигане целите и приоритетите на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“	5
10	Проектното предложение предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги	3
11.	Собственикът и представляващият кандидата не са получавали	2

	подкрепа от ПРСР 2007 – 2013 и/или 2014 – 2020 г., независимо дали чрез кандидата или чрез друго юридическо лице, в което участват за подобна инвестиция	
	Максимален брой точки:	100

Код на мярката:	6.4.1.
Наименование на мярката:	Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности

Съответствие на мярката с приоритетите на ПРСР 2014 – 2020 г.:

Мярката отговаря на подмярка 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности” от ПРСР 2014-2020 г. като, съгласно чл. 15, ал. 3 от Наредба № 22 от 14.12.2015 г., за мярката са определени някои условия, различни от ПРСР, но отговарящи на условията на Регламент (ЕС) № 1305/2013.

Описание на целите мярката:

Основната цел на мярката е свързана с повишаване конкурентоспособността на територията на МИГ “Струма” чрез насърчаване на инвестициите в неземеделски дейности, които ще допринесат за: **1)** Разнообразяване на местната икономика и създаването на заетост в сектори извън земеделието; **2)** Развитието на технологиите в областта на „зелената икономика“, включително на енергия от ВЕИ за собствено потребление; **3)** Оползотворяване на туристическия потенциал на района и утвърждаване на туристически продукти, базирани на местни ресурси; **4)** Осигуряване на достъп на населението до слабо развити услуги на територията на МИГ, вкл. в отдалечените населени места.

Обхват на мярката:

Географски обхват: Територията на действие на МИГ „Струма“.

Обхват на подпомагане: Подпомагане на инвестиции в материални и нематериални активи, имащи отношение към развитие на неземеделски дейности. Мярката е насочена към развитието на неземеделски дейности, както следва: **1)** Развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги); **2)** Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали); **3)** Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.); **4)** Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление и технологии в областта на „зелената икономика“; **5)** Развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности. В рамките на мярката не се финансират дейности, които водят до осъществяване на селскостопанска дейност или резултата от дейността е продукт, включен в Приложение I на Договора за функциониране на Европейския съюз. Не се предоставя финансова помощ за хазарт, финансови услуги, голф, сектори и дейности, определени за недопустими в Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. и производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за

продажба.

Допустими типове бенефициенти:

Допустими бенефициенти по мярката са лица, които към датата на подаване на заявлението за подпомагане са: **1) Земеделски стопани или микро предприятия**, регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за вероизповеданията, както и **физически лица**, регистрирани по Закона за занаятите. **1.1)** При определянето на едно предприятие за микро предприятие се следва дефиницията на Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията. **1.2)** Стопанството на кандидати, земеделски стопани, трябва да има стандартен производствен обем под 8 000 евро и над 2 000 евро. Кандидатите за финансова помощ трябва да отговарят на изискванията към бенефициентите, описани в Общите условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ПРСР 2014 – 2020 (ЕЗФРСР)

Допустими дейности за реализиране на мярката:

Допустими по мярката за подпомагане са инвестиции в неземеделски дейности, които са насочени към: **1) Развитие на туризъм** (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги); **2) Производство или продажба на продукти**, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали); **3) Развитие на услуги във всички сектори** (например: туризъм, грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.); **4) Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници** за собствено потребление; **5) Развитие на занаяти** (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности.

Подпомагат се проекти за обновяване или изграждане на места за настаняване с до 20 помещения за настаняване и стойност на финансовата помощ до 50 000 лв. с включен ДДС. Проекти, с включени инвестиции за производство енергия от ВЕИ се подпомагат, ако не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване на потребностите на предприятието.

Бюджет на мярката:

Общият бюджет на мярката е 400 000 лв.

Финансови параметри на проектите:

Размер на финансовата помощ: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по проект не може да надхвърля **80 000 лв.** Разликата между пълния размер на допустимите за финансово подпомагане разходи и размера на финансовата помощ се осигурява от кандидата, като участието на кандидата може да бъде само в парична форма. **Минимален размер** на общите допустими разходи за един проект – **50 000 лв.** **Максимален размер** на общите допустими разходи за един проект: **1) 65 000 лв.** за кандидати земеделски стопани със стандартен производствен обем на стопанството от 2 001 до 5 000 евро; **2) 80 000 лв.** за кандидати микро предприятия, физически лица и земеделски стопани със стандартен производствен обем на

стопанството над 5 001 евро; 3) до 50 000 лв. с включен ДДС за обновяване или изграждане на места за настаняване с до 20 помещения за настаняване.

Интензитет на финансовата помощ:

Финансовата помощ е в размер на: 1) 75% от общите допустими разходи за кандидати микро предприятия и физически лица; 2) 75% от общите допустими разходи за кандидати земеделски стопани със стандартен производствен обем на стопанството над 5 001 евро; 3) 85% от общите допустими разходи за кандидати земеделски стопани, със стандартен производствен обем на стопанството от 5 001 до 8 000 евро.

Категории допустими разходи:

Допустими разходи по мярката са: Финансова помощ за материални и нематериални инвестиции, за създаване и развитие на неземеделски дейности в селските райони, включващи: 1) Изграждане, придобиване или подобренията на недвижимо имущество; 2) Закупуване, включително чрез лизинг на нови машини и оборудване до пазарната стойност на активите; 3) Общи разходи, свързани с разходите за буква „а“ и „б“, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за техническа осъществимост; 4) Нематериални инвестиции: придобиване и създаване на компютърен софтуер и придобиване на патенти, лицензи, авторски права и марки. Разходите по т.3 не могат да надхвърлят 12% от сумата на разходите по т. 1, 2 и 4. Не са допустими за подпомагане текущи разходи. Разходите са допустими само ако са извършени след подаване на заявлението за подпомагане, с изключение на общите разходи. **Авансово плащане** се предоставя при изпълнение на следните условия: 1) Авансовото плащане е предварително посочено и е част от поетия от страна на бенефициента ангажимент. 2) Налична е банкова гаранция или еквивалентна такава съответстваща на 100% от размера на авансовото плащане.

Период за реализиране на стратегията и продължителност на проектите:

Периодът за прилагане на СВОМР на МИГ „Струма“ и настоящата мярка е до 2023 г. Продължителността на проектите, финансирани по Мярка 6.4.1 е не повече от 2 години или 24 месеца за всеки отделен проект.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите:

Етап I: Административно съответствие и допустимост на проектите: Изискванията са еднакви за всички мерки и са посочени в т.5, част „Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма““ от документа. **Етап II: Техническа оценка на проектите по настоящата мярка:** Осъществява се на базата на следните критерии за оценка:

№	Критерии за оценка	Тежест на показателите
1.	Проектното предложение включва инвестиции за:	25
1.1	Развитие на интегриран селски и/или еко и/или културен и/или екстрем туризъм и др. алтернативни форми на туризъм (пряко или непряко промоцира и/или използва местни продукти, занаяти, културни събития), вкл. чрез партньорство	15

1.2	Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали)	15
1.3	Развитие в сферата на битовите и/или техническите услуги и/или производство на стоки	10
1.4	Развитие на социалните услуги	10
1.5	Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление	10
1.6	Развитие на занаятите	15
2.	С реализиране на проектното предложение се създават нови работни места	10
2.1	Създаване до 3 работни места	5
2.2	Създаване над 3 работни места	10
3.	Проектното предложение е свързано с иновативност за територията на МИГ „Струма” - въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието	10
4.	Кандидатът е млад фермер, който е физическо лице или едноличен търговец на възраст от 18 навършени до 40 не навършени години, към датата на кандидатстване и/или жена на възраст до 40 навършени години, към датата на кандидатстване	10
5.	Проектното предложение предлага уникални производства или услуги, които са знакови и специфични за идентичността на територията	10
6.	Проектното предложение включва дейности с позитивен принос към околната среда	10
6.1	Над 30 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда	5
6.2	Над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда	10
7.	Оценка на Бизнес план	10
7.1	Бизнес планът е реалистичен, добре обоснован и изпълним	5
7.2	Бизнес планът допринася за постигане целите и приоритетите на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“	5
8.	Проектът предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги	5
9.	Собственикът и представляващият кандидата не са получавали подкрепа от ПРСР 2007 – 2013 и/или 2014 – 2020 г. или друг финансов инструмент на ЕС, независимо дали чрез кандидата или чрез друго юридическо лице, в което участват за подобна инвестиция	5
10.	Проектни предложения, подадени от кандидати, притежаващи опит или образование в сектора, за който кандидатстват	5
Максимален брой точки:		100

Код на мярката:

7.2.

Наименование на мярката:

Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура

Съответствие на мярката с приоритетите на ПРСР 2014 – 2020 г.:

Мярката отговаря на под-мярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура” от ПРСР 2014-2020 г. като, съгласно чл.15, ал.3 от Наредба № 22 от 14.12.2015 г., за мярката са определени някои условия, различни от ПРСР, но отговарящи на условията на Регламент (ЕС) № 1305/2013.

Описание на целите мярката:

Основна цел на мярката е насърчаване на социалното приобщаване, намаляването на бедността и икономическото развитие на територията на МИГ „Струма” чрез: **1)** Подобряване на средата и качеството на живот в населените места; **2)** Осигуряване на базови услуги на населението на общините Симитли, Кресна и Струмани, и достъпа до тях в сферата на образованието, социалните грижи, културата, благоустройството, физическата култура, спорта и отдиха и др. **3)** Повишаване привлекателността на територията на МИГ чрез обновяване на инфраструктурата.

Обхват на мярката:

Географски обхват: Територията на действие на МИГ „Струма“.

Обхват на подпомагане: С мярката ще се финансира създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура в общините на територията на МИГ „Струма”.

Ограничения в приложението на мярката: По мярката не са допустими инвестиции в инфраструктура за здравеопазване. Дейностите по изграждане, реконструкция и/или рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения са допустими само в агломерации с под 2 000 е. ж. в селските райони.

Допустими типове бенефициенти:

Допустими бенефициенти по мярката са: **1) Общините на територията на МИГ „Струма“** – за всички дейности, при условия, че: **1.1)** се изпълняват в съответствие с общинския план за развитие на съответната община и да са съгласувани със Стратегията за местно развитие; **1.2)** дейности за строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици, тротоари и съоръжения, и принадлежностите към тях са допустими, ако са изградени или реконструирани ВиК системите или не се предвижда да се изградят или реконструират ВиК системи за период от седем години от датата на кандидатстване; **2) ВиК оператори** за дейности, свързани с изграждане, реконструкция и/или рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в агломерации с под 2 000 е. ж. в селските райони; **3) Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ)**, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел за дейности, свързани със социалната и спортната инфраструктура, и културния живот, които имат седалище и адрес на управление на територията на действие на МИГ и осъществява дейностите по проект на територията на действие на МИГ. **4) Читалища**, регистрирани по Закона за народните читалища за дейности, свързани с културния живот. Кандидатите за

финансова помощ трябва да отговарят на изискванията към бенефициентите, описани в Общите условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ПРСР 2014 – 2020 (ЕЗФРСР).

Допустими дейности за реализиране на мярката:

Допустими дейности по мярката са: **1)** Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища, улици и тротоари, и съоръженията и принадлежностите към тях; **2)** Изграждане, реконструкция и/или рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в агломерации с под 2 000 е. ж. в селските райони; **3)** Изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от общинско значение; **4)** Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на социална инфраструктура за предоставяне на услуги, които не са част от процеса на деинституционализация на деца и възрастни, включително транспортни средства; **5)** Реконструкция и/или ремонт на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност; **6)** Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура; **7)** Изграждане, реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот, включително мобилни такива, включително и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства; **8)** Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение в на територията на МИГ “Струма”.

Бюджет на мярката:

Общият бюджет на мярката е 1 700 000 лв.

Финансови параметри на проектите:

Размер на финансовата помощ: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по проект не може да надхвърля **340 000 лв.** за проекти на общини и ВиК оператори и **150 000 лв.** за проекти на читалища и неправителствени организации. Разликата между пълния размер на допустимите за финансово подпомагане разходи и размера на финансовата помощ се осигурява от кандидата, като участието на кандидата може да бъде само в парична форма. **Минимален размер** на общите допустими разходи за един проект – **50 000 евро лв.** **Максимален размер** на общите допустими разходи за един проект: **1) 340 000 лв.** за проекти на общини и ВиК оператори; **2) 150 000 лв.** за проекти на читалища и неправителствени организации.

Интензитет на финансовата помощ:

1) Финансовата помощ е в размер **100%** от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти, които след извършване на инвестицията **не генерират нетни приходи**. 2) Финансовата помощ е в размер **100%** от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти, които след извършване на инвестицията ще генерират нетни приходи, но размерът на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекта **не надхвърля левовата равностойност на 50 000 евро**. 3) Размерът на финансовата помощ за проекти, които след извършване на инвестицията ще генерират нетни приходи се определя въз основа на анализ „разходи-ползи“. Разликата между пълния размер на допустимите за финансово подпомагане разходи и размера на финансовата помощ определен въз основа на анализ „разходи-ползи“ по т. 3 се осигурява от кандидата, като участието на кандидата може да бъде само в парична форма.

Категории допустими разходи:

Допустими разходи по мярката са: 1) Строителство, реконструкция, рехабилитация, изграждане, обновяване, ремонт и/или реставрация на сгради и/или помещения и/или друга недвижима собственост, съгласно допустимите за подпомагане дейности: а) разходи, свързани с прякото изпълнение на строително-монтажните работи; б) непредвидени разходи в размер до 5% от стойността на одобрените разходи по буква „а“; 2) Закупуване на нови транспортни средства, оборудване и обзавеждане до пазарната им стойност, включително чрез финансов лизинг, съгласно допустимите за подпомагане дейности; 3) Придобиване на компютърен софтуер, патентни и авторски права, лицензи, регистрация на търговски марки, до пазарната им стойност; 4) Разходи, свързани с проекта, в т. ч. разходи за хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа и екологична устойчивост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение. Разходите, свързани с проекта не трябва да надхвърлят 12% от сумата на разходите за строителство и придобиване на ДМА и ДНА. Разходите за ДДС са допустими в случаите, когато не подлежат на възстановяване в съответствие с националното законодателство в областта на ДДС.

Допустими са авансови плащания в размер до 50% от публичната помощ, свързана с одобрените допустими разходи. За проекти, по които бенефициентите са възложители по ЗОП, авансовото плащане е допустимо както следва: 1) до 12% от стойността на одобрената публична помощ по проекта за общи разходи и при наличие на документи от проведената съгласно изискванията на ЗОП процедура за избор на изпълнител/и; 2) разлика до 50% от стойността на одобрената публична помощ по проекта след провеждане на всички процедури и сключване на договор за избор на изпълнител/и по ЗОП.

Период за реализиране на стратегията и продължителност на проектите:

Периодът за прилагане на СВОМР на МИГ „Струма“ и настоящата мярка е до 2023 г. Продължителността на проектите, финансирани по Мярка 7.2 е не повече от 2 години или 24 месеца за всеки отделен проект.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите:

Етап I: Административно съответствие и допустимост на проектите: Изискванията са еднакви за всички мерки и са посочени в т.5, част „Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма““ от документа. **Етап II: Техническа оценка на проектите по настоящата мярка:** Осъществява се на базата на следните критерии за оценка:

№	Критерии за оценка	Тежест на показателите
1.	Проектното предложение обхваща повече от 1 населено място на територията на МИГ “Струма”, когато получател на помощта е община и/или ползите и резултатите по проекта обхващат повече от едно населено място	20
2.	Брой население, което ще се възползва от подобрените основни услуги и обхвата на териториално въздействие	15
2.1	Инвестицията се изпълнява на територията на населено място/населени места с общо население до 2 000 души по данни на НСИ към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване	5
2.2	Инвестицията се изпълнява на територията на населено място/населени места с общо население от 2 001 до 5 000 души по данни на НСИ към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване	10
2.3	Инвестицията се изпълнява на територията на населено място/населени места с общо население над 5 001 души по данни на НСИ към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване	15
3.	Изграждане и/или реконструкция на инфраструктура, вкл. техническа, социална, културна и спортна, обслужваща населени места с високо ниво на безработица	10
3.1	Проектното предложение се реализира на територията на населени места със средногодишно равнище на регистрираната безработица под 10%	3
3.2	Проектното предложение се реализира на територията на населени места със средногодишно равнище на регистрираната безработица 10%	5
3.3	Проектното предложение се реализира на територията на населени места със средногодишно равнище на регистрираната безработица над 10%	10
4.	Проектното предложение предлага нови инициативи за повишаване на качеството на живот в района	10
5.	Проектното предложение се реализира в населени места или територии извън общинския център	10
6.	Дейностите по проектното предложение включват изграждането на достъпна архитектурна среда (инфраструктура) за хора с увреждания	10
7.	Проектното предложение надгражда друг вече реализиран проект	5
8.	Проектното предложение ще създаде нови работни места при изпълнение на допустимите дейности. Ще бъде наемана	5

	местна работна ръка - над 5 души	
9.	Проектното предложение съдържаща дейност/и за повишаване на енергийната ефективност	5
10.	Проектното предложение включва дейности с позитивен принос към околната среда	5
10.1	Над 30 % - от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда	3
10.2	Над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда	5
11.	Проектното предложение предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги	5
	Максимален брой точки:	100

Код на мярката: 7.5.

Наименование на мярката: Подкрепа за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура

Съответствие на мярката с приоритетите на ПРСР 2014 – 2020 г.:

Мярката отговаря на под-мярка 7.5 „Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура” от ПРСР 2014-2020 г. като, съгласно чл.15, ал.3 от Наредба № 22 от 14.12.2015 г., за мярката са определени някои условия, различни от ПРСР, но отговарящи на условията на Регламент (ЕС) № 1305/2013.

Описание на целите мярката:

Основна цел на мярката е да се постигне балансирано и устойчиво развитие на МИГ „Струма” чрез развитие на туризма и уникалните туристически ресурси чрез: 1) Разнообразяване и подобряване на туристическата инфраструктура на територията; 2) Изграждането на атракции и съоръжения за посетители; 3) Опазване и популяризиране на природното и културно наследство на МИГ; 4) Адекватно експониране и популяризиране на ценностите в населените места на МИГ.

Обхват на мярката:

Географски обхват: Територията на действие на МИГ „Струма“.

Обхват на подпомагане: С мярката ще се финансира инфраструктура за отдих за публично ползване, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура в общините на територията на МИГ „Струма“.

Допустими типове бенефициенти:

Допустими бенефициенти по мярката са: 1) **Общините на територията на МИГ „Струма“** за всички дейности, при условие, че се изпълняват в съответствие с общинския план за развитие и програмата за развитие на туризма на територията на съответната община и са съгласувани със Стратегията за местно развитие. 2) **Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ)** за дейности, свързани с туристическа инфраструктура и услуги и културния живот, които имат седалище и адрес на управление на територията на действие на МИГ и осъществяват дейностите по проект

на територията на действие на МИГ. Кандидатите за финансова помощ трябва да отговарят на изискванията към бенефициентите, описани в Общите условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ПРСР 2014 – 2020 (ЕЗФРСР).

За всички проекти, представени по тази мярка: **1)** Обекти, предмет на проекта да не са обявени за недвижима културна ценност от национално и световно значение; **2)** Проектите да са придружени с анализ на икономическите и социалните ползи, (вкл. анализ разходи и ползи), в който е доказано, че инвестицията ще доведе до социално-икономическо развитие на територията на МИГ; **3)** Да съдържат аргументация за устойчивостта на инвестицията.

Допустими дейности за реализиране на мярката:

Допустими дейности по мярката са: **1)** Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на туристически информационни центрове; **2)** Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на посетителските центрове за представяне и експониране на местното природно и културно наследство; **3)** Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на центрoвете за изкуство и занаяти с туристическа цел; **4)** Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за туристически атракции, които са свързани с местното природно, културно и/или историческо наследство и предоставящи услуги с познавателна или образователна цел; **5)** Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за туристическа инфраструктура (информационни табели и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки).

Бюджет на мярката:

Общият бюджет на мярката е 200 000 лв.

Финансови параметри на проектите:

Размер на финансовата помощ: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по проект не може да надхвърля **66 000 лв.** за проекти на общини и **40 000 лв.** за проекти на ЮЛНЦ. Разликата между пълния размер на допустимите за финансово подпомагане разходи и размера на финансовата помощ се осигурява от кандидата, като участието на кандидата може да бъде само в парична форма. **Минимален размер** на общите допустими разходи за един проект – **25 000 лв.** **Максимален размер** на общите допустими разходи за един проект: **1) 40 000 лв.** за проекти на ЮЛНЦ; **2) 66 000 лв.** за проекти на общини.

Интензитет на финансовата помощ:

1) Финансовата помощ е в размер **100 %** от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти, които след извършване на инвестицията **не генерират нетни приходи.** **2)** Финансовата помощ е в размер **100 %** от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти, които след извършване на инвестицията ще генерират нетни приходи, но размерът на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекта **не надхвърля левовата равностойност на 50 000 евро.** **3)** Размерът на финансовата помощ за проекти, които след извършване

на инвестицията ще генерират нетни приходи се определя въз основа на анализ „разходи-ползи“. 4) Разликата между пълния размер на допустимите за финансово подпомагане разходи и размера на финансовата помощ определен въз основа на анализ „разходи-ползи“ по т. 3 се осигурява от кандидата, като участието на кандидата може да бъде само в парична форма.

Категории допустими разходи:

Допустими разходи по мярката са: 1) Изграждането, включително отпускането на лизинг, или подобрения на недвижимо имущество; 2) Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване, обзавеждане до пазарната цена на актива; 3) Закупуване и /или разработване на софтуер, включително чрез финансов лизинг; 4) Придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки и др.; 5) Разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12% от общия размер на допустимите разходи по проекта.

Разходите за ДДС са допустими в случаите, когато не подлежат на възстановяване в съответствие с националното законодателство в областта на ДДС.

Допустими са авансови плащания в размер до 50% от публичната помощ, свързана с одобрените допустими разходи. За проекти, по които бенефициентите са възложители по ЗОП, авансовото плащане е допустимо както следва: 1) до 12% от стойността на одобрената публична помощ по проекта за общи разходи и при наличие на документи от проведената съгласно изискванията на ЗОП процедура за избор на изпълнител/и; 2) разлика до 50% от стойността на одобрената публична помощ по проекта след провеждане на всички процедури и сключване на договор за избор на изпълнител/и по ЗОП.

Период за реализиране на стратегията и продължителност на проектите:

Периодът за прилагане на СВОМР на МИГ „Струма“ и настоящата мярка е до 2023 г. Продължителността на проектите, финансирани по Мярка 7.5 е не повече от 2 години или 24 месеца за всеки отделен проект.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите:

Етап I: Административно съответствие и допустимост на проектите: Изискванията са еднакви за всички мерки и са посочени в т.5, част „Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма““ от документа. **Етап II: Техническа оценка на проектите по настоящата мярка:** Осъществява се на базата на следните критерии за оценка:

№	Критерии за оценка	Тежест на показателите
1.	Проектното предложение е свързано с:	20
1.1	Разнообразяване и подобряване на туристическата инфраструктура на територията на МИГ „Струма“	20
1.2	Изграждането на атракции и съоръжения за посетители	15

1.3	Опазване и популяризиране на природното и културно наследство на МИГ „Струма”	20
1.4	Адекватно експониране и популяризиране на ценностите в населените места на МИГ „Струма”	15
2.	Проектното предложение обхваща повече от 1 населено място на територията на МИГ “Струма”, когато получател на помощта е община и/или ползите и резултатите по проекта обхващат повече от едно населено място	20
3.	Проектното предложение предлага нови инициативи за повишаване на качеството на живот в района	15
4.	Посочени са конкретни задачи и отговорности на бенефициента/ ползвателите/ социални или публични партньори/ местни институции и др. за поддръжка на инфраструктурата и развитие на услугата (обоснована устойчивост на резултатите от проекта)	10
5.	Дейностите по проектното предложение включват изграждането на достъпна архитектурна среда (инфраструктура) за хора с увреждания	10
6.	Проектното предложение отговаря на приоритетите на общинските програми за развитие на туризма, приети от общинските съвети	5
7.	Проектното предложение надгражда друг вече реализиран проект	5
8.	Проектното предложение ще създаде нови работни места при изпълнение на допустимите дейности. Ще бъде наемана местна работна ръка над 5 души	5
10.	Проектното предложение включва дейности с позитивен принос към околната среда	5
10.1	Над 30 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда	3
10.2	Над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда	5
11.	Проектното предложение предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги	5
Максимален брой точки:		100

Код на мярката:

7.6.

Наименование на мярката:

Проучвания и инвестиции, свързани с поддръжане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на територията на МИГ “Струма”

Съответствие на мярката с приоритетите на ПРСР 2014 – 2020 г.:

Мярката отговаря на подмярка 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддръжане, възстановяване и на културното и природното наследство на селата” от ПРСР 2014-2020 г. като, съгласно чл.15, ал.3 от Наредба № 22 от 14.12.2015 г., за мярката са определени някои условия, различни от ПРСР, но отговарящи на условията на Регламент (ЕС) № 1305/2013.

Описание на целите мярката:

Основна цел на мярката е да се запазят духовната и културна идентичност, и традиции и да се повиши качеството на живот на хората, живеещи на територията на МИГ „Струма” чрез: **1)** Проучвания и инвестиции в поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на населените места от МИГ; **2)** Проучвания и инвестиции в ландшафт и обекти с висока природна стойност, включително съответните социално-икономически аспекти; **3)** Действия за повишаване на информираността по екологични въпроси.

Обхват на мярката:

Географски обхват: Територията на действие на МИГ „Струма“.

Обхват на подпомагане: С мярката ще се финансира възстановяването, реставрацията, ремонта и/или реконструкцията на сгради с религиозно значение, в това число и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства в населените места на МИГ „Струма”.

Допустими типове бенефициенти:

Допустими бенефициенти по мярката са: **1) Местни поделения на вероизповеданията**, регистрирани като юридически лица съгласно чл. 20 на Закона за вероизповеданията или признати за юридически лица по силата на чл.10 от същия закон, при условия, че: **1.1)** Проектите да се изпълняват в съответствие с общинския план за развитие на съответната община и да са съгласувани със стратегията за местно развитие; **1.2)** Не се предоставя финансова помощ по тази мярка на получатели, на които е предоставена финансова помощ по подмярка 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на селата” от ПРСР 2014-2020 г. Кандидатите за финансова помощ трябва да отговарят на изискванията към бенефициентите, описани в Общите условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ПРСР 2014 – 2020 (ЕЗФРСР).

Допустими дейности за реализиране на мярката:

Допустими дейности по мярката: В рамките на тази мярка се предоставя безвъзмездна финансова помощ за дейности за възстановяване, реставрация, ремонт и/или реконструкция на сгради с религиозно значение, в това число и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства.

Бюджет на мярката:

Общият бюджет на мярката е 33 745 лв.

Финансови параметри на проектите:

Размер на финансовата помощ: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по проект не може да надхвърля **11 000 лв.** Разликата между пълния размер на допустимите за финансово подпомагане разходи и размера на финансовата помощ се осигурява от кандидата, като участието на кандидата може да бъде само в парична форма. **Минимален размер** на общите допустими разходи за един проект - **5 000 лв.** **Максимален размер** на общите допустими разходи за един проект - **11 000 лв.**

Интензитет на финансовата помощ:

За бенефициенти местни поделения на вероизповеданията, в случай, че не е налично генериране на приходи, финансовата помощ за дейностите по мярката е в размер на

100% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи и **75%**, когато се установи потенциал за генериране на приходи.

Категории допустими разходи:

Допустими разходи по мярката са: **1)** Подобренията на недвижимо имущество - възстановяване, реставрация, ремонт и/или реконструкция на сгради с религиозно значение, в т.ч. и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства; **2)** Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване, обзавеждане до пазарната цена на актива; **3)** Нематериални инвестиции: придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки и др.; **4)** Разходи, свързани с проекта, в т. ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 на сто от общия размер на допустимите разходи по проекта.

Авансово плащане се предоставя при изпълнение на следните условия: **1)** Авансовото плащане е предварително посочено и е част от поетия от страна на бенефициента ангажимент. **2)** Налична е банкова гаранция или еквивалентна такава съответстваща на 100 % от размера на авансовото плащане.

Период за реализиране на стратегията и продължителност на проектите:

Периодът за прилагане на СВОМР на МИГ „Струма” и настоящата мярка е до 2023 г. Продължителността на проектите, финансирани по Мярка 7.6 е не повече от 2 години или 24 месеца за всеки отделен проект.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите:

Етап I: Административно съответствие и допустимост на проектите: Изискванията са еднакви за всички мерки и са посочени в т.5, част „Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“” от документа. **Етап II: Техническа оценка на проектите по настоящата мярка:** Осъществява се на базата на следните критерии за оценка:

№	Критерии за оценка	Тежест на показателите
1.	Проектното предложение включва инвестиции според културната и обществената значимост на обекта:	25
1.1	Обектът, предмет на инвестицията е със статут на недвижима културна ценност с категория „световно значение“ или „национално значение“	25
1.2	Обектът, предмет на инвестицията е разположен на територията на населено място със статут на недвижима културна ценност с категория „национално значение“	15
1.3	Обектът, предмет на инвестицията е със статут на недвижима културна ценност с категория „местно значение“	10
2.	Брой население, което ще се възползва от резултатите по	15

	проектното предложение:	
2.1	Общо население до 500 души по данни на НСИ към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване	5
2.2	Общо население от 501 до 1000 души по данни на НСИ към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване	10
2.3	Общо население над 1001 души по данни на НСИ към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване	15
3.	Дейностите по проектното предложение не генерират приходи за бенефициента	15
4.	Дейностите по проектното предложение включват изграждането на достъпна архитектурна среда (инфраструктура) за хора с увреждания	10
5.	Посочени са конкретни задачи и отговорности на бенефициента/ ползвателите/ социални или публични партньори/ местни институции и др. за поддръжка на резултатите от проекта (обоснована устойчивост на проекта)	10
6.	Проектното предложение ще създаде нови работни места при изпълнение на допустимите дейности. Ще бъде наемана местна работна ръка над 5 души	5
7.	Проектното предложение включва дейности с позитивен принос към околната среда	5
7.1	Над 30 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда	3
7.2	Над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда	5
8.	Проектното предложение предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги	5
9.	Кандидатът не е получавал подкрепа от ЕС за подобна инвестиция	5
10.	Проектното предложение отговаря на приоритетите на общинските планове за развитие, приети от общинските съвети	5
	Максимален брой точки:	100

Код на мярката:

8.6.

Наименование на мярката:

Инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти

Съответствие на мярката с приоритетите на ПРСР 2014 – 2020 г.:

Мярката отговаря на под-мярка 8.6 „Инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти” от ПРСР 2014-2020 г. като, съгласно чл.15, ал.3 от Наредба № 22 от 14.12.2015 г., за мярката са определени някои условия, различни от ПРСР, но отговарящи на условията на Регламент (ЕС) № 1305/2013.

Описание на целите мярката:

Основна цел на мярката е да се да се подсигурят средства за подпомагане на недържавните гори, както и държавните гори, стопанисвани от общини и частно-правни юридически лица, които да могат да запазят освен своята многофункционалност и конкурентоспособността на собствениците/ стопаните си, за да продължат с устойчивото управление на горите си.

Обхват на мярката:

Географски обхват: Територията на действие на МИГ „Струма“.

Обхват на подпомагане: С мярката ще се финансират инвестиции в материални и нематериални активи, имащи отношение към подобряване на цялостната дейност на горските стопанства и предприятията за преработка на горски продукти на територията на МИГ „Струма“.

Допустими типове бенефициенти:

Допустими бенефициенти по мярката са: **1) Физически и юридически лица и местни поделения на вероизповеданията**, собственици на земеделски и неземеделски земи. **2) Общините на територията на МИГ „Струма“**, собственици на горски територии. **3) Сдружения** на частни собственици на горски територии или общини. **4) Малки и средни предприятия.** **5) Горски стопани**, доставчици на услуги.

За всички проекти, представени по тази мярка: **1)** Закупуването на оборудване за сеч е допустимо за подпомагане само ако предвиденото устойчиво ползване на дървесина в горите, които стопанисва бенефициента позволява подходящото му ефикасно използване. **2)** Частните собственици трябва да притежават минимум 0.5 ха горски територии. **3)** Сдруженията на частните собственици трябва да притежават горски територии с площ минимум 1.0 ха. **4)** Юридическите лица - частни собственици, са допустими за подпомагане, само ако са регистрирани съгласно българското законодателство и максималното участие на държавата в тях не превишава 25%. **5)** Общините и техните сдружения трябва да притежават минимум 10 ха гори. **6)** Кандидатите за подпомагане за инвестиции в преработка и маркетинг на дървесина са допустими за подпомагане само ако преработват не повече от 10 000 куб. м обла дървесина годишно. **7)** Кандидатите за подпомагане за инвестиции в преработка и маркетинг на горски продукти, както и закупуване или вземането на лизинг на щадящи почвата и ресурсите специализирана горска техника и оборудване за сеч, извоз, товарене и транспорт на дървесина представят бизнес план за доказване на икономическа жизнеспособност. **8)** Простото възстановяване на гъстотата на гората или възстановяване на същата гора след окончателна сеч е недопустимо за подпомагане. **9)** Разходите за поддръжка и текущи разходи не са допустими за подпомагане по тази мярка.

Кандидатите за финансова помощ трябва да отговарят на изискванията към бенефициентите, описани в Общите условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ПРСР 2014 – 2020 (ЕЗФРСР).

Допустими дейности за реализиране на мярката:

Допустими дейности по мярката са: **1)** Машинно обработване на дървен материал чрез бичене, фрезование, комбинирано или рязане или развиване; **2)** Нарязване, сортиране,

рендосване, профилиране, крайчване, фасониране и шлайфане; **3)** Сушене и импрегниране на дървен материал; **4)** Производство на дървесен талаш, дървесно брашно, технологични трески, дървесни пелети и брикети от необработени дървени материали, вършина и други дървесни отпадъци; **5)** Производство на колове или колчета: белене, цепене, заостряне, пакетиране; **6)** Производство на дърва за горене: рязане, цепене, пакетиране.

Бюджет на мярката:

Общият бюджет на мярката е 50 000 лв.

Финансови параметри на проектите:

Размер на финансовата помощ: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по проект не може да надхвърля **25 000 лв.** Разликата между пълния размер на допустимите за финансово подпомагане разходи и размера на финансовата помощ се осигурява от кандидата, като участието на кандидата може да бъде само в парична форма. **Минимален размер** на общите допустими разходи за един проект – **5 000 лв.** **Максимален размер** на общите допустими разходи за един проект – **25 000 лв.**

Интензитет на финансовата помощ:

Финансовата помощ е в размер **100 %** от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти.

Категории допустими разходи:

Допустими разходи по мярката са: **1) Материални инвестиции: 1.1) Инвестиции в преработка и маркетинг на горски продукти, в т.ч.: а) Изграждане, придобиване или подобрене на сгради и други недвижими активи необходими за първичната преработка на дървесината, както и закупуването на земя, когато са пряко свързани с изпълнението на проекта; б) Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване за първична преработка на дървесината, както и други работни операции, предхождащи промишлената преработка, до пазарната цена на актива; в) Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване за преработка на недървесни горски продукти. 1.2) Разходи за инвестиции в подобряване на икономическата стойност на горите, в т.ч.: а) Отгледни сечи във високостъблени и семенно възобновени издънкови гори до 40 годишна възраст; б) Закупуване или вземането на лизинг на щадящи почвата и ресурсите специализирана горска техника и оборудване за сеч, извоз, товарене и транспорт на дървесина за едно или повече стопанства. 1.3) Закупуване на земя, когато са пряко свързани с изпълнението на проекта и ненадхвърлят 10 % от общите допустими разходи по проекта. 2) Нематериални инвестиции: 2.1) Общи разходи свързани със съответния проект за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултантски услуги, консултации за екологична и икономическа устойчивост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение. Общите разходи по проекта не могат да надхвърлят 12 % от общия размер на допустимите инвестиции по проекта. 2.2) Разходи за ноу-хау, придобиване на патенти права и лицензи, разходи за регистрация на търговски марки и процеси необходими за изготвяне и изпълнение на проекта. 2.3) Въвеждане на добри производствени практики, системи за управление на**

качеството и подготовка за сертификация. **2.4)** Закупуване на софтуер, включително чрез финансов лизинг.

Авансово плащане се предоставя при изпълнение на следните условия: **1)** Авансовото плащане е предварително посочено и е част от поетия от страна на бенефициента ангажимент. **2)** Налична е банкова гаранция или еквивалентна такава съответстваща на 100 % от размера на авансовото плащане.

Период за реализиране на стратегията и продължителност на проектите:

Периодът за прилагане на СВОМР на МИГ „Струма” и настоящата мярка е до 2023 г. Продължителността на проектите, финансирани по Мярка 8.6 е не повече от 2 години или 24 месеца за всеки отделен проект.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите:

Етап I: Административно съответствие и допустимост на проектите: Изискванията са еднакви за всички мерки и са посочени в т.5, част „Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“” от документа. **Етап II: Техническа оценка на проектите по настоящата мярка:** Осъществява се на базата на следните критерии за оценка:

№	Критерии за оценка	Тежест на показателите
1	Проектното предложение предвижда инвестиции за въвеждане на нови и енергоспестяващи технологии и иновации преработвателната промишленост	20
1.1	Над 30 % от инвестициите са насочени към дейности за енергийна ефективност и иновации	15
1.2	Над 50 % от инвестициите са насочени към дейности за енергийна ефективност и иновации	20
2.	Проектното предложение включва дейности с позитивен принос към околната среда	15
2.1	Над 30 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда	10
2.2	Над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда	15
3.	Проектното предложение създава нови работни места	15
3.1	Създаване до 3 работни места	10
3.2	Създаване над 3 работни места	15
4	Кандидатът е млад фермер, който е физическо лице или едноличен търговец на възраст от 18 навършени до 40 не навършени години, към датата на кандидатстване и/или жена на възраст до 40 навършени години, към датата на кандидатстване	10
5.	Проектното предложение е на територията на община с висока лесистост (от 30% до 60% и над 60%, като се дава приоритет на по-високият процент)	10
5.1	Лесистост от 30% до 60%	7

5.2	Лесистост над 60%	10
6.	Инвестициите по проектното предложение включват иновации ⁹	10
7.	Оценка на Бизнес план:	10
7.1	Бизнес планът е реалистичен, добре обоснован, изпълним и доказва икономическа жизнеспособност на инвестицията	7
7.2	Бизнес планът допринася за постигане целите и приоритетите на Стратегията на МИГ „Струма“	3
8.	Проектното предложение предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги	5
9.	Собственикът и представляващият кандидата не са получавали подкрепа от ПРСР 2007 – 2013 и/или 2014 – 2020 г. или друг финансов инструмент на ЕС, независимо дали чрез кандидата или чрез друго юридическо лице, в което участват за подобна инвестиция	5
Максимален брой точки:		100

Код на мярката: 20

Наименование на мярката: Създаване на местен туристически продукт, свързан с местното наследство, изделия и храни

Съответствие на мярката с приоритетите на ПРСР 2014 – 2020 г.:

Мярката е включена в настоящата Стратегия за ВОМР съгласно чл.15, ал.1 т.3 и ал.5 от Наредба № 22 от 14.12.2015 г., т.е. мярка, която е извън обхвата на мерките от Регламент (ЕС) № 1305/2013, но съответстват на неговите цели. Основанията за наличието ѝ в документа са свързани с изразените заявки на представители на общините Симитли, Кресна и Струмани, на неправителствените организации, читалищата и активните представители на местния бизнес по време на провежданите консултативни срещи, да се създаде нов местен туристически продукт, обединяващ местното културно наследство, местните изделия и храни. Територията на МИГ има неоползотворен потенциал за развитие на туризма и създаването на иновативни туристически практики, въвличащи културно-историческото и природното наследство, установените традиции, производства, занаяти и гастрономически произведения. Същевременно не е достатъчно познат район извън естествената си административна област.

Приоритет в изпълнението на мярката ще се дава на кандидати, които не са изпълнявали проекти досега, за да се стимулира развитието на капацитета на нови организации чрез финансиране на иновативни проектни идеи, на проекти, изпълнявани в партньорство и др.

Мярката е в съответствие и допринася за постигането на: 1) Цел „в“ на Регламент (ЕС) № 1305/2013: Постигане на балансирано териториално развитие на икономиките и общностите в селските райони, включително създаването и поддържането на заетост. 2) Приоритетна област 6Б, група 6Б-4 на Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г. за насърчаване на дейности за оживление и развитие на капацитет за устойчиво

⁹ „Иновации“ са: иновативен продукт произвеждан от стопанството/предприятието, въвеждане на нов производствен процес (машини, съоръжения и оборудване) или нова практика, въвеждане на нова организационна форма, включително маркетинг.

развитие на територията на МИГ, активиране на местната общност и преодоляване на социалното изключване на уязвимите групи, и Цел 3 за социално-икономическо развитие на селските райони, осигуряващо нови работни места, намаляване на бедността и по-добро качество на живот. 3) Приоритет 2 и специфична цел 2.2 на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“.

Описание на целите мярката и съответствието ѝ с идентифицираните проблеми на територията и спецификата ѝ по отношение на обхванатата територия:

Основна цел на мярката е да се създаде нов местен туристически продукт, обединяващ местното културно наследство, местните изделия и храни.

Избраната в стратегията за ВОМР мярка съответства на идентифицираните в проучванията и анализите на територията нужди, а именно: финансиране на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за опазване на типичните местни изделия, продукти и храни и тяхното развитие и предаване към следващите поколения; нуждите от извършване на консервационно-възстановителни дейности, експониране, социализация (осигуряване на нормален достъп) и валоризация на обектите на културно-историческото наследство и природното наследство; продължаване на дейностите по обогатяване на културния календар на територията.

Обхват на мярката:

Географски обхват: Територията на действие на МИГ „Струма“.

Обхват на подпомагане: Подпомагане на инвестиции в материални и нематериални активи, имащи отношение към опазване и/или развитие на селското природно и културно наследство, чрез създаване на нов местен туристически продукт.

Допустими типове бенефициенти:

Допустими бенефициенти по мярката са: **1) Общините на територията на МИГ „Струма“;** **2) Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ);** **3) Читалища;** **4) Еднолични търговци или Юридически лица, регистрирани по Търговския закон.** Кандидатите за финансова помощ трябва да отговарят на изискванията към бенефициентите, описани в Общите условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ПРСР 2014 – 2020 (ЕЗФРСР).

Допустими дейности за реализиране на мярката:

Допустимите дейности по мярката са: **1) Проучвания и/или създаване на нов местен туристически продукт, обединяващ местното културно наследство, местните изделия и храни;** **2) Дейности, свързани със сертифицирането на местен туристически продукт;** **3) Съхраняване, възстановяване, почистване и поддържане на значими обекти от културно-историческото наследство на района, свързани с местния туристически продукт (в т.ч. археологически), както и на терените около тях;** **4) Маркетингови, промоционални и информационни дейности, свързани със създаването и популяризиране на местен туристически продукт:** **4.1) Подпомагане на провеждането на местни празници, обичаи и традиции;** **4.2) Създаване, съхраняване или обогатяване на сбирки - исторически, етнографски и др.;** **4.3) Провеждане на специални промоционални и информационни кампании за новия туристически продукт;** **5) Дейности по съхраняване, идентифициране, възстановяване и обновяване на природното и културно наследство на**

територията.

Бюджет на мярката:

Общият бюджет на мярката е 50 000 лв.

Финансови параметри на проектите:

Размер на финансовата помощ: **Максималният размер** на безвъзмездната финансова помощ по проект не може да надхвърля **10 000 лв.** Разликата между пълния размер на допустимите за финансово подпомагане разходи и размера на финансовата помощ се осигурява от кандидата, като участието на кандидата може да бъде само в парична форма. **Минимален размер** на общите допустими разходи за един проект – **5 000 лв.** **Максимален размер** на общите допустими разходи за един проект – **10 000 лв.**

Интензитет на финансовата помощ:

Финансовата помощ е в размер до: **1)** 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи, когато получател е публично лице, читалище или юридическо лице с нестопанска цел и проектът не генерира приход съгласно Анализ разходи-ползи (финансов анализ), изготвен по образец, утвърден от изпълнителния директор на ДФЗ; **2)** до 70 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи, когато получател е публично лице и проектът генерира приход съгласно представения Анализ разходи-ползи (финансов анализ), изготвен по образец, утвърден от изпълнителния директор на ДФЗ; **3)** до 60 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи, получател е частно лице; **4)** до 70% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи, когато получател е частно лице и проектът е в обществена полза.

Категории допустими разходи:

Допустими разходи по мярката са: **1)** Разходи за организиране на пътувания на територията на МИГ - разходи за командировки: пътни, дневни разходи и нощувки, съгласно действащата Наредба за командировките в страната; **2)** Разходи, свързани със създаването и сертифицирането на местен туристически продукт; **3)** Закупуване и реставрация на експонати и оборудване за етнографски, исторически и други експозиции; **4)** Разходи за закупуване на материали, консумативи, оборудване, обзавеждане, инвентар и облекла за местните фолклорни състави; **5)** Разходи свързани с проучване, провеждане на археологически разкопки, консервиране и/или възстановяване на паметници на културата с местно значение; **6)** Разходи за организация и провеждане на различни мероприятия във връзка с местни обичаи и традиции (провеждане на фестивали, събори, празници, обичаи) и други събития, свързани с местното наследство; **7)** Разходи за маркетингови и информационни дейности, свързани с популяризиране на местното наследство, фолклор, изделия и храни (издаване на брошури, дигитални публикации, филми, семинари, и др.); **8)** Разходи за организиране на семинари, срещи и други подобни; **9)** Разходи за външни услуги (наем на помещения и апаратура, други разходи за външни услуги, необходими за изпълнението на дейностите по проекта и др.).

Авансово плащане се предоставя при изпълнение на следните условия: **1)** Авансовото плащане е предварително посочено и е част от поетия от страна на бенефициента

ангажимент; 2) Налична е банкова гаранция или еквивалентна такава съответстваща на 100 % от размера на авансовото плащане.

Период за реализиране на стратегията и продължителност на проектите:

Периодът за прилагане на СВОМР на МИГ „Струма” и настоящата мярка е до 2023 г. Продължителността на проектите, финансирани по Мярка 20 е не повече от 2 години или 24 месеца за всеки отделен проект.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите:

Етап I: Административно съответствие и допустимост на проектите: Изискванията са еднакви за всички мерки и са посочени в т.5, част „Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“” от документа. *Етап II: Техническа оценка на проектите по настоящата мярка:* Осъществява се на базата на следните критерии за оценка:

№	Критерии за оценка	Тежест на показателите
1	Проектното предложение предвижда инвестиции за:	25
1.1	Комбинираны дейности по популяризиране на местни изделия, продукти, храни и културно наследство	15
1.2	Пренасянето на културен опит, знания, умения и традиции между различните поколения	10
1.3	Съхранение и популяризиране на уникалното материално културно-историческо наследство на територията на МИГ „Струма“	15
1.4	Опознаването, съживяването и популяризирането на автентични местни традиции, фолклор и занаяти за територията на МИГ „Струма“	15
2.	Дейностите по проектното предложение пресъздават уникалните местни изделия, продукти, храни и културно наследство по иновативен и нетрадиционен начин	20
3.	Дейностите по проектното предложение насърчават съвместно участие на различни социални и граждански групи и културни институции и осигуряват приемственост между поколенията с активното участие на младите хора	15
4.	Дейностите по проектното предложение включват участие на хора с увреждания и/или малцинствени групи	15
5.	Посочени са конкретни задачи и отговорности на бенефициента/ ползвателите/ социални или публични партньори/ местни институции и др. за поддръжка на резултатите по проекта	15
6.	Проектното предложение предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги	5
7.	Кандидатът и представляващият кандидата не са получавали подкрепа от ПРСР 2007 – 2013 и/или 2014 – 2020 г. или друг финансов инструмент на ЕС, независимо дали чрез кандидата или чрез друго юридическо лице, в което участват за подобна инвестиция	5
Максимален брой точки:		100

<p>ОПОС 2014 - 2020 г. (ЕФРР)</p>	<p>В Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ не са планирани мерки по ОПОС (ЕФРР).</p>
<p>ОПНОИР 2014 - 2020 г. (ЕСФ)</p>	<p>Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ОПНОИР 2014 – 2020 (ЕСФ): <u>Основания за включване на мярката:</u> В Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ е включена 1 мярка, която предвижда финансиране от ОПНОИР 2014–2020 г. чрез ЕСФ по Приоритетна ОС 3: Образователна среда за активно социално приобщаване. Включването ѝ в документа се основава на:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ Резултатите от задълбочения анализ на територията и оценката на потенциала за реализация на мерките от гледна точка на брой и видове потенциални бенефициенти от МИГ; ☞ Интересата, посочен от заинтересованите страни по време на анкетното проучване и проведените консултативни срещи, на които присъстваха местни училища, детски градини, училищни настоятелства, неправителствени организации, представители на общините Симитли, Кресна и Струмяни и на местните структури на ДСП и ДБТ. <p>По време на подготвителния период, на различните срещи бяха дискутирани необходимостта и възможностите за включване на мерки за подобряване на условията за равен достъп до предучилищна подготовка, възпитание и училищно образование на деца от маргинализираните групи; допълнителни занимания с деца и ученици, за които българският език не е майчин; повишаване на качеството на образованието в детските градини и училищата, в които се обучават деца и ученици от различен етнически произход; взаимно опознаване на децата от различни етноси и възпитаването им в дух на толерантност; включване на родителите във възпитателния и образователния процес; създаване на условия за успешна социализация на децата и учениците от маргинализираните групи и др. Изтъкната бе и потребност от повишаване квалификацията на заетите в сектора на образованието за работа с тази специфична група.</p> <p>Целевите групи, които се подпомагат по допустимите за финансиране приоритетни оси от ОПНОИР, съвпадат с идентифицираните маргинализирани групи на територията на МИГ – над 1400 деца до 15 г. от ромски произход и други етнически общности, 65 деца с увреждания, над 870 деца живеят в лоши битови условия, над 42% от децата и учениците живеят в населено място, където липсва детска градина или училище и ежедневно пътуват до такива, над 1500 семейства с деца живеещи в крайна бедност и др., и на техните нужди и потребности, посочени в т. 3.4. „Потребности на уязвимите и малцинствени групи“ от настоящата Стратегия.</p> <p>В мярката са включени всички допустими бенефициенти по Инвестиционен приоритет 9ii.</p> <p><u>Принципи за финансиране на проектите:</u> Водещи принципи при финансиране на проектите по Мярка 3.9ii ще бъдат: Ефективност и ефикасност на инвестициите; финансиране, основано на нуждите; релевантност; координация, допълняемост и синергия; принцип на устойчиво развитие; принцип на равните възможности; избягване на двойно финансиране; недопустимост на дейности.</p> <p><u>Демаркация с други програми:</u> Мярка от ОПНОИР 2014 – 2020 в СВОМР на МИГ „Струма“ с прямо ОПРЧР 2014-</p>

2020: ОПНОИР ще подкрепя кандидати само от сферата на образователната система – детски градини, училища и общини. ОПРЧР подкрепя кандидати като: доставчици на социални и здравни услуги; общини и райони на общини; организации, предоставящи посреднически услуги; обучителни организации извън формалното образование; центрове за информация и професионално ориентиране извън формалното образование; читалища; неправителствени организации (НПО); социални предприятия и кооперации на хора с увреждания; регистрирани поделения на вероизповеданията. ОПНОИР ще подкрепя дейности по проекти на допустими кандидати, осъществявани в рамките на самия образователен процес и съпътстващите допълнителни дейности в образователните институции; дейности за подобряване на образователната среда; дейности, улесняващи достъпа до образование на маргинализираните общности; дейности за насърчаване на родителите като преки участници в образователния и възпитателния процес на подрастващите; дейности, подкрепящи преодоляване на негативни обществени нагласи спрямо маргинализираните групи; дейности за съвместни инициативи за различните етноси за предотвратяване отпадането от предучилищното, училищното и професионалното образование в селските и рибарските райони и териториите със специфични характеристики. ОПРЧР ще подкрепя дейности, предоставящи „социален пакет“ за маргинализираните целеви групи и извън тях, които са извън обхвата на образователния процес и неотменно съпътстващите го допълнителни дейности в образователната система. **Дейностите по ОПНОИР се изпълняват само в населени места от територията на МИГ „Струма“.**

Демаркация с други операции в рамките на ОПНОИР 2014 – 2020 г.

В мярка 3.9ii от Стратегията за ВОМР са предвидят дейности, които не съвпадат с дейностите по одобрените проекти по операции BG05M2OP001-3.002 „Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства и на учениците, търсеци или получили международна закрила“, BG05M2OP001-3.001 „Подкрепа за предучилищното образование и подготовка на деца в неравностойно положение“ и „Интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование“, и гарантират, че участниците от целевите групи в проектите са различни, ако проектите се застъпват в периода на изпълнение.

Допустими разходи по мярката:

Предвидените разходи са в съответствие с разпоредбите на Глава 5, раздел I от ЗУСЕСИФ, Регламент 1303/2013 г., Регламент 1304/2013 г., Регламент 966/2012 г., ПМС № 189/2016 г., ПМС 161/2016 г., ПМС 162/2016 г., както и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2014 -2020 г. Съгласно чл.57, ал.1 от ЗУСЕСИФ, за да бъдат допустими разходите трябва да отговарят едновременно на следните условия:

1. Разходите са за дейности, съответстващи на критериите за подбор на операции и се извършват от допустими бенефициенти съгласно съответната програма по чл.3, ал.2.
2. Разходите попадат във включени в документите по чл.26, ал.1 от ЗУСЕСИФ и в одобрения проект категории разходи.
3. Разходите са за реално доставени продукти и извършени услуги;
4. Разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;
5. Разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;

6. За направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на чл. 25 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията от 3 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ОВ, L 138/5 от 13 май 2014 г.) и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.
7. Разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи.
8. Разходите са допустими, ако са платени в срока за допустимост на разходите за съответния програмен период.

Недопустими разходи по мярката:

По Мярка 3.9ii „Интеграция чрез образование“ недопустими разходи са: разходи, финансирани по други операции, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, от бюджета на Общността или от друга донорска програма за едни и същи дейности; глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове; комисионите и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута; разходи за възстановим ДДС; закупуване на дълготрайни материални активи – нови и втора употреба; разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция; лихви по дългове, с изключение на свързаните с безвъзмездна финансова помощ, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси; разходи за закупуване на инфраструктура, земя и недвижимо имущество; разходи за консултантски услуги, свързани с подготовката и/или попълването на документите за кандидатстване за финансова подкрепа.

На основание чл.57, ал.2 от ЗУСЕСИФ не са допустими разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него.

Приложим режим на минимални/държавни помощи:

Предоставяната по настоящата процедура безвъзмездна финансова помощ (БФП) не представлява държавна помощ (ДП) по смисъла на чл. 107 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) съгласно съдебна практика на Европейския съд и Съобщение на Европейската комисия от юли 2016 г. относно понятието за държавна помощ, посочено в Член 107, параграф 1 от ДФЕС, общественото образование, организирано в рамките на националната образователна система, финансирано и контролирано от държавата, се счита за икономическа дейност. Допустимите бенефициентите/партньорите, частни детски градини и училища по Закона за предучилищното и училищно образование и НПО по ЗЮЛНЦ в обществена полза, осъществяват и икономическа дейност, те следва да водят аналитична счетоводна отчетност, която еднозначно да разграничава икономическата от неикономическата дейност.

Подбор на проектни предложения:

Подборът на проектните предложения се осъществява съгласно утвърдените от Председателят на Управителния съвет на МИГ „Струма“ Условия за кандидатстване с проектни предложения за изпълнение на мерките по ОПНОИР на Стратегията, в т.ч. специфичните критерии, в съответствие с указанията на УО. Процедурата за подбор на проекти се осъществява на основание чл.25, ал.1, т.1 на ЗУСЕСИФ. За всяка процедура за подбор на проекти МИГ „Струма“ разработва Критерии и методология за оценка на проектните предложения, вкл. специфичните за територията критерии. Подаването на проектни предложения, както и процесът по оценка от МИГ се провежда в системата ИСУН 2020. МИГ. Проектните предложения се оценяват по Методология за техническа и финансова оценка на проектно предложение по процедура за подбор на проекти от МИГ при прилагане на мерки от ОПНОИР 2014 – 2020 г. в СВОМР, както следва:

РАЗДЕЛ	БРОЙ ТОЧКИ
1. ФИНАНСОВ, ТЕХНИЧЕСКИ И АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ	МАКСИМУМ 20
1.1.Опит на кандидата и партньорите в управлението на проекти и/или в сферата на заложените дейности	Максимум 5
Реализирани повече от един проект , сходни по тип и обхват с настоящето проектно предложение, осъществени в партньорство, с видими и устойчиви резултати	5
Поне един осъществен проект, сходен по тип и обхват с настоящето проектно предложение	3
Поне 1 година опит в изпълнението на дейности, подобни на тези, включени в настоящето проектно предложение	1
1.2. Опит на екипа за управление на проекта/ <i>Поотделно се оценява опитът на всеки един от членовете на предложени екип като сборът от отделните оценки се дели на броя на членовете на предложени екип.</i>	Максимум 5
Екипът за управление на проекти има повече от 3 години опит в сходни проекти и дейности	5
Екипът за управление на проекти има повече от 1 година опит в сходни проекти и дейности	3
Екипът за управление на проекти има по-малко от 1 година опит в сходни проекти и дейности	1
1.3. Финансови възможности за реализиране на проекта	Максимум 10
Кандидатът и партньорите разполагат с добри финансови възможности на база годишни финансови отчети за последните две години на стойност равна или по-висока от исканото финансиране и/или са изпълнявали проекти с бюджет от 100 000 до 200 000 евро	10
Кандидатът и партньорите разполагат с добри финансови възможности на база годишни финансови отчети за последните две	6

години на стойност равна или по-висока от исканото финансиране и/или са изпълнявали проекти с бюджет от 20 000 до 100 000 евро	
Кандидатът и партньорите разполагат с добри финансови възможности на база годишни финансови отчети за последните две години на стойност равна или по-висока от исканото финансиране и/или са изпълнявали проекти с бюджет до 15 000 евро	2
2. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО	МАКСИМУМ 40
2.1. Съответствие и принос на проектното предложение към ОП НОИР	Максимум 10
2.1.1. Проектното предложение напълно съответства на целите на конкретната операция на ОП НОИР и допринася за постигането им	10
2.1.2. Проектното предложение частично съответства на целите на конкретната операция на ОП НОИР и частично допринася за постигането им	6
2.1.3. Проектното предложение слабо съответства на целите на конкретната операция на ОП НОИР и приноса му за постигането им не е достатъчно добре обоснован	2
2.2. Съответствие и принос към стратегия за ВОМР и други общински документи	Максимум 5
2.2.1. Проектното предложение напълно съответства и допринася за изпълнение на Стратегията ВОМР и други общински, стратегически документи (ако са приложени такива)	5
2.2.2 Проектното предложение частично съответства и частично допринася за изпълнение на Стратегията ВОМР и други общински, стратегически документи (ако са приложени такива)	3
2.2.3. Проектното предложение слабо съответства на целите на конкретната операция на Стратегията ВОМР и други общински, стратегически документи (ако са приложени такива) и приноса му за постигането им не е достатъчно добре обоснован	1
2.3. Иновативност и добри практики	Максимум 5
2.3.1. Проектното предложение има ярко изразен иновативен характер и/или утвърждава добри практики	5
2.3.2. Проектното предложение частично има иновативен характер и/или по-слабо прилага добри практики	3
2.3.3. Проектното предложение има слабо изразен иновативен характер и/или слабо прилага добри практики	1
2.4. Описание на дейностите	Максимум 10
1.Заложените дейности допринасят към задоволяване на потребности на обосноващите целеви групи 2.Заложените дейности допринасят за постигане на индикаторите за изпълнение и резултат на операцията, а където е приложимо и към специфични за територията на МИГ допълнителни индикатори	10

3.Заложените дейности имат иновативен характер и/или надграждащ/мултиплициращ ефект в обхвата на МИГ/МИРГ	
4. Заложените дейности отговарят на капацитета на кандидата и партньорите	
5. Описанието на дейностите ясно разграничава проекта от сходни по характер проекти, финансирани по ОП РЧР (например: бенефициентът ще работи с родителите в рамките на детската градина/училище като включва само такива дейности/теми, по които същите родители не са обхванати от ОП РЧР); предвидени са източници за информация, доказващи разграничението (присъствени списъци, декларации и др.)	
Три от горните критерии са изпълнени	6
Един от горните критерии е изпълнен	2
2.5.План за действие	Максимум 5
1.Планът за действие има времеви график, който отчита време за подготовка на дейности (вкл. процедури за избор на изпълнител)	
2.Планът за действие е балансиран и реалистичен съобразно спецификата на дейностите (напр. учебна година, ваканции, др.) и продължителността на проекта	
3.Планът за действие отразява логическата връзка на целите и дейностите на проекта	5
4.Планът за действие отразява предвидимите рискове при изпълнението на проекта (напр. евентуални закъснения при процедури по ЗОП, при проверка за недопускане на финансиране на икономически дейности, проверки за двойно финансиране и за режим на държавни помощ)	
Два от горните критерии са изпълнени	3
Един от горните критерии е изпълнен	1
2.6. Целеви групи	Максимум 5
1. Целевите групи отговарят на разработената от МОН методика (система от критерии) за определяне на децата и учениците, за които съществува риск от образователно изключване и на които следва да се осигури допълнителна помощ за преодоляване на този риск	5
2.Целевите групи имат числови стойности	
3.Целевите групи попадат в обхвата на операцията и работата на избраните партньори	
Два от горните критерии са изпълнени	3
Един от горните критерии е изпълнен	1
3.УСТОЙЧИВОСТ	МАКСИМУМ 10
3.1.Мултиплициращ ефект	Максимум 5
1.Проектът предлага възможност за мултиплициране и добавяне на стойност към съществуващи дейности и услуги	5

2. Проектът предлага механизъм за мултиплициране – сред други групи, територии, бенефициенти/партньори	
3. Предвидените дейности за информираност и публичност допринасят за мултиплициращ ефект от проекта	
Два от горните критерии са изпълнени	3
Един от горните критерии е изпълнен	1
3.2. Резултати	Максимум 5
1. Финансова устойчивост след приключване на проекта	
2. Институционална устойчивост след приключване на проекта	
3. Устойчивост на въздействието върху целевите групи след приключване на проекта	5
Два от горните критерии са изпълнени	3
Един от горните критерии е изпълнен	1
4. БЮДЖЕТ	МАКСИМУМ 30
4.1. Логическа обвързаност, целесъобразност и ефикасност на разходите	Максимум 10
4.1.1. Налице е пълна логическа обвързаност на разходите с дейностите и насоченост към постигане на резултатите	10
4.1.2. Налице е частична логическа обвързаност на разходите с дейностите и насоченост към постигане на резултатите	6
4.1.3. Налице е слаба логическа обвързаност на разходите с дейностите и насоченост към постигане на резултатите	2
4.2. Разходите са реалистични и съобразени с пазарните цени	Максимум 10
4.2.1. Планираните разходи са съобразени с количеството, качеството и своевременното изпълнение на дейностите за постигане на резултатите по пазарни цени	10
4.2.2. Планираните разходи са съобразени с дейностите и резултатите без да отразяват динамиката в пазарните цени	6
4.2.3. Планираните разходи са съобразени с пазарните цени, без да отразяват количеството и качеството на заложените дейности и резултати	2
4.3. Разходите спазват принципите за ефективност	Максимум 10
4.3.1. Заложените разходи са планирани за постигане на оптимален ефект на единица разход спрямо заложените цели	10
4.3.2. Заложените разходи са планирани за постигане на добър ефект на единица разходи спрямо заложените цели	6
4.3.3. Заложените разходи са планирани за постигане на задоволителен ефект на единица разходи спрямо заложените цели	2
ОБЩ МАКСИМАЛЕН БРОЙ ТОЧКИ	100
<u>Мерки по ОПНОИР 2014 – 2020 г.:</u>	

Код на мярката:	3.9ii
Наименование на мярката:	Интеграция чрез образование
Съответствие на мярката с приоритетите на ОПНОИР 2014 – 2020 г.:	
<p>Мярката съответства изцяло на Приоритетна ОС 3: Образователна среда за активно социално приобщаване, ИП 9ii: Социално-икономическо интегриране на маргинализираните общности, като например ромите и пряко допринася за изпълнението на СЦ 1 към ИП 9ii: Повишаване броя на успешно интегрираните чрез образователната система деца и ученици от маргинализирани общности, включително роми от ОПНОИР 2014 – 2020 г.</p>	
Описание на целите мярката и съответствието ѝ с идентифицираните проблеми на територията и спецификата ѝ по отношение на обхванатата територия:	
<p>Основна цел на мярката е да се повиши качеството на образователните услуги и да се подобри достъпа до образование на деца и ученици от различни маргинализирани групи (етническите малцинства, застрашени от социална изолация и бедност поради редица фактори и др.), в малките населени места и трудно достъпните райони на МИГ „Струма“. Комплекс от интегрирани действия ще бъде насочен към повишаване на качеството и подобряване на достъпа до предучилищното и училищното образование в малките населени места, и намаляване броя на необхванатите от образователната система, на отпадащите от училище и на преждевременно напусналите училище. Философията на мярката е свързана с увеличаване броя на интегрираните ученици, за които българският език не е майчин и в същото време да им бъде осигурена среда ориентирана към съхраняване на културната им идентичност, даваща възможност за изграждането им като пълноценни граждани, с успешна професионална, личностна, социална и творческа реализация.</p>	
Обхват на мярката:	
<p>Географски обхват: Територията на действие на МИГ „Струма“.</p> <p>Обхват на подпомагане: Осигуряване на условия за ранното интегриране в образователната система на деца и ученици от маргинализирани групи, осигуряване на условия за достъп до качествено образование, подобряване на материалните условия, условия за намаляване броя на обособените по етнически признак детски градини и училища, условия за увеличаване броя на интегрираните ученици, запазване и развитие на културната идентичност и осигуряване на среда за преодоляване на негативни обществени нагласи.</p>	
Целева/и група/и и идентифицирани проблеми, които мярката адресира:	
<p>Допустимите целеви групи по мярката са: 1) Деца и ученици от маргинализирани¹⁰ групи, включително роми; 2) Родители/настойници от маргинализираните групи, включително роми; 3) С цел постигане на интеграционен ефект от проектните</p>	

¹⁰ За целите на Мярка 3.9ii „Интеграция чрез образование“ в понятието „маргинализирана група“ ще се включват деца и ученици, които имат ограничен достъп до качествени образователни услуги, поради проблеми в социално-битовата им среда, ниския образователен статус на родителите им, етнокултурните им различия или териториалните особености на населеното място. Това води до риск от ранното им отпадане от образователната система и последваща социално-икономическа изолация.

дейности, ще бъдат допустими разходи за деца и техните родители/настойници, които не са представители на маргинализираните групи. Принадлежност към маргинализираните групи ще се определя на базата на Методиката (система от критерии) за определяне на децата и учениците, за които съществува риск от образователно изключване и на които следва да се осигури допълнителна помощ за преодоляване на този риск на МОН.

Идентифицирани проблеми на целевите групи на територията на МИГ

„Струма“: Образователната система на общините Симитли, Кресна и Струмани все още среща сериозни проблеми при интегрирането на представители на малцинствени етнически групи (особено от ромски произход). Независимо от това, че ромите са 3% от населението на МИГ, а турците 0.1% и почти 90% от децата са обхванати от системата на образованието, все още не можем да се справим ефективно с повишаване на тяхното образователно равнище. Характерно за МИГ е, че едва 30% от учениците завършват 12-ти клас, а останалите отпадат от образователната система между 7-12 клас. Най-висок е процента на отпадналите момичета от 7-ми до 12-ти клас, основно от ромски произход. Съществен проблем при ромските деца и ученици е недостатъчното владеене на български език. В значителна част от семействата с етнически произход образованието не е осъзнато като ценност и предпоставка за успешен старт в живота на децата. Същевременно се наблюдава негативна тенденция на родителите и учениците от една етническа група към представители на друга, поради натрупани предразсъдъци, непознаване на съответния етнос и негативни обществени нагласи.

Решения, които мярката ще даде: Чрез подкрепа на детските градини и училищата в малките населени места и отдалечените райони от МИГ „Струма“ ще се осигури достъп до качествено образование на децата и учениците от етническите малцинства и ще се постигне успешната им образователна интеграция. Приложените мерки за подобряване на образователната среда ще дадат възможност за създаване на съвременни условия за развитие на потенциала на всяко дете във физическо, интелектуално и личностно отношение, насочени към пълноценна социална интеграция и последваща професионална реализация. Активните действия за мотивация на семействата от малцинствените етнически групи за включване на децата им в учебния процес, както и допълнителното обучение по български език на лицата от малцинствените етнически групи, обучение на преподаватели за работа в мултикултурна среда, предоставяне на допълнителна педагогическа помощ, ще решат в значителна степен проблемите с интеграцията и ранното отпадане на децата и учениците от образователната система. Чрез целенасочени усилия ще бъдат преодоляни исторически формираните негативни обществени нагласи спрямо ромския етнос, като на децата от неромски произход и на техните родители се разясняват положителните страни на съвместното/ интегрираното обучение.

Допустими типове бенефициенти:

Допустими бенефициенти по мярката са: 1) **Общините на територията на МИГ „Струма“**; 2) **Детски градини**; 3) **Училища**. МИГ не е допустим бенефициент по мярката. Партньорството по мярката е задължително и в тази връзка допустими партньори са: 1) **Общините на територията на МИГ „Струма“**; 2) **Детски градини**;

3) Училища; 4) Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) в обществена полза, съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ), регистрирани и действащи на територията на МИГ най-малко 12 месеца преди крайния срок за подаване от МИГ на СВОМР с многофондово финансиране. В ролята си на партньори, ЮЛНЦ могат да изразходват средства само за дейности, които имат нестопански характер. Кандидатите и партньорите следва да отговарят на следните задължителни критерии: **1)** Когато кандидатът/ партньорът е община тя трябва да представи решение на Общинския съвет за подаване на проектно предложение по мярката. **2)** Водещата организация и партньорите, (вкл. ЮЛНЦ), задължително подписват Споразумение за партньорство, в което детайлно описват ролята и задълженията на водещата организация и партньорите, както и начина на избор на всеки партньор по проекта. **3)** Кандидатът/ партньорът трябва да има седалище и адрес на управление на територията на действие на МИГ и да осъществяват дейностите по проекта на територията на действие на МИГ. **4)** Всички проекти задължително трябва да се осъществяват съгласувано с Общинските планове за интеграция на ромите и други стратегии, планове и програми, изпълнявани на територията на общините Симитли, Кресна и Струмяни. **5)** Допустимите кандидати, кандидатстват само с едно проектно предложение по настоящата мярка.

Причини за избора на допустимите бенефициенти: По настоящата мярка са избрани като допустими бенефициенти (кандидати и партньори) само тези, които могат целесъобразно и обосновано да извършат дейностите, да постигнат целите на мярката и гарантират дългосрочна устойчивост на постигнатите резултати и ефекти за целевите групи.

Допустими дейности за реализиране на мярката:

Допустимите дейности по мярката са: **1)** Дейности за подобряване на достъпа и повишаване на обхвата на децата от маргинализирани групи в системата на предучилищното образование (детски градини и училища, в които има подготвителни групи): привличане и включване на допълнителни педагогически специалисти и помощник-учители за работа с деца от тези групи; допълнително обучение по български език за децата, за които българският език не е майчин; взаимодействие с родители; допълнителна работа на педагогическите специалисти с деца от маргинализирани групи (вкл. работа през летните месеци); подобряване на материално-битовите условия в образователните институции, включително съвременно ИКТ оборудване и електронни образователни продукти; осигуряване на транспорт и хранене, когато това не се финансира от държавния или общинския бюджет; други дейности, включени в общински програми със сходен характер. **2)** Дейности за подобряване на достъпа до училищно образование и намаляване на процента на учениците от маргинализирани групи, преждевременно напуснали системата: допълнително обучение за преодоляване на образователни трудности; привличане и включване на допълнителни педагогически специалисти и помощник-учители за работа с ученици от тези групи; взаимодействие с родители; допълнителна работа на педагогическите специалисти с ученици от маргинализираните групи (вкл. за обхващането им в системата на образованието и за предотвратяване на

преждевременното им напускане); хранене в училищата; закупуване на учебни материали и пособия; подобряване на материално-битовите условия в училищата, включително закупуване на ИКТ; други дейности, включени в общински програми със сходен характер. **3)** Насърчаване общуването и съвместните изяви между деца/ученици от маргинализирани и не маргинализирани групи, обучаващи се в различни образователни институции на територията на населеното място чрез допълнителни образователни услуги (вкл. през летните месеци). **4)** Дейности за организация и управление на проекта – задължителна дейност. **5)** Дейности по информиране и публичност – задължителна дейност. Бенефициентите трябва да докажат осигуряването на устойчивост на постигнатите резултати и след приключване изпълнението на проектите, както и дългосрочност на очакваните ефекти върху целевите групи. Дейностите по мярката трябва да се изпълняват в образователни институции, в които има деца и ученици от маргинализирани групи. Допустимите дейности следва да се изпълняват за първи път или да имат допълващ и/или надграждащ ефект, спрямо подобни дейности, финансирани от националния бюджет, бюджета на ЕС и други донорски програми.

Иновативни подходи за решаване на идентифицираните проблеми на целевите групи, вкл. иновативни за територията на МИГ „Струма“ подходи:

Ще бъдат насърчавани иновативни за територията на МИГ подходи при: **1)** Осигуряване на подходяща материална и психологическа подкрепа за включване на децата и учениците от целевите групи; **2)** Прилагане на иновативни педагогически практики за работа в мултикултурна среда; **3)** Изграждане и съхраняване на културна идентичност на децата и учениците от етническите малцинства; **4)** Включването на родителите в образователно-възпитателния процес; **5)** Въвеждане на екологично образование и използването на ИКТ и електронни образователни продукти. **6)** Преодоляване на негативните обществени нагласи, основани на етнически произход и културна идентичност.

Бюджет на мярката:

Общият бюджет на мярката е 977 915 лв.

Финансови параметри на проектите:

Размер на финансовата помощ: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по проект не може да надхвърля **195 583 лв.** Минимален размер на общите допустими разходи за един проект – **50 000 лв.** Максимален размер на общите допустими разходи за един проект – **195 583 лв.**

Интензитет на финансовата помощ:

Интензитетът на помощта е **100%** от общата стойност на допустимите разходи. Не се изисква съфинансиране от страна на бенефициентите с проекти по мярката.

Категории допустими разходи:

Допустими разходи по мярката са: **I. Разходи за персонал/участници в изпълнение на дейностите:** **1)** Разходи за възнаграждения (включително допълнително материално стимулиране), както и осигурителните и здравноосигурителните вноски за сметка на осигурителя съгласно националното законодателство. **2)** Разходи за командировки,

съгласно Наредбата за командировките в страната. 2.1) Разходи за „пътни“ на персонала, включен в т.1; 2.2) Разходи за „дневни“ на персонала, включен в т. 1; 2.3) Разходи за „квартирни“ на персонала, включен в т. 1; 2.4) Пътни разходи за лицата от допустимите целеви групи. (извън случаите, в които е предоставен организиран транспорт). **II. Разходи за материали:** 1) Разходи за канцеларски материали и офис консумативи. 2) Разходи за дидактически материали (учебна литература, помагала, учебни и спортни пособия и др.). 3) Разходи за оборудване и обзавеждане (активи на стойност под прага на същественост).4) Разходи за гориво (за служебен транспорт на организацията- бенефициент за изпълнение на дейности по проекта). **III. Разходи за услуги:** 1) Разходи за организиран транспорт при изпълнение на дейностите по проекта, където е приложимо. 2) Режимни разходи за помещенията, в които ще се изпълняват дейности по проекта (разходи за електрически ток, студена вода, отопление, почистване и др.). 3) Разходи за изграждане на образователна ИКТ среда (окабеляване на стаи/кабинети, свързаност на сървър с компютри в мрежа и др.) в училищата и детските градини. 4) Разходи за застраховки за лицата от допустимите целеви групи, където е приложимо.5) Разходи за хранене в детските градини и училищата. 6) Разходи за информация и комуникация. **IV. Разходи за провеждане и участие в мероприятия:** 1) Разходи за организиране и провеждане на мероприятия за лицата от целевите групи. 2) Разходи за участие в мероприятия на лицата от целевите групи. **V. Непреки разходи:** 1) Разходи за възнаграждения на екипа за организация и управление на проекта, включително осигурителните и здравно-осигурителните вноски за сметка на осигурителя съгласно националното законодателство. 2) Разходи за командировки на екипа за организация и управление на проекта, съгласно Наредбата за командировките в страната. 3) Разходи за канцеларски материали и офис консумативи. 4) Режимни разходи при ползване на офис за администриране на проекта (разходи за електрически ток, студена вода, отопление и др.). 5) Разходи за наем на офис за администриране на проекта.

Индикатори:

Задължителни индикатори за изпълнение: Брой деца, ученици и младежи от маргинализирани общности (вкл. роми), участващи в мерки за образователна интеграция и реинтеграция.

Задължителни индикатори за резултат: Брой деца, ученици и младежи от етнически малцинства (вкл. роми), интегрирани в образователната система.

Период за реализиране на стратегията и продължителност на проектите:

Периодът за прилагане на СВOMP на МИГ „Струма“ и настоящата мярка е до 2023 г. Продължителността на проектите, финансирани по Мярка 3.9ii е не повече от 3 години или 36 месеца за всеки отделен проект.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите:

Етап I: Административно съответствие и допустимост на проектите: Изискванията са еднакви за всички мерки и са посочени в т.5, част „Общи условия по мерките от Стратегията за BOMP на МИГ „Струма““ от документа. **Етап II: Техническа и финансова оценка на проектите по настоящата мярка:** Ще бъде приложена Методологията за техническа и финансова оценка на проектно

предложение по процедура за подбор на проекти от МИГ при прилагане на мерки от ОПНОИР 2014 – 2020 г. в СВOMP. МИГ „Струма” определя и следните специфични за територията критерии за подбор на проекти по мярката:

№	Специфични за територията допълнителни критерии	Тежест на показателите
1.	В проектното предложение е залегнал принципа на равните възможности	9
2.	Проектното предложение включва дейности, които допринасят за обхващане от системата на образованието на деца и ученици от различни маргинализирани групи и намаляване на преждевременно напусналите училище	9
3.	Проектното предложение обхваща от минимум 2 до максимум 3 учебни години	7
4.	Проектното предложение съответства на общинската/ите политика/ки за етническа интеграция	3
5.	Проектното предложение предлага екологична устойчивост	2
Максимален брой точки:		30

Приложим режим на минимални/държавни помощи:

Предоставяната по настоящата мярка безвъзмездна финансова помощ (БФП) не представлява държавна помощ.

*ОПРЧР
(ЕСФ)*

Общи условия по мерките от Стратегията за ВOMP на МИГ „Струма“, финансирани от ОПРЧР 2014 – 2020 (ЕСФ):

Основания за включване на мерките:

В Стратегията за ВOMP на МИГ “Струма” са включени **5 мерки**, които предвиждат финансиране от ОПРЧР 2014 – 2020 г. чрез ЕСФ:

- ☞ **3 мерки** по Приоритетна ОС 1: Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места; и
- ☞ **2 мерки** по Приоритетна ОС 2: Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване.

Разписването им в Стратегията се основава на спецификата на територията на МИГ „Струма“ за преодоляване на наличните проблеми в сферата на пазара на труда, намаляване на бедността и повишаване на социалното включване, както и на:

- ☞ Резултатите от задълбочения анализ на територията и оценката на потенциала за реализация на мерките от гледна точка на брой и видове потенциални бенефициенти от МИГ;
- ☞ Интерес, посочен от заинтересованите страни по време на анкетното проучване и проведените консултативни срещи, на които присъстваха местни фирми в качеството си на работодатели и представители на местните служби за труда и социалното подпомагане.

По време на подготвителният период, на различните срещи бяха дискутирани необходимостта и възможностите за включване на мерки за обучения, заетост и насърчаване на предприемачеството на лица по Приоритетна ос 1 и мерки за борба с бедността и социалното изключване от Приоритетна ос 2, като присъстващите се обединиха около следните мнения и заключения:

- ☞ Най-същественният проблем на територията на МИГ „Струма“ е високата безработица и липсата на работни места. Особено силно е изразена сред младежите до 29 г. (над 158 регистрирани безработни), лицата на възраст от 30 до 54 г. (над 969 регистрирани безработни) и хората над 54 г. (над 328 регистрирани безработни). Поради тази причина усилията следва да бъдат насочени към мерки, насърчаващи работодателите да наемат работници и да разкриват нови работни места, както и мерки, стимулиращи алтернативни форми на заетост и стартирането на самостоятелна стопанска дейност. Подходящо е включването по Приоритетна ос 1 на: 1) Една мярка за обучение и заетост на безработни и неактивни лица на възраст от 30 до 54 г. и над 54 г.; 2) Една мярка за създаване на устойчиви работни места за безработни и неактивни лица (с ниска степен на образование, продължително безработни и неактивни лица, безработни или неактивни лица с увреждания и др.) с акцент към безработните лица на възраст над 54 г. и безработните младежи до 29 г.; 3) Една мярка за насърчаване на предприемачеството сред безработните и неактивните лица от целевата територия.
- ☞ По Приоритетна ос 2 да бъдат включени: 1 мярка, насочена към осигуряване на устойчив достъп до социални услуги на хора с увреждания и самотноживеещи лица, тъй като това са най-сериозно изразените групи в риск с най-големи нужди на територията на МИГ (над 1200 души с увреждания, над 400 човека над 65 г. в невъзможност за самообслужване, над 832 възрастни в риск) и 1 мярка, свързана с развитие на социалното предприемачество и създаване на възможности за заетост и професионална интеграция на хората с увреждания и други представители на рискови групи.

Целевите групи, които се подпомагат по допустимите за финансиране приоритетни оси от ОПРЧР, съвпадат с идентифицираните маргинализирани и уязвими групи на територията на МИГ и на техните нужди и потребности, посочени в т. 3.4. „Потребности на уязвимите и малцинствени групи“ от настоящата Стратегия. По всички разписани мерки са включени всички допустими бенефициенти по съответния инвестиционен приоритет, за да не се стеснява кръга на потенциалните кандидати от територията на МИГ за реализиране на допустимите дейности.

Принципи за финансиране на проектите:

Водещи принципи при финансиране на проектите по планираните мерки ще бъдат: Съответствие със специфичните цели на ОПРЧР и релевантните местни, национални и европейски стратегически документи; финансиране, основано на нуждите; добро финансово управление; координация, допълняемост и синергия; устойчивост на инвестициите; избягване на двойно финансиране; съответствие с хоризонталните принципи; недопустимост на дейности.

Допустими разходи по мерките:

Предвидените разходи са в съответствие с разпоредбите на глава 5, раздел I от ЗУСЕСИФ, ПМС № 189/28.07.2016 г., Регламент 1303/2013 г., Регламент 1304/2013 г., Регламент 966/2012 г., както и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2014-2020 г.

Съгласно глава 5, раздел I от ЗУСЕСИФ, за да бъдат допустими разходите трябва да отговарят едновременно на следните условия:

- ☞ Разходите са за дейности, съответстващи на критериите за подбор на операции и се

- извършват от допустими бенефициенти съгласно съответната програма по чл. 3, ал. 2;
- ☞ Разходите попадат във включени в документите по чл. 26, ал. 1 и в одобрения проект категории разходи;
- ☞ Разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги и строителни дейности;
- ☞ Разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;
- ☞ Разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;
- ☞ За направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на чл. 25 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията от 3 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ОВ, L 138/5 от 13 май 2014 г.) и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;
- ☞ Разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи;
- ☞ Да са извършени в съответствие с принципа на доброто финансово управление в съответствие с чл. 30 на Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, и за отмяна на Регламент (ЕО, ЕВРАТОМ) № 1605/2002 на Съвета (ОВ, L 298 от 26.10.2012 г.).

Недопустими разходи по мерките:

- ☞ Разходи, финансирани по друга операция, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, от бюджета на Общността или от друга донорска програма;
- ☞ Глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове;
- ☞ Комисионите и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута;
- ☞ Данък върху добавената стойност, освен когато не е възстановим;
- ☞ Закупуване на дълготрайни материални активи - втора употреба;
- ☞ Разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция, с Изключение на разходите по финансови инструменти;
- ☞ Лихви по дългове, с изключение на свързани с безвъзмездна финансова помощ, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;
- ☞ Субсидиране на лихва по одобрени схеми за държавни помощи и разноските за финансови трансакции;
- ☞ Разходи за закупуване на инфраструктура, земя и недвижимо имущество;
- ☞ Разходи за консултантски услуги, свързани с подготовката и/или попълването на документите за кандидатстване за финансова подкрепа.

На основание чл.57, ал.2 от ЗУСЕСИФ не са допустими разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра

за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него.

Приложим режим на минимални/държавни помощи:

Мерките по Стратегията за ВОМР, финансирани чрез ОПРЧР 2014–2020 г. ще се изпълняват в съответствие с правилата за минимална помощ (правилото de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) към помощта de minimis, публикуван в Официален вестник на ЕС L 352 от 24.12.2013 г. Кандидати и/или партньори са **недопустими да получат минимална помощ, ако попадат в забранителните режими на помощ** в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013 (помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейност в сектора на рибарството и аквакултурите, в областта на първичното производство на селскостопански, изброени в приложение I към Договора (ДФЕС), с изключение на продуктите на рибарството и аквакултурите, включени в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1379/2013). Размерът на финансовата помощ, която се предоставя за дейност е стойността на действителните разходи, реално извършени, платени и доказани с разходо-оправдателни и платежни документи, но не повече от еквивалента на 200 000 евро (за предприятията с дейност в сектора на автомобилните товарни превози – 100 000 евро) за период от три последователни данъчни години.

Общи изисквания към бенефициентите:

- ☞ Кандидатите и партньорите като вид организации да съвпадат с тези, посочени като допустими бенефициенти в описанието на всяка една мярка по-долу.
- ☞ МИГ „Струма“ и земеделските производители, развиващи дейност на територията ѝ не са допустими бенефициенти по ОПРЧР.
- ☞ Партньорствата са възможни, но не са задължителни.
- ☞ Кандидатите и партньорите трябва да отговарят на изискванията за предоставяне на минимални помощи, в съответствие с Регламент 1407/2013 и приложимото европейско и национално законодателство.
- ☞ Кандидатите и партньорите трябва да разполага с финансов капацитет, който се оценява по предоставена от УО на ОПРЧР методика за оценка на финансовия капацитет. Съгласно чл.131, т.3 от Регламент (ЕС) 966/2012 г. изискванията за доказване на финансов капацитет на кандидата/партньора не се отнасят за публични органи.
- ☞ Когато кандидатът е община и тя кандидатства с партньор/и или партньор по проекта е община, с проектното предложение тя трябва да представи Решение на Общинския съвет за подаване на проектно предложение по конкретната процедура и Решение на Общинския съвет за одобряване на споразумение за общинско сътрудничество с партньора за кандидатстването по проекта, съгласно чл.59 и сл. от ЗМСМА.
- ☞ Кандидатите и партньорите трябва да има седалище и адрес на управление на територията на действие на МИГ „Струма“ и да осъществяват дейностите по проект на територията на действие на МИГ.
- ☞ Дейностите и услугите, които ще получат подкрепа в проектните предложения по мерките, финансирани от ОПРЧР следва да бъде осигурена устойчивост и този ангажимент трябва да бъде доказан от бенефициентите.

Подбор на проектни предложения:

Подборът на проектните предложения се осъществява съгласно утвърдените от Председателят на Управителния съвет на МИГ „Струма“ Условия за кандидатстване с проектни предложения за изпълнение на мерките по ОПРЧР на Стратегията, в т.ч. специфичните критерии, в съответствие с указанията на УО. Процедурата за подбор на проекти се осъществява на основание чл.25, ал.1, т.1 на ЗУСЕСИФ. За всяка процедура за подбор на проекти МИГ „Струма“ разработва Критерии и методология за оценка на проектните предложения, вкл. специфичните за територията критерии. Подаването на проектни предложения, както и процесът по оценка от МИГ се провежда в системата ИСУН 2020. МИГ. Проектните предложения, ще се оценяват по Методология за техническа и финансова оценка на проектно предложение по процедура за подбор на проекти от МИГ „Струма“ при прилагане на мерки от ОПРЧР 2014 – 2020 г. в СВОМР, както следва:

Раздел	Скала на оценка	Максимален брой точки
1. Оперативен капацитет		10
1.1 Опит на кандидата и партньора/партньорите в управлението на проекти и/или опит в изпълнение на дейности, подобни на тези включени в проектното предложение през последните 5 години:		7
1.1 А Опит на кандидата в управлението на проекти и/или опит в изпълнение на дейности, като тези включени в проектното предложение¹¹ през последните 5 години		4
<ul style="list-style-type: none">Кандидатът има реализиран поне един проект през последните 5 години, финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор;Кандидатът има поне 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение;	много добре	4
Кандидатът има реализиран поне един проект през последните 5 години, финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор или поне 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение;	задоволително	3
Кандидатът има проект през последните 5	много слабо	2

¹¹ Оценката по т.1.1 се формира като средно аритметична оценка между оценките по т. 1.1 А и т. 1.1 Б. В случай, че не е предвидено участието на партньор по проекта се взема само оценката по т. 1.1 А

години, финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор, който е в процес на изпълнение и/или под 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение;		
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий или няма опит в изпълнение на проекти и сходен тип дейности;	лошо	0
1.1. Б Опит на партньора/партньорите в управлението на проекти и/или опит в изпълнение на дейности, подобни на тези включени в проектното предложение¹² през последните 5 години		3
<ul style="list-style-type: none"> • Партньорът/ите има/т реализиран поне един проект през последните 5 години, финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор; • Партньор/и има/т поне 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение; 	много добре	3
Партньорът/ите има/т реализиран поне един проект през последните 5 години, финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор или поне 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение;	задоволително	2
Кандидатът има проект през последните 5 години, финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор, който е в процес на изпълнение и/или под 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение;	много слабо	1
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий или няма опит в изпълнение на проекти и сходен тип дейности;	лошо	0
1.2. Опит на законния представител на кандидата (управител, прокуррист и		3

¹² В случай, че са включени повече от един партньор, оценката се формира като средно аритметична от оценките на всеки партньор.

др./собственика на капитала на организацията в организация, управление/изпълнение на проекти на проекти и/или в дейности като тези, включени в проектното предложение и/или управленски опит		
Законния представител на кандидата (управител, прокурис т и др.)/собственика на капитала на организацията има/т опит организация/управление/изпълнение на проекти на проекти и/или в дейности като тези, включени в проектното предложение и/или управленски опит поне 3 години;	много добре	3
Законния представител на кандидата (управител, прокурис т и др.)/собственика на капитала на организацията има/т опит организация/управление/изпълнение на проекти на проекти и/или в дейности като тези, включени в проектното предложение и/или управленски опит поне 1 година;	задоволително	2
Законния представител на кандидата (управител, прокурис т и др.)/собственика на капитала на организацията има/т опит организация/управление/изпълнение на проекти на проекти и/или в дейности като тези, включени в проектното предложение и/или управленски опит по- малко от 1 година;	много слабо	1
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий;	лошо	0
2. Съответствие		15
2.1 Описание и обосновка на целите на проекта (оценява се връзката между заложените цели и целите на процедурата, нуждите на целевите групи, както и предвидените резултати)		8
<ul style="list-style-type: none"> • Формулирани са конкретни цели; • Целите са насочени към решаване проблемите на целевите групи; • Връзката между целите и предвидените резултати е аргументирана; 	много добре	8
Два от горепосочените критерии са изпълнени;	задоволително	6
Един от горепосочените критерии е изпълнен;	много слабо	2
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий;	лошо	0

2.2 Описание на целевите групи по проекта и техните нужди		7
<ul style="list-style-type: none"> • Целевите групи са конкретизирани – посочени са специфични характеристики, съгласно Насоките за кандидатстване (ако е приложимо); • Целевите групи са количествено определени; • Нуждите на целевите групи са идентифицирани; 	много добре	7
Два от горепосочените критерии са изпълнени;	задоволително	5
Един от горепосочените критерии е изпълнен;	много слабо	2
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий;	лошо	0
3. Методика и организация		30
3.1 Съответствие на дейностите с целите и очакваните резултати		20
<ul style="list-style-type: none"> • Дейностите са насочени към постигане на целите и са в съответствие с ръководните принципи (ако е приложимо); • Очакваните резултати от изпълнение на дейностите ще допринесат за постигане на заложените в проектното предложение индикатори; • Описани са детайлно дейностите, начините и етапите за изпълнението им и в случай на приложимост е обоснована нуждата от закупуване на оборудване/ремонтни дейности; 	много добре	20
Два от горепосочените критерии са изпълнени;	задоволително	15
Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично;	много слабо	5
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий;	лошо	0
3.2 Яснота на изпълнение на дейностите		10
<ul style="list-style-type: none"> • В описанието на дейностите са посочени начало и продължителност за изпълнение на всяка дейност; • Времевият обхват на всяка дейност е реалистичен; • Има логическа последователност в изпълнението на дейностите; 	много добре	10
Два от горепосочените критерии са изпълнени;	задоволително	6
Един от горепосочените критерии е изпълнен или	много слабо	2

посочената информация е непълна;		
Няма посочена информация;	лошо	
4. Бюджет и ефективност на разходите		15
4.1 Ефективност, ефикасност и икономичност на разходите		8
<ul style="list-style-type: none"> Налице е съответствие и логическа връзка между дейности и разходи, и предвидените разходи съответстват на поставените цели и очакваните резултати по проектното предложение; Предвидените разходи, са оптимални за своевременно, количествено и качествено осъществяване на планираните дейности и постигане на очакваните резултати по проектното предложение; Количествата, заложи в дейностите водят до извода, че разходите са планирани при най-добра цена; 	много добре	8
Два от горепосочените критерии са изпълнени;	задоволително	5
Един от горепосочените критерии е изпълнен;	много слабо	2
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий, или след направената оптимизация на бюджета, сумата на исканата БФП е под минималния размер на допустимата безвъзмездна финансова помощ, съгласно Условието за кандидатстване;	лошо	0
4.2 Структурираност на бюджета		7
<ul style="list-style-type: none"> Заложените стойности са правилно планирани в съответствие с предвидените дейности; Заложените ограничения на разходите по схемата са спазени при формиране на бюджета; Бюджетът е ясен, детайлен и не съдържа грешки; 	много добре	7
Два от горепосочените критерии са изпълнени;	задоволително	4
Един от горепосочените критерии е изпълнен;	много слабо	1
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий;	лошо	0
1. Допълнителни специфични критерии		30
Тук се включат само специфичните за територията на МИГ „Струма“ допълнителни критерии по всяка мярка. Те са формулирани от МИГ „Струма“ и са различни от посочените в		

таблицата задължителни за ОПРЧР критерии. Специфичните критерии не включват изисквания, посочени в настоящите указания като задължителни за получаване на подкрепа от програмата. МИГ „Струма“ определя тежест на посочените специфични критерии, така че да не надвишават 30% от общия брой точки. Допълнителните специфични критерии са описани към всяка мярка, предвидена за финансиране по ОПРЧР 2014 – 2020 г.

ОБЩ, МАКСИМАЛЕН БРОЙ ТОЧКИ

100

Обща бележка: МИГ „Струма“, след съгласуване с УО на ОПРЧР, има право да допълва и модифицира критериите, съобразно спецификата на съответната процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Точките в самите раздели също могат да бъдат променяни в съответствие с конкретната процедура. В зависимост от спецификата на всяка една процедура могат да се добавят допълнителни критерии в рамките на четирите раздела. Разпределението и точкуването на критериите за оценка в рамките на всеки от разделите ще бъде определено в процеса на разработване на насоките за кандидатстване към одобрените стратегии, съгласно Указанията на УО на ОПРЧР по чл. 37, ал. 1 от ПМС 161/2016 г.

МИГ „Струма“ след съгласуване с УО на ОПРЧР може да определи минимален брой точки за преминаване по отделните раздели и/или минимално допустима оценка за качество на проектите предложения.

Мерки по ОПРЧР 2014 – 2020 г.:

Код на мярката:

1.1

Наименование на мярката:

Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места в МИГ „Струма“

Съответствие на мярката с приоритетите на ОПРЧР 2014 – 2020 г.:

Мярката съответства изцяло на Приоритетна ОС 1: Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места, ИП 1: Достъп до заетост за търсещите работа и неактивните лица, включително трайно безработни и лица, отдалечени от пазара на труда, а също и чрез местните инициативи за заетост, и подкрепа за мобилността на работната сила и пряко допринася за изпълнението на СЦ 1: Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивни лица на възраст между 30 и 54 г., СЦ 2: Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивни лица с ниско образование на възраст между 30 и 54 г. вкл. и СЦ 3: Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивните лица над 54-годишна възраст от ОПРЧР 2014 – 2020 г.

Описание на целите мярката и съответствието ѝ с идентифицираните проблеми на територията и спецификата ѝ по отношение на обхванатата територия:

Основна цел на мярката е чрез местни инициативи за заетост да бъде осигурен достъп до заетост за търсещите работа и неактивните лица, включително трайно безработни и лица, отдалечени от пазара на труда. Прилагането на пакет от мерки за идентифициране,

мотивиране, консултиране и психологическо подпомагане, както и чрез включването в обучения, съобразени с нуждите на пазара на труда, и осигуряване на достъп до заетост, ще се осигурят предпоставки за създаване на устойчиви работни места за безработни и неактивни лица.

Включването на безработните и неактивните лица в обучения, съобразени с индивидуалните нужди на съответното работното място и субсидиарност на заетостта ще допринесат за тяхната интеграция в реална работна среда. Усъвършенстването на професионалните умения и придобиването на нови знания от целевите групи, ще им даде шанс за работа и ще улесни процесите по намиране на такава в бъдеще. Натрупването на ценен професионален опит и осигурените възможности за продължителна заетост на всички обхванати безработни, ще помогнат за по-успешната им реализация на пазара на труда в дългосрочен план.

Обхват на мярката:

Географски обхват: Територията на действие на МИГ “Струма”.

Обхват на подпомагане: В рамките на тази мярка ще бъде оказана подкрепа за прилагането на мерки, насърчаващи включването в работната сила и участието на пазара на труда на безработни и неактивни лица, със специален допълнителен фокус върху някои групи в неравностойно положение.

Обосновка: Слабо развитата икономика на МИГ “Струма”, представена основно от земеделие, добивна промишленост, търговия и услуги, съчетана с високата безработица и сравнително ниско образованата и квалифицирана работна ръка, правят труден изхода от ниските доходи и бедността. С особена сила ситуацията важи за трайно безработните лица и хората с етнически произход, основно ромски. Всичко това налага търсенето на адекватен подход за възстановяване трудовите навици на безработните и неактивните лица, повишаване на техните знания и умения чрез професионална квалификация, обучение по ключови компетентности и мотивация. Задържането им в категорията на трудещите се е възможно само чрез субсидирана заетост на реални работодатели и създаване на условия за устойчивост на работните места.

Целева/и група/и и идентифицирани проблеми, които мярката адресира:

Допустими целеви групи по мярката са: **1)** Икономически неактивни лица, извън образование и обучение, в т.ч. обезкуражени лица на възраст от 30 и 54 г. вкл., с ниско образование (под средно) и на възраст над 54 г.; **2)** Търсещи работа безработни лица на възраст от 30 и 54 г. вкл., с ниско образование (под средно) и на възраст над 54 г.; **3)** Лица от групи в неравностойно положение на пазара на труда¹³ на възраст от 30 и 54 г. вкл., с ниско образование (под средно) и на възраст над 54 г.

С приоритет ще бъдат финансирани проекти, в които минимум 50 % от целевата група е съставена от поне една от следните специфични категории: **1)** Безработни¹⁴ или

¹³ Съгласно Закона за насърчване на заетостта. Необходимо е в допълнение да се отчита и обхвата на специфичната цел.

¹⁴ За нуждите на мерките по ОПРЧР 2014 – 2020 г. от СВОМР на МИГ „Струма“ „Безработен“ е лице, което към дата на влизане в дейности по мярката не работи, но търси работа чрез Дирекция „Бюро по труда“ или други посредници и канали за информация, и има готовност да започне работа”.

неактивни¹⁵ лица от 30 до 54 г.; 2) Безработни или неактивни лица от 30 до 54 г. с ниско образование (под средното); 3) Безработни или неактивни лица над 54 г. Поставеният фокус върху конкретни групи в рамките на специфичните цели не изключва по-широк обхват на целевите групи в този инвестиционен приоритет, а именно: икономически неактивни лица, извън образование и обучение, в т.ч. обезкуражени лица; търсещи работа безработни лица и групи в неравностойно положение на пазара на труда, съгласно Закона за насърчаване на заетостта.

Идентифицирани проблеми на целевата група на територията на МИГ „Струма“:

Към 31.12.2016 г. безработните лица, регистрирани в системата на Дирекция „Бюро по труда“ (ДБТ) от общините Симитли, Кресна и Струмияни са общо 2130 души. Равнището на безработица на територията на МИГ 22.43%. Броят на безработните до 29 г. е 363, а безработните на възраст от 30 до 54 г. е 1667 души. Безработните с регистрация повече от една година са 937 души или 46% са дълготрайно безработни. По отношение на образователната структура на безработните преобладават лицата с основно и по-ниско образование и тези без квалификация. Безработицата сред жените е по-висока в сравнение с тази при мъжете.

Сериозен проблем е слабо развитата местна икономика, съставена основно от земеделие, добивна промишленост, търговия и услуги. Сезонният характер на търсене на работна ръка, основно в секторите селско стопанство и строителството и свития първичен пазар на труда водят до ниски доходи на населението. Липсата на активно действащи производствени предприятия, отсъстващите инвестиции (местни и национални), както и влошено качеството на предлаганите услуги, прави невъзможно преодоляването на безработицата. Продължителният „престой“ на хората като безработни води до загуба на трудовите им навици, знанията и трудовите им умения стават неактуални или недостатъчни. Така става реална опасността от социалното им изключване и попадане в категорията на бедността. Именно поради тези натрупани проблеми в целевите групи е иницирана мярката, която ще бъде насочена основно към квалификация и осигуряване на субсидирана заетост на безработните или неактивните лица на възраст от 30 до 54 г. и над 54 г. с ангажимент от страна на работодателите за поддържане на работното място след субсидирания период.

Решения, които мярката ще даде: За хората извън пазара на труда и безработните лица от общините Симитли, Кресна и Струмияни съчетаването на съдействие за намиране на работа, с подобряване на достъпа до форми за учене и повишаване на професионалната им квалификация ще е от решаващо значение за включването им в заетост. В резултат от комплексния интегриран подход тези лица ще придобият знания и умения, адекватни на търсените на пазара на труда, което е едно от най-големите предизвикателства в сферата на заетостта в МИГ. Резултатите във връзка с реализирането на тази мярка ще бъдат свързани с осигуряване на възможности за заетост и повишаване конкурентоспособността на целевата група на безработните или неактивните лица на възраст от 30 до 54 г. и над 54 г. чрез предоставяне на пакет услуги

¹⁵За нуждите на мерките по ОПРЧР 2014 – 2020 г. от СВОМР на МИГ „Струма“ „Неактивен“ е лице, което към дата на влизане в дейности по мярката не е част от работната сила (не е нито заето, нито безработно).

за улесняване включването и участието им на пазара на труда. С увеличаване броя на започналите работа продължително безработни и икономически неактивни лица на възраст между 30 и 54 години, осигурената в рамките на този инвестиционен приоритет подкрепа, ще допринесе и за преодоляване на някои от най-наболелите проблеми на пазара на труда, изострени през последните години – ниската икономическа активност, недостатъчно високата заетост и високите равнища на безработица, в т.ч. продължителна безработица, както и такава сред ромското население, което е сред силно засегнатата група на продължително безработните.

Допустими типове бенефициенти:

Допустими бенефициенти (кандидати и партньори) по мярката са: **1) Работодатели**¹⁶ със самостоятелна правосубектност, регистриран и имащ право да осъществява дейност на територията на Република България, респ. на територията на МИГ „Струма“ в съответствие с действащото българско законодателство; **2) Общините на територията на МИГ „Струма“;** **3) Неправителствени организации;** **4) Социални партньори;** **5) Обучителни организации;** **6) Организации, предоставящи посреднически услуги на пазара на труда;** **7) Центрове за информация и професионално ориентиране.**

Потенциалните кандидати/партньори могат да участват с проектни предложения по мярката или да получат безвъзмездна финансова помощ, ако отговарят на изискванията към бенефициентите, описани в Общите условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ОПРЧР 2014 – 2020 (ЕСФ).

Причини за избора на допустимите бенефициенти: Работодателите и общините Симитли, Кресна и Струмьани са основните субекти, осигуряващи работни места на територията на МИГ. Чрез участието им с проекти в тази мярка ще имат възможност да диверсифицират дейностите си, да разкрият работни места и наемат лица от целевите групи след тяхното обучение и професионална квалификация. Чрез предоставяне на стимули на работодателите за наемането на безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда ще се постигнат дългосрочни ефекти върху пригодността на целевата група за участие и реално включване в устойчива заетост. Ползите за работодателите ще бъдат свързани и с повишаване ефективността на тяхната дейност и постигане на растеж. Образователни, обучителни и посреднически организации и институции и неправителствените организации ще имат възможност да предоставят обучения за повишаване на професионалната квалификация или придобиване на нова, мотивационни обучения и обучения за придобиване на ключови компетентности. Социалните партньори, като представляващи интересите и проблемите на трудещите се, ще могат да предоставят посреднически услуги на пазара на труда, активиране на неактивни лица, организиране и участие в трудови борси и др. подкрепящи услуги за заетост, да осъществяват професионално информиране и консултиране, вкл. по въпроси относно упражняването на трудови и осигурителни права, да оказват психологическо подпомагане на целевите групи на мярката.

¹⁶ За нуждите на мерките по ОПРЧР 2014 – 2020 г. от СВОМР на МИГ „Струма“ под „Работодател“ следва да се разбира всяко физическо лице или юридическо лице, което извършва стопанска дейност, независимо от собствеността, правната и организационната си форма.

Допустими дейности за реализиране на мярката:

Допустими дейности по мярката са: **1)** Предоставяне на посреднически услуги на пазара на труда, активиране на неактивни лица, организиране и участие в трудови борси и др. подкрепящи услуги за заетост; **2)** Професионално информиране и консултиране, вкл. по въпроси относно упражняването на трудови и осигурителни права; **3)** Психологическо подпомагане; **4)** Предоставяне на мотивационно обучение; **5)** Предоставяне на обучение за повишаване на професионалната квалификация или придобиване на нова; **6)** Предоставяне на обучение за придобиване на ключови компетентности; **7)** Осигуряване на заетост след предоставяне на посреднически услуги и/или обучение; **8)** Осигуряване на обучение по време на работа (чиракуване) и стажуване; **9)** Предоставяне на стимули за насърчаване на мобилността на търсещи работа лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда; **10)** Предоставяне на стимули на работодатели за наемането на безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда; **11)** Работа с работодателите за преодоляване на дискриминационни нагласи при наемането на представители на уязвими групи на пазара на труда, заедно с предоставянето на посреднически услуги за работодателите; **12)** Дейности за организация и управление на проекта – задължителна дейност; **13)** Дейности по информиране и публичност – задължителна дейност.

Иновативни подходи за решаване на идентифицираните проблеми на целевите групи, вкл. иновативни за територията на МИГ „Струма“ подходи:

Ще бъдат насърчавани иновативни подходи при: **1)** Провеждане на обученията, които адресират нуждите на определените целеви групи, чрез осигуряване например на: по-атрактивни програми за образование и обучение, в съответствие с нуждите и очакванията на отделните участници в процеса; използване на подходи и методики, основани на ИКТ, които насърчават участието в учебния процес; по-голяма ефективност на дейностите в полза на местните общности. **2)** Предоставянето на посреднически услуги на пазара на труда, организирането на трудови борси и др. подкрепящи услуги за заетост. **3)** Осъществяването на професионално информиране и консултиране. **4)** Оказване на психологическо подпомагане на целевите групи. **5)** Партньорските взаимоотношения.

Бюджет на мярката:

Общият бюджет на мярката е 300 000 лв.

Финансови параметри на проектите:

Размер на финансовата помощ: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по проект не може да надхвърля **100 000 лв.** Минимален размер на общите допустими разходи за един проект – **50 000 лв.** Максимален размер на общите допустими разходи за един проект – **100 000 лв.**

Интензитет на финансовата помощ:

Интензитетът на помощта е **100%** от общата стойност на допустимите разходи. Не се изисква съфинансиране от страна на бенефициентите с проекти по мярката.

Категории допустими разходи:

Допустими разходи по мярката са: **1)** Разходи за оборудване и обзавеждане; **2)** Разходи

за трудови и други възнаграждения, стипендии и други доходи на физически лица за дейности, пряко свързани с изпълнението на договора за финансиране, включително осигурителните вноски, начислени за сметка на осигурителя върху договореното възнаграждение, съгласно националното законодателство; **3)** Разходи за командировки (пътни, дневни и квартирни), чийто стойности се определят съгласно Наредбата за командировките в страната и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина или съгласно съответните нормативни актове на друга държава- членка на Европейския съюз, в случаите, когато не е приложимо българското законодателство; **4)** Разходи за материали и консумативи, необходими за изпълнението на дейностите по договора за финансиране; **5)** Разходи за стипендии и други доходи, изплатени от трети страни в полза на участниците в дадена дейност; **6)** Разходи, свързани с участието на хора с увреждания; **7)** Разходи за външни услуги (договори за възлагане/ граждански договори).

Индикатори:

Виж т. 9.2. Индикатори по мерки на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“.

Период за реализиране на стратегията и продължителност на проектите:

Периодът за прилагане на СВОМР на МИГ „Струма” и настоящата мярка е до 2023 г. Продължителността на проектите, финансирани по Мярка 1.1 е не повече от 3 години или 24 месеца за всеки отделен проект.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите:

Етап I: Административно съответствие и допустимост на проектите: Изискванията са еднакви за всички мерки и са посочени в т.5, част „Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“” от документа. **Етап II: Техническа и финансова оценка на проектите по настоящата мярка:** Ще бъдат приложена Методологията за техническа и финансова оценка на проектно предложение по процедура за подбор на проекти от МИГ при прилагане на мерки от ОПРЧР 2014 – 2020 г. в СВОМР. МИГ „Струма” определя и следните специфични за територията критерии за подбор на проекти по мярката:

№	Специфични за територията допълнителни критерии	Тежест на показателите
1.	Проектното предложение осигурява устойчива заетост:	15
1.1	<i>От 6 месеца до 1 година след приключване дейностите по проекта</i>	5
1.2	<i>Над 1 година след приключване дейностите по проекта</i>	10
2.	Проектното предложение включва комплексни действия в посока обучение и/или професионална квалификация и назначаване на работа	10
3.	Проектното предложение е обоснована иновативност за територията на МИГ „Струма“	5
	Максимален брой точки:	30

Приложим режим на минимални/държавни помощи:

Мярката се изпълнява в съответствие с правилата за минимална помощ „de minimis“ по смисъла на Регламент (ЕС) 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно

прилагането на членове 107 и 108 от Договора да функционирането на Европейския съюз към помощта „de minimis“.

Код на мярката: 1.1.3

Наименование на мярката: Нови работни места за хората от МИГ „Струма“

Съответствие на мярката с приоритетите на ОПРЧР 2014 – 2020 г.:

Мярката съответства изцяло на Приоритетна ОС 1: Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места, ИП 1: „Достъп до заетост за търсещите работа и неактивните лица, включително трайно безработни и лица, отдалечени от пазара на труда, а също и чрез местните инициативи за заетост, и подкрепа за мобилността на работната сила“ и пряко допринася за изпълнението на СЦ 1: Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивни лица на възраст между 30 и 54 г., СЦ 2: Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивни лица с ниско образование на възраст между 30 и 54 г. вкл. и СЦ 3: Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивните лица над 54-годишна възраст от ОПРЧР 2014 – 2020 г. Мярката е в пълно съответствие и с ИП 3: Устойчиво интегриране на пазара на труда на младите хора, в частност тези, които не са ангажирани с трудова дейност, образование или обучение, включително младите хора, изложени на риск от социално изключване и младите хора от маргинализирани общности, включително чрез прилагане на гаранция за младежта (с финансиране от ЕСФ) и пряко допринася за осъществяването на СЦ 1: Увеличаване броя на икономически неактивните младежи извън образование и обучение на възраст до 29 г. вкл., които са получили предложение за обучение, работа, стаж или обучение по време на работа (чиракуване) или са насочени към продължаване на образованието, СЦ 2: Увеличаване броя на безработните младежи на възраст до 29 г. (вкл.) с основна или по-ниска образователна степен, които са завършили обучение или са включени в заетост и СЦ 3: Увеличаване броя на включените в заетост, в самостоятелна заетост или в обучение безработни младежи на възраст до 29 г. вкл., със завършено средно или висше образование от ОПРЧР 2014 – 2020 г.

Описание на целите мярката и съответствието ѝ с идентифицираните проблеми на територията и спецификата ѝ по отношение на обхванатата територия:

Основна цел на мярката е да се осигурят предпоставки за създаване на устойчиви работни места в общините Симитли, Кресна и Струмани за безработни и неактивни лица. Целта ще бъде постигната чрез прилагане на комбинация от мерки за осигуряване на подходящи обучения, включително на работното място, както и предоставяне на разнообразни стимули за работодателите за разкриване на нови работни места.

Обхват на мярката:

Географски обхват: Територията на действие на МИГ “Струма”.

Обхват на подпомагане: Подпомагане на инвестиции в заетост, обучения, материални и нематериални активи имащи отношение към създаването на нови устойчиви работни

места в общините Симитли, Кресна и Струмяни.

Обосновка: Слабо развитата икономика на МИГ „Струма“, представена основно от земеделие, добивна промишленост, търговия и услуги, съчетана с високата безработица и относително ниското образование и квалификация на работна ръка, правят труден изхода от ниските доходи и бедността. С особена сила ситуацията важи за трайно безработните лица, младежите и хората с етнически произход, основно ромски. Всичко това налага търсенето на адекватен подход за възстановяване трудовите навици на безработните и неактивните лица, повишаване на техните знания и умения чрез професионална квалификация, обучение по ключови компетентности и мотивация. Задържането им в категорията на трудещите се е възможно само чрез субсидирана заетост на реални работодатели и създаване на условия за устойчивост на работните места.

Целева/и група/и и идентифицирани проблеми, които мярката адресира:

Допустими целеви групи по мярката са: **1)** Икономически неактивни лица, извън образование и обучение, в т.ч. обезкуражени лица на възраст от 30 и 54 г. вкл., с ниско образование (под средно) и на възраст над 54 г.; **2)** Търсеци работа безработни лица на възраст от 30 и 54 г. вкл., с ниско образование (под средно) и на възраст над 54 г.; **3)** Лица от групи в неравностойно положение на пазара на труда¹⁷ на възраст от 30 и 54 г. вкл., с ниско образование (под средно) и на възраст над 54 г.; **4)** Икономически неактивни младежи, които не са в образование и обучение¹⁸, на възраст от 15 до 29 г. вкл.; **5)** Търсеци работа безработни младежи на възраст от 15 до 29 г. вкл. с основна или по-ниска образователна степен; **6)** Търсеци работа безработни младежи от 15 до 29 г. вкл. със завършено средно или висше образование. С приоритет ще бъдат финансирани проекти, в които минимум 50 % от целевата група е съставена от поне една от следните специфични категории: безработни лица с ниска степен на образование; продължително безработни и неактивни лица; безработни или неактивни лица с увреждания; безработни лица на възраст над 54 г.; безработни младежи до 29 г. вкл. В рамките на мярката няма да бъде допускано лица да бъдат наети при работодател, при който са били заети на трудово правоотношение през някой от предходните 12 месеца от датата на сключване на договор.

Идентифицирани проблеми на целевата група в МИГ „Струма“: Към 31.12.2016 г. безработните лица, регистрирани в системата на Дирекции „Бюро по труда“ (ДБТ) от общините Симитли, Кресна и Струмяни са общо 2130 души. Равнището на безработица на територията на МИГ 22.43%. Броят на безработните до 29 г. е 363, а безработните на възраст от 30 до 54 г. е 1667 души. Безработните с регистрация повече от една година са 937 души или 46% са дълготрайно безработни. По отношение на образователната структура на безработните преобладават лицата с основно и по-ниско образование и тези без квалификация. Безработицата сред жените е по-висока в сравнение с тази при мъжете. Значителен е и броят на трайно безработните лица, които не са регистрирани в

¹⁷ Съгласно Закона за насърчване на заетостта. Необходимо е в допълнение да се отчита и обхвата на специфичната цел.

¹⁸ За „младежи, които не са в образование“ се считат тези младежи, които не са записани във формалната образователна система (в училище). За „младежи, които не са в обучение“ се считат тези младежи, които към момента на включването им в мярката не се обучават с цел придобиване на професионална квалификация по Закона за професионалното образование и обучение.

системата на ДБТ. Сериозен проблем е слабо развитата местна икономика, съставена основно от земеделие, добивна промишленост, търговия и услуги. Сезонният характер на търсене на работна ръка, основно в секторите селско стопанство и строителството и свития първичен пазар на труда водят до ниски доходи на населението. Липсата на активно действащи производствени предприятия, отсъстващите инвестиции (местни и национални), както и влошено качеството на предлаганите услуги в трите общини поради липса на квалифицирана работна ръка, прави невъзможно преодоляването на безработицата. Продължителният „престой“ на хората като безработни води до загуба на трудовите им навици, знанията и трудовите им умения стават неактуални или недостатъчни. Така става реална опасността от социалното им изключване и попадане в категорията на бедността. Именно поради тези натрупани проблеми в целевите групи е иницирана мярката, която ще бъде насочена основно към квалификация и осигуряване на субсидирана заетост на безработните или неактивните лица, с приоритет към безработните младежи до 29 г. и лицата над 54 г. с ангажимент от страна на работодателите за поддържане на работното място след субсидирания период.

Решения, които мярката ще даде: Мярката цели да създаде предпоставки за разкриване на устойчиви работни места за безработни и неактивни лица от общините Симитли, Кресна и Струмяни. Допринася за директното решаване на натрупаните проблеми в целевите групи, свързани с квалификация и осигуряване на субсидирана заетост на безработните или неактивните лица, с приоритет към безработните младежи до 29 г. и лицата над 54 г. с ангажимент от страна на работодателите за поддържане на работното място след субсидирания период. Чрез включването в заетост на младите хора до 29 г. ще се ограничат в известна степен процесите на обезлюдяване на територията на МИГ „Струма“ и проблемите с раждаемостта.

Допустими типове бенефициенти:

Допустими бенефициенти по мярката са: **1) Работодатели** със самостоятелна правосубектност, регистриран и имащ право да осъществява дейност на територията на Република България, респ. на територията на МИГ „Струма“ в съответствие с действащото българско законодателство. Потенциалните кандидати могат да участват с проектни предложения по мярката или да получат безвъзмездна финансова помощ, ако отговарят на **общите задължителни критерии**, описани в описани в Общите условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ОПРЧР 2014 – 2020 (ЕСФ) и следните **специфични изисквания**: **1)** За приключилите две предходни финансови години, кандидатът разполага с финансов ресурс (съгласно приложени Отчет за приходите и разходите и Счетоводен баланс) равен или по-голям на максимално допустимия размер на авансовото плащане (20% от стойността на безвъзмездната финансова помощ). Когато кандидатът е новорегистрирана/новосъздадена¹⁹ организация, горепосочените изисквания се отнасят и за него и се

¹⁹ За нуждите на мерките по ОПРЧР 2014 – 2020 г. от СВОМР на МИГ „Струма“ под „Новорегистрирана/новосъздадена“ е всяка организация, която е регистрирана през последните 12 месеца, считано от датата на подаване на проектното предложение.

доказват със същите документи за периода от регистрацията на кандидата до момента на кандидатстване. 2) В случай, че кандидатът самостоятелно ще извършва обучение по професионална квалификация, същият следва да притежава активна лицензия от НАПОО за професиите и/или специалностите, по които ще се провежда обучението. 3) При изпълнение на мярката не е допустимо партньорството. Кандидатите за финансова помощ трябва да отговарят на изискванията към бенефициентите, описани в Общите условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ОПРЧР 2014 – 2020 (ЕСФ).

Причини за избора на допустимите бенефициенти: Работодателите от Симитли, Кресна и Струмјани са основните субекти, осигуряващи работни места и добавено стойност на територията на МИГ. Чрез участието им с проекти в тази мярка ще имат възможност да диверсифицират дейностите си, да развият нови дейности, да разкрият нови работни места и наемат лица от целевите групи. Чрез предоставяне на стимули на работодателите за наемането на безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда ще се постигнат дългосрочни ефекти върху пригодността на целевата група за участие и реално включване в устойчива заетост. Мярката дава възможност на работодателите да инвестират в оборудване, обзавеждане, ДНА и стопански инвентар, свързани със създаването на нови работни места, както и адаптиране на нови работни места за хора с увреждания. Ползите за работодателите ще бъдат свързани и с повишаване ефективността на тяхната дейност и постигане на растеж.

Допустими дейности за реализиране на мярката:

Допустими дейности по мярката са: 1) Наемане на безработни и/или неактивни лица за период до 12 месеца – задължителна дейност; 2) Предоставяне на професионално обучение за придобиване на първа или втора квалификационна степен и обучение по част от професия по първа, втора или трета квалификационна степен на вече ново наетите по проекта лица; 3) Предоставяне на обучение на вече наетите по проекта лица по ключови компетентности съгласно Европейската квалификационна рамка по: Ключова компетентност 2 „Общуване на чужди езици”, Ключова компетентност 4 „Дигитална компетентност”; 4) Закупуване на оборудване, обзавеждане, ДНА и стопански инвентар, свързани със създаването на нови работни места; 5) Оборудване и адаптиране на нови работни места за хора с увреждания, вкл. ремонтни дейности, в случай на необходимост – разходите за строително-ремонтни работи не могат да бъдат по-високи от 10% от преките допустими разходи; 6) Осигуряване на наставник за хората с увреждания (всеки наставник отговаря за минимум 1 и максимум 7 души едновременно – представители на целевата група); 7) Дейности за организация и управление на проекта – задължителна дейност; 8) Дейности по информиране и публичност – задължителна дейност.

Иновативни подходи за решаване на идентифицираните проблеми на целевите групи, вкл. иновативни за територията на МИГ „Струма“ подходи:

Ще бъдат насърчавани иновативни подходи при: 1) Провеждане на обученията (професионални и по ключови компетентности), които адресират нуждите на определените целеви групи, чрез осигуряване например на: по-атрактивни програми за

образование и обучение, в съответствие с нуждите и очакванията на отделните участници в процеса; използване на подходи и методики, основани на ИКТ, които насърчават участието в учебния процес; по-голяма ефективност на дейностите в полза на местните общности. 2) Разкриването и организирането на новите работни места.

Бюджет на мярката:

Общият бюджет на мярката е 400 000 лв.

Финансови параметри на проектите:

Размер на финансовата помощ: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по проект не може да надхвърля **100 000 лв.** Минимален размер на общите допустими разходи за един проект – **50 000 лв.** Максимален размер на общите допустими разходи за един проект - **100 000 лв.**

Интензитет на финансовата помощ:

Интензитетът на помощта е **100%** от общата стойност на допустимите разходи. Не се изисква съфинансиране от страна на бенефициентите с проекти по мярката.

Категории допустими разходи:

Допустими разходи по мярката са: **1)** Разходи за оборудване и обзавеждане; **2)** Разходи за трудови и други възнаграждения, стипендии и други доходи на физически лица за дейности, пряко свързани с изпълнението на договора за финансиране, включително осигурителните вноски, начислени за сметка на осигурителя върху договореното възнаграждение, съгласно националното законодателство; **3)** Разходи за командировки (пътни, дневни и квартирни), чийто стойности се определят съгласно Наредбата за командировките в страната и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина или съгласно съответните нормативни актове на друга държава- членка на Европейския съюз, в случаите, когато не е приложимо българското законодателство; **4)** Разходи за материали и консумативи, необходими за изпълнението на дейностите по договора за финансиране; **5)** Разходи за стипендии и други доходи, изплатени от трети страни в полза на участниците в дадена дейност; **6)** Разходи, свързани с участието на хора с увреждания; **7)** Разходи за външни услуги (договори за възлагане/ граждански договори).

Индикатори:

Виж т. 9.2. Индикатори по мерки на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“.

Период за реализиране на стратегията и продължителност на проектите:

Периодът за прилагане на СВОМР на МИГ „Струма” и настоящата мярка е до 2023 г. Продължителността на проектите, финансирани по Мярка 1.1.3 е не повече от 2 години или 24 месеца за всеки отделен проект.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите:

Етап I: Административно съответствие и допустимост на проектите: Изискванията са еднакви за всички мерки и са посочени в т.5, част „Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“” от документа. **Етап II: Техническа и финансова оценка на проектите по настоящата мярка:** Ще бъдат приложена Методологията за техническа и финансова оценка на проектно

предложение по процедура за подбор на проекти от МИГ при прилагане на мерки от ОПРЧР 2014 – 2020 г. в СВОМР. МИГ „Струма” определя и следните специфични за територията критерии за подбор на проекти по мярката:

№	Специфични за територията допълнителни критерии	Тежест на показателите
1.	Проектното предложение осигурява устойчива заетост:	15
1.1	<i>От 6 месеца до 1 година след приключване дейностите по проекта</i>	5
1.2	<i>Над 1 година след приключване дейностите по проекта</i>	10
2.	Проектното предложение е включва комплексни действия в посока обучение и/или квалификация и разкриване на нови работни места	10
3.	Проектното предложение се реализира в предприятие с традиционна за територията на МИГ „Струма“ дейност	5
Максимален брой точки:		30

Приложим режим на минимални/държавни помощи:

Мярката се изпълнява в съответствие с правилата за минимална помощ „de minimis“ по смисъла на Регламент (ЕС) 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта „de minimis“.

Код на мярката:	1.3.5
Наименование на мярката:	Насърчаване на самостоятелната заетост и предприемачеството в МИГ „Струма”

Съответствие на мярката с приоритетите на ОПРЧР 2014 – 2020 г.:

Мярката съответства изцяло на Приоритетна ОС 1: Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места, ИП 3: Устойчиво интегриране на пазара на труда на младите хора, в частност тези, които не са ангажирани с трудова дейност, образование или обучение, включително младите хора, изложени на риск от социално изключване и младите хора от маргинализирани общности, включително чрез прилагане на гаранция за младежта (с финансиране от ЕСФ) и пряко допринася за изпълнението на СЦ 1: Увеличаване броя на икономически неактивните младежи извън образование и обучение на възраст до 29 г. вкл., които са получили предложение за обучение, работа, стаж или обучение по време на работа (чиракуване) или са насочени към продължаване на образованието и СЦ 3: Увеличаване броя на включените в заетост, в самостоятелна заетост или в обучение безработни младежи на възраст до 29 г. вкл., със завършено средно или висше образование от ОПРЧР 2014 – 2020 г. Мярката е в пълно съответствие с ИП 5: Самостоятелна заетост, предприемачество и създаване на предприятия, включително иновативни микро-, малки и средни предприятия и има принос за реализацията на СЦ: Увеличаване броя на включените в самостоятелна заетост безработни, неактивни и наети лица от ОПРЧР 2014 – 2020 г.

Описание на целите мярката и съответствието ѝ с идентифицираните проблеми

на територията и спецификата ѝ по отношение на обхванатата територия:

Основна цел на мярката е увеличаване броя на включените в самостоятелна заетост безработни, неактивни и/или наети лица от всички възрастови групи, както регистрирани в ДБТ, така и в заетост при работодател, насърчаване на предприемачеството и създаването на микро-, малки и средни предприятия, вкл. иновативни. Мярката за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се цели: **1)** Подготовка на лица, желаещи да развият собствен бизнес, вкл. безработни и работещи, за планиране и стартиране на самостоятелна стопанска дейност и самонаемане; **2)** Предоставяне на комплекс от обучения и услуги, които да подпомогнат целевите групи в разработката и преценката на предприемаческите им идеи, придобиването на нужни за управлението и развитието на бизнеса знания и умения и разработването на бизнес идеите в жизнеспособни планове за реализация на реална стопанска дейност; **3)** Предоставяне на услуги в подкрепа започването на реална стопанска дейност и осигуряване на подходящи източници на финансиране, достъп до услуги и менторство за развитие на бизнес.

Обхват на мярката:

Географски обхват: Територията на действие на МИГ „Струма“.

Обхват на подпомагане: Подпомагане на инвестиции в популяризиране на стартирането и развитието на самостоятелна стопанска дейност и предприемачество, обучения за придобиване на предприемачески, управленски и бизнес умения, стартиране на самостоятелна заетост, предоставяне на специализирани консултантски услуги на самостоятелно заети лица по въпроси, свързани с развитието на бизнеса.

Обосновка: Приоритет за развитието на територията на МИГ „Струма“ е местната икономика и то в сектори, които имат по-висока добавена стойност и такива, които са слабо представени. Промяната в икономическата структура на общините Симитли, Кресна и Струмани изисква повече инициативност и предприемчивост от страна на местните хора. Същевременно преимущество имат младите хора, с цел да останат и да се развият на територията на МИГ. Идентифицираните нужди, особено на лицата между 29 и 40 г. показват липса на активност и ниско ниво на познания за изграждане и развитие на собствен бизнес. За по-доброто функциониране на местния пазар на труда е от значение бързото и адекватно приспособяване на човешките ресурси към динамичните икономически условия. Подкрепата за стартирането на самостоятелна стопанска дейност и развитието на предприемачеството ще даде нови хоризонти за професионално развитие на безработни и наети лица, в т.ч. и на младежите. Чрез реализиране на мярката ще се увеличи броя на самостоятелно заетите лица и такива започнали свой собствен бизнес, ще се стимулират предприемачеството и алтернативни дейности за заетост сред незаети лица, ще се осигурят възможности за обучения и създаване на предприятия, включително иновативни микро, малки и средни предприятия.

Целева/и група/и и идентифицирани проблеми, които мярката адресира:

Допустими целеви групи по мярката са: **1)** Икономически неактивни младежи, които не са в образование и обучение²⁰, на възраст от 15 до 29 г. вкл.; **2)** Търсеци работа безработни младежи от 15 до 29 г. вкл. със завършено средно или висше образование; **3)** Лица, желаещи да започнат самостоятелна стопанска дейност – безработни или заети. С приоритет ще бъдат финансирани проекти, в които са включени безработни и/или неактивни лица на възраст от 29 г. до 40 г.

Идентифицирани проблеми на целевата група на територията на МИГ „Струма“: Слабо развитата икономика на МИГ “Струма”, представена основно от земеделие, добивна промишленост, търговия и услуги, съчетана с високата безработица и относително ниско образование и квалификация на работна ръка, правят труден изхода от ниските доходи и бедността. Силно изразеният сезонен характер на заетостта, прави невъзможно осигуряването на постоянна работа. Преодоляването на негативните икономически тенденции на територията на МИГ изисква промяна в отрасловата структура и разкриването на нови производства и дейности. Субсидираната заетост е вариант за превъзможване на безработицата, която трябва да бъде допълнена от активни политики за стимулиране на предприемачеството и самонаемането.

Решения, които мярката ще даде: Мярката поставя акцент върху насърчаването на свободната стопанска инициатива на безработни, неактивни и заети лица, относно разкриване на нови за територията производства, дейности, занаяти и др. чрез обучения за придобиване на предприемачески, управленски и бизнес умения. Идеята е да се ограничи безработицата чрез започване на самостоятелна стопанска дейност и самонаемане.

Допустими типове бенефициенти:

Допустими бенефициенти (кандидати и партньори) по мярката са: **1) Организации, предоставящи посреднически услуги на пазара на труда;** **2) Работодатели;** **3) Общините на територията на МИГ „Струма“;** **4) Социални партньори** - национално представителни организации на работниците и служителите или на работодателите; **5) Обучителни организации;** **6) Центрове за информация и професионално ориентиране;** **7) Центрове за развитие на предприемачеството;** **8) Неправителствени организации;** **9) Финансови институции** - банки (кредитни институции) или финансови институции по смисъла на Закона за кредитните институции. Потенциалните кандидати/партньори могат да участват с проектни предложения по мярката или да получат безвъзмездна финансова помощ, ако отговарят на изискванията към бенефициентите, описани в Общите условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ОПРЧР 2014 – 2020 (ЕСФ).

Причини за избора на допустимите бенефициенти: Избраните бенефициенти по мярката са основните субекти, които имат опита и техническите възможности за предоставяне на обучения за придобиване на предприемачески, управленски и бизнес умения. Изградили са през годините устойчиви канали за връзка и популяризиране

²⁰ За „младежи, които не са в образование” се считат тези младежи, които не са записани във формалната образователна система (в училище). За „младежи, които не са в обучение” се считат тези младежи, които към момента на включването им в мярката не се обучават с цел придобиване на професионална квалификация по Закона за професионалното образование и обучение.

стартирането и развитието на самостоятелна стопанска дейност и предприемачество. Неправителствените организации, социалните партньори и центровете за развитие на предприемачеството могат да предоставят ефективни специализирани консултантски услуги по въпроси, свързани с развитието на бизнеса – счетоводни услуги, управление на човешките ресурси, логистични и др. Финансовите институции са субектите, които могат да оказват консултации, относно финансиране на проекти за стартиране на самостоятелна заетост. Като цяло всички идентифицирани кандидати и партньори имат за цел подпомагане процесите на растеж и развитие на местната икономика, вкл. чрез самонаемане и стартиране на самостоятелна стопанска дейност.

Допустими дейности за реализиране на мярката:

Допустими дейности по мярката са: **1)** Популяризиране на стартирането и развитието на самостоятелна стопанска дейност и предприемачество; **2)** Предоставяне на обучения за придобиване на предприемачески, управленски и бизнес умения; **3)** Предоставяне на специализирани консултантски услуги на самостоятелно заети лица по въпроси, свързани с развитието на бизнеса – разработване на бизнес идея, счетоводни услуги, услуги по управление на човешките ресурси и други подпомагащи развитието на начинаещия бизнес услуги, напр. достъп до мрежи, насърчаващи бизнес развитието, според конкретните нужди на лицата. **4)** Дейности за организация и управление на проекта – задължителна дейност; **5)** Дейности по информирание и публичност – задължителна дейност.

Иновативни подходи за решаване на идентифицираните проблеми на целевите групи, вкл. иновативни за територията на МИГ „Струма“ подходи:

Ще бъдат насърчавани иновативни подходи при: **1)** Провеждане на обученията, които адресират нуждите на определените целеви групи, чрез осигуряване например на: по-атрактивни програми за образование и обучение, в съответствие с нуждите и очакванията на отделните участници в процеса; използване на подходи и методики, основани на ИКТ, които насърчават участието в учебния процес; по-голяма ефективност на дейностите в полза на местните общности. **2)** Популяризиране на стартирането и развитието на самостоятелна стопанска дейност и предприемачество, чрез осигуряване на атрактивни форми като: използване на социалните мрежи; нестандартни презентации; обхващане на всички заинтересовани страни. **3)** Предоставяне на специализирани консултантски услуги по въпроси, свързани с развитието на бизнеса.

Бюджет на мярката:

Общият бюджет на мярката е 86 430.80 лв.

Финансови параметри на проектите:

Размер на финансовата помощ: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по проект не може да надхвърля **43 000 лв.** Минимален размер на общите допустими разходи за един проект - **10 000 лв.** Максимален размер на общите допустими разходи за един проект - **43 000 лв.**

Интензитет на финансовата помощ:

Интензитетът на помощта е **100%** от общата стойност на допустимите разходи. Не се

изисква съфинансиране от страна на бенефициентите с проекти по мярката.

Категории допустими разходи:

Допустими разходи по мярката са: **1)** Разходи за оборудване и обзавеждане; **2)** Разходи за трудови и други възнаграждения, стипендии и други доходи на физически лица за дейности, пряко свързани с изпълнението на договора за финансиране, включително осигурителните вноски, начислени за сметка на осигурителя върху договореното възнаграждение, съгласно националното законодателство; **3)** Разходи за командировки (пътни, дневни и квартирни), чийто стойности се определят съгласно Наредбата за командировките в страната и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина или съгласно съответните нормативни актове на друга държава- членка на Европейския съюз, в случаите, когато не е приложимо българското законодателство; **4)** Разходи за материали и консумативи, необходими за изпълнението на дейностите по договора за финансиране; **5)** Разходи за стипендии и други доходи, изплатени от трети страни в полза на участниците в дадена дейност; **6)** Разходи, свързани с участието на хора с увреждания; **7)** Разходи за външни услуги (договори за възлагане/ граждански договори).

Индикатори:

Виж т. 9.2. Индикатори по мерки на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“.

Период за реализиране на стратегията и продължителност на проектите:

Периодът за прилагане на СВОМР на МИГ „Струма” и настоящата мярка е до 2023 г. Продължителността на проектите, финансирани по Мярка 1.3.5 е не повече от 2 години или 24 месеца за всеки отделен проект.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите:

Етап I: Административно съответствие и допустимост на проектите: Изискванията са еднакви за всички мерки и са посочени в т.5, част „Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“” от документа. **Етап II: Техническа и финансова оценка на проектите по настоящата мярка:** Ще бъдат приложена Методологията за техническа и финансова оценка на проектно предложение по процедура за подбор на проекти от МИГ при прилагане на мерки от ОПРЧР 2014 – 2020 г. в СВОМР. МИГ „Струма” определя и следните специфични за територията критерии за подбор на проекти по мярката:

№	Специфични за територията допълнителни критерии	Тежест на показателите
1.	Проектното предложение включва комплексни действия в посока обучение и реална помощ за реализация (регистрирано микро, малко и средно предприятие, регистрирани само осигуряващи се лица)	15
2.	Проектното предложение е обоснована иновативност за територията на МИГ „Струма“	10
3.	Проектното предложение допринася за осигуряване на постоянна заетост след неговото приключване	5
	Максимален брой точки:	30

Приложим режим на минимални/държавни помощи:

Мярката се изпълнява в съответствие с правилата за минимална помощ „de minimis“ по смисъла на Регламент (ЕС) 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта „de minimis“.

Код на мярката: 2.3

Наименование на мярката: Устойчиви социални услуги за социално включване

Съответствие на мярката с приоритетите на ОПРЧР 2014 – 2020 г.:

Мярката съответства изцяло на Приоритетна ОС 2: Намалване на бедността и насърчване на социалното включване, ИП 3: Повишаване на достъпа до услуги, които са на достъпна цена, устойчиви и висококачествени, включително здравни и социални услуги от общ интерес и пряко допринася за изпълнението на СЦ 1: Подобряване на достъпа на хора с увреждания и хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване до услуги за социално включване и здравеопазване от ОПРЧР 2014 – 2020 г.

Описание на целите мярката и съответствието ѝ с идентифицираните проблеми на територията и спецификата ѝ по отношение на обхванатата територия:

Основна цел на мярката е да се подобри достъпа на хора с увреждания и хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване до услуги за социално включване и здравеопазване.

Подкрепата за развитие на форми на дългосрочни грижи ще окажат превантивна роля и ще предотврати настаняването в специализирани институции и излишното хоспитализиране, и ще допринесат за промяна на досегашния институционален и все още медицински ориентиран модел на грижа за възрастните и хората с увреждания. В резултат на изпълнението на мерките по тази специфична цел, ще се подобри качеството на живот на хората, нуждаещи се от постоянно обслужване в ежедневието си, и на лицата с увреждания чрез осигуряване на дългосрочна грижа, вкл. подкрепящи и интегрирани социални и здравни услуги в общността и в домашна среда. Услугите следва да са ориентирани към самия потребител и към неговите променящи се социални и здравни потребности.

Обхват на мярката:

Географски обхват: Територията на действие на МИГ „Струма“.

Обхват на подпомагане: Подпомагане на интегрирани мерки за подобряване на достъпа до основни социални и здравни услуги за хора с увреждания и хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване.

Обосновка: На територията на МИГ „Струма“ основните групи в риск са: децата с увреждания (65 души), лицата с увреждания (над 1100 души), хората над 65 г. в невъзможност за самообслужване (400 души), възрастни в риск и самотно живеещите стари хора (832 души). Анализът показва, че най-многобройна е групата на лицата с увреждания от различен характер по данни на Дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП). Следва групата на възрастните в риск и самотно живеещите стари хора, по-голяма част от които имат близки, но те са ги изоставили, тъй като не са успели да се реализират на трудовия пазар. Другите по важност са групите на лицата над 65 г. в

невъзможност за самообслужване и на децата с увреждания. Социалните услуги, които се предоставяха на описаните групи в риск в програмен период 2007 – 2013 г. са основно “Личен асистент”, „Социален асистент“ и “Домашен помощник”, финансирани от ОПРЧР 2007 – 2013 г. и НП „АХУ“. Предоставят се услуги и от “Домашен социален патронаж”. От предлаганите социални услуги са обхванати всички населени места на общините Симитли, Кресна и Струмяни, на базата на установените потребности на лицата. Към момента наличните социални услуги като видове не са достатъчни и не отговарят на потребностите на идентифицираните групи и не обхващат достатъчен брой нуждаещи се. Необходимо е усилията да бъдат насочени към увеличаване вида и броя на предлаганите социални услуги предоставяни в общността и в дома. Възрастните хора и лицата с увреждания трябва да имат гарантирана възможност за избор на услуги и да бъдат подпомагани при вземане на решение коя е услугата, която в максимална степен отговаря на техните потребности. Подкрепата ще бъде насочена към улесняване достъпа и до здравни услуги и към развитие на социални услуги в общността, в подкрепа на социалното включване на хората с увреждания, както и до улесняване достъпа им до заетост. В резултат на изпълнение на дейностите ще се подобри качеството на живот на възрастните и лицата с увреждания чрез създаване на условия и подкрепа за ефективно упражняване правото им на независим живот и социално включване при зачитане на правата им, съобразяване с техните възможности и специфични потребности.

Целева/и група/и и идентифицирани проблеми, които мярката адресира:

Допустимите целеви групи по настоящата мярка са: **1) Хора с увреждания; 2) Хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване; 3) Възрастни в риск; 4) Лица, заети в специализираните институции; 5) Служители на доставчици на социални и здравни услуги.**

Идентифицирани проблеми на целевата група на територията на МИГ „Струма“: На територията на МИГ „Струма“ основните групи в риск са: децата с увреждания, лицата с увреждания и самотно живеещите стари хора и тези с невъзможност за самообслужване. Анализът показва, че най-многобройна е групата на лицата с увреждания от различен характер, следвана от групата на възрастните в риск и самотно живеещите стари хора, и групата на децата с увреждания. Социалните услуги, които се предоставяха на описаните групи в риск като видове и количество не са достатъчни и не отговарят на техните потребности. Идентифицираните целеви групи се нуждаят от интегрирани социални и здравни услуги в дома и общността, които ще им гарантират социално включване и достъп до заетост.

Решения, които мярката ще даде: Мярката е насочена към увеличаване на броя на предлаганите социални услуги предоставяни в общността и в дома на територията на МИГ „Струма“. Възрастните хора и лицата с увреждания ще имат гарантирана възможност за избор на услуги и ще бъдат подпомагани при вземане на решение за избор на услуги, отговарящи на техните потребности. Подкрепата ще бъде насочена към улесняване достъпа и до здравни услуги и към развитие на социални услуги в общността, в подкрепа на социалното включване на хората с увреждания, както и до улесняване достъпа им до заетост. В резултат на изпълнение на дейностите ще се подобри качеството на живот на възрастните и лицата с увреждания чрез създаване на

условия и подкрепа за ефективно упражняване правото им на независим живот и социално включване при зачитане на правата им, съобразяване с техните възможности и специфични потребности.

Допустими типове бенефициенти:

Допустими бенефициенти (кандидати и партньори) по мярката са: **1) Общините на територията на МИГ „Струма“;** **2) Неправителствени организации;** **3) Организации, предоставящи посреднически услуги на пазара на труда;** **4) Обучителни организации;** **5) Доставчици на социални услуги;** **6) Доставчици на здравни услуги;** **7) Регистрирани поделения на вероизповеданията.** Потенциалните кандидати/партньори могат да участват с проектни предложения по мярката или да получат безвъзмездна финансова помощ, ако отговарят на изискванията към бенефициентите, описани в Общите условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ОПРЧР 2014 – 2020 (ЕСФ).

Причини за избора на допустимите бенефициенти: По настоящата мярка са избрани като допустими бенефициенти (кандидати и партньори) само тези, които могат целесъобразно и обосновано да извършат дейностите.

Допустими дейности за реализиране на мярката:

Допустими дейности по мярката са: **1) Предоставяне на подкрепящи услуги, в т.ч. интегрирани междусекторни услуги в общността или в домашна среда; услуги за ранно детско развитие; услуги за превенция и ранна интервенция за деца, услуги за възрастни хора (включително самотно живеещи хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване), за хора с увреждания и други уязвими групи от населението;** **2) Подобряване достъпа до здравеопазване и промоция на здравето, в т.ч. чрез целеви действия, насочени към деца, младежи и уязвими групи;** **3) Местни социални дейности за социално включване;** **4) Дейности за организация и управление на проекта – задължителна дейност;** **5) Дейности по информиране и публичност – задължителна дейност.**

Иновативни подходи за решаване на идентифицираните проблеми на целевите групи, вкл. иновативни за територията на МИГ „Струма“ подходи:

Ще бъдат насърчавани иновативни подходи при: **1) Предоставянето на различни видове социални и здравни услуги в общността или в домашна среда за самотно живеещи хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване;** **2) Предоставянето на различни видове социални и здравни услуги в общността или в домашна среда за деца;** **3) Устойчивост на постигнатите резултати.**

Бюджет на мярката:

Общият бюджет на мярката е 600 000 лв.

Финансови параметри на проектите:

Размер на финансовата помощ: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по проект не може да надхвърля 200 000 лв. Минимален размер на общите допустими разходи за един проект – 50 000 лв. Максимален размер на общите допустими разходи за един проект – 200 000 лв.

Интензитет на финансовата помощ:

Интензитетът на помощта е 100% от общата стойност на допустимите разходи. Не се изисква съфинансиране от страна на бенефициентите с проекти по мярката.

Категории допустими разходи:

Допустими разходи по мярката са: **1)** Разходи за оборудване и обзавеждане; **2)** Разходи за трудови и други възнаграждения, стипендии и други доходи на физически лица за дейности, пряко свързани с изпълнението на договора за финансиране, включително осигурителните вноски, начислени за сметка на осигурителя върху договореното възнаграждение, съгласно националното законодателство; **3)** Разходи за командировки (пътни, дневни и квартирни), чийто стойности се определят съгласно Наредбата за командировките в страната и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина или съгласно съответните нормативни актове на друга държава- членка на Европейския съюз, в случаите, когато не е приложимо българското законодателство; **4)** Разходи за материали и консумативи, необходими за изпълнението на дейностите по договора за финансиране; **5)** Разходи за стипендии и други доходи, изплатени от трети страни в полза на участниците в дадена дейност; **6)** Разходи, свързани с участието на хора с увреждания; **7)** Разходи за външни услуги (договори за възлагане/ граждански договори).

Индикатори:

Виж т. 9.2. Индикатори по мерки на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“.

Период за реализиране на стратегията и продължителност на проектите:

Периодът за прилагане на СВОМР на МИГ „Струма“ и настоящата мярка е до 2023 г. Продължителността на проектите, финансирани по Мярка 2.3 е не повече от 2 години или 24 месеца за всеки отделен проект.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите:

Етап I: Административно съответствие и допустимост на проектите: Изискванията са еднакви за всички мерки и са посочени в т.5, част „Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма““ от документа. **Етап II: Техническа и финансова оценка на проектите по настоящата мярка:** Ще бъдат приложена Методологията за техническа и финансова оценка на проектно предложение по процедура за подбор на проекти от МИГ при прилагане на мерки от ОПРЧР 2014 – 2020 г. в СВОМР. МИГ „Струма“ определя и следните специфични за територията критерии за подбор на проекти по мярката:

№	Специфични за територията допълнителни критерии	Тежест на показателите
1.	Проектното предложение обхваща нуждаещи се лица както следва:	15
1.1	До 50 лица	5
1.2	Над 51 лица	10
2.	Проектното предложение включва интегрирани социални услуги (т.е. повече от една: обслужване/медицински услуги, домашни услуги и др.)	10
3.	Проектното предложение включва иновативни и нови за територията МИГ „Струма“ социални услуги	5

Приложим режим на минимални/държавни помощи:

Мярката се изпълнява в съответствие с правилата за минимална помощ „de minimis“ по смисъла на Регламент (ЕС) 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта „de minimis“.

Код на мярката: 2.4

Наименование на мярката: Развитие на социалното предприемачество

Съответствие на мярката с приоритетите на ОПРЧР 2014 – 2020 г.:

Мярката съответства изцяло на Приоритетна ОС 2: Намалване на бедността и насърчаване на социалното включване, ИП 4: Насърчаване на социалното предприемачество и на професионалната интеграция в социалните предприятия и насърчаване на социалната и солидарната икономика с цел улесняване на достъпа до заетост и пряко допринася за изпълнението на СЦ 1: Увеличаване броя на заетите в социалните предприятия след получена подкрепа от ОПРЧР 2014 – 2020 г.

Описание на целите мярката и съответствието ѝ с идентифицираните проблеми на територията и спецификата ѝ по отношение на обхванатата територия:

Основна цел на мярката е да се подобри и достъпа до финансиране на социалните предприемачи, както и засилване на управленските възможности и капацитет за създаване и развитие на социални предприятия. Подкрепата ще бъде насочена основно към създаване на възможности за заетост и професионална интеграция в социалните предприятия на хората с увреждания и други представители на рисковите групи, като важна предпоставка за намаляване на бедността и риска от социално изключване на територията на МИГ „Струма“.

Обхват на мярката:

Географски обхват: Територията на действие на МИГ “Струма”.

Обхват на подпомагане: Подпомагане на инвестиции в създаване на възможности за заетост и професионална интеграция в социалните предприятия на хората с увреждания и други представители на рискови групи, като важна предпоставка за намаляване на бедността и риска от социално изключване. Осигуряването на заетост на уязвими социални групи в обществото ще доведе и до устойчивост на мерките в сферата на социалната политика.

Обосновка: В общините Симитли, Кресна и Струмляни социалното предприемачество не е развито в достатъчна степен. Към момента съществуват само 2 социални предприятия в община Кресна. Проучванията и анализите на територията показваха необходимост и заявен интерес от страна на общините и други работодатели за подобряване на социалните услуги за населението, посредством създаване на социални предприятия за осигуряване на заетост на представители на уязвими групи от населението. Наличните мрежи от структури, с които разполагат общините, ще подпомогнат процесите по

организиране на стопанска дейност със специфично предназначение. Нещо повече, територията разполага с не малко лица с увреждания от различен характер, 90% от които без работа.

Целева/и група/и и идентифицирани проблеми, които мярката адресира:

Допустимите целеви групи по мярката са: **1) Хора с увреждания; 2) Лица в неравностойно положение на пазара на труда и други социално изключени лица; 3) Представители на различни общности, заети в социалните предприятия, кооперации и специализирани предприятия за хора с увреждания; 4) Лица, заети в институции и организации, свързани със социалното предприемачество.**

Идентифицирани проблеми на целевата група на територията на МИГ „Струма“: На територията на МИГ „Струма“ най-многобройната група в риск е групата на лицата с увреждания от различен характер. Значителна част от тях са безработни и разчитат на системата на социалното подпомагане, без достатъчна професионална квалификация и мотивация, че ще си намерят работа. Към момента липсват работни места за хора с увреждания. Слабо развитата местна икономика не може да отговори адекватно на потребностите на „различните“ хора и шанс за тях е организирането на социални предприятия. Създаването на подходящи условия за професионална интеграция в сферата на социалната икономика, ще улесни достъпа до заетост и ще осигури подкрепа за социалното включване на уязвими групи от МИГ.

Решения, които мярката ще даде: Социалното предприемачество и социалната икономика като концепции позволяват създаването на алтернативни модели за извършване на стопанска дейност, които са пазарно ориентирани и в същото време интегрират всички участници на свободния пазар – работници и служители, работодатели, инвеститори, потребители и др.

Допустими типове бенефициенти:

Допустими бенефициенти по мярката са: **1) Общини на територията на МИГ „Струма“; 2) Социални предприятия; 3) Работодатели; 4) Специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания; 5) Неправителствени организации; 6) Доставчици на социални услуги; 7) Обучителни организации.**

Потенциалните кандидати/партньори могат да участват с проектни предложения по мярката или да получат безвъзмездна финансова помощ, ако отговарят на изискванията към бенефициентите, описани в Общите условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ОПРЧР 2014 – 2020 (ЕСФ).

Причини за избора на допустимите бенефициенти: По настоящата мярка са избрани като допустими бенефициенти само тези, които могат целесъобразно и обосновано да извършат дейностите.

Допустими дейности за реализиране на мярката:

Допустимите дейности по мярката са: **1) Подкрепа за дейността на социални предприятия, специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания във връзка с осигуряване на заетост; 2) Социален маркетинг и популяризиране на социалната икономика и социалното предприемачество; 3) Социална и професионална интеграция на представители на уязвимите групи в сектора на социалната икономика; 4) Обучение и квалификация за лицата, за които се осигурява заетост в социалните**

предприятия, специализираните предприятия и кооперациите на хора с увреждания; **5)** Оборудване и адаптиране на работни места; **6)** Подкрепа за дейности, свързани със създаване на партньорства и разпространение на добри практики в сферата на социалната икономика; **7)** Подобряване на капацитета и човешките ресурси за ефективно управление на социалните предприятия, специализираните предприятия и кооперациите на хора с увреждания; **8)** Предоставяне на „подкрепена заетост” на хората с увреждания; **9)** Обществени информационни кампании относно потенциала на социалната икономика.

Иновативни подходи за решаване на идентифицираните проблеми на целевите групи, вкл. иновативни за територията на МИГ „Струма“ подходи:

Ще бъдат насърчавани иновативни подходи при: **1)** Създаването и развитието на социални предприятия. **2)** Предоставянето на „подкрепена заетост” на хората с увреждания. **3)** Провеждането на обществени информационни кампании относно потенциала на социалната икономика. **4)** Осъществяването на мерки за подобряване капацитета и човешките ресурси за ефективно управление на социалните предприятия, специализираните предприятия и кооперациите на хора с увреждания.

Бюджет на мярката:

Общият бюджет на мярката е 100 000 лв.

Финансови параметри на проектите:

Размер на финансовата помощ: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по проект не може да надхвърля **50 000 лв.** Минимален размер на общите допустими разходи за един проект – **10 000 лв.** Максимален размер на общите допустими разходи за един проект – **50 000 лв.**

Интензитет на финансовата помощ:

Интензитетът на помощта е 100% от общата стойност на допустимите разходи. Не се изисква съфинансиране от страна на бенефициентите с проекти по мярката.

Категории допустими разходи:

Допустими разходи по мярката са: **1)** Разходи за оборудване и обзавеждане; **2)** Разходи за трудови и други възнаграждения, стипендии и други доходи на физически лица за дейности, пряко свързани с изпълнението на договора за финансиране, включително осигурителните вноски, начислени за сметка на осигурителя върху договореното възнаграждение, съгласно националното законодателство; **3)** Разходи за командировки (пътни, дневни и квартирни), чийто стойности се определят съгласно Наредбата за командировките в страната и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина или съгласно съответните нормативни актове на друга държава- членка на Европейския съюз, в случаите, когато не е приложимо българското законодателство; **4)** Разходи за материали и консумативи, необходими за изпълнението на дейностите по договора за финансиране; **5)** Разходи за стипендии и други доходи, изплатени от трети страни в полза на участниците в дадена дейност; **6)** Разходи, свързани с участието на хора с увреждания; **7)** Разходи за външни услуги (договори за възлагане/ граждански договори).

Индикатори:

Виж т. 9.2. Индикатори по мерки на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“.

Период за реализиране на стратегията и продължителност на проектите:

Периодът за прилагане на СВОМР на МИГ „Струма“ и настоящата мярка е до 2023 г. Продължителността на проектите, финансирани по Мярка 2.4 е не повече от 2 години или 24 месеца за всеки отделен проект.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите:

Етап I: Административно съответствие и допустимост на проектите: Изискванията са еднакви за всички мерки и са посочени в т.5, част „Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма““ от документа. **Етап II: Техническа и финансова оценка на проектите по настоящата мярка:** Ще бъдат приложена Методологията за техническа и финансова оценка на проектно предложение по процедура за подбор на проекти от МИГ при прилагане на мерки от ОПРЧР 2014 – 2020 г. в СВОМР. МИГ „Струма“ определя и следните специфични за територията критерии за подбор на проекти по мярката:

№	Специфични за територията допълнителни критерии	Тежест на показателите
1.	Проектното предложение доказва гарантирана устойчивост след неговото приключване	15
2.	Проектното предложение създава постоянна заетост	10
3.	Проектното предложение е обоснована социална иновация за територията на МИГ „Струма“	5
Максимален брой точки:		30

Приложим режим на минимални/държавни помощи:

Мярката се изпълнява в съответствие с правилата за минимална помощ „de minimis“ по смисъла на Регламент (ЕС) 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта „de minimis“.

*ОПИК
(ЕФРР)*

Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ОПИК 2014 – 2020 (ЕФРР):

Основания за включване на мерките:

В Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ са включени 2 мерки, които предвиждат финансиране от ОПИК 2014 – 2020 г. чрез ЕФРР:

- ☞ 1 мярка по Приоритетна ОС 1: Технологично развитие и иновации; и
- ☞ 1 мярка по Приоритетна ОС 2: Предприемачество и капацитет за растеж на МСП.

Включването им в документа се основава на:

- ☞ Резултатите от задълбочения анализ на територията и оценката на потенциала за реализация на мерките от гледна точка на брой и видове потенциални бенефициенти от МИГ;
- ☞ Интересата, посочени от заинтересованите страни по време на анкетното проучване;
- ☞ Заявеното желание за инвестиции по време на проведените информационни и консултативни срещи, на които присъстваха местни фирми в качеството си на микро, малки и средни предприятия от различни икономически сектори.

По време на подготвителният период, на различните срещи бяха дискутирани

необходимостта и възможностите за включване на мерки за разработване и внедряване на иновации, технологична модернизация на производствата и покриването на международно признати стандарти в малките и средни предприятия от секторите извън земеделието. Присъстващите се обединиха около следните мнения и заключения:

- ↪ На територията на МИГ „Струма“ има 97 малки и средни фирми в областта на дървопреработването, хранително-вкусовата промишленост, шивашкото производство, електрооборудването, обработката и производството на изделия от мрамор и др., които изпитват спешна нужда от въвеждане на нови машини, оборудване и технологии, диверсификация на производствата и превръщането им в по-конкурентоспособни.
- ↪ Потенциал за развитие на иновации – човешки ресурси, близост до университет и научни организации.
- ↪ По-голямата част от фирмите имат необходимост от подобряване на производствените процеси, повишаване на производствения капацитет, засилване на експортния потенциал и устойчиво развитие, чрез диверсификация и алтернативни дейности.
- ↪ Малките и средни предприятия на територията на МИГ „Струма“ имат множество нови бизнес идеи и потенциал за разкриване на нови работни места, но изпитват недостиг на собствени ресурси за тяхното финансиране.
- ↪ Анализът на територията извежда на преден план наличен капацитет за развитие на индустрии за здравословен живот и биотехнологии. Природните дадености и условия за био земеделие и животновъдство слагат фокус върху медицинския и лечебен туризъм, методите за чисто производство, съхранение и преработка на местни специфични хранителни и екологично чисти продукти. Територията и местната общност имат потенциал за развитие на културен, фестивален и екстремн туризъм и спорт, балнеотуризъм и производство на стоки и съоръжения с пряко приложение в тези сфери.
- ↪ Заинтересованите страни от стопанския сектор на територията на МИГ „Струма“ имат потенциал за използване на местния капацитет за растеж, подобряване качеството на живот и доходите на местното население.

В тази връзка бе изтъкнато като подходящо включването на две мерки: 1 по Приоритетна ОС 1, свързана с технологичното развитие и иновациите и 1 по Приоритетна ОС 2, насочена към предприемачеството и капацитета за растеж на МСП.

Целевите групи, които се подпомагат по допустимите за финансиране приоритетни оси от ОПИК, съвпадат с идентифицираните заинтересовани страни на територията на МИГ и на техните нужди и потребности, посочени в т.3.2. Идентифицирани групи от заинтересовани лица на територията на МИГ от настоящата Стратегия.

Принципи за финансиране на проектите:

Водещи принципи при финансиране на проектите по планираните мерки ще бъдат: Тематична концентрация; финансиране, основано на нуждите; принцип на устойчиво развитие; ефективност и ефикасност на инвестициите; релевантност; принцип на равните възможности.

Допустими разходи по мерките:

Предвидените разходи са в съответствие с разпоредбите на Глава 5, Раздел I от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ), приложимите подзаконови нормативни актове и национално

законодателство и разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета.

Съгласно чл.57, ал.1 от ЗУСЕСИФ за да се считат за допустими, трябва да са налице едновременно следните условия за разходите:

- ☞ Разходите са за дейности, съответстващи на критериите за подбор на операции и се извършват от допустими бенефициенти съгласно съответната програма по чл.3, ал. 2;
- ☞ Разходите попадат във включени в документите по чл.26, ал.1 и в одобрения проект категории разходи;
- ☞ Разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги и строителни дейности;
- ☞ Разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;
- ☞ разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;
- ☞ За направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на чл. 25 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията от 3 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ОВ, L 138/5 от 13 май 2014 г.) и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;
- ☞ Разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи.
- ☞ Доколкото друго не е предвидено, разходите са допустими, ако са платени в срока за допустимост на разходите за съответния програмен период.

Недопустими разходи по мерките:

Недопустимите разходи са определени на основа на изискванията на Глава 5, Раздел I от ЗУСЕСИФ, приложимите подзаконови нормативни актове и национално законодателство и разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. На основание на чл.57, ал. 2 от ЗУСЕСИФ не са допустими разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него.

В рамките на избраните мерки в стратегията за ВОМР, финансирани от ОПИК 2014 – 2020, няма да бъдат подкрепяни дейности, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма, като проверката ще се извършва на ниво индивидуален проект.

Приложим режим на минимални/държавни помощи:

Мерките по Стратегията, които ще се финансират по ОПИК 2014–2020 г., ще се изпълняват в съответствие с правилата за минимална помощ (правилото de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) към помощта de minimis, публикуван в Официален вестник на ЕС L 352 от 24.12.2013 г.

Максималният размер на помощта по режим de minimis, за която се кандидатства, заедно с другите получени минимални помощи, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро и съответно левовата равностойност на 100 000 евро, в случай на едно и също предприятие, което осъществява шосейни товарни превози за чужда сметка за период от три бюджетни години.

Размерът на получените минимални помощи се определя като сбор от помощта, за която се кандидатства и получената минимална помощ на територията на Република България от: 1) Предприятието кандидат; 2) Предприятията, с които предприятието кандидат образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл.2, § 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013; 3) Всички предприятия, които са се втели, слели с или са придобити от някое от предприятията, образувачи „едно и също предприятие“ с предприятието кандидат, съгласно чл.3, § 8 на Регламент (ЕС) № 1407/2013; 4) Предприятията, образувачи „едно и също предприятие“ с предприятието кандидат, които са се възползвали от помощ de minimis, получена преди разделяне или отделяне, съгласно чл. 3, § 9 от Регламент (ЕС) № 1407/2013.

Общи изисквания към бенефициентите:

- ☞ Със средства от ОПИК не се допуска финансиране на проекти, изпълнявани от микро предприятия в рамките на селски райони и от предприятия, които не са допустими съгласно демаркацията на ОПИК с други програми.
 - ☞ Кандидатите трябва да са търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите.
 - ☞ Да имат седалище и адрес на управление на територията на действие на МИГ „Струма“ и осъществяват дейностите по проекта на територията на действие на МИГ.
 - ☞ Кандидатите трябва да отговарят на изискванията за малко или средно предприятие съгласно Закона за малките и средни предприятия и Приложение I на Регламент (ЕС) № 651/2014.
 - ☞ Не могат да участват в процедури за подбор на проекти и не могат да получат безвъзмездна финансова помощ кандидати, които попадат в забранителните режими на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г.
 - ☞ Кандидатите трябва да отговарят на изискванията за предоставяне на минимални помощи, в съответствие с приложимото законодателство.
 - ☞ Кандидатите могат да участват в процедурата за подбор на проекти и да получат безвъзмездна финансова помощ, в случай че не са недопустими кандидати съобразно демаркационната линия с други планове и програми, финансирани със средства на ЕС.
- При промяна в установените условия за прилагане на даден инвестиционен приоритет в ОПИК, то тези променени условия автоматично се прилагат и за мерките в Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“.

Подбор на проектни предложения:

Подборът на проектните предложения се осъществява съгласно утвърдените от Председателят на Управителния съвет на МИГ „Струма“ Условия за кандидатстване с проектни предложения за изпълнение на мерките по ОПИК на Стратегията, в т.ч. специфичните критерии, в съответствие с указанията на УО. Процедурата за подбор на проекти се осъществява на основание чл.25, ал.1, т.1 на ЗУСЕСИФ. За всяка процедура за подбор на проекти МИГ „Струма“ разработва Критерии и методология за оценка на проектните предложения, вкл. специфичните за територията критерии. Подаването на проектни предложения, както и процесът по оценка от МИГ се провежда в системата ИСУН 2020. МИГ.

Критериите за избор на проекти по стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ са общи за ОПИК 2014–2020 г., одобрени са от Комитета за наблюдение на програмата и задължително се прилагат за всички мерки с финансиране от програмата. В Стратегията за ВОМР на МИГ “Струма” са включени и посочени само специфичните за територията допълнителни критерии по всяка мярка. Критериите за оценка за всяка включена мярка са:

☞ В случай на разработване на продуктова и/или производствена иновация:

Критерии	Брой точки
I. Иновативност и пазарна приложимост на разработваната иновация	20
1. Новост на разработваната иновация	10
2. Пазарна приложимост и жизнеспособност на разработваната иновация	10
II. Иновативен капацитет на екипа на кандидата и степен на техническа готовност	20
1. Опит на екипа на кандидата в изпълнението на сходни дейности	3
2. Образователно-квалификационно ниво на екипа на кандидата	3
3. Придобити права по интелектуална собственост от кандидата, управителя и/или съдружниците	5
4. Начин на разработване на иновацията (от кандидата и/или чрез използване на външни услуги)	5
5. Степен на техническа готовност за разработване на иновацията	4
III. Приоритизиране на проекти	10
1. Регионална специализация съгласно ИСИС	6
2. Подкрепа за еко-иновации ²¹	4
IV. Реалистичност на разходите и плана за действие по проекта	10
1. Реалистичност на разходите по проекта	3
2. Реалистичност на плана за действие по проекта	3
3. Проектното предложение осигурява устойчивост на резултатите и ефект от изпълнението на проекта, вкл. към стратегията за местно развитие	4
V. Допълнителни специфични критерии към СМР, определени от МИГ „Струма“	40
Максимален брой точки	100

☞ В случай на внедряване на продуктова и/или производствена иновация:

21 Еко-иновациите се определят като всяка форма на иновация, в резултат на която е налице, или е насочена към значителен и видим напредък към целта за устойчиво развитие чрез намаляване на въздействието върху околната среда, повишаване на устойчивостта към натиска върху околната среда или постигане на по-ефективно и отговорно използване на природните ресурси.

Критерии	Брой точки
I. Иновативност и пазарна приложимост на подкрепяната иновация	15
1. Степен на защита на подкрепяната по проекта иновация	4
2. Новост на подкрепяната иновация	4
3. Пазарна приложимост и жизнеспособност на иновацията	4
4. Подкрепяната по проекта иновация е резултат от съвместна дейност между кандидата и научна организация или собствена за кандидата дейност	3
II. Иновативен капацитет и финансова стабилност на кандидата	15
1. Опит на кандидата в изпълнението на дейности, сходни с дейностите, за които се кандидатства (съгласно Справката за иновационна дейност на предприятието през последните три финансови години, подавана към НСИ)	3
2. Предприятия, занимаващи се с научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) – средно за последните три финансови години	3
3. Претеглен марж на печалбата за последните три финансови години	3
4. Претеглена брутна добавена стойност за последните три финансови години	3
5. Претеглен коефициент на рентабилност на активите за последните три финансови години	3
III. Конкурентоспособност на предприятието в резултат на изпълнението на проекта (прогнозни данни)	12
1. Вътрешна норма на възвръщаемост (IRR)	3
2. Дисконтиран срок за откупуване на инвестициите (DPP)	3
3. Нарастване на производителността на предприятието вследствие на изпълнението на проекта	3
4. Нарастване на нетните приходи от продажби/Обща стойност на проекта	3
IV. Приоритизиране на проекти	8
1. Регионална специализация съгласно ИСИС	4
2. Подкрепа за еко-иновации	4
V. Реалистичност на разходите по проекта	10
1. Реалистичност на разходите по проекта	3
2. Реалистичност на плана за действие по проекта	3
3. Проектното предложение осигурява устойчивост на резултатите и ефект от изпълнението на проекта, вкл. към стратегията за местно развитие	4
VI. Допълнителни специфични критерии към СМР определени от МИГ „Струма“	40
Максимален брой точки	100
<p>☞ В случай на дейности по Приоритетна ос 2 "Предприемачество и капацитет за растеж на МСП", Инвестиционен приоритет 2.2. „Капацитет за растеж на МСП“:</p>	
Критерии	Брой точки
I. Икономическа и финансова стабилност на кандидата преди изпълнение на проекта	19

1.Коефициент на рентабилност на печалбата преди лихви, данъци и амортизации – EBITDA за три финансови години	5
2.Производителност на кандидата за три финансови години	5
3.Приходи от износ за три финансови години	3
4.Съпоставимост между средната стойност на EBITDA за три финансови години на кандидата и стойността на заявените общи допустими разходи по проекта	3
5.Коефициент на задлъжнялост спрямо последната финансова година	3
II. Капацитет на кандидата в инвестиционни проекти и управление	6
1.Инвестиционна дейност на кандидата за последните три финансови години	3
2.Внедрени машини/стандарти/системи за управление	7
III. Ефект от изпълнението на проекта²²	10
1.Вътрешна норма на възвръщаемост ²³ (N, N+1, N+2, N+3)	3
2.Нарастване на производителността (N+1, N+2, N+3)	3
3.Изменение на средните генерирани приходи от износ вследствие на инвестицията по проекта (N+1, N+2, N+3)	2
4.Повишаване на ефективността на производствените разходи (N+1, N+2, N+3)	2
IV. Приоритизиране на проекти	15
1.Тематично приоритизиране в областите на ИСИС	5
2.Инвестиции за опазване на околната среда, вкл. такива, които допринасят за смекчаване на последиците от изменението на климата ²⁴ и приспособяване към тях	5
3. Устойчиво развитие	5
V. Бюджет и ефективност на разходите	10
1.Реалистичност на разходите по проекта	3
2.Реалистичност на плана за действие по проекта	3
3.Проектното предложение осигурява устойчивост на резултатите и ефект от изпълнението на проекта, вкл. към стратегията за местно развитие	4
VI. Допълнителни специфични критерии към СМР определени от МИГ „Струма“	40
Максимален брой точки	100
<u>Мерки по ОПИК 2014 – 2020 г.:</u>	
Код на мярката:	1.1.1
Наименование на мярката:	Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията
Съответствие на мярката с приоритетите на ОПИК 2014 – 2020 г.:	

²² При изчисляване на показателите по този раздел следва да се има предвид последната приключила година, N, N+1, N+2 и N+3 са прогнозни години, при които N е годината на приключване изпълнението на договора/проекта.

²³ Вътрешна норма на възвръщаемост се изчислява чрез стандартна функция на Excel (fn IRR).

²⁴ Съгласно Насоки за интеграция на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата в Европейските структурни и инвестиционни фондове – фаза Изпълнение на Споразумението за партньорство и програмите в периода 2014 – 2020 г.

Мярката съответства изцяло на Приоритетна ОС 1: Технологично развитие и иновации и на ИП 1.1: Технологично развитие и иновации и пряко допринася за изпълнението на СЦ 1.1: Повишаване на иновационната дейност на предприятията от ОПИК 2014 – 2020 г. и Тематична цел 1 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г.: Насърчаване на разработването и въвеждането в практиката на иновации.

Описание на целите мярката и съответствието ѝ с идентифицираните проблеми на територията и спецификата ѝ по отношение на обхванатата територия:

Основна цел на мярката е да се насърчи разработването и внедряването на иновации²⁵ в предприятията от територията на МИГ „Струма“, свързани с тематичните области на ИСИС. Подкрепата ще бъде насочена основно към разработване и внедряване на нови продукти, процеси и бизнес модели в предприятията на територията на МИГ “Струма”.

Обхват на мярката:

Географски обхват: Територията на действие на МИГ „Струма“.

Обхват на подпомагане: Подпомагане на инвестиции за: **1)** Развитие на сътрудничеството за иновации между предприятията и между бизнеса и научните среди, за иновации в предприятията, вкл. разработване и внедряване на нови продукти, процеси и бизнес модели в предприятията. **2)** Повишаване капацитета на МСП на територията на МИГ „Струма“ за иновационна дейност в тематичните области на ИСИС за разработването и/или внедряването на иновации от и на целевата територия, насърчаване на частните инвестиции в научни изследвания и иновации, развитие на устойчивата им пазарна конкурентоспособност. **3)** Преодоляване на нуждите на МСП на територията на МИГ „Струма“ от трансфер на знания и технологии за подобряване на производствените процеси, повишаване на производствения капацитет, засилване на експортния потенциал и устойчиво развитие, за използване на използване на местния потенциал за растеж.

Обосновка: Анализът на територията извежда на преден план наличен капацитет за развитие в тематичната област на ИСИС „Индустрия за здравословен живот и биотехнологии“. Природните дадености и условия за био земеделие и животновъдство слагат фокус върху медицинския и лечебен туризъм, методите за чисто производство, съхранение и преработка на местни специфични хранителни и екологично чисти продукти (например етерични масла и пчелни продукти). Територията и местната общност имат потенциал за развитие на алтернативен (културен и фестивален) и екстремн туризъм и спорт (за стимулиране на несезонен, немасов, а постоянен нишов туризъм), балнеотуризм (налични термални води с отлични лечебни качества) и производство на стоки и съоръжения с пряко приложение в тези сфери (например

²⁵ Съгласно Наръчника от Осло (Manuel d’Oslo 3e édition © OECD/EUROPEAN COMMUNITIES 2005) иновация е въвеждане в употреба на някакъв нов или значително подобрен продукт (стока или услуга) или производствен процес, на нов метод за маркетинг или на нов организационен метод в търговската практика, организацията на работните места или външните връзки, които създават пазарни предимства и при това повишават конкурентоспособността на фирмите. Дефиницията на допустими за подкрепа е както следва: Продуктова (стока или услуга) иновация е разработване и/или внедряване на стока или услуга, която е нова или значително подобрена по отношение на нейните свойства или начини на използване. Това включва и значителните подобрения в техническите характеристики, компонентите и материалите, вграден софтуер, степента на удобството при ползване или в някакви други функционални характеристики. Производствена (процесна) иновация е разработване и/или внедряване на нов или значително подобрен начин на производство или доставка на продукта. Тук влизат значителни изменения в технологиите, производственото оборудване и/или софтуера.

кукерски маски и костюми, национални (регионални) носии, декори, материали за исторически възстановки, печатни издания), което е част от тематичната област на ИСИС „Нови технологии в креативните и рекреативните индустрии”.

Целева/и група/и и идентифицирани проблеми, които мярката адресира:

Допустими целеви групи по мярката са: **1)** Предприятия, с минимум три приключили финансови години, разработващи/внедряващи иновации, вкл. и съществуващи предприятия, изпитващи нужда от въвеждането на специфични мерки за подкрепа на иновационната им дейност за увеличаване на инвестициите в продукти, процесни, маркетингови и/или организационни иновации; **2)** Предприятия от територията на МИГ в сътрудничество с други български или европейски предприятия, висши училища и/или изследователски организации, които се нуждаят от засилването на сътрудничеството между образование-наука-бизнес и стимулиране на сътрудничеството с научните среди; **3)** Български новосъздадени (спин-оф) предприятия на базата на интелектуална собственост.

Идентифицирани проблеми на целевата група на територията на МИГ „Струма“: На територията на МИГ „Струма“ има множество неизползвани геотермални извори, съчетани с даденостите за планински туризъм и условията за био земеделие и животновъдство слагат фокус върху медицинския и лечебен туризъм, методите за чисто производство, съхранение и преработка на местни специфични хранителни и екологично чисти продукти (например козе мляко и млечни продукти). Територията има потенциал за развитие на алтернативен екстремн туризъм и спорт (за стимулиране на несезонен, немасов, а постоянен нишов туризъм). Всичко това е част от тематичните области на ИСИС „Индустрия за здравословен живот и биотехнологии“ и „Нови технологии в креативните и рекреативните индустрии”.

Решения, които мярката ще даде: Ефективно използване на природните и климатичните дадености, традициите в земеделието и културата на ареала чрез разработване и внедряване на иновации.

Допустими типове бенефициенти:

Допустими бенефициенти по мярката са: **1) Малки и средни предприятия**, които са юридически лица или еднолични търговци, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите и имат седалище на територията на МИГ. Кандидатите трябва да имат минимум три приключени финансови години, с изключение на проекти, свързани с разработване на продуктова и/или производствена иновация. Подкрепят се само кандидати МСП, които внедряват и/или разработват иновации, попадащи в тематичните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация. Допустими са кандидати, осъществяващи дейност във всички отрасли/ сектори, с изключение на изрично забранените в Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 от 17 юни 2014 година, Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. Кандидатите за финансова помощ трябва да отговарят на изискванията към бенефициентите, описани в Общите условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ОПИК 2014 – 2020 (ЕФРР).

Причини за избора на допустимите бенефициенти: По настоящата мярка са избрани като допустими бенефициенти МСП, защото те могат целесъобразно и обосновано да

извършат дейностите по мярката. МСП са ключов източник за създаване на работни места, нови бизнес идеи, източник са на предприемачески умения и иновации. В този аспект усилията за създаване на конкурентоспособна и устойчива местна икономика са в пряка зависимост от подпомагане развитието на МСП на територията на МИГ „Струма“ за преодоляване на идентифицираните изразени негативни процеси по отношение на възможностите за развитие.

Допустими дейности за реализиране на мярката:

По мярката ще се подпомагат само дейности попадащи в специфичните тематични области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС): ИКТ и информатика; мехатроника и чисти технологии; индустрия за здравословен живот и биотехнологии; нови технологии в креативните и рекреативните индустрии. Проектите **трябва да разработват и внедряват иновация**, която е собствена разработка или на база интелектуални права, придобити от трети лица и могат да включват следните дейности: **1)** Придобиване на ново оборудване, необходимо за внедряване в производството на иновативния продукт (стока или услуга) или процес; **2)** Придобиване на права на интелектуална собственост върху иновациите, които ще бъдат подкрепяни по процедурата; **3)** Придобиване/разработване на специализиран софтуер, необходим за внедряването на иновативния продукт (стока или услуга) или процес; **4)** Консултантски и помощни услуги в подкрепа на иновациите - Консултиране, подпомагане и обучение в областта на трансфера на знания; в областта на придобиването, защитата и експлоатацията на нематериални активи; в областта на използването на стандарти и на правилата, които ги уреждат.

Иновативни подходи за решаване на идентифицираните проблеми на целевите групи, вкл. иновативни за територията на МИГ „Струма“ подходи:

Ще бъдат насърчавани иновативни подходи при: **1)** Осъществяването на мерки за стимулиране на инвестициите в НИРД. **2)** Засилването на иновационната дейност на предприятията ще се постигне, както чрез стимулиране на инвестициите (публични и частни) в НИРД, така и чрез увеличаване на инвестициите в продуктови, процесни, маркетингови и/или организационни иновации. **3)** Осъществяването на мерки за стимулиране на инвестициите в продуктови, процесни, маркетингови и/или организационни иновации.

Бюджет на мярката:

Общият бюджет на мярката е 755 830 лв.

Финансови параметри на проектите:

Размер на финансовата помощ: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по проект не може да надхвърля **188 000 лв.** Минимален размер на общите допустими разходи за един проект - **50 000 лв.** Максимален размер на общите допустими разходи за един проект - **188 000 лв.**

Интензитет на финансовата помощ:

Максималният интензитет на помощта е **до 90 %** от общата стойност на допустимите разходи, в съответствие с правилата за минимална помощ (правилото de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г.

Категории допустими разходи:

Допустими разходи по мярката са: **1)** Разходи за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи, необходими за изпълнението на дейностите по проекта; **2)** Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер), необходими за изпълнението на дейностите по проекта; **3)** Разходи за консултантски и помощни услуги в подкрепа на иновациите. За да бъдат допустими разходите трябва да отговарят на условията за допустимост, описани в част „Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ОПИК 2014 – 2020 (ЕФРР)“.

Индикатори:

Виж т. 9.2. Индикатори по мерки на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“.

Период за реализиране на стратегията и продължителност на проектите:

Периодът за прилагане на СВОМР на МИГ „Струма“ и настоящата мярка е до 2023 г. Продължителността на проектите, финансирани по Мярка 1.1.1 е не повече от 2 години или 24 месеца за всеки отделен проект.

Очакван принос:

Очакваният принос се изразява в: **1)** Повишаване на иновационната дейност на предприятията, вследствие на създадените възможности за сътрудничество, обмен и споделяне на идеи и ресурси. В резултат ще нарасне делът на предприятията, разработващи и внедряващи иновации в партньорство с останалите участници в иновационната верига, което ще доведе до изграждане на иновационен капацитет в определените по Цел 1 и Цел 2 на ИСИС области и създаване на дългосрочни конкурентни предимства. **2)** Увеличаване броя на предприятията, които самостоятелно разработват, внедряват и разпространяват иновации, в резултат на което ще се повиши иновационният им капацитет и конкурентоспособност. **3)** Засилване на иновационната дейност на предприятията чрез стимулиране на инвестициите в Научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) и увеличаване на инвестициите в продуктови, процесни, маркетингови и/или организационни иновации.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите:

Етап I: Административно съответствие и допустимост на проектите: Изискванията са еднакви за всички мерки и са посочени в т.5, част „Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма““ от документа. **Етап II: Техническа и финансова оценка на проектите по настоящата мярка:** Ще бъдат приложена Методологията за техническа и финансова оценка на проектни предложения по процедура за подбор на проекти от МИГ при прилагане на мерки от ОПИК 2014 – 2020 г. в СВОМР. МИГ „Струма“ определя следните специфични за територията допълнителни критерии по мярката:

№	Специфични за територията допълнителни критерии	Тежест на показателите
1.	Проектното предложение е свързано със създаване на заетост	15
1.1	До 2 работни места	5

1.2	Над 2 работни места	10
2.	Съответствие с хоризонталните политики на ЕС (вкл. пряко/непряко положително въздействие върху околната среда, енергийна ефективност, равни възможности, социално включване, заетост, информационно общество)	20
2.1	Проектното предложение има ясно обосновано пряко положително въздействие върху опазването на околната среда	4
2.2	Проектното предложение има ясно обосновано пряко положително въздействие върху насърчаване на равните възможности и социалното включване	4
2.3	Проектното предложение има ясно обосновано пряко положително въздействие върху създаването на заетост	4
2.4	Проектното предложение има ясно обосновано пряко положително въздействие върху насърчаване използването на информационно-комуникационните технологии	4
2.5	Проектното предложение има ясно обосновано пряко положително въздействие върху енергийна ефективност	4
3.	Проектното предложение е на предприемач – лице до 29 г. и/или жена	5
Максимален брой точки:		40

Приложим режим на минимални/държавни помощи:

Мярката ще се изпълнява в съответствие с правилата за минимална помощ (режим на помощ de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis, публикуван в Официален вестник на ЕС L 352 от 24.12.2013 г.

Код на мярката: 2.2

Наименование на мярката: Подобряване на производствения капацитет в МСП

Съответствие на мярката с приоритетите на ОПИК 2014 – 2020 г.:

Мярката съответства изцяло на Приоритетна ОС 2: Предприемачество и капацитет за растеж на МСП, ИП 2.2: Капацитет за растеж на МСП и пряко допринася за изпълнението на СЦ 2.2.:Повишаване на производителността и експортния потенциал на българските МСП от ОПИК 2014 – 2020 г. и Тематична цел 3 на Регламент (ЕС) № 1303/2013 г.

Описание на целите мярката и съответствието ѝ с идентифицираните проблеми на територията и спецификата ѝ по отношение на обхванатата територия:

Основна цел на мярката е: Подобряване на производствените процеси в МСП на територията на МИГ “Струма”, чрез инвестиции в дълготрайни материални и нематериални активи, въвеждане на водещи технологични решения, разширяване на производството, чрез добавяне на нови характеристики или подобряване на съществуващите продукти и услуги.

Обхват на мярката:

Географски обхват: Територията на действие на МИГ „Струма“.

Обхват на подпомагане: Подпомагане на инвестиции за повишаване на

производителността и експортния потенциал на МСП на територията на МИГ „Струма“, подобряване на управлението на факторите на производство, производствените процеси, ефективността и тяхната конкурентоспособност. Финансово ще бъдат подпомагани действия за подобряване качеството на съществуващи процеси, продукти и услуги чрез разработване и въвеждане на базирани на ИКТ системи и приложения.

Обосновка: Според анализите и проучванията на територията на МИГ „Струма“, степента на развитие на промишлените предприятия от общините Симитли, Кресна и Струмяни е слабо, което обяснява тяхната ниска конкурентоспособност, ефективност, експортен потенциали и по-нисък стандарт на живот в целевите общини. Съгласно категоризацията на НСНМСП, най-много промишлени предприятия на територията попадат в категорията „Нискотехнологични и средно нискотехнологични промишлени предприятия“, като по-голямата част от тях развиват дейност в производството на дървен материал и изделия от дърво, мрамор и скално-облицовъчни материали, метални изделия, шивашкото производство, производството на храни, както и производство неклассифицирано другаде. Същите се нуждаят от повишаване на производствения си капацитет, оптимизация на производствените процеси, замяна на морално остарели технологии с нови такива и повишаване на качество на произвежданите продукти.

Целева/и група/и и идентифицирани проблеми, които мярката адресира:

Допустими целеви групи по мярката са: 1) МСП, според НСНМСП, нуждаещи се от общи производствени инвестиции за подобряване на производствения капацитет за растеж, чрез ефективното и ефикасно използване на факторите на производство и чрез изграждането на възможности за възприемане и адаптиране на европейски и международни знания и технологии. 2) МСП, според НСНМСП, нуждаещи се от подкрепа за специализирани услуги за развитие и укрепване на управленски капацитет. 3) МСП, според НСНМСП, нуждаещи се от подкрепа за растеж, чрез подобряване на качеството и насърчаване на използването на информационни и комуникационни технологии и услуги.

Идентифицирани проблеми на целевата група на територията на МИГ „Струма“: На територията на МИГ „Струма“ има 97 малки и средни фирми в областта на дървопреработването, хранително-вкусовата промишленост, шивашкото производство, електрооборудването, обработката и производството на изделия от мрамор и др., които изпитват спешна нужда от въвеждане на нови машини, оборудване и технологии, диверсификация на производствата и превръщането им в конкурентоспособни.

Решения, които мярката ще даде: Повишаване на производствения капацитет и конкурентоспособността на МСП на територията на МИГ „Струма“. Подобряване на техният експортен потенциал.

Допустими типове бенефициенти:

Допустими бенефициенти по мярката са: **1) Съществуващи МСП според НСНМСП, които:** **1.1)** Имат постоянен адрес, седалище и адрес на управление на територията на действие на МИГ „Струма“ и осъществяват дейностите по проекта на територията на действие на МИГ; **1.2)** Регистрирани са като търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите; **1.3)** Отговарят на изискванията за малко или средно предприятие съгласно Закона за малките и средни предприятия (ЗМСП); **1.4)** Имат

минимум три приключени финансови години; **1.5)** Развиват своята основна икономическа дейност в една от определените в Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 групи сектори на икономическа дейност. Кандидатите за подпомагане трябва да са с код на основна икономическа дейност по Класификация на икономическите дейности (КИД - 2008) в една от посочените групи сектори на икономическа дейност съгласно тяхната технологична интензивност, като следва: **а) Високотехнологични и средно високотехнологични промишлени производства:** С20 „Производство на химични продукти“; С21 „Производството на лекарствени вещества и продукти“; С26 „Производството на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти“; С27 „Производство на електрически съоръжения“; С28 „Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение“; 29 „Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета“; С30 „Производство на превозни средства, без автомобили“; **б) Интензивни на знание услуги:** J58 „Издателска дейност“; J59 „Производството на филми и телевизионни предавания, звукозаписване и издаване на музика“; J60 „Радио- и телевизионна дейност“; J61 „Далекосъобщения“; J62 „Дейности в областта на информационните технологии“; J63 „Информационни услуги“; M72 „Научноизследователска и развойна дейност“; **в) Нискотехнологични и средно нискотехнологични промишлени производства:** С10 „Производство на хранителни продукти“; С11 „Производство на напитки“; С13 „Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло“; С14 „Производство на облекло“; С15 „Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм“; С16 „Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене“; С17 „Производство на хартия, картон и изделия от хартия и картон“; С18 „Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители“; С19 „Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти“; С22 „Производство на изделия от каучук и 72 пластмаси“; С23 „Производство на изделия от други неметални минерални суровини“; С24 „Производство на основни метали“; С25 „Производство на метални изделия, без машини и оборудване“; С31 „Производство на мебели“; С32 „Производство, неклассифицирано другаде“; С33 „Ремонт и инсталиране на машини и оборудване“. Кандидатите за финансова помощ трябва да отговарят на изискванията към бенефициентите, описани в Общите условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ОПИК 2014 – 2020 (ЕФРР).

Причини за избора на допустимите бенефициенти: По настоящата мярка са избрани като допустими бенефициенти само тези, които попадат в обхвата на Специфична цел 2.2: Капацитет за растеж на МСП на ОПИК 2014 – 2020 г.

Допустими дейности за реализиране на мярката:

Допустимите дейности по мярката са: **1)** Общи производствени инвестиции за подобряване на производствения капацитет за растеж чрез ефективното и ефикасно използване на факторите на производство и чрез изграждането на възможности за възприемане и адаптиране на европейски и международни знания и технологии; **2)** Подкрепа за специализирани услуги за МСП за развитие и укрепване на управленски капацитет; **3)** Подкрепа за растеж на предприятия чрез подобряване на качеството и

чрез насърчаване на използването на информационни и комуникационни технологии и услуги; **4)** Дейности за подобряване на производствените процеси и/или; **5)** Дейности за добавяне на нови характеристики или подобряване на съществуващите продукти и услуги, и/или дейности за разнообразяване на асортимента от продукти и услуги на предприятията и/или дейности за внедряване на нови технологии за подобряване на ресурсната ефективност и ефикасност в производствения процес.

Дейностите са допустими само ако представляват инвестиции в материални и нематериални активи, свързани със: създаването на нов стопански обект или разширяването на капацитета на съществуващ стопански обект.

Иновативни подходи за решаване на идентифицираните проблеми на целевите групи, вкл. иновативни за територията на МИГ „Струма“ подходи:

Ще бъдат насърчавани иновативни за територията на МИГ „Струма“ подходи при: 1) Осъществяването на мерки за повишаване растежа и конкурентоспособността на предприятията чрез използването на информационни и комуникационни технологии и услуги. 2) Засилването на иновационната дейност на предприятията. 3) Осъществяването на мерки за стимулиране на инвестициите в нови продукти, услуги, диверсификация на производството и подобряване на ресурсната ефективност. При реализацията на стратегията за ВОМР ще се дава приоритет на проектни предложения, предвиждащи развитие на нови за територията на МИГ „Струма“ технологии, продукти, процеси или услуги, както и такива, които допринасят за опазване на околната среда.

Бюджет на мярката:

Общият бюджет на мярката е 1 200 000 лв.

Финансови параметри на проектите:

Размер на финансовата помощ: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по проект не може да надхвърля **200 000 лв.** Минимален размер на общите допустими разходи за един проект - **50 000 лв.** Максимален размер на общите допустими разходи за един проект - **200 000 лв.**

Интензитет на финансовата помощ:

Максималният интензитет на помощта е до **90 %** от общата стойност на допустимите разходи, в съответствие с правилата за минимална помощ (правилото de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г.

Категории допустими разходи:

Допустими разходи по мярката са: **1)** Разходи за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи, необходими за изпълнението на дейностите по проекта; **2)** Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи, необходими за изпълнението на дейностите по проекта.

За да бъдат допустими разходите трябва да отговарят на условията за допустимост, описани в част „Общи условия по мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ОПИК 2014 – 2020 (ЕФРР)“.

Индикатори:

Виж т. 9.2. Индикатори по мерки на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“.

Период за реализиране на стратегията и продължителност на проектите:

Периодът за прилагане на СВOMP на МИГ „Струма” и настоящата мярка е до 2023 г. Продължителността на проектите, финансирани по Мярка 2.2 е не повече от 2 години или 24 месеца за всеки отделен проект.

Очакван принос:

Очакваният принос се изразява в: **1)** Подобряване на конкурентоспособността на МСП - чрез внедрени технологии за подобряване на производствения процес, постигане на по-висока производителност, намаляване на производствените разходи и оптимизиране на производствената верига, съответно повишаване на добавената стойност и активно включване във всички етапи на веригата за добавяне на стойност. **2)** Подобряване на капацитета на МСП за работа в интензивно конкурентни пазари, с повишаване на конкурентоспособността, чрез подобряване, поддържане и гарантиране на качеството на реализираните продукти/процеси/услуги и осигуряване на обективни гаранции за качество и ползване на добри производствени практики, както и чрез развитие и укрепване на управленския капацитет. **3)** Подобряване на капацитета на МСП за правене на конкурентен и устойчив на динамично развиващите се пазари бизнес, чрез повишаване и подобряване на използването на ИКТ и услуги, и оптимизиране на процесите за управление на бизнеса.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите:

Етап I: Административно съответствие и допустимост на проектите: Изискванията са еднакви за всички мерки и са посочени в т.5, част „Общи условия по мерките от Стратегията за ВOMP на МИГ „Струма“” от документа. **Етап II: Техническа и финансова оценка на проектите по настоящата мярка:** Ще бъдат приложена Методологията за техническа и финансова оценка на проектни предложения по процедура за подбор на проекти от МИГ при прилагане на мерки от ОПИК 2014 – 2020 г. в СВOMP. МИГ „Струма” определя следните специфични за територията допълнителни критерии по мярката:

№	Специфични за територията допълнителни критерии	Тежест на показателите
1.	Проектното предложение е свързано със създаване на заетост	15
1.1	До 2 работни места	5
1.2	Над 2 работни места	10
2.	Съответствие с хоризонталните политики на ЕС (вкл. пряко/непряко положително въздействие върху околната среда, енергийна ефективност, равни възможности, социално включване, заетост, информационно общество)	20
2.1	Проектното предложение има ясно обосновано пряко положително въздействие върху опазването на околната среда	4
2.2	Проектното предложение има ясно обосновано пряко положително въздействие върху насърчаване на равните възможности и социалното включване	4
2.3	Проектното предложение има ясно обосновано пряко положително въздействие върху създаването на заетост	4
2.4	Проектното предложение има ясно обосновано пряко положително въздействие върху насърчаване използването на информационно-комуникационните технологии	4

	2.5	Проектното предложение има ясно обосновано пряко положително въздействие върху енергийна ефективност	4
	3.	Проектното предложение е на предприемач – лице до 29 г. и/или жена	5
	Максимален брой точки:		40
Приложим режим на минимални/държавни помощи:			
<p>Мярката ще се изпълнява в съответствие с правилата за минимална помощ (режим на помощ de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis, публикуван в Официален вестник на ЕС L 352 от 24.12.2013 г.</p>			
<i>ПМДР (ЕФМДР)</i>	В Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ не са планирани мерки по ПМДР (ЕФМДР).		
6. Финансов план:			
6.1. Индикативно разпределение на средствата по програми/фондове и по мерки: <i>(не повече от 2 страници)</i>			
<i>Код на мярката</i>	<i>Име на мярката</i>	<i>Общо за периода на стратегията</i>	
		<i>лева</i>	<i>%</i>
	Мерки, финансирани от ПРСР 2014 - 2020 г. (ЕЗФРСР)	2 933 745.00	39.89
4.1	Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства	300 000.00	4.08
4.2	Инвестиции в преработка/ маркетинг на селскостопански продукти	200 000.00	2.72
6.4.1	Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности	400 000.00	5.44
7.2	Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура	1 700 000.00	23.12
7.5	Подкрепа за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура	200 000.00	2.72
7.6	Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на територията на МИГ “Струма”	33 745.00	0.46
8.6	Инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти	50 000.00	0.68
	Мерки, които не са част от ПРСР 2014 - 2020 г. , но са включени в Регламент (ЕС) № 1305/2013		

	(финансирани от ЕЗФРСР)		
	Не е приложимо		
	Мерки, извън обхвата на мерките от Регламент (ЕС) № 1305/2013, но съответстващи на целите на регламента (финансирани от ЕЗФРСР)		
20	Създаване на местен туристически продукт, свързан с местното наследство, изделия и храни	50 000.00	0.68
	Мерки, финансирани от ОПОС 2014 - 2020 г. (ЕФРР)		
	Не е приложимо		
	Мерки, финансирани от ОПНОИР 2014 - 2020 г. (ЕСФ)	977 915.00	13.30
3.9ii.	Интеграция чрез образование	977 915.00	13.30
	Мерки, финансирани от ОПРЧР (ЕСФ)	1 486 430.80	20.21
1.1.	Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места в МИГ „Струма“	300 000.00	4.08
1.1.3.	Нови работни места за хората от МИГ „Струма“	400 000.00	5.44
1.3.5.	Насърчаване на самостоятелната заетост и предприемачеството в МИГ „Струма“	86 430.80	1.18
2.3.	Устойчиви социални услуги за социално включване	600 000.00	8.16
2.4.	Развитие на социалното предприемачество	100 000.00	1.36
	Мерки, финансирани от ОПИК (ЕФРР)	1 955 830.00	26.60
1.1.1.	Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията	755 830.00	10.28
2.2.	Подобряване на производствения капацитет в МСП	1 200 000.00	16.32
	Мерки, финансирани от ПМДР (ЕФМДР)		
	Не е приложимо		
	ОБЩО ЗА ПРОЕКТИ КЪМ СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОМР:	7 353 920.80	100 %
	<i>Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие (25 на сто от общите публични разходи от ЕЗФРСР, включващи разходите по подмярка 19.2 и подмярка 19.4)</i>	703 436.25 ²⁶	20.91%
6.2. Финансова обосновка на бюджета и разпределението на средствата по програми и по мерки: (не повече от 2 страници)			
Целите на Стратегията за ВОМР ще бъдат постигнати, чрез прилагането на 8 мерки от ПРСР 2014 - 2020 г., от които една собствена мярка и 19.4. Текущи разходи и популяризиране на Стратегията за			

²⁶ Община Симитли осигури 4.09% или 30 000 лева за текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВОМР на МИГ „Струма“.

ВОМР с общ бюджет **2 933 745.00 лв.** От ОПИК 2014 – 2020 г. са избрани 2 мерки с бюджет **1 955 830.00 лв.** От ОПРЧР са подбрани 5 мерки с бюджет **1 486 430.80 лв.** и от ОПНОИР е планирана 1 мярка с бюджет от **977 915.00 лв.** Общият бюджет за проекти към Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ възлиза на **7 353 920.80 лв.**

Изхождайки от анализите на нуждите и потенциала на територията, към **ПРИОРИТЕТ 1:** Конкурентоспособно и устойчиво развитие на икономиката на МИГ „Струма“, който цели повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и разнообразяване възможностите за създаване на местен бизнес и заетост на населението извън земеделието са насочени общо **2 90 5830.00** лева или **39.51%** от планираните средства. Специфичните цели на този приоритет ще бъдат постигнати, чрез прилагането на съответните мерки и следния бюджет: Като се вземат предвид потребностите от реструктуриране и модернизация на земеделието и добавянето на стойност към земеделските продукти, както и идентифицираните потребности на неземеделския бизнес, към **Специфична цел 1.1:** Стимулиране устойчивото развитие на земеделието и горския сектор на територията на МИГ „Струма“ са насочени 550000.00 лева или 7.48 % от средствата по Стратегията. Тук основно ще бъдат осъществени мерки от ПРСР: 4.1. Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства, за която са отделени 300 000 лева или 4.08%, 4.2. Инвестиции в преработка/ маркетинг на селскостопански продукт, за която са предвидени 200 000 лева или 2.72% и 8.6. Инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти, за която са заделени 50 000 лева или 0.68% от бюджета на Стратегията. Мярка 1.1.1. Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията (755830 лева или 10.28 % от целия бюджет) и Мярка 2.2. Подобряване на производствения капацитет в МСП (1 200 000 лева или 16.23 % от целия бюджет) по ОПИК ще допринесат за постигането на **Специфична цел 1.2:** Технологично развитие и внедряване на иновации и стандарти в малките и средни предприятия на територията на МИГ „Струма“. За изпълнението на **Специфична цел 1.3:** Диверсификация на икономиката на МИГ „Струма“ чрез развитието на неземеделски дейности ще бъдат използвани средства по мярка 6.4.1 на ПРСР - „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“ (400 000 лева или 5.44% от целия бюджет).

ПРИОРИТЕТ 2: Подобряване средата на живот чрез инвестиции в обновяване на малка по мащаби инфраструктура, съхранение на местната идентичност, културно-историческото и природното наследство е обезпечен финансово с **1 983 745.00 лева** или **26.98%** от бюджета на Стратегията. Неговата **Специфична цел 2.1:** Стимулиране развитието на територията на МИГ „Струма“ чрез обновяване на всички видове малка по мащаби инфраструктура ще бъде постигната чрез реализирането на проекти по линия на мярка 7.2. Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура от ПРСР, за която са планирани 1 700 000 лева или 23.12%. С Мерки от 7.5. Подкрепа за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура (200 000 лева или 2.72%), 7.6. Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и на културното и природното наследство на територията на МИГ „Струма“ (33 745 лева или 0.46%) и 20. Създаване на местен туристически продукт, свързан с местното наследство, изделия и храни (50 000 лева или 0.68%) ще бъде осъществена **Специфична цел 2.2:** Укрепване и съхранение на местната идентичност чрез популяризиране на културно-историческото и природното наследство на територията на МИГ „Струма“.

За **ПРИОРИТЕТ 3** на Стратегията за ВОМР „Развитие на човешкия капитал чрез подобряване достъпа до заетост, стимулиране на предприемачеството и осигуряване на съвременни социални услуги“ ще бъдат използвани средства в размер на **1 486 430.80 лева** или **20.21 %**, чрез прилагането на

мерките от ОПРЧР: 1.1. Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места в МИГ „Струма”(300 000 лева или 4.08%), 1.1.3. Нови работни места за хората от МИГ „Струма”(400 000 лева или 5.44%) и 1.3.5. Насърчаване на самостоятелната заетост и предприемачеството в МИГ „Струма”(86 430.80 лева или 1.18%) ще допринесат за постигането на **Специфична цел 3.1:** Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места чрез обучения на безработни и заети лица и подкрепа за развитие на предприемачески идеи. Мерките 2.3. Устойчиви социални услуги за социално включване (600 000 лева или 8.16%) и 2.4. Развитие на социалното предприемачество (100 000 лева или 1.36%) са насочени и ще имат пряк принос към **Специфична цел 3.2:** Насърчаване на социалното включване на лица от маргинализирани групи, лица с увреждания, самотно-живеещи лица и др. уязвими общности.

За **ПРИОРИТЕТ 4:** Инвестиции в обучението, социалното приобщаване на децата и учениците от маргинализирани общности на територията на МИГ „Струма” 13.30% от общия бюджет на Стратегията. За изпълнението на Специфична цел 4.1: Образователна интеграция на децата и учениците от маргинализираните общности, включително роми ще бъдат използвани средства от ОПНОИР чрез Мярка 3.9ii. Интеграция чрез образование (977 915 лева или 13.30%).

За частния сектор са отделени **3 692 260.80 лева или 50.21%** от средствата от трите програми ПРСР, ОПИК и ОПРЧР (с мерките, по които работодателите са допустими като бенефициенти). Бюджетът за частния сектор и земеделието на територията на МИГ е обоснован от повишения интерес от страна на бизнеса и земеделските производители към кандидатстване с проект в МИГ, проектната готовност на двата сектора, както и от факта, че малките земеделски стопани и МСП срещат изключителни трудности при кандидатстване по националните програми. **За публичния, неправителствения сектор и сферата на образованието, Стратегията предвижда 3 661 660.00 лева или 49.79%** от средствата по ПРСР, ОПРЧР и ОПНОИР. Осигуреното финансиране в публичния сектор има за задача да осигури доизграждане на местния капацитет за реализиране на местни политики с постигане на общозначими за общността резултати. Средствата по публичните мерки от ПРСР и ОПРЧР ще спомогнат за разнообразяване предлагането на социални услуги, подобряване на състоянието и изграждане на необходимата инфраструктура за тяхното развитие с цел повишаване качеството на живот на местното население, уязвимите групи и малцинствата. Публичните организации ще имат възможност да се включат в доизграждането на туристическата инфраструктура, разнообразяване на туристическото предлагане и продукти, промотиране и реклама на територията. Предвидени са дейности и за съхраняване и развитие на местното културно наследство, бит, храни, продукти, обичаи и ритуали, и традиции и др., с цел тяхната валоризация, интегрирането им в развитието на туризма и създаване на местен туристически продукт.

7. План за действие, показващ как целите са превърнати в действия:

(не повече от 4 страници)

Планът за действие се основава на целите, предизвикателствата, мерките и очакваните резултати, посочени в Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ и е насочен към превръщане на намеренията в действия, включва няколко взаимосвързани етапа, подредени във времева последователност. Обхваща периода от началото на нейното изпълнение - от датата на подписване на Споразумението за изпълнение на стратегията за ВОМР през 2017 г. до края на нейното реализиране 31.12.2020 г. Съдържа няколко основни стъпки, подробно разписани в *Приложение №5*, посредством които МИГ ще реализира успешно настоящата Стратегия: **1)** Подаване на заявление за одобрение на бюджета на МИГ; **2)** Формиране на екип за изпълнение на Стратегията; **3)** Разработване на процедури и насоки за заинтересованите бенефициенти, свързани с подбора на проекти към Стратегията за ВОМР, включващ: **3.1)** Разработване на индикативна годишна работна програма; **3.2)** Изготвяне на процедура за подбор на проекти и покани за прием на заявления за подпомагане; **3.3)** Приемане и регистриране на проектните предложения; **3.4)** Оценка на проектни предложения на бенефициенти; **3.5)** Подпомагане на одобрените кандидати при подготовката на заявки за плащане и изготвяне на доклади да отчитане на изпълнението; **4)** Мониторинг и оценка на проектите; **5)** Мониторинг и оценка на Стратегията за ВОМР; **6)** Съхранение на документацията; **7)** Информираност и публичност. Планираме изпълнението на дейностите по мерките от Стратегията за ВОМР, финансирани чрез ПРСР 2014 – 2020 г. да стартира през II-рото и III-то тримесечие на 2018 г. чрез обявяването на дългосрочни покани. Идеята ни е осигурим достатъчно време на бенефициентите за подготовка на заявленията за кандидатстване и изпълнение на проектите, особено тези, които ще включват различни видове строително-монтажни работи (срокът за изпълнение на проектите е 24 месеца). През II-рото тримесечие на 2018 г. ще бъдат отворени поканите по мерките, финансирани чрез ОПИК 2014 – 2020 г., следвани от мерките, финансирани от ОПРЧР и ОПНОИР 2014 – 2020 г. през III-то и IV-то тримесечие на 2018 г. Поетапното стартиране на мерките ще ни гарантира плавна работа със системата на ИСУН 2020, набирането на качествени проектни предложения и ефективно използване на средствата по Стратегията за ВОМР, което е видно от индикативния график:

Таблица 3: Индикативен график

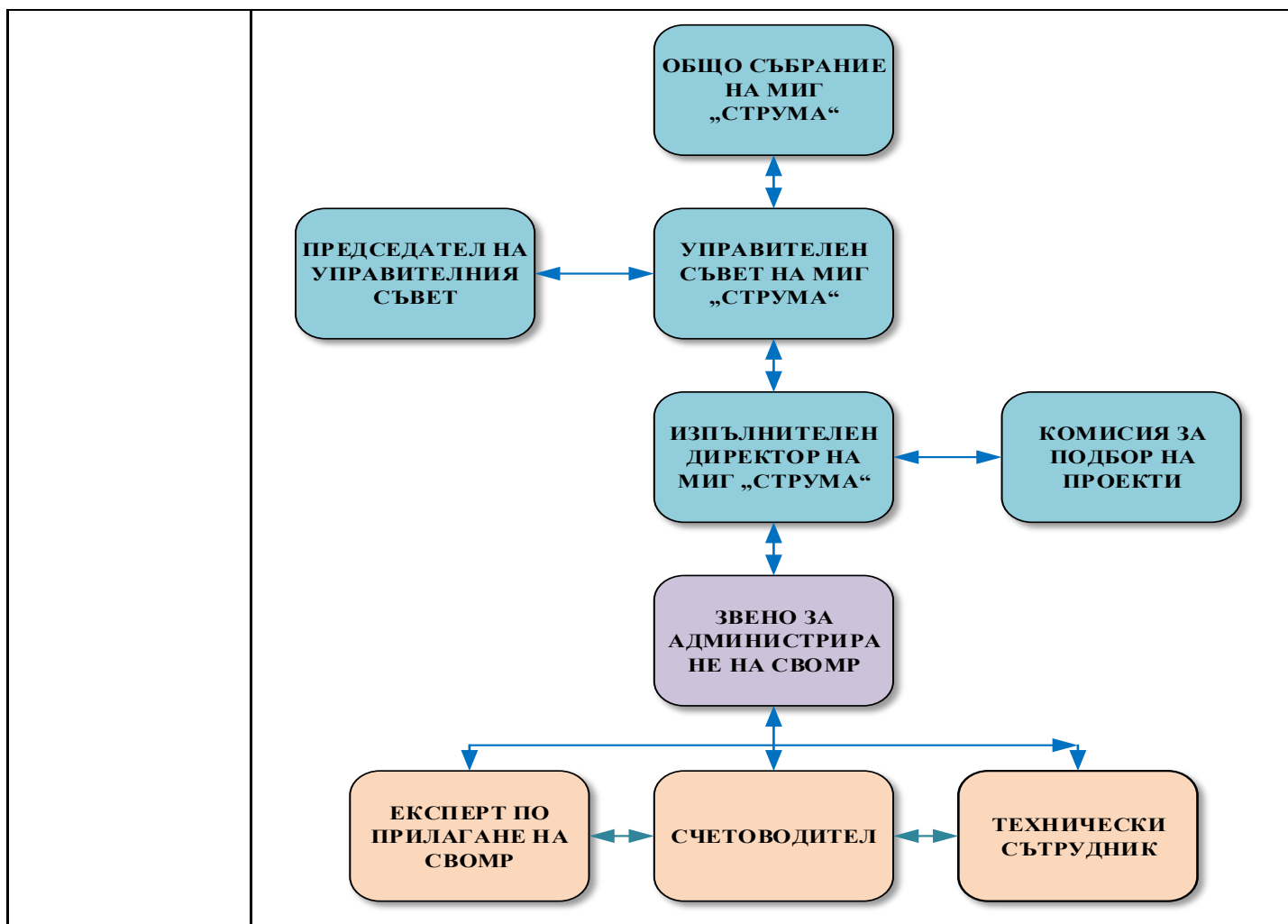
Специфична цел	Мярка	Срок за реализация	Източник на средства	Отговорни институции
ПРИОРИТЕТ 1: Конкурентоспособно и устойчиво развитие на икономиката на МИГ „Струма“				
Специфична цел 1.1: Стимулиране устойчивото развитие на земеделието и горския сектор на територията на МИГ „Струма“	• 4.1. Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства	1-ви прием II-ро тримесечие на 2018 г. 2-ри прием I-во тримесечие на 2019 г. Резервен прием I-во тримесечие на 2020 г.	ПРСР	МИГ,ДФЗ, Бенефициенти
	• 4.2. Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукт	1-ви прием II-ро тримесечие на 2018 г. 2-ри прием I-во тримесечие на 2019 г. Резервен прием	ПРСР	МИГ,ДФЗ, Бенефициенти

		I-во тримесечие на 2020 г.		
	<ul style="list-style-type: none"> 8.б. <i>Инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти</i> 	<p>1-ви прием III-то тримесечие на 2018 г.</p> <p>2-ри прием III-то тримесечие на 2019 г.</p> <p>Резервен прием I-во тримесечие на 2020 г.</p>	ПРСР	МИГ, ДФЗ, Бенефициенти
Специфична цел 1.2: Технологично развитие и внедряване на иновации и стандарти в малките и средни предприятия на територията на МИГ „Струма“	<ul style="list-style-type: none"> 1.1.1. <i>Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията</i> 	<p>1-ви прием II-ро тримесечие на 2018 г.</p> <p>2-ри прием I-во тримесечие на 2019 г.</p> <p>Резервен прием I-во тримесечие на 2020 г.</p>	ОПИК	МИГ, УО на ОПИК, Бенефициенти
	<ul style="list-style-type: none"> 2.2. <i>Подобряване на производствения капацитет в МСП</i> 	<p>1-ви прием II-ро тримесечие на 2018 г.</p> <p>2-ри прием I-во тримесечие на 2019 г.</p> <p>Резервен прием I-во тримесечие на 2020 г.</p>	ОПИК	МИГ, УО на ОПИК, Бенефициенти
Специфична цел 1.3: Диверсификация на икономиката на МИГ „Струма“ чрез развитието на неземеделски дейности	<ul style="list-style-type: none"> 6.4.1. <i>Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности</i> 	<p>1-ви прием III-то тримесечие на 2018 г.</p> <p>2-ри прием III-то тримесечие на 2019 г.</p> <p>Резервен прием I-во тримесечие на 2020 г.</p>	ПРСР	МИГ, ДФЗ, Бенефициенти
ПРИОРИТЕТ 2: Подобряване средата на живот чрез инвестиции в обновяване на малка по мащаби инфраструктура, съхранение на местната идентичност, културно-историческото и природното наследство				
Специфична цел 2.1: Стимулиране развитието на територията на МИГ „Струма“ чрез обновяване	<ul style="list-style-type: none"> 7.2. <i>Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби</i> 	<p>1-ви прием III-то тримесечие на 2018 г.</p> <p>2-ри прием II-ро тримесечие на 2019 г.</p> <p>Резервен прием I-во тримесечие на 2020 г.</p>	ПРСР	МИГ, ДФЗ, Бенефициенти

<p>на всички видове малка по мащаби инфраструктура</p>	<p><i>инфраструктура</i></p>			
<p>Специфична цел 2.2: Укрепване и съхранение на местната идентичност чрез популяризиране на културно-историческото и природното наследство на територията на МИГ „Струма“</p>	<ul style="list-style-type: none"> 7.5. Подкрепа за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура 	<p>1-ви прием III-то тримесечие на 2018 г. 2-ри прием II-ро тримесечие на 2019 г. Резервен прием I-во тримесечие на 2020 г.</p>	<p>ПРСР</p>	<p>МИГ, ДФЗ, Бенефициенти</p>
	<ul style="list-style-type: none"> 7.6. Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на територията на МИГ „Струма“ 	<p>1-ви прием IV-то тримесечие на 2018 г. 2-ри прием III-то тримесечие на 2019 г. Резервен прием I-во тримесечие на 2020 г.</p>	<p>ПРСР</p>	<p>МИГ, ДФЗ, Бенефициенти</p>
	<ul style="list-style-type: none"> 20. Създаване на местен туристически продукт, свързан с местното наследство, изделия и храни 	<p>1-ви прием III-то тримесечие на 2018 г. 2-ри прием II-ро тримесечие на 2019 г. Резервен прием I-во тримесечие на 2020 г.</p>	<p>ПРСР</p>	<p>МИГ, ДФЗ, Бенефициенти</p>
<p>ПРИОРИТЕТ 3: Развитие на човешкия капитал чрез подобряване достъпа до заетост, стимулиране на предприемачеството и осигуряване на съвременни социални услуги</p>				
<p>Специфична цел 3.1: Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места чрез обучения на безработни и</p>	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места в МИГ „Струма“ 	<p>1-ви прием IV-то тримесечие на 2018 г. 2-ри прием III-то тримесечие на 2019 г. Резервен прием I-во тримесечие на 2020 г.</p>	<p>ОПРЧР</p>	<p>МИГ, УО на ОПРЧР, Бенефициенти</p>

заети лица и подкрепа за развитие на предприемачески и идеи	<ul style="list-style-type: none"> 1.1.3. <i>Нови работни места за хората от МИГ „Струма“</i> 	<p>1-ви прием IV-то тримесечие на 2018 г.</p> <p>2-ри прием III-то тримесечие на 2019 г.</p> <p>Резервен прием I-во тримесечие на 2020 г.</p>	ОПРЧР	МИГ, УО на ОПРЧР, Бенефициенти
	<ul style="list-style-type: none"> 1.3.5. <i>Насърчаване на самостоятелната заетост и предприемачеството в МИГ „Струма“</i> 	<p>1-ви прием IV-то тримесечие на 2018 г.</p> <p>2-ри прием III-то тримесечие на 2019 г.</p> <p>Резервен прием I-во тримесечие на 2020 г.</p>	ОПРЧР	МИГ, УО на ОПРЧР, Бенефициенти
Специфична цел 3.2: Насърчаване на социалното включване на лица от маргинализиран и групи, лица с увреждания, самотно-живеещи лица и др. уязвими общности	<ul style="list-style-type: none"> 2.3. <i>Устойчиви социални услуги за социално включване</i> 	<p>1-ви прием IV-то тримесечие на 2018 г.</p> <p>2-ри прием III-то тримесечие на 2019 г.</p> <p>Резервен прием I-во тримесечие на 2020 г.</p>	ОПРЧР	МИГ, УО на ОПРЧР, Бенефициенти
	<ul style="list-style-type: none"> 2.4. <i>Развитие на социалното предприемачество</i> 	<p>1-ви прием IV-то тримесечие на 2018 г.</p> <p>2-ри прием III-то тримесечие на 2019 г.</p> <p>Резервен прием I-во тримесечие на 2020 г.</p>	ОПРЧР	МИГ, УО на ОПРЧР, Бенефициенти
ПРИОРИТЕТ 4: Инвестиции в обучението, социалното приобщаване на децата и учениците от маргинализираните общности на територията на МИГ „Струма“				
Специфична цел 4.1: Образователна интеграция на децата и учениците от маргинализираните общности,	<ul style="list-style-type: none"> 3.9ii. <i>Интеграция чрез образование</i> 	<p>1-ви прием IV-то тримесечие на 2018 г.</p> <p>2-ри прием III-то тримесечие на 2019 г.</p> <p>Резервен прием I-во тримесечие на 2020 г.</p>	ОПНОИР	МИГ, УО на ОПНОИР, Бенефициенти

включително роми				
<p>МИГ „Струма“ предвижда по всяка от мерките, заложи в Стратегията да обявява покани през 2018 и 2019, както и резервен прием на проектни предложения най-късно до I-во тримесечие на 2020 г. с оглед договорирането на проектите да бъде направено най-късно до 30.06.2020 г. Обявяването на приеми ще бъде съпроводено с провеждането на информационни кампании под формата на информационни дни, информационни срещи, семинари и др., с цел запознаване на бенефициентите с условията, реда и спецификите за кандидатстване. По време на приемите МИГ „Струма“ ще извършва консултации и ще оказва помощ при разработването на проектните предложения. Планираме да съдействаме на бенефициентите през целия цикъл на изпълнение на проектите - от подготовката на документите за сключване на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ до подаването на финалните отчетни документи и искане за окончателно плащане. В помощ на кандидатите и получателите на финансова помощ по мерките от Стратегията за ВОМР ще провеждаме тематични обучения и ще разпространяваме информация по възможно най-ефективните начини.</p>				
<p>8. Описание на уредбата за управлението и мониторинга на стратегията, която показва капацитета на местната инициативна група да изпълни стратегията, и описание на специфичната уредба относно оценката: (не повече от 12 страници)</p>				
<p>8.1. Организационна структура на МИГ:</p>				
<p>- организационна структура/схема.</p>	<p>Организационната структура на Местна инициативна група „Струма – Симитли, Кресна и Струмјани” има следната органиграма:</p>			

8.2. Управление на МИГ:

- органи за управление и контрол;

Местна инициативна група „Струма – Симитли, Кресна и Струмјани“ е неправителствена организация, регистрирана по Закона за юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на дейност в обществена полза и е потенциално юридическо лице прилагашо подхода ВОМР (ЛИДЕР) на своята територия, в съответствие с Наредба №22/2015 г. Основните цели на Сдружението са свързани с това да подпомага развитието на селските райони, да утвърждава европейските практики и подходи за децентрализираното им развитие отдолу-нагоре, да насърчава развитието на селското стопанство, конкурентоспособността, опазването на околната среда, подобряването качеството на живот и разнообразяването на икономическите дейности, да засилва местната идентичност на селските райони, да помага за изграждане на гражданско общество. Философията на МИГ „Струма“ и Стратегията за ВОМР са насочени към: насърчаване на социалното приобщаване и намаляването на бедността; развитие на интегриран подход към околната среда чрез нейното съхраняване, опазване и насърчаване на ресурсната ефективност, вкл. дейности за превенция и управление на риска и за използване на потенциала на културното наследство; фокусиране върху иновациите чрез насърчаване на въвеждането им в практиката; насърчаване на устойчивата и качествена заетост и подкрепа за мобилността на работната сила;

повишаване на конкурентоспособността на местните икономики и възможностите за създаване на местен бизнес, вкл. чрез диверсификация и алтернативни дейности; подобряване качеството на образованието и повишаване квалификацията на населението.

Като типична НПО, органите за управление и контрол на МИГ „Струма“ са **Общото събрание и Управителният съвет.**

Общото събрание е върховен орган на Сдружението. То се състои от всички членове на Сдружението. **Основните му функции са:** изменя и допълва устава; приема други вътрешни актове; избира и освобождава членовете на Управителния съвет; изключва членове и приема членове в случаи на отказ от страна на Управителния съвет; взема решение за откриване и закриване на клонове; взема решение за участие в други организации; взема решение за преобразуване или прекратяване на Сдружението; приема основни насоки и програма за дейността на Сдружението, включително Стратегията за ВОМР; приема бюджета на Сдружението, включително бюджета по Стратегията за ВОМР; взема решение относно дължимостта и размера на членския внос или на имуществените вноски; приема отчета за дейността на Управителния съвет; отменя решенията на другите органи на Сдружението, които противоречат на закона, устава или на вътрешни актове, регламентиращи дейността на Сдружението; взема и други решения предвидени в устава.

Решенията на Общото събрание се вземат с мнозинство от присъстващите и са задължителни за другите органи на Сдружението. Подлежат на съдебен контрол относно тяхната законосъобразност и съответствие с устава.

Общото събрание се свиква от Управителния съвет по негова инициатива или по искане на една трета от членовете на Сдружението. По време на заседание всеки член има право на един глас, който упражнява лично или чрез пълномощника.

Управителния съвет се състои от **7 лица** - членове на Сдружението, избрани за срок от 5 години. Представителите на публичния сектор, стопанския сектор и нестопанския сектор не превишават 49 % от членовете на Управителния съвет. Представителите на публичния сектор са трима, представителите на стопанския сектор, включително на земеделския и неземеделския бизнес са трима и един представител на нестопанския сектор.

Членовете на Управителния съвет имат постоянен адрес и/или работят на територията на действие на МИГ. Притежават подходяща професионална квалификация и опит за постигане целите на Сдружението. Не са осъждани за престъпления от общ характер.

Основните функции на Управителния съвет са: представлява Сдружението, както и определя обема на представителната власт на отделни негови членове; избира от състава си председател; осигурява изпълнението на решенията на Общото събрание; разпорежда се с имуществото на Сдружението при спазване изискванията на Устава; подготвя и внася в Общото събрание проект за бюджет; подготвя и внася в Общото събрание отчет за дейността на Сдружението; определя реда и организира извършването на дейността на Сдружението, включително и тази в обща полза, и носи отговорност за това; определя адреса на Сдружението;

взема решения по всички въпроси, които по закон или съгласно Устава не спадат в правата на друг орган; изпълнява задълженията, предвидени в Устава; приема членове на Сдружението.

Освен това Управителния съвет приема дългосрочната стратегия за организационното развитие на Сдружението, актуализира я ежегодно или при всяко подписване и/или преподписване на договор с финансиращи институции, включително МЗХГ. Изготвя и приема организационна структура, правилник и процедури за функционирането на изпълнителните органи на Сдружението. Избира и освобождава изпълнителните и оперативните звена на Сдружението, включително и Изпълнителния директор, чиито функции и отговорности се регламентират във вътрешни правила и процедури на Сдружението. Делегира на експертни съвети и/или журита правомощия по оценка на проектните предложения, финансирани от Сдружението по подхода ЛИДЕР или други финансиращи програми. Взема окончателни решения за финансиране на проекти по подхода ЛИДЕР или други финансиращи програми. Управителния съвет управлява бюджета на Сдружението, чрез организиране на конкурси на база на приетата стратегия на Сдружението и съобразени с изискванията на финансиращата организация/институция. Избира представители на Сдружението в национални и европейски мрежи на селските региони. Взема решение относно участието на Сдружението в управлението и контрола на други юридически лица.

Управителният съвет има Председател, който се избира за срок от пет години. Правомощията му са свързани с организирането, подготовката и провеждането на заседания на Управителния съвет и представляване на Сдружението.

Комисията за подбор на проекти ще бъде сформирана след одобрение на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ и ще съответства на изискванията на Наредба № 22 /2015г. Ще бъде временен орган на МИГ, чийто брой и състав се определя от Управителния съвет. Назначава се със заповед на Председателя на Управителния съвет, във връзка с обявените покани за набиране на проекти от МИГ и с цел подбор и одобрение на подадените заявления за подпомагане.

В съставът на Комисията ще бъдат включени служители на МИГ, членове на Общото събрание и външни експерти-оценители, като основно изискване е тези лица да са различни от извършилите проверката за административно съответствие и допустимост, и от членовете на Управителния съвет. Не по-малко от 1/3 от членовете на Комисията ще бъдат членове на Общото събрание на сдружението. Делът на представителите на публичния сектор не може да превишава 50 % от имащите право на глас членове. Външните експерти-оценители трябва да притежават необходимата квалификация и опит съобразно вида на оценяваните проекти. В състава на Комисията могат да бъдат допускани и наблюдатели без право на глас, определени от Управляващият орган на програмата, от която се предоставя финансиране по съответната процедура за подбор на проекти. Когато участват в комисията за избор на проекти, членовете на Комисията подписват декларация за липса на конфликт на интереси по смисъла на ал.1 т.1 от допълнителната разпоредба на Закона за предотвратяване на конфликт на интереси. В случаите когато член на комисията установи, че е налице конфликт на

	интереси той подава писмо до МИГ за само отвод, като неговото място в комисията се заема от нов член.				
- описание на позициите и изискванията към изпълнителния директор и персонала.	<p>Върховни органи на управление на МИГ „Струма“ са Общото събрание и Управителният съвет. Тяхната функция в организационно-технически аспект се осъществява от Изпълнителен директор и Звено за администриране на Стратегията за ВОМР, включващо: експерти по прилагане на Стратегията за ВОМР, счетоводител и технически сътрудник. Изискванията към всяка една от позициите е както следва:</p>				
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="352 555 600 607">Позиция:</td> <td data-bbox="600 555 1511 607">Изпълнителен директор</td> </tr> <tr> <td data-bbox="352 607 600 1709">Основни задължения:</td> <td data-bbox="600 607 1511 1709"> <p>Изпълнителният директор изпълнява функциите, които са му възложени от Управителния съвет и осигурява изпълнението на решенията му. Той участва в заседанията на УС по право със съвещателен глас. За дейността си Изпълнителният директор се отчита пред Управителния съвет и пред Общото събрание.</p> <p>Отговаря за прилагането на Стратегията за ВОМР и осигурява изпълнението на решенията на УС; изготвя и предлага за приемане от УС перспективна и годишна програма за работа на МИГ и годишен проектобюджет; организира набирането на средства за дейността на МИГ; сключва трудови и граждански договори и ръководи административния персонал на МИГ; решава въпроси, които в съответствие с Устава на МИГ да му бъдат възложени от УС; изготвя годишен доклад за отчитане изпълнението на СМР, както и други доклади и справки за изпълнение на СМР, изисквани от Управляващия орган на ПРСР; представя до управляващия орган на ПРСР до 31 януари на всяка следваща календарна година годишен доклад за отчитане изпълнението на СМР; информира своевременно управляващия орган на ПРСР за проблеми, възникнали при изпълнението на стратегията; получава възнаграждение за дейността си, чийто размер е гласуван и приет от ОС.</p> <p>Правомощията на изпълнителния директор са определени в приложената длъжностната характеристика и в бъдещият му трудов договор. Избира се и се назначава от УС и може и да не е член на МИГ.</p> </td> </tr> </table>	Позиция:	Изпълнителен директор	Основни задължения:	<p>Изпълнителният директор изпълнява функциите, които са му възложени от Управителния съвет и осигурява изпълнението на решенията му. Той участва в заседанията на УС по право със съвещателен глас. За дейността си Изпълнителният директор се отчита пред Управителния съвет и пред Общото събрание.</p> <p>Отговаря за прилагането на Стратегията за ВОМР и осигурява изпълнението на решенията на УС; изготвя и предлага за приемане от УС перспективна и годишна програма за работа на МИГ и годишен проектобюджет; организира набирането на средства за дейността на МИГ; сключва трудови и граждански договори и ръководи административния персонал на МИГ; решава въпроси, които в съответствие с Устава на МИГ да му бъдат възложени от УС; изготвя годишен доклад за отчитане изпълнението на СМР, както и други доклади и справки за изпълнение на СМР, изисквани от Управляващия орган на ПРСР; представя до управляващия орган на ПРСР до 31 януари на всяка следваща календарна година годишен доклад за отчитане изпълнението на СМР; информира своевременно управляващия орган на ПРСР за проблеми, възникнали при изпълнението на стратегията; получава възнаграждение за дейността си, чийто размер е гласуван и приет от ОС.</p> <p>Правомощията на изпълнителния директор са определени в приложената длъжностната характеристика и в бъдещият му трудов договор. Избира се и се назначава от УС и може и да не е член на МИГ.</p>
	Позиция:	Изпълнителен директор			
Основни задължения:	<p>Изпълнителният директор изпълнява функциите, които са му възложени от Управителния съвет и осигурява изпълнението на решенията му. Той участва в заседанията на УС по право със съвещателен глас. За дейността си Изпълнителният директор се отчита пред Управителния съвет и пред Общото събрание.</p> <p>Отговаря за прилагането на Стратегията за ВОМР и осигурява изпълнението на решенията на УС; изготвя и предлага за приемане от УС перспективна и годишна програма за работа на МИГ и годишен проектобюджет; организира набирането на средства за дейността на МИГ; сключва трудови и граждански договори и ръководи административния персонал на МИГ; решава въпроси, които в съответствие с Устава на МИГ да му бъдат възложени от УС; изготвя годишен доклад за отчитане изпълнението на СМР, както и други доклади и справки за изпълнение на СМР, изисквани от Управляващия орган на ПРСР; представя до управляващия орган на ПРСР до 31 януари на всяка следваща календарна година годишен доклад за отчитане изпълнението на СМР; информира своевременно управляващия орган на ПРСР за проблеми, възникнали при изпълнението на стратегията; получава възнаграждение за дейността си, чийто размер е гласуван и приет от ОС.</p> <p>Правомощията на изпълнителния директор са определени в приложената длъжностната характеристика и в бъдещият му трудов договор. Избира се и се назначава от УС и може и да не е член на МИГ.</p>				
Минимални изисквания за заемане на длъжността:	<p>Завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър“; общ професионален стаж най-малко 5 години; управленски опит най-малко 2 години; опит в реализиране на проект, програма или стратегия със стойност над 100 хил. лева, финансирани от ЕС или от други международни донори.</p>				
Позиция:	Експерт по прилагане на Стратегията за ВОМР				

<p>Основни задължения:</p>	<p>Оказва методическа помощ при прилагането на Стратегията за ВОМР и консултира потенциалните бенефициенти по нея. Експертът ще има основна роля и участие в прилагането на процедурата за подбор на проекти към Стратегия за ВОМР на МИГ и в частност участие в процесите по: информиране на местната общност; подпомагане на участниците в процеса по подаване на заявления за подпомагане, изпълнение на проектите, подаване на заявки за плащане; проверка административното съответствие и допустимост на заявленията за подпомагане; наблюдение оценка и мониторинг на проектите и на самата Стратегия за ВОМР; провеждането на обучения, разяснителни кампании и др. Правомощията на експерта по прилагане на Стратегията за ВОМР са определени в приложената длъжностна характеристика и в бъдещия трудов договор.</p>
<p>Минимални изисквания за заемане на длъжността:</p>	<p>Завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър“; общ професионален стаж най-малко 2 години.</p>
<p>Позиция:</p>	<p>Счетоводител</p>
<p>Основни задължения:</p>	<p>Отговаря за ефективното управление на финансовите средства и средствата за прилагане на Стратегията за ВОМР, в съответствие с българските счетоводни стандарти, изискванията за отчетност и управление на средства на организации, регистрирани в общественополезна дейност и изискванията на РА и МЗХГ.</p> <p>Ще осъществява финансови консултации и финансов контрол по отношение на дейностите по под мярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на Стратегия за ВОМР“), както и ще участва пряко в работата на Комисията за подбор на проекти, свързана с техническата оценка и класиране на заявленията за подпомагане, по отношение на изчисляване на заложените в критериите за оценка на заявленията за подпомагане финансови параметри и икономически показатели на бизнес плановете.</p>
<p>Минимални изисквания за заемане на длъжността:</p>	<p>За да заеме тази длъжност, счетоводителят трябва да отговаря на изискванията на чл.18 от Закона за счетоводството, без да се изисква изпълнение на изискванията за длъжност „експерт“.</p>
<p>Позиция:</p>	<p>Технически сътрудник</p>

<p>Основни задължения:</p>	<p>Поема голяма част от административната работа на Звеното за администриране на Стратегията за ВОМР. Администрира сесиите по оценка на проектните предложения. Поддържа индикаторната база данни и деловодната система. Техническият асистент ще има и подпомагачи и координиращи функции по административната дейност на организацията и ще отговаря за организирането изпълнението и отчитането на всички дейности на МИГ по под мярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на Стратегия за ВОМР“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие”, включително и по обявяването и провеждането на обществените поръчки на МИГ „Струма“, съгласно ЗОП, във връзка с управлението на финансовите средства на МИГ.</p>
<p>Минимални изисквания за заемане на длъжността:</p>	<p>Завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър”; общ професионален стаж най-малко 2 години.</p>
<p>Служител на МИГ „Струма“ не може да е: 1) Член на колективния управителен орган или на контролния орган на МИГ и не е свързано лице с член на колективния управителен орган или на контролния орган на МИГ по смисъла на § 1 от допълнителните разпоредби на Търговския закон; 2) Общински съветник, кмет, заместник-кмет или служител на централна или териториална администрация на изпълнителната власт, на местната власт или на публично лице; 3) Трябва да отговаря на условията на чл.12, ал.3 от Наредба №22/14.12.2015 г. С избраните от Управителния съвет, служители са сключени предварителни споразумения за последващо наемане по трудов договор на пълен работен ден. Всички избрани служители са подходящи, с необходимия опит в прилагането на Стратегия за ВОМР и напълно покриват изискванията на чл.13, ал.3, ал.4, ал.5 и ал.6 на Наредба № 22/14.12.2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“. За всеки от служителите е осигурено и необходимото офис оборудване, обзавеждане и техника за работа. За целите на по-успешното прилагане на Стратегията за ВОМР и с оглед на спецификата на многофондовото финансиране, при необходимост на граждански договор ще бъдат наемани и допълнителни експерти, запознати преди всичко с изпълнението и прилагането на ОПИК, ОПРЧР и ОПНОИР по отношение на информиране, консултиране и обучение на местната общност, както и по отношение на изпълнението и мониторинга на проектите.</p>	
<p>8.3. Капацитет на местната инициативна група да изпълни стратегията за ВОМР:</p>	
<p>↪ Местно партньорство: Възползвайки се от възможностите, които подходът ВОМР предоставя на местната общност за децентрализирано и устойчиво развитие на територията, през декември 2016 г. на територията на</p>	

общините Симитли, Кресна и Струмияни бе учредена местна инициативна група – МИГ „Струма – Симитли, Кресна и Струмияни“. Независимо, че е нова структура, местното партньорство между трите общини датира от началото на 2015 г. Активно участие в него имат трите общини, представители на местния бизнес и неправителствен сектор – физически и юридически лица, способни успешно да реализират Стратегията за ВОМР. На територията на МИГ „Струма“ интересът на местната общност към Стратегия за ВОМР е изключително голям, поради факта, че подхода се прилага за първи път и хората осъзнаха неговите възможности за реализация на различни типове инициативи. В местната общност вече има достатъчно капацитет, свободни ресурси и много готовност за реализация на конкретни проектни идеи, съобразени с нуждите на всеки от бенефициентите. Между местните участници са създадени и добре развити връзки и взаимоотношения, основани на принципите на прозрачност, взаимно уважение и зачитане интересите на всеки от секторите. По време на изпълнението на подготвителната помощ бяха обучени членовете на МИГ и местните лидери за устойчивото управление на МИГ и местното партньорство.

↪ **Организационно – технически капацитет:**

В периода август 2016 г. - февруари 2017 г. местното партньорство изпълни проект за подготвителна помощ, финансиран от подмярка 19.1. „Помощ за подготвителни дейности“ на ПРСР 2014 – 2020 г. В резултат на изпълнението му МИГ разполага с офис в гр. Симитли. Той се състои от работно помещение, заседателна зала и помещение за архив, необходими за неговото нормално функциониране. Офисът е комуникационно достъпен. Осигурен е достъп на хора с увреждания. Оборудван е с компютърна и друга офис техника за всеки от планираните служители, които ще бъдат назначени на работа, непосредствено след подписване на договор за безвъзмездна финансова помощ.

↪ **Административен капацитет:**

От особена важност за изграждане на капацитета на МИГ е формирането на работещ и ефективен екип, създаване на добри работни взаимоотношения, разбирателство и доверие. Работните и информационни срещи, семинарите, обществените обсъждания, конференциите и обученията, проведени в периода на подготовка на Стратегията за ВОМР положиха добро начало. Изграждането на капацитета ще продължи чрез осигуряване на добра комуникация и координация на действията. За това ще спомогне развитието на информационни канали на МИГ - уебстраница, информационни събития и срещи, консултации и др., поддържане на актуален списък с контакти със заинтересованите страни, разпращане на покани за събития, писмена информация и др.

МИГ ще използва в работата си по реализация на Стратегията за ВОМР **вътрешни правила в пет основни направления**, които ще гарантират ефективното ѝ управление, разпределението на задачите между служителите и спазването на графика за действие: **1) Вътрешни правила за прилагане на Стратегията за ВОМР**, касаещи дейности, свързани с осигуряване на информация и публичност, подготовка на проектни предложения в съответствие с целите ѝ: информиране, консултиране и подпомагане подготовката на проекти на потенциалните кандидати; подготвяне и публикуване на покана за кандидатстване с проекти на територията на МИГ; приемане и регистриране на заявления за кандидатстване; създаване и поддържане на база данни за постъпилите проекти по Стратегията за ВОМР, тяхното състояние и движение. **2) Вътрешни правила за оценка и класиране на проекти**, включващи указания за: проверка за административно съответствие и допустимост на проектите; проверка за основателността на предложените разходи, липса на двойно финансиране и изкуствено създадени условия; осъществяване на техническа експертна оценка и класиране на проектите; подготовка и провеждане на заседания на комисията за избор на проекти към съответната МИГ; представяне на заверени копия на заявленията и на придружаващите ги документи, одобрени от

Комисията за избор на проекти към МИГ, в УО на ПРСР и РА, в УО на ОПИК, ОПРЧР и ОПНОИР за извършване на проверка за съответствие с процедурите, описани в Стратегията за ВОМР, критериите за допустимост на кандидата и критериите за допустимост на проекта и планираните разходи; информиране писмено на кандидатите за одобрение или отхвърляне на проекта; сключване на договори с одобрените кандидати за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. **3) Вътрешни правила за наблюдение и оценка на изпълняваните проекти**, включващи указания за: осъществяване на наблюдение на изпълнението на проектите; осъществяване на посещения на място; подпомагане одобрените кандидати при подготовката на заявки за плащане до Разплащателна агенция и изготвяне на доклади за отчитане на изпълнението; изпращане до РА и МЗХ списък на одобрените и отхвърлените проекти след приключване на работата на комисията за избор на проекти; изпращане до РА заверени копия на сключените договори. **4) Вътрешни правила за мониторинг и оценка на цялостното изпълнение и ефект от прилаганата Стратегия**, включващи указания: изготвяне на ежегоден годишен доклад за отчитане изпълнението на Стратегията за ВОМР, както и други доклади и справки за изпълнението ѝ, изисквани от УО на ПРСР; представяне до УО на ПРСР годишни доклади за отчитане изпълнението на Стратегията за ВОМР и до информиране своевременно Управляващия орган на ПРСР за проблеми, възникнали при изпълнението на стратегията. **5) Предприети са мерки и са разписани вътрешни правила, касаещи избягването на конфликти на интереси** като ключов момент в изграждането на доверие и постигането на прозрачност в работата на МИГ.

↪ **Финансов капацитет:**

В процеса на изпълнение на стратегията финансовото обезпечение на дейностите на МИГ ще бъде с безвъзмездна помощ по подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за Водено от общностите местно развитие“. Финансовата помощ се предоставя за дейности, които ще допринесат за постигане на следните цели: **1) Обезпечаване на МИГ „Струма“ с необходимия финансов ресурс за ефективното изпълнение на Стратегията за ВОМР и нейното популяризиране;** **2) Повишаване на информираността на населението относно подхода ВОМР и насърчаване на активното му участие в процеса на прилагане на Стратегията за ВОМР.**

По този начин развитието на капацитет на местно ниво ще продължи и в процеса на изпълнение на Стратегията като за целта ежегодно, през целия период на реализацията ѝ ще бъдат организирани обучения за екипа и за местни лидери, финансирани от подмярка 19.4. Община Симитли предостави безвъзмездно финансов ресурс на МИГ в размер на **30 000 лева** за покриване на оперативни и други разходи на Сдружението (*виж приложено решение на Общински съвет – Симитли и отчет по сметка*).

↪ **Изграден капацитет, способен да реализира Стратегията за ВОМР:**

Проведените обучения за местни лидери, обучения за екипа, поредицата от информационни и дискуссионни срещи, конференции, обсъждания на проекта на Стратегия и т.н. по време на подготвителната фаза, повишиха капацитета на различните целеви групи, заинтересовани страни и потенциални бенефициенти. По този начин, на този етап МИГ „Струма“ разполага с достатъчно информирани бенефициенти, способни да реализират проекти по настоящата Стратегия за ВОМР.

↪ **Идентифицирани потенциал и характеристики на територията на МИГ „Струма“:**

В изпълнение на дейности по проекта за техническа помощ по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ бе направен подробен анализ, включващ природно-географски и социо-културни характеристики на територията на МИГ „Струма“. На базата на анализа бяха определени силните и слабите страни, възможностите и заплахите, които бяха отправна точка за избора на

програми, мерки и операции, включени в настоящата Стратегия.

↪ **Идентифицирани заинтересовани страни от територията на МИГ „Струма“:**

Приоритизирането или класифицирането на основните и специфични цели, мерки и операции в Стратегията за ВОМР се основават на вижданията и гледните точки за развитие на местните заинтересовани страни. Определянето на заинтересованите групи премина в два аспекта: **1) Идентифициране на заинтересованите страни при анализа на територията на МИГ чрез прилагане на метода на анкетиране; 2) Участие на заинтересованите страни в процеса на подготовка на Стратегията.** В поредицата организирани и проведени публични събития за информиране и консултиране на документа взеха участие представители на всички идентифицирани заинтересовани страни. Те подпомогнаха процеса на формулиране на SWOT-анализа, на основните цели и приоритети, взеха активно участие при избора на мерки и операции, които да бъдат включени в стратегията, както и при формулирането и дискутирането на критериите за оценка на проектите.

8.4. Описание на системата за мониторинг и оценка:

Мониторингът се определя като дейност по систематичното и непрекъснато събиране, анализ и използване на информация с цел управленски контрол, идентифициране и предприемане на корективни действия при изпълнението на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“. Оценката се определя като периодична проверка на съответствието, ефективността, ефикасността, въздействието, икономическата и финансова жизнеспособност и устойчивостта на Стратегията за ВОМР на МИГ в контекста на планираните цели. Основните цели при осъществяването на мониторинг и оценка са: 1) Да бъде събрана и систематизирана информация, с цел улесняване на последващото управление, развитие и приоритизация на дейностите по Стратегията. 2) Да бъдат определени вероятните слабости или рискове в изпълнението на индивидуалните проекти. 3) Да бъде подпомогнато въвеждането на корективни мерки, които да отстранят слабостите в хода на изпълнение на индивидуалните проекти и предотвратен риска от възникване на нередности (основно във финансовото управление).

Системата за мониторинг включва процедури за текущо наблюдение, проверки за съвместимост и докладване на изпълнението на Стратегията за ВОМР и индивидуалните проекти по нея. Разработена е от експертният екип на МИГ „Струма“ и е съобразена с действащата нормативната уредба. Мониторинговата ни система включва:

1. Мониторинг на Стратегията за ВОМР:

Основната цел на системата за мониторинг е да следи непрекъснато процеса на изпълнение на Стратегията за ВОМР и промените в средата, за да се анализира своевременно напредъкът, качество и проблемите в изпълнението, и да се предприемат навременни корекции, ако това е необходимо. В съответствие с чл.39, ал.1 на ПМС 161 на МС от 4.07.2016 г. мониторинг за изпълнение на стратегиите за ВОМР се извършва от Управляващия орган на водещия фонд (в случая ПРСР) и МИГ. Ежегодно в срок до 15 февруари на следващата календарна година МИГ изготвя и представя на УО на ПРСР и на УО на останалите програми, страна по споразумението по чл.35, годишен доклад за отчитане изпълнението на Стратегията за ВОМР. В доклада се посочват осъществените дейности за управление на МИГ „Струма“ и за популяризиране на стратегията, финансов и физически напредък, ефективност на екипа, процесите, свързани с неговото функциониране, ефективност на партньорите, срещнати проблеми, научени уроци. МИГ изготвя и други доклади, анализи, отчети, справки и др. във връзка с изпълнението на Стратегията за ВОМР, изисквани от УО на ПРСР или УО на оперативните програми чиито мерки са включени в документа. Годишните доклади се изготвят в срок до 30 януари и се представят за одобрение от УС на МИГ.

МИГ „Струма“ ще наблюдава напредъка и качеството на изпълнението на Стратегията за ВОМР с помощта на финансови индикатори, изходни индикатори и индикатори за резултат. Информацията за тях ще се събира от всеки проект и ще се обобщава по мерки, приоритети и за Стратегията като цяло. Индикаторите ще се актуализират регулярно след възникване на промяна (например: сключване на нов договор, подадена заявка за плащане или приключване на изпълнението на договор). За събиране на информацията за изходните индикатори и за индикаторите за резултат в заявката за кандидатстване ще бъде включен раздел с целеви стойности на индикаторите: общи за Стратегията за ВОМР и специфични за проекта. След приключване на договора от бенефициента ще се събира информация за фактическото изпълнение на посочените индикатори. Достоверността на подадената от бенефициента информация ще се проверява от екипа на МИГ.

Осъществяването на **мониторинга на Стратегията за ВОМР** на МИГ „Струма“ като процес включва: **1)** Подготовка; **2)** Събиране на информация, обобщаване и анализ на събраните данни по мониторинговите индикатори; **3)** Анализиране на информацията и определяне на силните и слабите страни, съответните възможности и заплахи; **4)** Изготвяне на мониторингов доклад; **5)** Връчване на мониторингов доклад; **6)** Одобряване на мониторингов доклад с решение на Общото събрание на МИГ. Неразделна част от системата за мониторинг на Стратегията е **Процедурата за промяна на стратегията за ВОМР**. В съответствие с нормативните изисквания изменения на Стратегията за ВОМР са допустими в следните случаи: **1)** Във връзка с промяна на приложимата нормативна уредба и/или във връзка с промяна на съответната програма; **2)** При наличие на очевидна грешка; **3)** По отношение на финансовите параметри до 10 % от одобрения от ЕЗФРСР бюджет по подмярка 19.2; **4)** По отношение на мониторинговите индикатори за резултат във връзка с промяна на финансовите параметри по предходната точка; **5)** По отношение на критериите за допустимост, в т. ч. минимална и максимална стойност на проектите и интензитет на помощта; **6)** За увеличаване или намаляване на финансовата помощ от ЕЗФРСР при условията и по реда на чл.41 на Наредба 22 за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. Горепосочените промени се извършват след одобрение на УО на ПРСР 2014 - 2020 г., предхождано от Решение на Общото събрание на МИГ за промяна в одобрената Стратегия за ВОМР. Изменението се отразява в Договора за изпълнение за изпълнение на стратегията за ВОМР между МИГ и УО на ПРСР 2014 – 2020 г.

2. Мониторинг на индивидуални проекти:

Изпълнението на отделните проекти в рамките на Стратегията за ВОМР се извършва при спазване на изискванията на всяка от програмите, включена в документа. В съответствие с чл. 51, ал.1 на ПМС 161 на МС от 4.07.2016г. мониторинг върху изпълнението на проекти в рамките на Стратегията за ВОМР се извършва от МИГ, както и от органите, отговорни за управлението и контрола на съответната оперативна програма. Мониторингът на изпълнението на всеки от проектите е насочен към ресурсите, дейностите и резултатите. Ще се осъществява по количествени индикатори – индикатори за изпълнение и индикатори за резултат, които са разписани за всяка една от приложимите мерки. Индикаторите за изпълнение са свързани пряко с дейностите и целите. Описват във физически единици крайния продукт от реализацията на дадена дейност. Индикаторите за резултат представляват преките и непосредствените ефекти, генерирани от изпълнението на стратегията. Те дават информация за промените, които влияят върху поведението на директните бенефициенти. Тези индикатори могат да бъдат физически или финансови.

В обхвата на мониторинга по изпълнение на индивидуалните проекти ще се акцентира върху

следното: **1)** Съответствието с общите и специфични цели на Стратегия за ВОМР, ПРСР, ОПИК, ОПРЧР и ОПНОИР 20014 – 2020 г.; **2)** Допустимостта на направените разходи и тяхната пряка връзка за постигане целите на Стратегията; **3)** Наличието на достатъчно подробна финансова одитна пътека; **4)** Наличието и правилното водене по реда на Закона за счетоводството на отделни аналитични счетоводни сметки за дейностите, за които е получена безвъзмездна финансова помощ от Европейските фондове за период от 5 години, считано от датата на официално признаване на МИГ и изплащане на помощта; **5)** Придобитите материални активи въз основа на безвъзмездната финансова помощ да не бъдат преотдавани и преотстъпвани възмездно или безвъзмездно – чрез отдаване под наем, аренда, договор за съвместна дейност и др.; **6)** Съхранението на всички оригинални документи, свързани с изпълнението на индивидуалните проекти; **7)** Поставянето на видни места на информационни табели, указващи съфинансирането на Европейските фондове и държавният бюджет. Основните инструменти на мониторинга на индивидуалните проекти са: проверка на документи, проверка място, срещи и интервюта, докладване и др. По всеки проект ще се осъществяват мониторингови посещения на място от членовете на екипа на МИГ или от привлечени външни експерти. Целта на тези посещения е да се установи етапа на изпълнение на проектите, степента на постигане на предвидените цели и резултати в сравнение с планираните индикатори, проверка и одобряване на ефективността на разходите. В случаите на проекти, включващи строително-ремонтни работи и създаване на трайни насаждения, ще се прави посещение на място и преди стартирането на проекта. Резултатите от посещенията на място ще се документират от извършилия ги служител в протоколна форма.

Процесът на мониторинг има 4 стъпки: **1)** Събиране на информация за оценка на изпълнението на планираните задачи. **2)** Анализ на информацията и формулиране на оценки за изпълнението. **3)** Сравняване на резултатите с плана и прогнозата бъдещия ход на проекта. **4)** Планиране и извършване на действията за коригиране изпълнението на проекта.

Системата за оценка включва процедури за последваща оценка на Стратегията за ВОМР и индивидуални проекти по нея:

1) Оценка на Стратегията за ВОМР: Системата за оценка предвижда следните видове външни оценки на Стратегията за ВОМР: **1.1) Външна оперативна оценка на конкретни оперативни или стратегически въпроси** се провежда, ако е необходима за целите на подготовката на Годишния доклад за напредъка или за задълбочено проучване на определени аспекти на изпълнение на Стратегията за ВОМР. Решение за провеждане на подобна оценка взема УС на МИГ. **1.2) Външна междинна оценка** се провежда, само ако е необходима за промяна на Стратегията или при възникване на значителни проблеми в изпълнението ѝ, затова нейните конкретни цели и методи се определят преди началото на провеждане. Всяка междинна оценка трябва да оцени напредъка в изпълнението на мерките на основата на изходните индикатори и индикаторите за резултат, да направи изводи и препоръки за подобряване на изпълнението. Решение за провеждане на външна междинна оценка взема УС на МИГ. **1.3)** За оценка на цялостното изпълнение на стратегията в края на нейното прилагане ще се извърши **външна последваща (ex-post) оценка**. Тя оценява използването на ресурсите, ефикасността и ефективността на изпълнението, въздействието и устойчивостта на основата на съпоставяне на постигнатото с предварително определените цели. Оценява се също приносът на Стратегията за ВОМР за изпълнение на целите на ПРСР, ОПИК, ОПРЧР и ОПНОИР 2014 – 2020 г. и хоризонталните политики на Общността. На база на оценката се извеждат факторите, определящи успеха/неуспеха на прилагането на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ и поуките за планиране и изпълнение на други подобни програми за развитие на територията. Оценката се прави в

годината на приключване на прилагането на стратегията за ВОМР и при възможност след приключване на изпълнението на всички договори.

При всяка външна оценка екипът на МИГ „Струма“ ще разработва задание и ще провежда процедура за избор на оценители, оказва подкрепа за извършване на оценката чрез предоставяне на необходимите данни. Докладът за оценка се одобрява от УС на МИГ и се публикува на официалната интернет страницата.

2) Оценка на индивидуални проекти: За да гарантира успешното управление на Стратегията за ВОМР, екипът на МИГ ще провежда крайна и последваща оценка на проектите. Чрез тях се събира информация за изпълнението, постигнатите резултати и цели на проектите, въз основа на която се прави анализ на ефективността и ефикасността на Стратегията. Крайната оценка се извършва веднага след приключване на проекта, а последваща оценка – от три до пет години след това.

Крайната оценка разглежда изпълнението на заложените цели по проекта. Тя включва още и преценка на ефективността или доколко проектът допринася за цялостния успех на Стратегията за ВОМР, и по-конкретно на съответния приоритет. Тази оценка се прави непосредствено след приключване на изпълнението на проекта. Основава се на окончателния технически доклад, в който се включва информация за техническото и финансовото изпълнение на проекта. Трябва да се отчете постигнатото, като се опише натрупания опит, въведените добри практики и иновации. Въз основа на така направената оценка УО на съответната програма, представена в Стратегията одобрява или не одобрява окончателния доклад, след което определя и размера на окончателното плащане по проекта.

Последващата оценка (ex post) се прави, след като проектът е приключил и е изминал достатъчно продължителен период от време (от три до пет години), позволяващ да се прояви цялостното въздействие от проекта. Единственото задължение на бенефициента по време на нейното осъществяване е да предостави информация. От последващата оценка се прави изводи доколко вложените средства са оправдани от гледна точка на крайните резултати на дадения проект, в контекста на целия пакет проекти, реализирани в изпълнение на дадения приоритет и стратегическа цел. На такава основа се извеждат препоръки за бъдещия процес на програмиране на Стратегия за ВОМР и се предприемат необходимите коригиращи мерки.

Планирането и изпълнението на дейностите за мониторинг и оценка е отговорност на екипа на МИГ „Струма“. Провеждането на външните оперативни, междинни или последващи оценки се планира и подпомага от екипа на МИГ и се изпълнява от външни независими оценители. Дейностите по мониторинг и оценка ще бъдат обезпечени от единна база данни, която екипа на МИГ „Струма“ ще създаде след одобрение на Стратегията за ВОМР.

9. Индикатори за мониторинг и оценка:

9.1. Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР, включително брой създадени работни места:
(не повече от 1 страница)

Индикаторната система за оценка на цялостното прилагане на Стратегията за ВОМР е разработена на базата на системата за мониторинг и оценка и е съобразена със съществуващите и възможните източници на информация. Базовата стойност ще бъде нула за всички показатели, за да има обективна оценка на постигнатите резултати, а и подходът ВОМР е нов за територията на общините Симитли, Кресна и Струмани. Източниците на информация за индикаторите основно ще бъдат финалните отчети (ако е приложимо и междинни) на бенефициентите, резултатите от мониторинга и посещенията на място. Общите индикатори за цялостното прилагане на Стратегията за ВОМР са

представени в следващата таблица:

Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел до 2023	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по Стратегията за ВОМР	Брой	58	Отчети на МИГ
	Брой подадени проектни предложения за подпомагане	Брой	200	Справки от ИСУН 2020 и от Регистър на подадените проектни предложения за подкрепа
	Брой на одобрените проектни предложения	Брой	58	Справки сключените договори, Регистър на сключените договори за предоставяне на БФП
	Стойност на одобрените заявления	Лева	7 353 920.80	Регистър на сключените договори
	Брой на сключените договори	Брой	58	Регистър на сключените договори
	Стойност на сключените договори	Лева	7 353 920.80	Регистър на сключените договори
	Стойност на изплатените проекти	Лева	7 353 920.80	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой бенефициенти, подпомогнати по Стратегията за ВОМР	Брой	58	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой реализирани иновации в стопанския сектор	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Общ брой дейности, свързани с подпомагане на уязвими групи и маргинализирани общности	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Резултат	Брой предприятия от аграрния сектор, с въведена модернизация и/или иновация	Брой	4	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой подпомогнати предприятия: микро, малки и средни	Брой	28	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой подпомогнати туристически дейности/обекти и стойност на инвестицията	Брой	3	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой консултации, организирани или	Брой	200	База данни за индикатори от мониторинговата система,

	осъществени от МИГ			финални отчети
	Брой дейности за популяризиране на Стратегията за ВОМР	Брой	20	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Дял от населението на територията, което се ползва от проектите по Стратегията за ВОМР	%	90	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой и стойност на успешно приключилите проекти	Брой	58	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Степен на усвояване	%	100	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Въздействие	Брой създадени работни места: по населени места; по пол, възраст, уязвими групи	Брой	160	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой квалифицирани безработни лица/наети лица	Брой	40	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Стойност на инвестициите: по вид (материални, нематериални)	Лева	3 500 000	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Инвестиции в публична инфраструктура	Лева	1 900 000	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Участие на жени, младежи, хора от уязвими групи в инициативи за опазване и популяризиране на природното и културно-историческо наследство на територията	Брой	640	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

9.2. Индикатори по мерки:

(не повече от 1 страница за индикатори по мярка)

↪ Индикатори на мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ПРСР 2014 – 2020 (ЕЗФРСР):

4.1. Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства

Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел до 2023	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	4	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	4	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Общ обем на инвестициите (със съфинансиране)	Лева	600 000	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой, подпомогнати стопанства от животновъдния сектор	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Резултат	Дял на младите фермери, финансирани по мярката	%	30	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой стопанства, въвели нов продукт или технология	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Създадени нови насаждения	Дка	100	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой модернизирани земеделски стопанства	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Въздействие	Брой работни места, разкрити в подпомаганите проекти	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

4.2. Инвестиции в преработка/ маркетинг на селскостопански продукти

Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел до 2023	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Общ обем на инвестициите (със съфинансиране)	Лева	400 000	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой, подпомогнати бенефициенти от чувствителните сектори	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

Резултат	Брой бенефициенти въвели иновации	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой бенефициенти, въвели нов продукт или технология	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой проекти с добавена стойност към хранително-вкусови продукти	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Въздействие	Брой работни места, разкрити в подпомаганите проекти	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

6.4.1. Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности

Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел до 2023	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	5	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	5	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой подпомогнати земеделски стопани за неземеделски дейности	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой подпомогнати микропредприятия	Брой	3	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Резултат	Брой подпомогнати нови туристически дейности	Брой	3	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой подпомогнати бенефициенти за нови, нетуристически дейности	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой реализирани иновации – нова услуга/дейност за територията на МИГ „Струма“	Брой	4	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

Въздействие	Брой работни места, разкрити в подпомаганите проекти	Брой	20	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
7.2. Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура				
Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел до 2023	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	5	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	5	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Общ обем на инвестициите в малка по мащаб инфраструктура	Лева	1 700 000	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой успешно приключили проекти	Брой	5	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Резултат	Изградени, рехабилитирани или ремонтирани обекти от техническата инфраструктура	Брой	1	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Изградени, рехабилитирани или ремонтирани обекти от социалната и образователната инфраструктура	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Изградени, рехабилитирани или ремонтирани обекти за широко обществено ползване (площади, паркове, градинки, детски площадки, кътове за отдих, спортни площадки и обекти)	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Въздействие	Брой работни места,	Брой	15	База данни за индикатори

	разкрити в подпомаганите проекти			от мониторинговата система, финални отчети
	Население, облагодетелствано от дребно мащабните инвестиции	Брой	20 000	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

7.5. Подкрепа за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура

Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел до 2023	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	3	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	3	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой успешно приключили проекти	Брой	3	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Резултат	Брой обновени съществуващи туристически обекти	Брой	1	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой развити нови туристически атракции/обекти/ туристически/ посетителски / занаятчийски центрове, подпомогнати по мярката	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Въздействие	Брой работни места, разкрити в подпомаганите проекти	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Население, облагодетелствано от инвестициите в туризма	Брой	15 000	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

7.6. Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на територията на МИГ "Струма"

Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел до 2023	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	3	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	3	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой успешно приключили проекти	Брой	3	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Резултат	Брой подобрени обекти с религиозно значение	Брой	6	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Въздействие	Население, облагодетелствано от подобрената инфраструктура	Брой	15 000	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

8.6. Инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти

Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел до 2023	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой успешно приключили проекти	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Резултат	Създадени/ подобрени мощности за преработка /търговия с горски продукти/ Създадени/ подобрени мощности за лесовъдство	%	100	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Принос на проекта към целите и приоритетите на Стратегията за ВОМР на	%	100	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

	МИГ „Струма“			
Въздействие	Население, облагодетелствано от инвестициите в залесяване и създаване на горски масиви	Брой	15 000	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой работни места, разкрити в подпомаганите проекти	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

20. Създаване на местен туристически продукт, свързан с местното наследство, изделия и храни

Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел до 2023	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	5	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	5	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой успешно приключили проекти	Брой	5	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Резултат	Организиран и проведен събития, свързани с местното културно наследство, местните изделия и храни	Брой	5	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой сертифицирани местни туристически продукти	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Съхранени, идентифицирани, възстановени, почистени и поддържани значими обекти от природното и	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

	културно-историческото наследство на територията МИГ			
	Маркетингови, промоционални и информационни дейности, свързани със създаването и популяризиране на местен туристически продукт	Брой	1	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Въздействие	Брой участници в проектни дейности	Брой	3 000	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Население, облагодетелствано от инвестициите в туризма	Брой	15 000	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

↪ **Индикатори на мярката от Стратегията за WOMP на МИГ „Струма“, финансирана от ОПНОИР 2014 – 2020 (ЕСФ):**

3.9ii. Интеграция чрез образование				
Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел до 2023	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	5	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	5	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой успешно приключили проекти	Брой	5	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Резултат	Брой деца, ученици и младежи от етнически малцинства (вкл. роми),	Брой	500	База данни за индикатори от мониторинговата

	интегрирани в образователната система			система, финални отчети
	Брой деца и ученици, обхванати от дейностите по мярката	Брой	800	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой родители, обхванати от дейностите по мярката	Брой	500	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Мерки за изграждане и съхраняване на културна идентичност на децата и учениците от етническите малцинства	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Въздействие	Въведени устойчиви практики за работа в мултикултурна среда	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой деца, ученици и младежи от маргинализирани общности (вкл.роми), участващи в мерки за образователна интеграция и реинтеграция	Брой	400	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

↪ **Индикатори на мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ОПРЧР 2014 – 2020 (ЕСФ):**

1.1. Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места в МИГ „Струма”				
Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел до 2023	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	3	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	3	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

	Брой успешно приключили проекти	Брой	3	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Резултат	Участници на възраст от 30 до 54г. вкл., започнали работа, вкл. като самонаети, при напускане на операцията	Брой	30	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Участници на възраст от 30 до 54г. вкл., с ниско образование (под средното - ISCED 3), придобили квалификация при напускане на операцията	Брой	30	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Участници на възраст над 54 г., започнали работа, вкл. като самонаети, при напускане на операцията	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Въздействие	Работни места поддържани след субсидирания период	Брой	40	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Безработни участници на възраст от 30 до 54 г. вкл.	Брой	30	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Участници от ромски произход на възраст от 30 до 54 години вкл. с ниско образование (под средното - ISCED 3)	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Безработни участници, вкл. продължително безработни, или неактивни участници, извън образование и обучение, над 54 г.	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

1.1.3. Нови работни места за хората от МИГ „Струма”

Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел до 2023	Източник на информация
Изходен	Брой проекти,	Брой	4	База данни за индикатори

	финансирани по мярката			от мониторинговата система, финални отчети
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	4	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой успешно приключили проекти	Брой	4	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Резултат	Участници на възраст от 30 до 54г. вкл., започнали работа, вкл. като самонаети, при напускане на операцията	Брой	20	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Участници на възраст от 30 до 54г. вкл., с ниско образование (под средното - ISCED 3), придобили квалификация при напускане на операцията	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Участници на възраст над 54 г., започнали работа, вкл. като самонаети, при напускане на операцията	Брой	15	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Неактивни участници на възраст до 29 г. вкл., които при напускане на операцията имат работа, включително като самостоятелно заети лица	Брой	20	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Безработни участници на възраст до 29 г. вкл., с основна или по-ниска образователна степен, които при напускане на операцията получават квалификация	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Безработни участници на възраст до 29 г. вкл., със завършено средно или	Брой	15	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

	висше образование, които при напускане на операцията получават квалификация			
Въздействие	Работни места поддържани след субсидирания период	Брой	40	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Безработни участници на възраст от 30 до 54 г. вкл.	Брой	20	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Участници от ромски произход на възраст от 30 до 54 години вкл. с ниско образование (под средното - ISCED 3)	Брой	15	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Безработни участници, вкл. продължително безработни, или неактивни участници, извън образование и обучение, над 54 г.	Брой	5	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Неактивни участници на възраст до 29 г. вкл., извън обучение или образование	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Безработни участници от ромски произход на възраст до 29г. вкл., с основна или по-ниска образователна степен	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Безработни участници на възраст до 29 г. вкл., със завършено средно или висше образование	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

1.3.5. Насърчаване на самостоятелната заетост и предприемачеството в МИГ „Струма”

Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел до 2023	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой успешно приключили проекти	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Резултат	Неактивни участници на възраст до 29 г. вкл., които при напускане на операцията са започнали да търсят работа	Брой	20	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Безработни участници на възраст до 29 г. вкл., със завършено средно или висше образование, които при напускане на операцията получават квалификация	Брой	20	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Участници в самостоятелна заетост при напускане на операцията	Брой	5	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Въздействие	Устойчива заетост	Брой	5	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Неактивни участници на възраст до 29 г. вкл., извън обучение или образование	Брой	13	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Безработни участници на възраст до 29 г. вкл., със завършено средно или висше образование	Брой	12	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Заети участници	Брой	15	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

2.3. Устойчиви социални услуги за социално включване

Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел до 2023	Източник на информация
-----	-----------	---------------	-------------	------------------------

Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	3	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	3	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой успешно приключили проекти	Брой	3	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Резултат	Брой лица, обхванати от дейностите по мярката	Брой	100	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой лица получили социални услуги, вкл. интегрирани	Брой	100	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Нови социални услуги за общността	Брой	6	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Участници с увреждания и участници над 65 г., в невъзможност за самообслужване, с подобрен достъп до услуги	Брой	60	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Брой доставчици на услуги за социално включване, разширили обхвата на дейността си	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети	
Въздействие	Устойчива заетост	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Лица с увреждания и лица над 65 г. в невъзможност за самообслужване	Брой	60	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой доставчици на услуги за социално включване	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

2.4. Развитие на социалното предприемачество

Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел до 2023	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой успешно приключили проекти	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Резултат	Брой подкрепени кооперативни предприятия и предприятия на социалната икономика, продължили дейността си 6 месеца след приключване на операцията	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Неактивни и безработни участници в заетост след приключване на операцията	Брой	20	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Неактивни и безработни участници от ромски произход в заетост след приключване на операцията	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Въздействие	Брой на кооперативните предприятия и предприятията на социалната икономика, получили подкрепа	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Неактивни или безработни участници	Брой	20	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Неактивни или безработни участници от ромски произход, обхванати от мерки в	Брой	10	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

сферата на социалната
икономика

↪ **Индикатори на мерките от Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“, финансирани от ОПИК 2014 – 2020 (ЕФРР):**

1.1.1. Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията

Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел до 2023	Източник на информация
Изходен	Брой на предприятията, получаващи подкрепа	Брой	4	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой предприятия, подпомогнати да въведат нови за фирмата продукти	Предприятия	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой предприятия, подпомогнати да въведат нови за пазара продукти	Предприятия	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа за иновации или за научноизследователски и развойни проекти	Лева	150 000	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Резултат	Брой на предприятията, получаващи подкрепа	Предприятия	4	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Дял на иновативните предприятия	% от общия брой предприятия	1	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Разходи за иновации, които не са резултат от НИРД	% от оборота	0.5	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Въздействие	Финансирани проекти за еко-иновации	Брой	2	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети

2.2. Подобряване на производствения капацитет в МСП

Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел до 2023	Източник на информация
Изходен	Брой на предприятията, получаващи подкрепа	Брой	6	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Брой на предприятията, получаващи безвъзмездни средства	Брой	6	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа за предприятията (безвъзмездни средства)	Лева	300 000	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
Резултат	Обем на износа на стоки и услуги, реализиран от МСП	Евро	300 000	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети, НСИ
	Производителност на МСП	Евро	250 000	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети, НСИ
Въздействие	Намаляване на водопотреблението и/или енергопотреблението и/или количеството отпадъци, предвидени за депониране и/или - енергоемкостта на производството на подкрепените предприятия	%	5	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети
	Ръст на заетостта в подпомогнатите предприятия	Брой заети на пълно работно време	18	База данни за индикатори от мониторинговата система, финални отчети, НСИ

10. Съответствие с хоризонталните политики на ЕС:
(не повече от 2 страници)

10.1. Равенство между половете и липса на дискриминация:	
<p><i>- прилагане на принципа на равенство между половете;</i></p>	<p>Принципът е спазен в процеса на разработване на настоящата Стратегия, като в проведените срещи и проучвания сред заинтересованите страни са обхванати представители на двата пола. Отчитайки проблемите на заетостта сред жените и младите хора и тяхното недостатъчно включване в социално икономическия живот на територията, Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ дава приоритет за жените и младежите в икономическата област - мерки 1.1.1 и 2.2 финансирани чрез ОПИК 2014-2020. За повече подробности виж Приложение №6.</p>
<p><i>- допринасяне за утвърждаване на принципа на равните възможности;</i></p>	<p>За спазването на този принцип ще гарантират следните механизми: предоставяне на информация във формулярите за кандидатстване, оценка, мониторинг по време на изпълнение на проектите, вкл. спазване на законодателството за трудова заетост. Мерки 7.2, 7.5 и 7.6 ще допринесат за устойчивото социално-икономическо развитие на територията на МИГ, свързано със съществуващата инфраструктура, качеството на предлаганите услуги (вкл. образователни и културни) за населението в района, намаляване на съществуващите различия между селото и града и съхраняване на местната идентичност, а мярка 3.9ii ще насърчава равните възможности и социална справедливост във всички планирани образователни дейности. За повече подробности виж Приложение №6.</p>
<p><i>- създаване на условия за превенция на дискриминацията.</i></p>	<p>Всички планирани мерки по Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ са неутрални по отношение на принадлежност на бенефициентите и целевите групи към каквато и да е група, основата на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация. За повече подробности виж Приложение №6.</p>
10.2. Устойчиво развитие (защита на околната среда):	
<p>В прилагането на всички мерки на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ е залегнал и ще бъде съблюдаван хоризонталният принцип за устойчиво развитие и защита на околната среда. Ще се стимулира разработването на проекти, които интегрират принципа за устойчиво развитие, защита на околната среда и прилагането на природосъобразни инвестиции - мерки 4.1, 4.2 и 6.4.1. С реализацията на мерки 7.2, 7.5 и 7.6 има възможност да се въведат новите изисквания за интеграция на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата, както и иновации при изграждането и обновяването на инфраструктурата, като например еко иновации в областта на водоснабдяването, канализацията и пречистването на водите, в областта на туризма. Осъществяването на проекти по мерки 1.1.1 и 2.2 на Стратегията ще даде възможност за внедряване на различни еко иновации, щадящи природата технологии и енергоспестяващи мерки на територията на МИГ „Струма“. Принципът на устойчивото развитие се вижда и в планираните мерки по ОПРЧР 2014 -2020 г., свързани със създаването на устойчиви работни места и социални услуги, трайно подобряване качеството на човешките ресурси на територията на МИГ „Струма“ и др. Не на последно място в мярка 3.9ii, финансирана чрез ОПНОИР 2014 – 2020 г. се дава преимущество на екологичното образование на маргинализираните групи и приучаването им към живот, близък до природата. За повече подробности виж Приложение №6.</p>	

10.3. Насърчаване на заетостта и конкурентоспособността:

Развитието и стимулирането на устойчив бизнес, подобряване достъп до заетост е изведено в стратегическата цел на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“. Посредством включените в стратегията мерки 4.1, 4.2, 6.4.1 от ПРСР, 1.1.1 и 2.2 от ОПИК, 1.1, 1.1.3 и 1.3.5 от ОПРЧР ще се повиши конкурентоспособността на земеделските стопанства и микропредприятия на територията, ще се разкрият нови устойчиви работни места.

В резултат на подпомагане укрепването и утвърждаването на микро, малките и средни предприятия на територията на МИГ „Струма“ ще се осигури нарастване на заетостта, увеличаване на доходите и задържане на населението на територията, което е изведено като цел в Стратегията за ВОМР. В допълнение изпълнението на мерките от ОПРЧР 2014 – 2020 г. ще осигури квалификация и заетост на безработни лица от МИГ. Очаква се силно положително въздействие и върху местния бизнес и намеренията на инвеститори и предприемачи, които ще получат практическа възможност за създаване на нови работни места и запазване на съществуващите. Целта е разкриване на максимален брой нови работни места, включително за уязвимите групи, положително влияние върху пазара на труда и в крайна сметка решаване на част от натрупаните социални проблеми на територията. За повече подробности виж Приложение №6.

10.4. Съответствие с програмите, финансирани от ЕСИФ:

Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ включва мерки от ЕЗФРСР, ЕФРР и ЕСФ, финансирани чрез ПРСР, ОПИК, ОПРЧР и ОПНОИР 2014 – 2020 г. Целите ѝ са разработени в съответствие с общите цели на подхода ВОМР и изцяло съвпадат целите и приоритетите на включените програми:

Цели	Стратегията допринася за реализация на целите
Основни цели на Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 г.	
Цел 1: Повишаване конкурентоспособността и балансирано развитие на селското и горското стопанство и преработвателната промишленост	Чрез мерки 4.1, 4.2 и 8.6
Цел 3: Социално-икономическо развитие на селските райони, осигуряващо нови работни места, намаляване на бедността, социално включване и по-добро качество на живот	Чрез мерки 7.2, 7.5, 7.6 и 6.4.1
Специфични цели на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020 г.	
Повишаване на иновационната дейност на предприятията	Чрез мярка 1.1.1 и 2.2
Капацитет за растеж на МСП	Чрез мярка 2.2
Специфични цели на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020 г.	
Преодоляване на силно изразени негативни процеси в обхванатите територии по отношение на пазара на труда и социалното включване	Чрез мерки 1.1, 1.1.3, 1.3.5, 2.3 и 2.4
Устойчива и качествена заетост за уязвими групи	Чрез мерки 1.1, 1.1.3, 1.3.5, 2.3 и 2.4

Мобилност на работната сила, както и повишаване квалификацията на населението за по-голямо съответствие на уменията на търсещите работа с нуждите на бизнеса	Чрез мерки 1.1, 1.1.3 и 2.4
Подобряване качеството на работните места и квалификацията и уменията на заетите	Чрез мерки 1.1, 1.1.3 и 2.4
Подобряване достъпа до социални услуги на различни групи социално изключени или в риск от социално изключване лица	Чрез мярка 2.3 и 2.4
Специфични цели на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г.	
Повишаване на качеството на предучилищното и училищното образование	Чрез мярка 3.9ii
Подобряване на достъпа до образование и намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система до 11% към 2020 г.	Чрез мярка 3.9ii
Повишаване броя на успешно интегрираните чрез образователната система деца и ученици от маргинализирани общности, включително роми	Чрез мярка 3.9ii

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОМР НА МИГ „СТРУМА“

ПРИЛОЖЕНИЕ №1

**ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОВЕДЕНИ СРЕЩИ И ОБСЪЖДАНИЯ СЪС
ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ**

Вид среща	Под-дейност	Брой срещи	Дата на провеждане	Място на провеждане	Брой участници	Обхванати групи заинтересовани страни
Информационни кампании, срещи и конференции						
Информационни кампании	1.1	2	21.12.2016 г.	гр. Симитли	22	Заинтересовани страни от всички групи
			22.12.2016 г.	гр. Кресна	15	
Информационни срещи	1.3	3	05.01.2017 г.	гр. Симитли	26	Заинтересовани страни от всички групи
			05.01.2017 г.	гр. Кресна	21	
			06.01.2017 г.	с. Струмьяни	41	
Информационни конференции	1.4	2	18.01.2017 г.	гр. Симитли	59	Заинтересовани страни от всички групи
			07.02.2017 г.	гр. Кресна	51	
Консултативни срещи						
Работни срещи за консултиране подготовката на стратегията	4.1	3	26.01.2017 г.	гр. Симитли	14	Заинтересовани страни от всички групи
			26.01.2017 г.	гр. Кресна	17	
			27.01.2017 г.	с. Струмьяни	17	
Информационни срещи за консултиране подготовката на стратегията	4.3	3	07.02.2017 г.	гр. Симитли	20	Заинтересовани страни от всички групи
			08.02.2017 г.	гр. Кресна	24	
			09.02.2017 г.	с. Струмьяни	24	
Обществени обсъждания						
Обществени обсъждания	4.4	3	13.02.2017 г.	гр. Симитли	20	Заинтересовани страни от всички групи
			14.02.2017 г.	гр. Кресна	12	
			15.02.2017 г.	с. Струмьяни	26	
Общ брой присъствали на информационни, консултативни срещи и					409	

Вид среща	Под-дейност	Брой срещи	Дата на провеждане	Място на провеждане	Брой участници	Обхванати групи заинтересовани страни
обществени обсъждания:						
Обучения						
Обучение на екипа на МИГ, вкл. представители на партньорите (двудневно)	2.1	1	02/03.02.2017 г.	гр. Кресна	11	Екипа на МИГ, вкл. представители на партньорите
Обучение на местни лидери (двудневно)	2.2	1	19/20.01.2017 г.	гр. Симитли	23	Местни лидери от общините Симитли, Кресна и Струмяни
Допълващо обучение на екипа на МИГ, (двудневно)	Финансирано от община Симитли	1	4/5.07.2017 г.	гр. Симитли	11	Екипа на МИГ „Струма”
Общ брой присъствали на обученията:					45	

**ГРУПИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА ВКЛЮЧЕНИ В ПРОЦЕСА ПО
РАЗРАБОТВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОМР НА МИГ „СТРУМА”**

Представител на:	Заинтересована група	Заинтересовани от:
<p>Публичен сектор</p>	Общинските администрации на общините Симитли, Кресна и Струмьяни	<p>Формирането на ясни и точни политики за подобряване качеството на живота в общините Симитли, Кресна и Струмьяни, чрез осъществяване на мерки в областта на инфраструктурното развитие, предоставянето на повече по вид и качество социални услуги, повишаване качеството на образованието, опазването на околната среда, насърчаване на предприемачеството и бизнеса в алтернативни форми и дейности, развитие на туризма и ефективно използване на местната идентичност. Тези групи бяха определени като страни с ключово значение при разписването на Стратегията.</p>
	Общинските съвети на общините Симитли, Кресна и Струмьяни	
	Кметове и кметски наместници на селата от общините Симитли, Кресна и Струмьяни	
	Общински образователни институции – основни училища и детски градини	
<p>Стопански сектор</p>	<p>Държавни институции, структури на местно ниво – ДБТ Благоевград, филиал Симитли, ДБТ Сандански, филиали Кресна и Струмьяни; ДСП Благоевград, филиали Симитли и Кресна, ДСП Сандански, филиал Струмьяни; ВиК – Благоевград; Общински служби „Земеделие и гори“</p> <p>Земеделски производители, физически и юридически лица, регистрирани по Наредба №3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители</p>	<p>От проведените разговори с представителите на тези териториални структури беше идентифициран интерес от реализация на СВОМР в сферата на изпълнение на политиките за развитие на селските райони, инфраструктурата, развитие на местния пазар на труда и социална интеграция.</p> <p>Най-активно заинтересовани, в качеството им на потенциални бенефициенти по мерките за развитие на земеделието, преработвателната и хранително-вкусовата промишленост от СВОМР. Тази група беше определена като страна с ключово значение при</p>

		разписването на Стратегията.
	Юридически лица еднолични търговци и юридически лица, регистрирани по Търговския закон, микро, малки и средни предприятия, развиващи дейност на територията на МИГ „Струма”	Най-активно заинтересовани, в качеството им на потенциални бенефициенти по мерките за развитие на земеделието, преработвателната и хранително-вкусовата промишленост, модернизация на предприятията и развитието на неземеделски дейности, разработване и внедряване на иновации от СВОМР. Тази група беше определена като страна с ключово значение при разписването на Стратегията.
	Юридически лица еднолични търговци и юридически лица, регистрирани по Търговския закон, големи предприятия, развиващи дейност на територията на МИГ „Струма”	Най-активно заинтересовани, в качеството им на потенциални бенефициенти по мерките за развитие и внедряване на иновации, развитие на преработвателната промишленост и модернизация на предприятията от СВОМР. Тази група беше определена като страна с ключово значение при разписването на Стратегията.
	Сдружения на животновъдите и земеделските производители	Като най-добре представени обекти в сферата на земеделието на местно ниво и в качеството им на потенциален бенефициент към СВОМР.
Нестопански сектор	Читалища	Имат важна роля посредством техните инициативи за допълнително въздействие върху развитието на местната общност в посока социална политика, околна среда, образование, туризъм, спортни и културни дейности. Представителите на неправителствения сектор, бяха силно заинтересовани от реализацията на проекти в качеството им на потенциални бенефициенти по СВОМР в сферата на социалната политика и социалното предприемачество, развитието на човешките ресурси, образованието, съхранение на уникалната местна идентичност и подобряване качеството на живот на гражданите от целевите
	Неправителствени организации	
	Туристически дружества	
	Самодейци	
	Спортни клубове	

		общини.
Граждански сектор	Местни лидери, физически лица	Активно заинтересовани, в качеството им на потенциални бенефициенти по СВОМР и ползватели на ползите, резултат от изпълнението на мерките по документа.
	Представители на уязвими групи – пенсионери, младежи до 29 г., хора в неравностойно положение, майки с деца, малцинствени групи и др. живеещи на територията на МИГ „Струма“	Активно заинтересовани, в качеството им на потенциални бенефициенти по СВОМР и ползватели на ползите, резултат от изпълнението на мерките по документа.
	Физически лица от местната общност	Населението от територията на общините Симитли, Кресна и Струмани ще бъде ползвател на резултатите от изпълнение на проектите по СВОМР, а именно на подобрената техническа, социална и образователна инфраструктура и жизнена среда, предоставяните услуги, възможностите за туризъм и отдых. Същевременно ще се възползва и от допълнително създадените работни места и условия за квалификация на човешките ресурси. В тази връзка гражданите взеха активно участие в информационните срещи и консултациите за определяне визията за развитие на територията на МИГ.

Включването на описаните заинтересовани групи бе под формата на:

- ☞ Участия в различните събития – информационни кампании, срещи, конференции, работни срещи за консултиране разработването на СВОМР, публични обсъждания, обучения и др.;
- ☞ Попълване на анкетни карти;
- ☞ Предоставяне на информация и заявяване на идеи за инвестиции.

Обща стратегическа цел: Устойчиво и балансирано развитие на територията на МИГ „Струма“ чрез стимулиране на местната икономика, подобряване на физическата среда и качеството на живот на хората, повишаване капацитета на човешките ресурси и оползотворяване на местния потенциал и идентичност.			
Специфична цел	Мярка	Очаквани резултати	Финансираща програма
ПРИОРИТЕТ 1: Конкурентоспособно и устойчиво развитие на икономиката на МИГ „Струма“			
Специфична цел 1.1: Стимулиране устойчивото развитие на земеделието и горския сектор на територията на МИГ „Струма“	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства 4.2. Инвестиции в преработка/ маркетинг на селскостопански продукт 8.6. Инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти 	Подобрена ефективност и конкурентоспособност на земеделските стопанства. Добавена стойност към земеделските продукти чрез инвестиции в тяхната преработка. Устойчиво използване потенциала на горите и свързаната с това преработка на горски продукти.	ПРСР 2014 - 2020 г.
Специфична цел 1.2: Технологично развитие и внедряване на иновации и стандарти в малките и средни предприятия на територията на МИГ „Струма“	<ul style="list-style-type: none"> 1.1.1. Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията 2.2. Подобряване на производствения капацитет в МСП 	Въведени иновации в предприятията от територията на МИГ, свързани с тематичните области на ИСИС. Повишена производителност, експортен потенциал и конкурентоспособност на МСП.	ОПИК 2014 – 2020 г.
Специфична цел 1.3: Диверсификация на икономиката на МИГ „Струма“ чрез развитието на неземеделски дейности	<ul style="list-style-type: none"> 6.4.1. Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности 	Повишена конкурентоспособност на микро, малките и средните предприятия и развити нови услуги в секторите извън земеделието.	ПРСР 2014 - 2020 г.

ПРИОРИТЕТ 2: Подобряване средата на живот чрез инвестиции в обновяване на малка по мащаби инфраструктура, съхранение на местната идентичност, културно-историческото и природното наследство			
Специфична цел 2.1: Стимулиране развитието на територията на МИГ „Струма“ чрез обновяване на всички видове малка по мащаби инфраструктура	<ul style="list-style-type: none"> 7.2. <i>Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура</i> 	Подобрена среда и качество на живот на населението на територията на МИГ. Повишена привлекателност на територията на МИГ чрез инвестиции в малка по мащаби публична инфраструктура.	ПРСР 2014 - 2020 г.
Специфична цел 2.2: Укрепване и съхранение на местната идентичност чрез популяризиране на културно-историческото и природното наследство на територията на МИГ „Струма“	<ul style="list-style-type: none"> 7.5. <i>Подкрепа за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура</i> 7.6. <i>Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на територията на МИГ „Струма“</i> 20. <i>Създаване на местен туристически продукт, свързан с местното наследство, изделия и храни</i> 	Подобрени условия за туризъм в МИГ „Струма”. Съхранени и опазени традиционни елементи на местната идентичност и популяризирано културно-историческо и природно наследство на територията на МИГ. Опазена и съхранена околна среда на МИГ.	ПРСР 2014 - 2020 г.
ПРИОРИТЕТ 3: Развитие на човешкия капитал чрез подобряване достъпа до заетост, стимулиране на предприемачеството и осигуряване на съвременни социални услуги			
Специфична цел 3.1: Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места чрез обучения на	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. <i>Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места в МИГ „Струма“</i> 1.1.3. <i>Нови работни</i> 	Намален брой на безработните лица, вкл. лица с увреждания и повишена ефективност на заетите лица в следствие проведените	ОПРЧР 2014 - 2020 г.

<p>безработни и заети лица и подкрепа за развитие на предприемачески идеи</p>	<p><i>места за хората от МИГ „Струма“</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>1.3.5. Насърчаване на самостоятелната заетост и предприемачеството в МИГ „Струма“</i> 	<p>обучения. Повишена информираност и умения на предприемачите на територията на МИГ за развитие на самостоятелен бизнес.</p>	
<p>Специфична цел 3.2: Насърчаване на социалното включване на лица от маргинализирани групи, лица с увреждания, самотно-живеещи лица и др. уязвими общности</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>2.3. Устойчиви социални услуги за социално включване</i> • <i>2.4. Развитие на социалното предприемачество</i> 	<p>Подобри условия за живот на маргинализираните общности чрез улеснен достъп до социални и здравни услуги . Осигурен достоен и пълноценен живот в общините на МИГ на лица от рискови социални групи.</p>	<p>ОПРЧР 2014 - 2020 г.</p>
<p>ПРИОРИТЕТ 4: Инвестиции в обучението, социалното приобщаване на децата и учениците от маргинализирани общности на територията на МИГ „Струма“</p>			
<p>Специфична цел 4.1: Образователна интеграция на децата и учениците от маргинализираните общности, включително роми</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>3.9ii. Интеграция чрез образование</i> 	<p>Интегриране чрез образователната система на деца и ученици от маргинализирани общности, включително роми.</p>	<p>ОПНОИР 2014 - 2020 г.</p>

ВРЪЗКА НА СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОМР НА МИГ „СТРУМА“ С ПОЛИТИКИТЕ НА НАЦИОНАЛНО, РЕГИОНАЛНО И МЕСТНО НИВО

<p>Приоритет за на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“</p>	<p>Приоритет за развитие на Област Благоевград за периода 2014 – 2020 година</p>	<p>Приоритетни стратегически цели съгласно Национална програма за развитие на България 2020</p>	<p>Приоритетни стратегически цели съгласно ПРП на ЮЗР до 2020 година</p>	<p>Приоритет за развитие на община Симитли</p>	<p>Приоритет за развитие на община Кресна</p>	<p>Приоритет за развитие на община Струмяни</p>
<p>ПРИОРИТЕТ 1: Конкурентоспособно и устойчиво развитие на местната икономика</p>	<p>Приоритет 1. Стимулиране на икономическото развитие</p>	<p>ПРИОРИТЕТ 1.1. Активизиране на специфичния потенциал на регионалните и местните икономики чрез подкрепа за повишаване конкурентоспособността на малкия и средния бизнес.</p>	<p>Приоритет I. Повишаване конкурентоспособността на регионалната икономика</p>	<p>Приоритетна ос 2: Устойчиво икономическо развитие Приоритетна ос 4: Развитие на селското и горското стопанство като стратегически икономически отрасъл в община Симитли Приоритетна</p>	<p>Приоритет 4: Конкурентна икономика, основана на местните условия и ресурси</p>	<p>ПРИОРИТЕТ 2 Повишаване конкурентоспособността на местната икономика чрез повишаване на достъпа до модерни технологии, внедряване на иновации и информация и знания</p>

				ос 5: Развитие на леката промишленост като стратегически икономически отрасъл в община Симитли		
<p>ПРИОРИТЕТ 2: Подобряване средата на живот чрез инвестиции в обновяване на малка по мащаби инфраструктура, съхранение на местната идентичност, културно-историческо и природно наследство</p>	<p>Приоритет 2. Подобряване качеството на живот Приоритет 3. Развитие на туризма</p>	<p>ПРИОРИТЕТ 1.2. Развитие на устойчиви форми на туризъм и на културните и творчески индустрии в районите. ПРИОРИТЕТ 1.3. Развитие на инфраструктурата за опазване на околната среда. ПРИОРИТЕТ 4.3. Подобряване качеството на живот в селските райони</p>	<p>Приоритет I. Повишаване конкурентоспособността на регионалната икономика Приоритет II. Развитие на техническата инфраструктура Приоритет III. Опазване и подобряване на състоянието на околната среда</p>	<p>Приоритетна ос 1: Подобряване условията и качеството на живот Приоритетна ос 3: Развитие на туризма като стратегически икономически отрасъл в община Симитли</p>	<p>Приоритет 3: Качествена жизнена среда</p>	<p>ПРИОРИТЕТ 3 Подобряване качеството на живота на гражданите на община Струмяни чрез подобряване и развитие на техническата и социалната инфраструктура, като фактор за привличане на инвестиции и усъвършенстване на бизнес – средата и повишаване възможностите за реализация на младите хора ПРИОРИТЕТ 1 Създаване на устойчива</p>

						заетост и позитивна промяна в демографските тенденции чрез опазване и валоризиране на природното и културното наследство, чрез поддържане на хармонична и съхранена околна среда и развитие на местния потенциал за туризъм.
<p>ПРИОРИТЕТ 3: Развитие на човешкия капитал чрез подобряване достъпа до заетост, стимулиране на предприемаческите идеи и осигуряване на съвременни социални услуги</p>	<p>Приоритет 2. Подобряване качеството на живот</p>	<p>ПРИОРИТЕТ 2.1. Подобряване на достъпа до образователни, здравни, социални и културни услуги и развитие на спортната инфраструктура в районите. ПРИОРИТЕТ 4.3. Подобряване качеството на живот в селските райони</p>	<p>Приоритет I. Повишаване конкурентоспособността на регионалната икономика</p> <p>Приоритет IV. Повишаване конкурентоспособността на човешките ресурси и подобряване качествата на урбанизираната среда</p>	<p>Приоритетна ос 1: Подобряване условията и качеството на живот</p>	<p>Приоритет 2: Човешки ресурси и социални дейности</p>	<p>ПРИОРИТЕТ 3 Подобряване качеството на живота на гражданите на община Струмяни чрез подобряване и развитие на техническата и социалната инфраструктура, като фактор за привличане на инвестиции и усъвършенстване на бизнес – средата и повишаване възможностите за реализация на младите</p>

						хора
<p>ПРИОРИТЕТ 4: Инвестиции в образованието, обучението и социалното приобщаване на децата и учениците от маргинализирани общности, включително роми</p>	<p>Приоритет 2. Подобряване качеството на живот</p>	<p>ПРИОРИТЕТ 2.1. Подобряване на достъпа до образователни, здравни, социални и културни услуги и развитие на спортната инфраструктура в районите.</p>	<p>Приоритет IV. Повишаване конкурентоспособността на човешките ресурси и подобряване качествата на урбанизираната среда</p>	<p>Приоритетна ос 1: Подобряване условията и качеството на живот</p>	<p>Приоритет 2: Човешки ресурси и социални дейности</p>	<p>ПРИОРИТЕТ 3 Подобряване качеството на живота на гражданите на община Струмьяни чрез подобряване и развитие на техническата и социалната инфраструктура, като фактор за привличане на инвестиции и усъвършенстване на бизнес – средата и повишаване възможностите за реализация на младите хора</p>

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Етап	Наименование на етапа	Описание на етапа
1	<p>Подаване на заявление за одобрение на бюджета на МИГ</p>	<p>През периода на изпълнение на Стратегията за ВОМР, МИГ разполага с текущи разходи и разходи за популяризиране на документа. В срок до 10 работни дни от сключване на споразумението за изпълнение на Стратегията за ВОМР по реда на Наредба № 22/2015 г., МИГ следва да подаде заявление за одобрение на финансова помощ по подмярка 19.4 съгласно Приложение № 2 от Наредба № 1/22.01.2016 г. и заявление за одобрение на планирани дейности и разходи съгласно Приложение 3 от същата. В годината на одобрение на МИГ заявлението за одобрение на планирани дейности и разходи се подава за годината на одобрение на Стратегията за ВОМР и следващата календарна година.</p>
		
2	<p>Формиране на екип за изпълнение на стратегията</p>	<p>Предвижда се екипът по изпълнение на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ да се състои от изпълнителен директор, експерт по прилагане на Стратегията за ВОМР, счетоводител и технически сътрудник. Предвижда се всички служители да бъдат назначени на трудов договор. След подписване на споразумението, в съответствие с разписаните задължения и отговорности на служителите следва да се разпределят задачите в екипа по отношение на воденето на деловодна отчетност, осъществяване на комуникация с УО на ПРСР и другите оперативни програми, осъществяването на консултации със заинтересовани бенефициенти, изработване на вътрешни нормативни актове, изработване на процедурите за набиране и подбор на проекти, създаване и поддържане на регистри и всички други задължения и ангажименти, свързани с осъществяване на оперативното функциониране на офиса по реализиране на настоящата стратегия. На този етап ще бъде направена и нужната организация на документооборота на МИГ и необходимите бази данни. Планираме изпълнението на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ да започне с кратко обучение на наетия персонал за нейното прилагане.</p>
		

<p>3</p>	<p>Разработване на процедури и насоки за заинтересованите бенефициенти, свързани с подбора на проекти към стратегията за ВОМР</p>	<p>Местната инициативна група разработва недискриминационна и прозрачна процедура и обективни критерии за подбор на проекти към Стратегията за ВОМР, която не нарушава минималните изисквания, определени в Постановление № 161 на МС от 4.07.2016 г. за определяне на правила за координация между управляващите органи на програмите и местните инициативни групи, и местните инициативни рибарски групи във връзка с изпълнението на Подхода "Водено от общностите местно развитие" за периода 2014 – 2020 г. и са съобразени с условията на Наредба 22 от 14-ти декември 2015г., касаеща прилагането на мултифондови стратегии.</p> <p>1) Разработване на индикативна годишна работна програма: Не по-късно от 30 ноември на предходната година УС на МИГ „Струма“ одобрява и публикува на интернет страницата на МИГ индикативна годишна работна програма за приемите по съответните мерки от Стратегията за ВОМР за следващата календарна година.</p> <p>2) Изготвяне на процедура за подбор на проекти и покани за прием на заявления за подпомагане: В срок до два месеца от сключването на споразумението за изпълнение на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ ще бъде изготвена процедура за подбор на проекти, съгласно чл.41 от ПМС №161. При разработването на процедурата ще се съобразим с минималните изисквания, публикувани на Единния информационен портал.</p> <p>За ефективното провеждане на приемите по мерките на Стратегията за ВОМР, МИГ „Струма“ ще разработи всички необходими за това документи: насоки за кандидатстване, методика за оценка и подробни правила за работа на комисиите, обяви за кандидатстване, контролни листове и др.</p> <p>Управителният съвет на МИГ на основание чл.42, ал.3 от ПМС №160 утвърждава за всяка процедура условия за кандидатстване с проектни предложения. Колективният управителен орган на МИГ взема решение за обявяване на подбор на проекти при съобразяване с индикативния график и одобрява покана за прием на заявления от потенциални получатели на финансова помощ. Поканата за прием съдържа най-малко: наименование на мярката от Стратегията за ВОМР; програма, предоставяща финансирането; допустими кандидати; допустимите дейности; период за прием и място за подаване на проекти; бюджет на приема; минимален и максимален размер на финансовата помощ, предоставяна за проект; критерии за избор на проекти и тяхната тежест; лице/а за контакт и място за достъп до подробна информация. На електронната страница на МИГ ще бъдат публикувани всички</p>
-----------------	--	---

образци на документите не по-късно от 10 дни преди началната дата за прием на проекти. Периодът за прием на проекти не може да е по-малък от един месец. При обявяване на прием на заявления разполагаемият бюджет на съответната покана се определя като разлика между бюджета по мярката и стойността на финансовата помощ по одобрените от УО или ДФЗ проекти и тази по одобрените от МИГ заявления, за които към момента на обявяване на приема няма решение за предоставяне на финансова помощ от УО или от ДФЗ.

3) Приемане и регистриране на проектните предложения: Съгласно чл. 43, ал.1 от ПМС №161 подаването на проектни предложения, както и процесът по оценка от МИГ се провежда в ИСУН 2020. Чл. 47, ал.1 от Наредба №22 дава възможност проектни предложения освен чрез ИСУН 2020 да бъдат подавани лично или от упълномощено от законния представител на кандидата лице. В този случай документите ще бъдат прегледани за окомплектованост от служител на МИГ, регистрирани в електронен регистър и издадено регистрационно удостоверение. При установена липса или нередовност на документите, служителят връща кандидата за отстраняването им. МИГ „Струма“ ще подпомогне подаването на проектни предложения от страна на кандидатите, като им предостави съответните разяснения по използването на системата на ИСУН 2020.

4) Оценка на проектни предложения на бенефициенти: Проектните предложения/заявленията за предоставяне на финансова помощ се подават в срока, определен в поканата, в ИСУН 2020 лично от законния представител на кандидата или от упълномощено от него лице. Подбор и одобрение на проектните предложения по всяка мярка от Стратегия за ВОМР се извършва от МИГ „Струма“, с изключение на проекти, подадени от кандидат МИГ „Струма“. До една седмица преди крайния срок за подаването на проектните предложения Председателят на Управителния съвет на МИГ назначава със заповед Комисия за подбор на проекти, която се състои от: председател без право на глас, секретар без право на глас, нечетен брой членове с право на глас и резервни членове, които са не по-малко от трима. В работата на комисията могат да участват и наблюдатели по предложение на съответния УО. Членове на комисията могат да бъдат служители на МИГ, членовете на Общото събрание на МИГ и външни експерти. Делът на представителите на публичния сектор в комисията не може да превишава 50 на сто от имащите право на глас членове. Външните оценители се избират при спазване на разпоредбите на ПМС 162/2016 г. Преди започване на своята работа членовете на

Комисията подписват декларация за поверителност, безпристрастност и липса на конфликт на интереси.

4.1) Проверката за административно съответствие и допустимост на кандидатите и проектните предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се осъществява в ИСУН 2020, съобразно изискванията и контролните листове, одобрени от МИГ „Струма“. Проверката включва и проверка за липса на двойно финансиране, за наличие на изкуствено създадени условия, за минимални помощи, за основателността на предложените разходи, както и посещение на място за проекти, включващи разходи за строително-монтажни работи и за създаване на трайни насаждения. При установена липса, непълнота или неточност на представените документи изпълнителният директор на МИГ уведомява писмено кандидата, който в срок не по-късно от една седмица може да отстрани констатираните нередовности чрез представяне на изискуемите документи. Ако кандидатът не представи в срок необходимите документи и/или информация, заявлението се отхвърля или финансовата помощ се намалява в съответствие с неотстранените нередовности. Заявления, които не отговарят на критериите за административното съответствие и допустимост, не се допускат до по-нататъшно оценяване. За резултатите от проверката за административно съответствие и допустимост, проверяващите изготвят доклад с приложени изискуеми документи в съответствие с Минималните изисквания по отношение на процедурата на МИГ за подбор на проекти към стратегията за ВОМР и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. Докладът, заедно с приложените документи се публикуват в ИСУН 2020.

4.2) Техническа оценка на проектните предложения: До 30 работни дни от крайния срок на приема, Комисията за подбор на проекти извършва оценка на всички постъпили проектни предложения, в т.ч. проверка за административно съответствие и техническа оценка, с изключение на проектните предложения подадени от МИГ. Когато при оценката се установи липса на документи и/или друга нередовност, Комисията изпраща на кандидата уведомление за установените нередовности и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-късно от една седмица. Уведомлението съдържа и информация, че неотстраняването на нередовностите в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата. Отстраняването на нередовностите не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение.

		<p>Оценката на проектните предложения се извършва по критерии и методика, определени в Насоките за кандидатстване. Там се определя и минимално допустимата оценка за качество на проектните предложения. Членовете на Комисията за избор на проекти извършват оценка на проектните предложения независимо един от друг и попълват индивидуален контролен лист, съдържащ мотиви за поставената оценка. Общата оценка на всеки проект се формира като средноаритметична от оценките на членовете на Комисията за избор на проекти. Общата оценка за всяко проектно предложение се документира в оценителен лист, подписан от всеки член на Комисията. В тридневен срок от приключване на оценката Комисията изготвя окончателен доклад за дейността си с приложени изискуеми документи в съответствие с Минималните изисквания по отношение на процедурата на МИГ за подбор на проекти към стратегията за ВОМР и Наредба №22/2015г. Оценителният доклад се подписва от председателя, секретаря и от всички членове на Комисията. Докладът, заедно с класирането се одобряват от Управителния съвет на МИГ „Струма“ в срок до 10 работни дни от получаване на документите. Оценителният доклад и приложенията към него се изпращат от МИГ “Струма“ до ръководителите на УО на финансиращите програми в срок до три работни дни от приключване работата на Комисията. Следва уведомление на кандидата и сключване на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съгласно условията на чл.59 и чл.60 от Наредба №22/2015 г.</p> <p>5) Подпомагане на одобрените кандидати при подготовката на заявки за плащане и изготвяне на доклади да отчитане на изпълнението: Персоналът на МИГ „Струма“ ще оказва методическа помощ на получателите на финансова помощ на всеки етап от изпълнението на проектите им. Методическата помощ ще включва: разяснения на процедури, конкретни изисквания по мерките на Стратегията, указания по документи, срокове и др. Помощта ще бъде предоставяне писмено чрез електронна поща, факс или пощенска услуга.</p>
4	<p>Мониторинг и оценка на проектите</p>	<p>Свързан е с проследяване изпълнението на проектите, осъществяването на контрол, посещения на място и последваща проверка. Мониторингът и оценката на проектите ще се осъществяват по разписаната в т. 8.4 на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ процедура. При установяване на</p>

		проблеми следва предприемането на съответните мерки.
		
5	Мониторинг и оценка на Стратегията за ВОМР	<p>Мониторингът и оценката на Стратегията са неразделна част от Плана за действие. В съответствие с чл.62, т.20 от Наредба №22/2015 г., МИГ е задължена да извърши последваща оценка за изпълнение на стратегията. В съответствие с чл.63, т.4 от Наредба №22/2015 г. УО на ПРСР 2014 – 2020 г. извършва мониторинг за изпълнение на стратегиите за ВОМР. Мониторингът и оценката на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ ще се осъществява в съответствие с разработената процедура и индикаторите за цялостно прилагане на стратегията и индикаторите по всяка една от приложимите мерки. В подробности системата за мониторинг и оценка е разписана в т. 8.4. на настоящата Стратегия.</p> <p>МИГ „Струма“ е задължена да разработва и представя на УО на ПРСР 2014 – 2020 г. годишни доклади за отчитане изпълнението на Стратегията за ВОМР до 15 февруари на следващата календарна година.</p>
		
6	Съхранение на документацията	<p>В съответствие с чл.62. от Наредба №22/2015 г., за изпълнение на стратегията за ВОМР МИГ „Струма“ е длъжна да поддържа деловодна система и архив, от които може да бъдат проследени актовете на органите на МИГ. За срок 5 години след извършване на окончателното плащане получателят е длъжен да съхранява всички документи, свързани с подпомаганите дейности. За тази цел МИГ „Струма“ разполага с обособено архивно помещение.</p>
		
7	Информираност и публичност	<p>В съответствие с чл.86 от Наредба №22/2015 г., МИГ „Струма“ е длъжна да осигури публичност на дейността си и на източниците на финансиране съгласно изискванията, посочени в Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014 - 2020 г., съгласно Приложение № 2 от Националната комуникационна стратегия за програмен период 2014 – 2020 г. и съгласно Приложение № III към чл.13 от Регламент за изпълнение 808/2014 на Комисията за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и</p>

		<p>на Съвета относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ОВ, L 2274, 31 юли 2014 г.) и Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/669 на Комисията от 28 април 2016 г. за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 808/2014 по отношение на изменението и съдържанието на програмите за развитие на селските райони, публичността на тези програми и коефициентите на преобразуване в животински единици (ОВ, L 115/33, 29 април 2016 г.). За осигуряване на публичност за своята дейност МИГ „Струма“ публикува на интернет страницата си и следната информация: одобрената стратегия за ВОМР, първоначално одобрения бюджет и всички последващи изменения; всички решения и протоколи от заседания на колективния управителен орган и колективния върховен орган; актуален списък на членовете на колективен върховен орган и на членовете на колективния управителен орган, съдържащ данни за адресната регистрация на физическите лица или седалището и адреса на управление на юридическото лице, сектор, на който е представител, и групата от заинтересовани лица, които представлява; устав на МИГ и неговите изменения и допълнения; регистър на обществените поръчки, който съдържа информация за избрани изпълнители, дейности, срок и стойност на поръчките; профил на купувача съгласно чл.42 от Закона за обществени поръчки; списък на физическите и юридическите лица, с които МИГ има сключен договор, както и предмета на сключения договор; електронен регистър с проектите, подадени по стратегията за ВОМР; всички декларации за липса/наличие на конфликт на интереси на членовете на комисията за избор на проекти; критерии за оценка на проектите; решенията на комисията за избор на проектите и на колективния управителен орган за одобрение на проектите; всички правила за работа на МИГ; доклади за дейността и финансовите отчети за дейността на МИГ, представени в Централния регистър при Министерството на правосъдието; годишни доклади за отчитане изпълнението на стратегията за ВОМР, представяни пред водещия фонд.</p>
--	--	--

СЪОТВЕТСТВИЕ С ХОРИЗОНТАЛНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ЕС

Равенство между половете и липса на дискриминация	
<i>Прилагане на принципа на равенство между половете</i>	<p>Принципът е спазен в процеса на разработване на настоящата Стратегия, като в проведените срещи и проучвания сред заинтересованите страни са обхванати представители на двата пола, без да са прилагани каквито и да са дискриминационни подходи при формулиране на групите заинтересованите страни и отправните покани към тях за участие в срещите.</p> <p>Отчитайки проблемите на заетостта сред жените и младите хора и тяхното недостатъчно включване в социално икономическия живот на територията, Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ дава приоритет за жените и младежите в икономическата област, за да даде възможност за придобиване на равни права в заетостта и професионалната дейност и постигането на финансова независимост, което да предотврати изоставането им. В тази насока се дава приоритет на жени и младежи в критериите за оценка за някои от мерките от Стратегията (мерки 1.1.1 и 2.2 финансирани чрез ОПИК 2014-2020).</p>
<i>Допринасяне за утвърждаване на принципа на равните възможности</i>	<p>Принципът на равните възможности предполага изграждането на система от специални мерки, които целят да компенсират изоставането, базирано на произход, възраст или друга характеристика, която може да доведе до третирането на личността несправедливо. За спазването на хоризонталния принцип ще гарантират следните механизми: предоставяне на информация във формулярите за кандидатстване, оценка, мониторинг по време на изпълнение на проектите, вкл. спазване на законодателството за трудова заетост. Мерките, включени в СМР, освен ролята си за икономическото развитие на селския регион, имат роля и за социалното развитие. Особено мерки 7.2, 7.5 и 7.6 ще допринесат за устойчивото социално-икономическо развитие на територията на МИГ, свързано със съществуващата инфраструктура и качеството на предлаганите услуги за населението в района. Разривът в обема на инвестициите и качеството на предлаганите услуги създава голяма ножица в качеството на живот на селото и града. Липсата на равни възможности пряко влияе върху социално-икономическото развитие на селата на територията на МИГ. Тези фактори влошават качеството на живот в селата, оказват пряко влияние върху привлекателността им за инвеститори, увеличават опасността от обезлюдяване на населените места и от социално-икономически спад. За да се намалят съществуващите различия между селото и града с подпомагането по мерките ще се създадат, подобрят или разширят малките по мащаби инфраструктура, публична</p>

	<p>инфраструктура за отдых и туристическа информация, както и подобряване и разширяване на основните услуги, включително за отдых и спорт. По този начин мерките ще допринесат за ограничаване на диспропорциите в развитието и обезлюдяването на част от територията. Създават се условия за съхраняване на населените места и поддържане на образователните услуги, както и предоставяне на културни услуги.</p> <p>Принципът на равните възможности е особено застъпен в мярка 3.9ii на Стратегията, финансирана чрез ОПНОИР 2014-2020 г.</p> <p>МИГ „Струма“ предвижда в Стратегията си за ВОМР цел, насочена към съхраняване на местната идентичност и в тази връзка отчита важността от запазването на ценностите на цялата местната общност, в т.ч. всички етноси на територията на общината – българския, турския и ромски етнос. МИГ „Струма“ ще насърчава равните възможности и социална справедливост във всички дейности и планирани обществени поръчки на организацията.</p>
<p>Създаване на условия за превенция на дискриминацията</p>	<p>Принципът на превенцията на дискриминация, посочен в европейските директиви, означава предотвратяване на неблагоприятно третиране на лице на основата на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация, отколкото се третира друго лице при сравними, сходни обстоятелства. Този принцип бе приложен по време на подготовката на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“.</p> <p>Самата Стратегия допринася за утвърждаване на принципа на равните възможности и ще създава условия за превенция на дискриминацията чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Информационната кампания за огласяване възможностите за кандидатстване с проекти – акцент в предоставяне на информация и обучения на заинтересовани групи и потенциални бенефициенти в неравностойно положение и преди всичко жени, роми и др. • Приоритет при избор на проекти – жени и младежи, гарантиращи достъпна среда за хора с увреждания (където това е релевантно) и др. • Спазване на принципа за равенството и недискриминация при изпълнението на проектите – като се гарантира, че предоставените по проектите услуги са адресирани към нуждите и потребностите на най-уязвимите групи; чрез следене на индикаторите за изпълнение на Стратегията, събирани по пол и възраст.

За спазването на хоризонталния принцип ще гарантират следните механизми: предоставяне на информация във формулярите за кандидатстване, оценка, мониторинг по време на изпълнение на проектите, вкл. спазване на законодателството за трудова заетост. В условията на прилагането на всички мерки на Стратегията за ВОМР, както и при подбор на участници в дейностите по проектите ще залегне и ще бъде съблюдаван хоризонталният принцип на превенция на дискриминация. При разкриването на работни места в рамките на проектите ще се изисква да бъде прилаган принципът за превенция на дискриминация.

Устойчиво развитие (защита на околната среда)

В подготовката на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ е приложен принципът на устойчивото развитие, който следва да гарантира постигането на целите на сегашните поколения без нанасяне на щети и рискове за следващите поколения, свеждане до минимум на неблагоприятните ефекти от човешката дейност и използване на природните ресурси по начин, който гарантира тяхното последващо самовъзстановяване. Принципът обвързва икономическата с екологичната ефективност, вкл. обвързването на екологични, засягащи състоянието на природното равновесие въпроси; с икономическите въпроси, отнасящи се до екологоемкостта; и, от трета страна, със социални въпроси, свързани със стопанските и природните условия на живот: заетост, образование и обучение, здраве, достъп до „здрава“ природна среда, отговорно и споделено управление, както и намаляване и елиминиране на неустойчивите модели на производство и потребление.

В прилагането на всички мерки на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“ е залегнал и ще бъде съблюдаван хоризонталният принцип за устойчиво развитие и защита на околната среда. Ще се стимулира разработването на проекти, които интегрират принципа за устойчиво развитие и защита на околната среда. В прилагането на мерки 4.1, 4.2 и 6.4.1 ще се цели опазване на компонентите на околната среда, подобряване опазването на околната среда и прилагането на природосъобразни инвестиции. С реализацията на мерки 7.2, 7.5 и 7.6 има възможност да се въведат новите изисквания за интеграция на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата, както и иновации при изграждането и обновяването на инфраструктурата, като например екоинновации в областта на водоснабдяването, канализацията и пречистването на водите, в областта на туризма. Осъществяването на проекти по мерки 1.1.1 и 2.2 на Стратегията ще даде възможност за внедряване на различни еко иновации, щадящи природата технологии и енергоспестяващи мерки на територията на МИГ „Струма“.

Принципът на устойчивото развитие се вижда и в планираните мерки по ОПРЧР 2014 - 2020 г., свързани със създаването на устойчиви работни места и социални услуги, трайно подобряване качеството на човешките ресурси на територията на МИГ „Струма“ и др. Не на последно място в мярка 3.9ii, финансирана чрез ОПНОИР 2014 – 2020 г. се дава преимущество на екологичното образование на маргинализираните групи и приучаването им към живот, близък до природата.

Спазването на принципа за устойчиво развитие по отношение на околната среда ще бъде отчетан и при вземане на решение за подкрепа на бенефициентите, като се гарантира, че

проектите ще бъдат подпомогнати при условие, че нямат значително отрицателно въздействие върху околната среда, както и че допринасят за засилване на социалната, икономическа и екологична устойчивост на територията.

Когато дейностите включват инвестиционна подкрепа, задължително ще се изисква положително решение за оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС), освен в случаите, когато такава не се изисква от Закона за опазване на околната среда. В мерките, насочени към подпомагане на земеделските стопанства и фирмите на територията на МИГ „Струма“ се дава приоритет на инвестиции, целящи устойчиво използване на ресурсите, опазване на околната среда и отчитане адаптирането към климатичните промени. Тези принципи са гарантирани чрез обективните критерии за оценка на проектите.

Всички проекти, попадащи в територии от Натура 2000, преди одобрението им ще бъдат проверявани за съответствие с разпоредбите на Закона за биологичното разнообразие и съответните подзаконовни нормативни актове за неговото прилагане, както и предвидените ограничения в решенията за определяне на местата и плановете за управлението им.

В мониторинга и оценката на реализацията на проектите ще се наблюдава приносът им за устойчиво развитие и защита на околната среда и своевременно ще се предприемат мерки за корекция, ако е необходимо. За спазването на хоризонталния принцип ще гарантират следните механизми: предоставяне на информация във формулярите за кандидатстване, оценка, мониторинг по време на изпълнение на проектите, включително спазване на екологичното законодателството.

Оценката на изпълнението на Стратегията за ВОМР и нейният текущ мониторинг ще отчитат изпълнението на политиката за устойчиво развитие на територията на МИГ „Струма“.

Насърчаване на заетостта и конкурентоспособността

Развитието и стимулирането на устойчив бизнес, подобряване достъп до заетост е изведено в стратегическата цел на Стратегията за ВОМР на МИГ „Струма“. Посредством включените в стратегията мерки 4.1, 4.2, 6.4.1 от ПРСР, 1.1.1 и 2.2 от ОПИК, 1.1, 1.1.3 и 1.3.5 от ОПРЧР ще се повиши конкурентоспособността на земеделските стопанства и микропредприятия от територията, ще се разкрият нови устойчиви работни места.

В резултат на подпомагане укрепването и утвърждаването на микро, малките и средни предприятия на територията на МИГ „Струма“ ще се осигури нарастване на заетостта, увеличаване на доходите и задържане на населението на територията, което е изведено като цел в Стратегията за ВОМР. В допълнение изпълнението на мерките от ОПРЧР 2014 – 2020 г. ще осигури квалификация и заетост на безработни лица от МИГ.

Очаква се Стратегията да има силно положително въздействие върху местния бизнес и намеренията на инвеститори и предприемачи, които ще получат практическа възможност за създаване на нови работни места и запазване на съществуващите. Целта е разкриване на максимален брой нови работни места, включително за уязвимите групи, положително влияние върху пазара на труда и в крайна сметка решаване на част от натрупаните социални проблеми на територията.

Стратегията включва индикатори за мониторинг, които подпомагат наблюдението на

непосредствените и дългосрочни ефекти на проектите върху повишаването на конкурентоспособността и заетостта (успешно въведени нов продукт или услуга и технология производителност, създадени работни места и др.).

Техническата експертна оценка на бизнес плановете по инвестиционните проекти по мерки 4.1, 4.2 и 6.4.1 от ПРСР и 1.1.1 и 2.2 от ОПИК ще включва оценка на жизнеспособността на проектите, което ще осигури подпомагане на проекти, които имат най-добри шансове да допринесат за постигане на целите за конкурентоспособност и заетост.